НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
ІНСТИТУТ РУКОПИСУ

Світлана Сохань

КОЛЕКЦІЯ КИЇВСЬКОЇ КАЗЕННОЇ ПАЛАТИ З ФОНДІВ ІНСТИТУТУ РУКОПИСУ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

Вип. 1
Акти і документи
Михайлівського Золотоверхого монастиря
(1522–1785)

Археографічне дослідження
Науковий каталог

Київ 2019

ББК Э372.27-655.9(4Укр-2к) + Т212(4Укр)5 + Ч814(4Укр)79
УДК 027.54(477-25)НБУВ:025.171]:271.222(477-25)-523.6:930.2

Редакційна колегія

М.А. Філіпович, кандидат історичних наук (голова);
Л.А. Дубровіна, доктор історичних наук, член-кореспондент НАНУ;
О.С. Боляк (відповідальний секретар); Н.М. Зубкова, кандидат історичних наук;
Г.В. Боряк, доктор історичних наук, член- кореспондент НАНУ;
О.П. Степченко, кандидат історичних наук; Н.А. Шип, доктор історичних наук

Рецензенти

Г.І. Ковальчук, доктор історичних наук,
М.В. Симчич, кандидат філософських наук

Затверджено до друку Вченою радою
Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського,
протокол № 8 від 10.12.2019 р.

ISBN 978-966-02-9150-8 (загальний, друковане видання)
ISBN 978-966-02-9152-2 (загальний, електронне видання)

ISBN 978-966-02-9151-5 (Вип. 1. друковане видання)
ISBN 978-966-02-9153-9 (Вип. 1. електронне видання)

Сохань С.В. Колекція Київської казенної палати з фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Вип. 1. Акти і документи Михайлівського Золотоверхого монастиря (1522–1785): археографічне дослідження; науковий каталог / редкол.: М.А. Філіпович (голова) [та ін.]. Київ, 2019. 380 с.

Даним виданням розпочато серію каталогів, що репрезентуватимуть актові документи з історії власницьких прав на землеволодіння київських монастирів з унікальної рукописної колекції Київської казенної палати, яка зберігається у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Запропоноване джерелознавче дослідження зумовлене посиленням суспільного інтересу до різних історико-культурних аспектів функціонування Церкви на українських теренах.

У першому випуску видання представлено комплекс актових документів XVI–XVIII ст. Михайлівського Золотоверхого монастиря, до якого ввійшли 314 археографічних описань. Це – оригінали та копії королівських привілеїв, царських грамот, універсалів гетьманів, судових позовів, купчих та замінних записів, духівниць тощо. У Додатках міститься каталог документів Михайлівського Золотоверхого монастиря з колекції Київської казенної палати, відсутніх у фондах ІР НБУВ і відтворених за описами 1786 р. та 1837 р., та фотокопія рукопису «Опись краткая имений монастыря Золотоверхого Михайловского Киевского…». Науково-довідковий апарат складається з іменного та географічного покажчиків, покажчика інституцій, списку скорочень літератури й архівних джерел.

Видання розраховане на істориків, правознавців, культурологів, а також на широке коло всіх, кого цікавить історія України.

© С.В. Сохань, 2019
© І.В. Клименко, покажчики, 2019
© Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського, 2019

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
V. I. VERNADSKYI NATIONAL LIBRARY OF UKRAINE
INSTITUTE OF MANUSCRIPT

Svitlana Sokhan

COLLECTION OF KYIV GOVERNMENT CHAMBER FROM THE FONDS OF THE INSTITUTE OF MANUSCRIPT V. I. VERNADSKYI NATIONAL LIBRARY OF UKRAINE

Issue 1
Acts and documents
of Mykhailivskyi Zolotoverkhyi monastery
(1522–1785)

Archaeographical research
Scientific catalogue

Kyiv 2019

ЦВС Э372.27-655.9(4Укр-2к) + Т212(4Укр)5 + Ч814(4Укр)79
UDC 027.54(477-25)НБУВ:025.171]:271.222(477-25)-523.6:930.2

Editorial board
M.A. Filipovych, Cand.Sc. (History) (head);
L.A. Dubrovina, D.Sc. (History), corresponding member of the NAS of Ukraine;
O.S. Boliak (secretary-in-chief); N.M. Zubkova, Cand.Sc. (History);
H.V. Boriak, D.Sc. (History), corresponding member of the NAS of Ukraine;
O.P. Stepchenko, Cand.Sc. (History); N.A. Shchyp, D.Sc. (History)

Reviewers
H.I. Kovalchuk, D.Sc. (History)
M.V. Symchych, Cand.Sc. (Philosophy)

Approved for print by the Scientific board
of V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine,
Record № 8 10.12.2019.

ISBN 978-966-02-9150-8 (general, printed edition)
ISBN 978-966-02-9152-2 (general, digital edition)

ISBN 978-966-02-9151-5 (Issue 1: printed edition)
ISBN 978-966-02-9153-9 (Issue 1: digital edition)

Sokhan S.V. Collection of Kyiv government chamber from the funds of the Institute of Manuscript of V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine. Issue 1. Acts and documents of Mykhailivskyi Zolotoverkhyi monastery (1522–1785): archaeographical research; scientific catalogue / editorial board.: M.A. Filipovych (head) [and others]. Kyiv, 2019. 380 p.

This publication starts a series of catalogues. The catalogues are to present documentary acts concerning the history of property rights for land ownership of Kyiv monasteries from the unique collection of Kyiv government chamber, which is preserved at the funds of the Institute of Manuscript at V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine. The considered source study research was caused by amplified interest towards various historical and cultural aspects of the Church's functioning on Ukrainian territory.

The first issue of the publication a collection of documentary acts from the 16th-18th centuries time frame from the Mykhailivskyi Zolotoverkhyi monastery, which includes 314 archaeographical descriptions. The documents are originals and copies of royal privileges, royal charters, Hetman decrees, court lawsuits, merchant and replacement records, wills, etc. The foreword analyses the history, structure, and traditional of scientific description of the documents from the collection of Kyiv government chamber. The appendix contains the catalogue of documents of Mykhailivskyi Zolotoverkhyi monastery from the collection of Kyiv government chamber, which are absent at the Institute of Manuscript of V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine and reconstructed based on descriptions from 1786 and 1837, as well as the photocopy of "Brief inventory of Kyiv Mykhailivskyi Zolotoverkhyi monastery's estates..." manuscript. The scientific and referential apparatus consists of title and geographical indicators, indicator of institutions, lists of abbreviations of used literature and archival sources.

The publication is aimed at historians, lawyers, culturologists, as well as a wide circle of any person interested in the history of Ukraine.

© S.V. Sokhan, 2019
© I.V. Klymenko, indexes, 2019
© V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine, 2019

ЗМІСТ

Колекція Київської казенної палати:
історія, склад,реконструкція 7

Археографічна передмова 26

Маєтності Михайлівського Золотоверхого монастиря 32

КАТАЛОГ 41

Додаток 1 257

Додаток 2 257

Іменний покажчик 337

Географічний покажчик 357

Покажчик інституцій 369

Список скорочень літератури та назв установ 374

Анотація 378

Summary 379

Колекція Київської казенної палати: історія, склад, реконструкція

Значна активізація сучасних джерелознавчих досліджень документальної спадщини релігійних громад, зокрема монастирів, обумовлена посиленням суспільного інтересу до різних історико-культурних аспектів функціонування Церкви на українських теренах. У цьому контексті нагальними є опрацювання та оприлюднення унікальної рукописної колекції Київської казенної палати з фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського як важливого комплексу документів з історії власницьких прав монастирів на землеволодіння в XVI–XVIII століттях.

Окрім того, описування такого значного за обсягом, змістом і складом документального масиву, а також залучення його до наукового обігу через анотований каталог стануть вагомим внеском у розвиток науково-методичних та практичних засад вивчення пам'яток вітчизняної історії та культури. Значну увагу в нашій роботі приділено археографічному дослідженню джерел, яке базується на поєднанні методів та завдань спеціальних історичних дисциплін – дипломатики, палеографії, сфрагістики, історичної топоніміки тощо – із загальними принципами камеральної археографії.

Фаховими науковцями кінця XIX – початку XX століть були складені описи окремих частин цієї колекції, побіжно згадувалася історія та здійснювалася публікація певних документів, утім увесь архів Київської казенної палати як об'єкт джерелознавчого та археографічного дослідження монастирської документальної спадщини комплексно не вивчався. До опрацювання колекції найбільш дотичною була діяльність професора Київської духовної академії М.І. Петрова та члена Петербурзької Археографічної комісії М.Г. Курдюмова. Перші описи, на жаль, є дуже фрагментарними; вони

оприлюднені в «Описаниях рукописей Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии»[1] та в «Описаниях актов, хранящихся в архиве императорской Археографической комиссии»[2]. Подальші звернення представників різних історичних шкіл Київської духовної академії та Університету св. Володимира (С.Т. Голубєв[3], М.І. Лілєєв[4]) до документів колекції підтверджують багатоплановість її складу та змісту, а також велике значення для вивчення окремих аспектів соціально-економічних відносин в Україні.

Окремі джерела з колекції були опубліковані в таких корпусних виданнях, як «Памятники, изданные Временной комиссией для разбора древних актов»[5], «Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией»[6], «Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией»[7].

Об'єктом наукового інтересу дослідників XX–XXI століть переважно ставали документи з колекції, пов'язані з історією Гетьманщини. Це, зокрема, універсали Богдана Хмельницького[8], універсали українських геть-

---

[1] Петров Н.И. Описание рукописей Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии. Киев. Вып. 1–3, 1875–1879. С. 160–206, 581–622.

[2] Курдюмов М.Г. Описание актов, хранящихся в архиве императорской Археографической комиссии // Летопись занятий императорской Археографической комиссии за 1904 год. Вып. 1. Санкт-Петербург, 1907. XXII+98 с.

[3] ІР НБУВ. Ф. 194. № 104.

[4] Там само. Ф. 127. № 142, 143, 146, 188.

[5] Памятники, изданные Временной комиссией для разбора древних актов, высочайше учрежденной при Киевском военном, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. Т. I–IV. Киев, 1848–1859.

[6] Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией. Т. 1. Санкт-Петербург, 1863.

[7] Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией. Т. I, II, V. Санкт-Петербург, 1846–1853.

[8] Універсали Богдана Хмельницького. 1648–1657. Київ, 1998. 417 с.

манів від Івана Виговського до Івана Самойловича[1], універсали Івана Мазепи[2] та ін. Початок XXI століття є найбільш плідним стосовно вивчення окремих документів колекції через призму їхнього тематичного спрямування. І все ж спеціальної комплексної праці щодо історії та реконструкції складу рукописної колекції Київської казенної палати, що зберігається у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, досі не було створено. Отож спробуємо нашим дослідженням та науковим каталогом заповнити цю лакуну у вітчизняній історичній науці.

* * *

Метою проведення секуляризації церковної власності в 1786–1793 роках на українських теренах, як відомо, було ослаблення великого землевласника, яким на той час була Церква, на користь централізованої держави. Поява в кінці XVIII століття органів, що слугували фінансовому забезпеченню Російської імперії, до яких належала й Київська казенна палата, була пов'язана з проведенням губернської реформи.

Згідно з «Установленням про губернії» 1775 року, доповненим у 1780 році, на українських теренах було ліквідовано полково-сотенний і введений губернський адміністративно-територіальний устрій. Київська казенна палата, заснована в 1781 році, стала першим архівосховищем, до якого після секуляризації була передана більшість монастирських актових документів і де вони були обліковані. В подальшому, після ліквідації Київської казенної палати, власниками колекції ставали різні архіви, що, відповідно, призводило до розпорошеності, а подекуди й втрати, цієї унікальної рукописної колекції.

Після утворення в 1796 році Київської губернії правонаступником архіву Київського намісництва в 1797 році став Київський губернський архів. Нині це Державний архів Київської області (далі – ДАКО), в якому зберігається великий за обсягом документальний комплекс Київської казенної палати[3], що охоплює хронологічний період від 1775 по 1920 роки.

---

[1] Універсали українських гетьманів від Івана Виговського до Івана Самойловича. 1657–1687. Київ, Львів, 2004. 1085 с.

[2] Універсали Івана Мазепи. 1687–1709. Київ, Львів, 2002. 780 с.

[3] ДАКО. Ф. 280. Київська казенна палата. 83 971 справа.

Документи Київської казенної палати в ДАКО систематизовані за такими розділами: Секретаріат: протоколи, постанови, журнали засідань; Ревізьке відділення. Окладний, розпорядчий, рекрутський столи: ревізькі казки різних станів населення, відомості про придбання землі та зміну власників маєтків, про кількість населення Київської губернії, накази про порядок, надання коштів на проведення рекрутського набору, формулярні списки рекрутів; Перше відділення. 1-й, 2-й, 4-й, 5-й столи: про перерахування коштів, грошові операції, стягнення податків; Друге відділення. Викупний, окладний, 3-й, 4-й, 5-й столи: відомості про надходження коштів за викупними платіжками, про порядок оцінки нерухомого майна; Четверте відділення. 1-й, 3-й, 4-й столи: статистичні відомості про розрахунок, надходження, розмір державного промислового податку; Господарча частина: про порядок межування казенних та поміщицьких земель, про нерухоме майно, яке належало монастирям, межові книги Київського, Остерського, Козелецького, Переяславського, Пирятинського, Лубенського та Золотоноського повітів; Казначейське відділення. Бухгалтерський, пенсійний столи: відомості про фінансовий стан та майно повітових казначейств, відомості про призначення пенсій; Військове відділення: про порядок стягнення акцизу з цукрових заводів; Питне відділення: про порядок продажу, правила перевезення спиртних напоїв, відомості щодо надходження грошових коштів від продажу вина в монастирських шинках; Контрольне відділення: відомості про надання звітів різними установами та товариствами; Загальне відділення: особовий склад; Секретарська частина; Підряди та постачання; Відділ секвестру; Розрахункове відділення; Винне відділення; П'яте відділення; Сьоме відділення. 1-й стіл.

Слід зазначити, що документи архіву Київського намісництва, в складі якого перебував і архів Київської казенної палати, в 1782 році було повністю знищено пожежею. Монастирські документи на той час перебували в монастирях, тому не постраждали від цього лиха і збереглися до наших днів.

Процес передавання документів з монастирів до Київської казенної палати почався після 1786 року у зв'язку із упровадженням земельної реформи. Монастирі на той час були в самому розквіті свого матеріального добробуту. Їхнє економічне зміцнення упродовж трьох століть відбувалося за рахунок розширення монастирських землеволодінь. Монастирям да-

рувалися населені й ненаселені землі, які закріплювалися особливими жалуваними грамотами. Вони отримували земельні наділи як щедрі офірування та на спомин душі і були повноправними вотчинниками, з усім комплексом прав, що свого часу належали попереднім власникам. Монастирські наділи не дробилися, отож відбувалося постійне зростання церковної земельної власності.

Земельною реформою були знищені віковічні правові норми, які декларували неможливість відчуження чи продажу церковних володінь. Після секуляризації монастирських земель на українських теренах села, ґрунти та угіддя, закріплені за архієрейськими будинками, Києво-Печерською лаврою та монастирями в Київському, Чернігівському та Новгород-Сіверському намісництвах, були передані в їхнє відання. Розвиток і поширення монастирської власності в XVI–XVIII століттях призвели до збільшення первісного шару актових нормативних документів монастирів, які здебільшого зберігалися в цих релігійних громадах.

Наступним кроком земельної реформи стало передавання монастирських поземельних документів до відповідних казенних палат. Документи, що стосувалися власницьких прав київських монастирів на нерухомі маєтності, відповідно мали бути надані до Київської казенної палати. Але за нестачі приміщень у палаті, а також і через те, що власне палата розташовувалася в дерев'яній будівлі, їх віддали до Київського магістрату. Указ Київської казенної палати свідчить про те, що архівні матеріали в кількості 14 скринь потрапили на Поділ, до магістрату, 16 липня 1790 року[1].

Серед розрізнених історичних документів, що надходили в 1920-ті роки до рукописного відділу Всенародної бібліотеки України (нині – НБУВ), є «Дело о предоставлении в Консисторию всех крепостей и описей для отдачи оных в Казенную палату»[2]*, яке свідчить про те, що перед тим, як потрапити до Київського магістрату, монастирські документи ще упорядковувалися в Київській духовній консисторії. Зазначене «дело» містить документи про земельні справи Михайлівського Золотоверхого монастиря 1786–1864 років. Зокрема, серед них є справа за червень–липень 1786 року – «Опись крепостям и документов Киево-Золотоверхого Михайловского*

---

[1] Курдюмов... № 16. С. 98.

[2] ІР НБУВ. Ф. ІІ. № 7003–7005. 38 арк.

монастыря на владение маетностями и угодии»[1]. Дані цього архівного облікового опису підтверджують те, що монастирські документи з 1786 по 1790 роки знаходилися в Київській духовній консисторії та що деякі з них так і залишилися в консисторському архіві. Отож коли наприкінці XIX століття з ініціативи М.І. Петрова відбулося передавання «старих справ» Київської духовної консисторії до Київської духовної академії (далі – КДА), то серед них був виявлений значний масив поземельних монастирських документів, що нині зберігаються в рукописному зібранні Церковно-археологічного музею при КДА в ІР НБУВ[2].

На початку XIX століття документи монастирів в архіві Київської казенної палати зберігалися в «Загальному відділі», про що свідчить облікова справа «Дело Киевской Казенной Палаты. Общего отделения. О древних грамотах на пожалованные имения разным монастырям Киевской Губернии» (1834–1842)[3]. Показово, що ця справа надійшла до фондів Всенародної бібліотеки України не разом із документами КДА, де вона була облікована, а у складі нерозібраних особистих документів професорів Університету св. Володимира М.І. Лілєєва та М.Ф. Владимирського-Буданова.

Після створення у 1802 році Міністерства фінансів Київська казенна палата разом з архівом переходить у його відання. На жаль, і новий власник упорядкуванням монастирських документів серйозно не займався: вони не опрацьовувалися, продовжували перебувати в зачинених скринях, відповідно їхній фізичний стан погіршувався від неналежних умов зберігання. Наразі, в 1834 році, документами Київської казенної палати зацікавився Київський військовий, подільський і волинський генерал-губернатор В.В. Левашов, видавши розпорядження про надання йому для ознайомлення декількох примірників жалуваних грамот на монастирську власність[4]. Отримавши вибіркових 15 царських та королівських грамот і запевнення віце-губернатора про неможливість упорядкування документів і складання їхнього опису через поганий фізичний стан, В.В. Левашов повернув грамоти в архів без коментарів[5]. І ще довгих два роки розбиранням монастирських докумен-

---

[1] ІР НБУВ. Ф. ІІ. № 7003–7005. Арк. 1–34.

[2] Петров... С. 160–206, 581–622.

[3] ІР НБУВ. Ф. 160. № 2996. 206 арк.

[4] Там само. Арк. 1–4.

[5] Там само. Арк. 5.

тів ніхто не опікувався. Лише в 1836 році, за наказом віце-губернатора Я.І. Пєнкіна, була здійснена друга спроба упорядкувати й скласти короткий опис цього документального комплексу. Можна припустити, що приводом для цього міг стати звіт скарбника М.Г. Ханенка стосовно того, що основний корпус монастирських документів у період від 1786 до 1836 року через погані умови зберігання поступово втрачався. Окрім того, будівлю Київського магістрату не оминули пожежі подільської частини Києва 1808 та 1811 років. Яка кількість документів була втрачена у вогні, невідомо. В донесенні Комісії, створеної влітку 1808 року в Києві для управління міськими прибутками і витратами, є згадка про клопотання до Київської казенної палати про прийняття від Київського магістрату 9 скринь з актовими документами, переданих йому на зберігання в 1790 році[1]*. Отже, 5 скринь було знищено пожежами.*

Документи з Подолу, без звірки з описом, були перенесені в тих само ветхих скринях уже до складів Київського казначейства, що розміщувалися при корпусі Київських «присутствених» місць до 1824 року[2]*. Але врятовані від вогню документи в цій будівлі знаходилися під новою загрозою – вони почали потерпати від вологи. За розпорядженням віце-губернатора В.С. Катеринича їх просушили і перемістили до комори «присутствія» Київської казенної палати.*

Відомості щодо кількості актових документів монастирів Київської митрополії на землеволодіння селищами, містечками та їхніх видів (універсали, купчі, виписки тощо), представлені у звіті М.Г. Ханенка Київському військовому, подільському і волинському генерал-губернатору від 3 вересня 1836 року[3]*, дозволяють лише приблизно відтворити обсяг цієї колекції до її надходження в бібліотеку Київської духовної академії в 1837 році. Отож за даними Ханенка, загальна кількість документів за описом 1786 року, що складався з 361 арк., становила 2732 од. зб. За нашими підрахунками було виявлено, що документи Кирилівського монастиря були записані двічі, отож фактичний обсяг документів за окремими монастирями становить 2671 од. зб., що, відповідно, не співпадає із зазначеною у звіті*

---

[1] Курдюмов… № 17. С. 98.

[2] ІР НБУВ. Ф. 160. № 2996. Арк. 6 зв.

[3] Там само. Арк. 9–12.

Ханенка цифрою. Та й наші підрахунки слід вважати приблизними. Наприклад, М.Г. Курдюмов у 1907 році вказував загальний обсяг колекції у 2062 од. зб.[1] Звісно, що людський фактор і жахливі умови, в яких зберігалися актові монастирські документи з 1786 по 1836 роки, призвели до втрати певної кількості документів, що були «истреблены тлением»[2]. На масштаб втрат вказує й те, що з документів 26 київських монастирів залишилися документи 12-ти, тобто більше половини колекції було втрачено.

Порівняльний аналіз статистичних показників кількості документів на прикладі київських монастирів за описами 1786 й 1837 років відображає динаміку збереження архівних джерел на державному рівні кінця XVIII – початку XIX століть:

1. Києво-Софійський монастир	*1786 р. – 31*	*1837 р. – 21*
2. Києво-Печерська лавра	*1786 р. – 344*	*1837 р. – 310*
3. Межигірський монастир	*1786 р. – 271*	*1837 р. – 266*
4. Пустинно-Микільський монастир	*1786 р. – 107*	*1837 р. – 88*
5. Михайлівський Золотоверхий монастир	*1786 р. – 313*	*1837 р. – 304*
6. Флорівський монастир	*1786 р. – 49*	*1837 р. – 48*
7. Братський монастир	*1786 р. – 62*	*1837 р. – 56*
8. Видубицький монастир	*1786 р. – 412*	*1837 р. – 405*
9. Кирилівський монастир	*1786 р. – 33*	*1837 р. – 26*
10. Петропавлівський монастир	*1786 р. – 12*	*1837 р. – 12*
11. Густинський монастир	*1786 р. – 9*	*1837 р. – 9*
12. Богословський монастир	*1786 р. – 7*	*1837 р. – 7.*

Одночасно з надходженням монастирських документів до Київської духовної академії відбувався процес вилучення особливо цінних матеріалів і вивезення їх до архівів Санкт-Петербурга. Наслідком такої «експропріації» стало те, що частина колекції, зокрема розпорядчі акти (царські грамоти Петра I, Петра II, імператриць Єлизавети, Анни Іоанівни, Катерини II, привілеї польських королів Сигізмунда I, Сигізмунда III, Владислава IV, універсали гетьманів Богдана Хмельницького, Юрія Хмельницько-

---

[1] Курдюмов… С. IX.

[2] ІР НБУВ. Ф. 160. № 2996. Арк. 7 зв.

го, Івана Мазепи, Івана Виговського, Івана Скоропадського, Івана Самойловича та різноманітні актові документи гродських та земських судів), сьогодні зберігаються в архіві Санкт-Петербурзької філії Інституту російської історії Російської академії наук у фонді «Коллекция Киевской казенной палаты» (ф. 68, 536 од. зб.)[1].

Слід зазначити, що саме в 1830-ті роки урядова політика почала спрямовуватися на виявлення і вилучення актових документів, які зберігалися в архівах казенних палат. Прискоренню процесу опрацювання та упорядкування документів колекції Київської казенної палати сприяло розпорядження міністра фінансів від 12 вересня 1836 року «О разыскании древних грамот и других бумаг»[2]*, в якому зазначалося:*

> «…не заключается ли в оном (мається на увазі архів Київської казенної палати. – *С.С.*) каких-либо древних грамот и других актов, также планов, кои бы могли быть любопытны в историческом или топографическом отношениях, и буде таковыя окажутся, доставить ко мне в С. Петербург, соблюдая при том осторожность в укладке оных, дабы не могли быть повреждены при пересылке»[3].

Для прискорення цієї справи, окрім відповідних циркулярів Міністерства фінансів підвладній їй інстанції – Київській казенній палаті, Міністерство внутрішніх справ і Військове міністерство через генерал-губернаторство також зверталися до «присутственних» місць Київської губернії про огляд губернських архівів на предмет наявності давніх грамот та рукописів. Так, наприклад, 24 грудня 1833 року були виявлені оригінали наказів Петра I серед справ Київського губернського архіву й за відповідним описом вилучені та відправлені до Санкт-Петербурга[4].

Наприкінці вересня 1836 року до Києва були відряджені кваліфіковані чиновники для огляду й розбирання архіву Київської казенної палати: від Військового міністерства – полковник Каменський та від Міністерства фінансів – надвірний радник Д.А. Деларю. На запит архіву про наявність оригіналів давніх грамот й актів, а також планів за підписом російських

---

[1] Архивы России. Москва и Санкт-Петербург: справочник-обозрение и библиографический указатель. Москва, 1997. С. 397.

[2] ІР НБУВ. Ф. 160. № 2996. Арк. 16.

[3] Там само. Арк. 16.

[4] Там само. Арк. 153 зв.–154.

царів, великих князів і патріархів в архіві Київської казенної палати архіваріус Драгоманов, який у тому ж році приймав архів від колишнього архіваріуса Сухопари та працював з документами, відповів негативно. В його звіті від 26 жовтня 1836 року[1] згадуються лише три зшитих зв'язки без описів копій купчих, царських грамот, гетьманських універсалів, декретів судів полкових і Генерального військового суду Київського полку, які були представлені в Малоросійську колегію на 358, 426 та 268 арк. при звітах полкових Київської і Переяславської канцелярій у грудні 1767 і січні 1768 років. Згодом, після більш ретельного вивчення архіву Київської казенної палати, у звіті від 29 жовтня 1836 року він уже зазначає про наявність Генеральних планів, що збереглися в «присутствії» Київської казенної палати у кількості 48 од.[2] Три з них були відібрані полковником Каменським з приміткою «кои могут быть нужны Военному министерству»[3]. Це були: а) геометрична мапа кордонів між Росією та Польщею навпроти російського містечка Крилів та польського міста Лоєва (22 серпня 1782 року); б) план окремого укріплення Києво-Печерської фортеці (1784 рік); в) план Печерської і Старокиївської фортець і з'єднуючого їх ретраншементу (військове укріплення) із зображенням розташованих біля них споруд і ситуацій (зображення на мапі або плані рельєфу місцевості, розташування чого-небудь) та проект забудови міста і фортеці (1787 рік)[4].

6 листопада 1836 року міністр фінансів Є.Ф. Канкрін, спираючись на дані побіжного огляду монастирських документів, представлені йому в звіті надвірного радника Д.А. Деларю, доповідав з цього питання Миколі I та отримав «добро» на пропозицію Д.А. Деларю передати дані матеріали на зберігання до Київської духовної академії[5]. Передавання документів до бібліотеки КДА мало здійснюватися за подокументним описом із короткою, але змістовною анотацією, у двох списках. Це рішення було доведене до відома митрополиту Київському і Галицькому Євгенію, який доручив академічному правлінню КДА обрати двох професорів для отримання докумен-

---

[1] ІР НБУВ. Ф. 160. № 2996. Арк. 19–20.

[2] Там само. Арк. 21–24.

[3] Там само. Арк. 31.

[4] Там само. Арк. 27, 31, 205.

[5] Там само. Арк. 31 а, 32 а, 33.

тального комплексу[1]. 15 квітня 1837 року професори Академії А.Д. Граніков і В.П. Чехович прийняли за описом від надвірного радника Д.А. Деларю актові документи з монастирської власності з Київської казенної палати.

На першому етапі сучасної реконструкції монастирських документів з Київської казенної палати саме опис 1837 року та каталог М.І. Петрова стали основними джерелами для уточнення обсягу колекції в період надходження її до бібліотеки КДА, відновлення складу втрачених частин та ідентифікації документів, історично розпорошених по різних фондах ІР НБУВ. Згідно з наказом Є.Ф. Канкріна, список № 1 опису 1837 року повинен був залишитися в архіві, а список № 2 був переданий йому особисто. Спираючись на той факт, що в ІР НБУВ зберігаються обидва списки опису 1837 року, – список № 1 знаходиться в зшитку згаданої вище справи Київської казенної палати на 103 арк.[2], а список № 2 (неповний та розпорошений) – частиною у ф. 160 (арк. 1–38)[3] та в особовому фонді С.П. Голубєва (арк. 39–75; 82–95)[4], можна констатувати, що список № 2 так і не потрапив до Є.Ф. Канкріна, або був зроблений ще один список «особисто» для міністра фінансів. Припускаємо, що список № 2 залишився в стінах КДА як обліковий документ, який супроводжував акт передавання монастирських документів до бібліотеки Академії, тому й записаний був під тим самим шифром – «О.Л.15», що й документи колекції.

Наявністю таких позицій в описі, як дати написання, кількість аркушів із зазначенням чистих та пошкоджених, стан збереженості документів, пояснюється значний попит на список № 2 дослідників архівної спадщини монастирів у наукових колах КДА та поза її межами, що, на жаль, вплинуло на його фізичний стан, – деякі аркуші були втрачені. Наприклад, Археографічна комісія робила за ним вибірку документів для публікації «Актов, относящихся к истории Южной и Западной России». Під час роботи над укладанням наукового каталогу «Описание рукописей Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии» М.І. Петров

---

[1] ІР НБУВ. Ф. 160. № 2996. Арк. 36 зв.

[2] Там само. Арк. 49–151.

[3] ІР НБУВ. Ф. 160. № 2813.

[4] ІР НБУВ. Ф. 194. № 104. Арк. 1–5 зв. (Межигірський м-р). Арк. 6–32 зв. (Пустинно-Микільський м-р). Арк. 32 зв.–37 зв. (Флорівський. м-р). Арк. 38–49 зв. (Видубицький м-р).

також користувався списком № 2, зазначаючи при цьому, «наскільки він зберігся». Про це свідчить подана ним інформація про історію надходження документів з Київської казенної палати перед описом цих документів у каталозі за № 216 та детальне описання поміток зі списку № 2. Так, документи, відібрані полковником Каменським до Імператорської публічної бібліотеки (Санкт-Петербург), позначалися однією рискою «/» та знаком «о»; відібрані на вимогу Археографічної комісії для їхньої публікації – двома рисками «//» та подвійним знаком «оо»; залишені ***de facto*** *в бібліотеці – знаком «х» та внизу кожного документа – номерами, під якими вони значилися в описі «по оп. №»*[1].

Проведені автором зовнішній (позначки олівцем, брак аркушів) та внутрішній (уточнення прізвищ, географічних назв, дати та місця написання) аналіз даних чистового списку № 1 та робочого списку № 2 опису та порівняння їх з оригіналами документів, що зберігаються в ІР НБУВ, дали змогу ідентифікувати розпорошені фондами Інституту документи, що раніше належали до цієї колекції.

Звичайно, вірогідність помилок у реконструкції колекції була високою, зважаючи на непросту історію побутування цього документального комплексу. Це і згадані вище пожежі, і неналежне зберігання, і передавання фондів від власника до власника, і втрата документів ліквідованих установ в 20–30-ті роки ХХ століття тощо.

Наприклад, найменша за обсягом група документів Петропавлівського монастиря за описом 1786 року налічувала 12 од. зб., а за описом 1837 року та каталогом М.І. Петрова – 11. Щоправда, у процесі проведення подокументної звірки зі списком № 1 (у списку № 2 аркуші з описом документів Петропавлівського монастиря взагалі відсутні) було виявлено, що укладач помилково пропустив нумерацію документа № 9, що призвело до зменшення кількості на одну одиницю та плутанини в номерах. Отже, до бібліотеки КДА в 1837 році надійшло не 11 од. зб., як це було зазначено в списку № 2 й каталозі М.І. Петрова, а 12. Та й науковий рівень опису документів Петропавлівського монастиря в каталозі М.І. Петрова, з огляду на те, що його виконав завжди перевантажений іншими справами книгозбірні Академії бібліотекар К.Д. Думитрашко, є аж занадто недостатнім. Далі,

[1] Петров… С. 160–161.

при попередньому підрахунку кількість документів, вилучених полковником Каменським до Імператорської публічної бібліотеки, за позначками в списку № 2 становить 223 од. зб., а за М.І. Петровим – 229 од. зб.

Окремо слід зупинитися на описі документів Київської казенної палати у виданні Петербурзької Археографічної комісії «Летописи занятий императорской Археографической комиссии», яке побачило світ у 1907 році. Значний масив документів, що зберігався в архіві Археографічної комісії, потребував упорядкування. У 1858 році М.В. Калачов розробив план описування архіву[1], який Комісія затвердила, і починаючи з 1862 року на сторінках «Летописей» з'явився перший опис П.А. Муллова – опис Кунгурських актів[2]. У проекті М.В. Калачова акти, які надійшли з архівів Київської та Чернігівської казенних палат, Чернігівського губернського правління, Могильовської міської думи, складали окрему групу. Опис цих документів було доручено члену Археографічної комісії М.Г. Курдюмову. Всі документи вчений поділив за трьома розділами: І розділ – жалувані, «упоминальні» (настановчі), «ув'яжчі» (введення у володіння), «вотчинні» (спадкові) грамоти, мінові записи, договори, королівські привілеї, купчі, духівниці, вірчі листи, екстракти з грамот (149 од. зб.); ІІ розділ – гетьманські універсали (369 од. зб.); ІІІ розділ – накази, виписи, донесення, листи (18 од. зб.). У кожній з груп документи розміщувалися за хронологією. Основними елементами описів монастирських документів, за М.Г. Курдюмовим, були: 1) дата; 2) заголовок; 3) характеристика матеріалу документа; 4) мова; 5) кількість аркушів; 6) наявність печатки; 7) підписи; 8) стан збереженості; 9) публікації.

Колекція Київської казенної палати, що зберігається в ІР НБУВ, була створена з актових документів, які в 1924 році надійшли до установи з КДА і нині є складовими частинами фондів «Зібрання історичних документів та колекція Церковно-археологічного музею при Київській духовній академії» (ф. 301), «Історичні документи» (ф. ІІ), «Колекція історичних документів» (ф. XIV), «Архів та зібрання рукописів Київської духовної академії» (ф. 160), «Колекції документів київських монастирів» (ф. 420). Колекція складається з поземельних документів на власницькі права

---

[1] Протоколы заседаний Археографической комисии. Вып. III. Санкт-Петербург, 1850–1868. С. 253.

[2] Летопись занятий Археографической комисии. Вып. I. Санкт-Петербург, 1862. С. 14.

Михайлівського Золотоверхого, Пустинно-Микільського, Братського, Видубицького, Кирилівського, Межигірського, Богословського дівочого, Йорданського дівочого, Флорівського, Софійського та Петропавлівського монастирів, а також Києво-Печерської лаври.

Розглянемо більш детально видовий склад документів колекції Київської казенної палати. По-перше, це офіційні матеріали, які відносяться до групи публічно-правових документів, що складалися за формуляром та юридично фіксували стосунки між державою, Церквою та приватними особами. Серед них переважають царські грамоти, привілеї польських королів, гетьманські універсали, грамоти митрополитів та архієпископів, виписки з міських та земських книг, декрети суду військового Генерального, акти про розмежування земель, накази Генеральної військової канцелярії. По-друге, значну частину комплексу складають приватноправові акти із майнових питань про волевиявлення залежного від монастирів населення, розмежування земель, купівлю та продаж нерухомого майна, зокрема купчі записи, духівниці, легаційні записи тощо.

Прагнення монастирів зберегти і зміцнити власні землеволодіння завжди викликало до себе прихильність військових, адміністративно-територіальних, судових і церковних органів управління та їхніх канцелярій. Найважливішою групою документів, на яких ґрунтувалися власницькі права монастирів на подаровані та куплені землі, села з ґрунтами, лісами, сіножатями, полями, озерами, ставками, перевозами, млинами, пасіками, на ловлю риби, сичення меду тощо, є привілеї польських королів, жалувані царські грамоти та гетьманські універсали. Окрім права на землеволодіння, монастирі отримували ще й власницькі права на населення, яке проживало на цих землях, закріплюючи тим самим їхню феодальну залежність від монастирів у вигляді відбування повинностей та послуху. Наприклад, Привілей польського короля Сигізмунда I від 5 червня 1518 року не тільки підтверджує право на володіння нивами Теремище, надане Пустинно-Микільському монастирю від Київського воєводи Андрія Немировича[1]*, але ще й надає право*

> «з их же людей манастырских, которые в місте Кіевском мешкают, мыто рыбное от свежих рыб и вялых и промыту на них брати»[2].

---

[1] АЗР. Т. 2. Санкт-Петербург, 1848. С. 126–127. За описом документів колекції Пустинного Микільського монастиря № 5.

[2] Там само. С. 126.

Гетьманські універсали – найцінніша серед розпорядчих актів представників влади група документів, що розкриває історію походження й зміцнення монастирської власності. Гетьман як голова українського управління був верховним розпорядником земель, що після Визвольної війни українського народу 1648–1654 років стали власністю Війська Запорозького і деякий час перебували в розпорядженні військового скарбу. Тому найбільше гетьманських універсалів були пов'язані з наданням земель і підтвердженням маєтностей козацькій старшині, українській шляхті та монастирям. У колекції найбільша група гетьманських універсалів стосується володінь Межигірського та Видубицького монастирів.

Серед документів, що стосуються земельної власності Києво-Печерської лаври, переважають царські грамоти, виписки з книг земських та гродських київських, переяславських, судів підкоморських козелецьких, остерських, золотоноських про розмежування земель, купчі, духівниці тощо. Києво-Печерська лавра як «величезний спрут, що простягнув свої помацки в найдальші куточки трьох намісництв, захопив величезні земельні простори по один і другий бік Дніпра, підбив під свій економічний вплив цілі десятки тисяч людей»[1]. Наприклад, на Стародубщині Києво-Печерській лаврі належали три волості – Бобровицька, Попогорська і Ліщинська (37 сіл), над Дніпром – Пакульська волость (25 сіл), загальна кількість селянських дворів у кінці XVIII століття на підставі опису трьох намісництв – Київського, Чернігівського та Новгород-Сіверського – складала 4943 двори.

Важливу роль в отриманні земель у володіння Межигірським монастирем відіграло встановлення міцних зв'язків із Запорозькою Січчю та набуття ним у кінці XVII століття офіційного статусу «військового» січового монастиря. Тому найбільша група гетьманських універсалів колекції стосується власності саме цієї релігійної громади. Після звернення ігумена Межигірського монастиря Феодосія Васьковського до Запорозького Коша в 1683 році з проханням визнати Запорозьку Січ парафією монастиря, межигірські ченці стали проводити богослужіння в січових церквах, в монастирі було відкрито шпиталь для козаків[2], а, головне, від гетьманського

---

[1] Федоренко П.К. Завдання вивчення монастирського господарства. (Робочий план і огляд архівного матеріялу) // Студії з історії України науково-дослідчої катедри історії України в Києві. Т. 2. Київ, 1929. С. 11.

[2] Герасименко Н.О. Історія Межигір'я. Київ, 2005. С. 77.

уряду було отримано різні маєтності, права на які підтверджувалися кожним наступним гетьманом. Так, наприклад, право на володіння селом Чернин, надане Межигірському монастирю універсалом Богдана Хмельницького від 20 грудня 1653 року[1], підтверджувалося подальшими універсалами київського полковника Павла Хмельницького від 17 липня 1655 року[2], гетьмана Дем'яна Многогрішного (Ігнатовича) від 17 лютого 1671 року[3], гетьмана Івана Самойловича від 1 березня 1673 року[4]. Процес приєднання прилеглих земель до тих, що вже належали монастирям, підтверджує універсал гетьмана Дем'яна Многогрішного від 25 березня 1671 року, яким додатково Межигірському монастирю було надано ще й право на володіння озерами козарівськими та ясногірськими з островом під селом Чернин[5].

Документи колекції Київської казенної палати, що відносяться до історії земельної власності Видубицького монастиря, відтворюють розвиток запеклої боротьби між князем Якимом Корецьким і його дружиною, княжною Ганною Корецькою (Ходкевичевою), та монастирем за спірні землі – Гнилецькі, Калинівські, Калного Лугу та озера Глушець[6], а також свідчать про багатоманітність актів процесуально-юридичної документації, пов'язаних із судовою справою по земельних питаннях XVI–XVII століть. Перші відомості щодо цієї справи ми отримуємо з листа від 26 квітня 1564 року намісника Софійського Феодора Тиші про віддання Видубицькому монастирю Гнилецьких ґрунтів, де він раніше розташовувався[7].

---

[1] За описом документів колекції Межигірського монастиря № 120.

[2] АЗР. Т. 5. Санкт-Петербург, 1853. С. 126–127. За описом документів колекції Межигірського монастиря № 121.

[3] Архів Санкт-Петербурзького філіалу Інституту російської історії Російської академії наук. Колекція актів Київської казенної палати. № 9. За описом документів колекції Межигірського монастиря № 119.

[4] Універсали українських гетьманів від Івана Виговського до Івана Самойловича (1657–1687). Київ, Львів, 2004. С. 666–667. За описом документів колекції Межигірського монастиря № 122.

[5] АЗР. Т. 5. Санкт-Петербург, 1853. С. 127–128; ІР НБУВ. Ф. І, № 2442, Арк. 53–53 зв. За описом документів колекції Межигірського монастиря № 124.

[6] Урочища Гнилівщина, Калинівщіна, Калний Луг, озеро Глуща (Глушець) – тепер територія Києво-Святошинського району Київської області.

[7] ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Е. За оп. № 206.

Прикладом розповсюдженої групи документів – «виписів», яка складалася в адміністративно-військових, судових та різних економічно-господарських канцеляріях XVII–XVIII століть, є низка документів колекції, які належали Видубицькому монастиреві в 1602 році. Вони представлені «виписами» з книг гродських київських із протестаціями (офіційна заява скарги, яка вносилася до актових книг) та численними позовами (судові повістки) на княжну Корецьку через заподіяння збитків монастирській власності її підданими.

Заслуговує на увагу «ув'яжчий лист» гродського Київського уряду (офіційний документ возного, яким він звітував перед судом чи урядом) від 10 грудня 1622 року, що містить відомості про невиконання княжною Корецькою рішення трибунальського декрету щодо віддання Гнилівщини монастирю і несплату 3 тис. польських золотих. Одночасно вона подала до посесії (форма орендного володіння) Київському митрополиту Веніаміну Руцькому заставу із держанням сіл Лісники та Ходосівка за ту саму суму[1].

Роком пізніше з'являється протестація митрополита і зізнання возних від 21 липня 1623 року про накладення на княжну Корецьку баніції (покарання, що полягає в оголошенні людини поза законом, вигнання за межі держави з позбавленням громадянських прав за зловмисне невиконання судових рішень) за відмову віддати ґрунти Гнилецькі і Калного Лугу[2]. Низка виписок із земських та гродських книг Київського воєводства, із трибунальних книг Волинського і Брацлавського воєводств 1644–1647 років висвітлює історичний факт довготривалого розв'язання цієї складної судової справи щодо примирення між княжною Корецькою та Видубицьким монастирем.

Відомості, набуті на підставі поданого вище короткого огляду актових документів судової справи Видубицького монастиря, дають можливість зробити висновок, що виданий «оборонний» універсал Богдана Хмельницького від 25 травня 1654 року Видубицькому монастиреві є продовженням суперечок за ті самі землі. Отже, тимчасове перемир'я закінчилося, і в універсалі наголошувалося на тому, щоб отаман лісницький і ходосівський з козаками в урочищах Гнилівщині, Калинівщині, в Калному Лузі та в озері Глуща (Глушець) кривди не чинили, а київському полковнику було

---

[1] ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Е. За оп. № 231–232.

[2] Там само. За оп. № 237.

наказано карати всіх свавільників, які виловлюють рибу в урочищах і озерах Видубицького монастиря[1]. Остаточне закріплення цих ґрунтів за власністю Видубицького монастиря підтверджувалося універсалами гетьманів Івана Виговського від 14 квітня 1658 року, Юрія Хмельницького від 3 травня 1660 року та Петра Дорошенка від 19 грудня 1670 року[2]. Отож документи колекції Київської казенної палати розкривають невідомі деталі історичних подій (змін земельних власників, суспільних відносин, аграрного терору), роблячи їх більш наочними і предметними.

Збільшення монастирських володінь за рахунок вільних від державної влади земель – це тільки один спосіб набуття монастирської власності. Найбільш поширеним у становленні монастирів як великих землевласників було розширення земельних площ за рахунок інших соціальних груп – селян, козаків, козацьких старшин, міщан. Документи, які відображають різні процеси отримання монастирської власності, зокрема купівлю та продаж, оренду, надання з правом викупу, дарування майна за духовною або легацією, позику грошей під заставу майна, перехід майна за несплачені борги, продаж боргу тощо, представлені в колекції різними видами актових документів, що регламентують приватноправові відносини. До них належать купчі, легати, застави, квити, тестаменти (заповіти, духівниці), конфірмації (записи про затвердження судових вироків), інтерцизи (угоди, контракти), церографи (боргові записки), межові листи, протестації (офіційні заяви) тощо. Наприклад, легаційний запис жителів міста Чорнухи Параскові Іванівни Лук'янової Шостачки та її сина Афанасія[3] свідчить про передавання лісу за назвою Щербанівщина з сіножаттю та облогами настоятелю Красногірського Чорнуського монастиря (приписаного до Михайлівського Золотоверхого монастиря) за 100 талярів[4].

У кінці XVII століття статки монастирів зростали через нові форми господарювання, зокрема через здавання своїх маєтностей в оренду з визначенням різних умов оренди та відкуп різних промислів. Кошти від орен-

---

[1] ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Е. За оп. № 237.

[2] Там само. За оп. № 266–268.

[3] ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Г. За оп. № 237.

[4] Таляр – срібна монета, що була в обігу в Німеччині, Чехії, Італії та інших країнах, а також в Україні.

ди, як правило, використовувалися на підтримання церковних споруд у належному стані. Відомості про використання власницьких прав Видубицького монастиря на перевіз Либідський та шинок Звіринецький дістаємо з численних контрактів та орендних листів, що надавалися київським міщанам. Наприклад, контракт на утримання Либідського перевозу від 2 серпня 1655 року отримав міщанин Толетович; 15 березня 1693 року Антон і Михайло Максимовичі отримали на додаток до контракту ще й у відкуп шинок Звіринецький; 28 жовтня 1711 року контракт на шинок був наданий Якиму Кундусю та ін.[1]

Отже, рукописна колекція Київської казенної палати складається з різних за видами діловодних документів, а фактографічні дані, отримані з матеріалів колекції, роблять її цінним в багатьох аспектах джерелом для дослідження історії релігійних громад, зокрема монастирів, на українських теренах.

Відповідно, вивчення документів цієї колекції як архівознавчих об'єктів дає можливість скласти допоміжні покажчики до тематичних груп документів з фондів ІР НБУВ, зокрема аналітичні описи майнових документів київських монастирів XVII–XVIII століть. Археографічний та текстологічний аналіз окремих видів документів колекції дає змогу поглибити наші знання про структуру акта, поширити жанрові групи актових джерел, простежити динаміку розвитку актів у галузі дипломатики.

Джерелознавчий аналіз документів колекції дає підстави говорити про реконструкцію складу та змісту документів колекції, розпорошених серед різних архівних фондів, та й тих, що нині вже є втраченими, за описами, реєстрами, копіями тощо. З огляду на велику кількість документів, пов'язаних із діяльністю державних органів різної юрисдикції, можна розглядати дані колекційні матеріали також і як джерело для досліджень із сфрагістики та філігранології.

Сподіваємося, що колекція документів Київської казенної палати, яку планується репрезентувати в серії анотованих наукових каталогів, присвячених окремим монастирям, матиме велике значення для фундаментального дослідження історії Церкви на українських теренах.

---

[1] ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Е. За оп. № 155, 164, 174.

Археографічна передмова

До основних структурних елементів описової статті належать:

1. Номер в каталозі. Дата. Місце написання.
2. Назва.
3. Мова.
4. Кількість аркушів; розміри; стан збереженості; письмо.
5. Оздоблення.
6. Підпис.
7. Печатка.
8. Записи.
9. Опис.
10. Шифр. Оригінальність документа.
11. Старі шифри.
12. Джерела.

Дата *подається на основі наявних у документі записів, без переведення старого стилю літочислення на новий.*

У ***Місці написання*** *географічні назви подаються за сучасним правописом.*

Назва *відображає вид, адресанта/адресата та надає анотацію документа. Вид документа наводиться за текстом – універсал, грамота, позов, тестамент, протестація, інтерциза тощо. У тих випадках, коли в тексті немає назви виду документа, вона встановлюється на підставі змісту або форми документа згідно з термінологією сучасної дипломатики. Далі вказуються адресант (особа/установа, від яких документ походить), адресат (той, кому документ адресується) та анотація (предметно-тематична характеристика змісту документа із зазначенням хронологічної та географічної ознак, якщо вони не збігаються з датою і місцем складання документа). Якщо в документі є вказівки на історичні події, важливі для осмислення*

змісту документа, або подаються дані, які не можна повністю включити до назви, вони також подаються в назві. Наприклад: «Запис про захоплення сіл…»; «…право на володіння ґрунтів за розмежуванням у спірній справі з… та згідно з судовим листом від…».

Мова *(українська, польська, російська тощо).*

Кількість аркушів *(подається загальна кількість аркушів документа, в дужках зазначається наявність чистих аркушів);* ***розміри*** *(вказуються тільки в описанні оригіналу документа; подаються в такій послідовності: перша цифра – ширина, друга – довжина, третя – довжина загнутої частини пергамену або паперу під печатку);* ***стан збереженості*** *(документ повний або з втратами початку, кінця; зазначаються втрата або випадіння аркушів, механічні пошкодження (розірваний, пом'ятий, обгорілий тощо), наявність плям від вологи, чорнила, плям воскових, крихкість, ламкість, трухлявість тощо);* ***письмо*** *(скоропис з елементами півуставу, скоропис). Майже всі документи написані коричневим* ***чорнилом*** *різних відтінків (темно-коричневе, світло-коричневе); червоним чорнилом на деяких документах на останній сторінці написана дата кириличним алфавітом; чорне чорнило писарями майже не використовувалося.*

В ***Оздобленні*** *подається загальна характеристика основних елементів художнього оформлення документа – заставок, кінцівок, ініціалів. Наприклад, на жалуваній грамоті російського царя від 11 серпня 1654 року є заставка з рослинним орнаментом, золотом, великий ініціал з рослинними елементами, перше слово з елементами в'язі, перший рядок та початок другого написані золотом.*

Підпис *(ім'я і прізвище/прізвисько автора документа). Підписи зазначаються зі збереженням основних орфографічнх особливостей і мовою оригіналу.*

Печатка *(форма, матеріал, кустодія, розмір). Принцип описування печаток на документах у XIX столітті був досить узагальненим і мав переважно облікове навантаження. Однак в архівному обліковому описі 1786 року діловодні назви монастирських документів містять важливі відомості щодо визначення деяких архівних термінів, зокрема сфрагістичного характеру. Привертає увагу опис печаток за походженням (царські, королівські, гетьманські), способом кріплення (вислі або відтиснені на документі) та образотворчими ознаками. Так, для визначення характеру печаток*

царських грамот в описі зазначаються такі ознаки: спосіб кріплення – висяча; розмір – велика; матеріал – віск; колір воску – червоний; вид кустодії – бляшаний «ковчег»; матеріал кустодії – срібло з позолоченим гербом. Прийнято було називати срібну бляшанку, в якій була відтиснена печатка, «ковчежцем» («ковчег» у православній церкві означає скриньку для зберігання святих дарів). Для прикладу наведемо опис печатки в архівному обліковому описі 1786 року царської грамоти: «с привесною большою на красном воску притисненною в серебрянном с гербом вызолоченным ковчежце печатью». Опис печаток на привілеях польських королів та гетьманських універсалах був дуже стислий: «при королевской печати», «при гетьманской печати», «при обыкновенной печати», або узагальнений: «при печати». Різноманітні форми кустодії (воскова, бляшана, паперова) виконували охоронну функцію. Найбільш поширеною формою кустодії можна вважати паперову, яка не тільки захищала відбиток печатки від ушкоджень, але й була декоративним атрибутом печатки. Паперовий клапоть, вирізаний у вигляді рослинних і геометричних візерунків, сприймається в документі як взірець довершеної мистецької роботи. Маємо констатувати, що при складанні архівного облікового опису 1837 року в описи печаток не вносилися нові ознаки. Як правило, архіваріус переписував зовнішні ознаки печаток з попереднього опису, навіть скорочуючи їх у деяких документах. Це можна пояснити, насамперед, великим обсягом монастирських документів з Київської казенної палати та передаванням їх поспіхом до бібліотеки Київської духовної академії.

***Записи** в монастирських документах, як правило, містяться на першій сторінці та на звороті останньої; виконані чорнилом та олівцем; мають діловодний характер. У Каталозі описуються за аркушами, згори вниз і зліва направо; передаються мовою документа та спрощеним методом сучасної графіки. В документах надрядкові літери вносяться в рядок, скорочення розшифровуються. На місці написів та слів, які не можна прочитати, пропусків або пошкоджень тексту у квадратних дужках проставляються три крапки […]. Дописки та правки в тексті документа зазначаються в підрядкових примітках.*

***Опис.** У Каталозі використовуємо рукописні описи документів Михайлівського Золотоверхого монастиря XVIII–XIX століть, які відображають колишній порядок їхнього зберігання в різних установах. Серед най-*

важливіших описів документів монастиря – «Опись краткая имений… 1701 и 1736 годов»[1], а також опис 1738 року[2]. Останній опис міститься в збірнику документів з бібліотеки монастиря. Це «Собрания разных древних подлинных монастырских бумаг, расположенных по годам, начиная с 1540 года по 1770 год»[3]. Актовий опис 1738 року був створений на окремі документи для тимчасового надання їх до Генеральної військової канцелярії в Глухові для копіювання кріпостей на села Вигурівщина, Глеваха, Борщагівка та іншу власність монастиря. Автор опису – намісник монастиря ієромонах Гервасій. У кінці опису є промеморія від Гервасія про повернення всіх документів до «бібліотечної комори в келію» архімандрита Амвросія[4].

Два інші описи – 1786 року[5] та 1837 року[6] – мають ознаки загальних архівних описів діловодного характеру, що відображають переміщення архіву. Зокрема, опис 1786 року складався при передаванні документів після секуляризації монастирської власності до Київської казенної палати, а опис 1837 року – при переміщенні документів з Київської казенної палати до бібліотеки Київської духовної академії. Обидва ці описи формувались як облікові, проте форма надання відомостей про документи та принципи описування рукописів відрізнялися одні від інших.

Так, опис 1786 року містить більш розгорнуті схеми описування рукописів трьох перших тематичних розділів: I. Грамоти російських царів (7 од.); II. Привілеї польських королів (22 од. зб.); III. Універсали українських гетьманів (49 од. зб.). Інформація про зміст документа подається в лаконічному, проте максимально повному заголовку. Короткі записи, що відображають зміст документа, подаються у формі діловодного заголовка, складеного з метою обліку та зберігання рукопису в монастирському архіві ченцем-архіваріусом. Найчастіше вони містять відомості про власність монастиря, про яку йдеться в документі, і дату його написання. У подальшому використанні документа в житті монастиря заголовки змінювали свою сталу форму, що супроводжувалося їхніми численними виправленнями.

---

[1] ІР НБУВ. Ф. 312. № 411/372. 72 арк.

[2] Там само. Ф. 307. 536/1762. № 75.

[3] Там само. Арк. 146–158.

[4] Там само. Ф. II. № 7003. 34 арк.

[5] Там само. Ф. 160. № 2996. 208 арк.

[6] Там само. Ф. 301. № 216 Г. За оп. № 180.

При детальному вивченні даних записів прослідковується розвиток архівного описування актових документів на межі XVIII–XIX ст. Діловодний заголовок поступово переймає елементи більш розширеного архівного заголовка актового документа. Здебільшого в діловодному заголовку зазначався тільки короткий зміст, в якому пріоритет надавався інформації про визначальний предмет, що згадується в документі. Наприклад, якщо йдеться про продаж або купівлю тієї чи іншої власності монастирем, то на передній план виступав предмет продажу та купівлі – «На млин Острицкий права». З наступним використанням документа в різних маєткових справах заголовок поступово змінювався з огляду на розвиток архівної термінології при описуванні актових документів. Так, на перше місце в описанні виступає вид документа. Чернець-архіваріус виправляє, закреслює, дописує або взагалі складає новий запис заголовка документа з урахуванням вже нових умов і потреб архівного опису. Це відобразилося у вигляді виправлень іншим чорнилом і почерком на зворотах останніх аркушів документів наступними поколіннями архіваріусів монастирів. Невдовзі заголовок з численними дописками над рядками та орфографічними виправленнями перетворюється на більш інформативний запис, акцент в якому робиться на визначення виду документа, із зазначенням автора і адресата, осіб, які задіяні в даному юридичному акті, географічних відомостей. Наприклад, заголовок «На млин Острицкий права» був переписаний на «Випис з Ратуша Острицкого о продажи млина Острицкий от Радка Санковича Богдану Войничу»[1].

Далі йде розгорнуте описання зовнішньої характеристики та фізичного стану рукопису. Це – кількість аркушів, матеріал письма, стан збереження, номери підкреслених рядків, чисті аркуші, написи на марґінесах рукопису. Четвертий розділ опису 1786 року репрезентує найбільш численну за обсягом групу документів – кріпості на право власності монастиреві (237 од. зб.). Вони містять тільки заголовки до змісту документа.

За описом 1786 року характеристика стану збереженості рукописів надається майже за три століття.

Подвійний номер документа за описом 1786 року відображає, відповідно, римськими цифрами номер тематичного розділу за описом і арабськими – нумерацію всередині кожного розділу. В текстових коментарях

[1] ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Г. За оп. № 180.

за описом 1786 року опускаються визначення адресанта та дати, оскільки вони вже зазначені в назві документа, зокрема «с книг земських справ воеводства Киевского». Ці місця позначаються трьома крапками.

Шифри. *Надаються відомості про наявність, місце зберігання та доступність оригіналів або копій документів у фондах Інституту рукопису НБУВ. Відомості, необхідні для складання зовнішніх атрибутів оригіналу документа (характеристика обгортки, печатки, кустодії, напису, стану збереженості паперу або пергамену та ін.) за наявності* ***de visu*** *тільки його копії, визначаються за текстовими коментарями з описів 1786 і 1837 років та за каталогом М.Г. Курдюмова 1907 року*[1]*. В нашому Каталозі після дати і місця написання такі документи позначаються «*».*

Старі шифри. *Йдеться про відмітки стосовно надходження або наявності документів колекції за описами XVIII–XIX століть. Як правило, містяться на першій сторінці документа, на верхньому і нижньому полях, написані олівцем або чорнилом. Наприклад, на нижньому полі проставлявся шифр олівцем, що відповідав опису 1837 року, за яким монастирські документи передавалися до бібліотеки Київської духовної академії («по оп. № »). А на звороті останньої сторінки, посередині або внизу аркуша, старі шифри відповідають описові 1786 року, за якими після секуляризації документи передавалися до Київської казенної палати.*

Джерела. *Містять скорочене посилання на друковані праці (див. перелік видань), в яких опубліковано, описано або хоча б згадується даний документ, а також на архівні матеріали, в яких є відомості про історію побутування документа.*

У ***Додатках*** *репрезентовані описання документів Михайлівського Золотоверхого монастиря з Колекції Київської казенної палати, відсутніх у фондах ІР НБУВ і відтворених за описами 1786 р. та 1837 р. (Додаток 1) та фотокопія рукопису «Опись краткая имений монастыря Золотоверхого Михайловского Киевского…» (Додаток 2).*

Науково-довідковий апарат *Каталогу складають покажчики імен, географічних назв та інституцій. Посилання в покажчиках подаються на номери Каталогу та на номери сторінок Передмови (курсивом).*

---

[1] Курдюмов М.Г. … С. 1–98. (536 док.).

Маєтності Михайлівського Золотоверхого монастиря

Відомості про закладення Михайлівської церкви майбутнього Михайлівського Золотоверхого монастиря князем Святополком-Михайлом містяться в Київському літописі під 1108 роком:

> «закладена була церква Святого Михаїла Золотоверха Святополком князем місяця серпня на одинадцятий день»;

власне Михайлівський монастир згадується наприкінці XIV ст. Історичну долю цієї обителі віддзеркалено в рукописних та архівних пам'ятках, що дійшли до сьогодення.

Одним із найбільш об'єктивних свідчень стосовно життя обителі в XVI–XVIII ст. є та частина документального спадку Михайлівського Золотоверхого монастиря, яка відображає його власницькі права на землеволодіння. Адже зауважимо, що без зміцнення матеріальних джерел існування монастиря неможливо було підтримувати його належний економічний стан. Представлений у даному виданні корпус історичних джерел актової документації дозволяє реконструювати процес формування та накопичення земельної власності монастиря на території Київщини, Чернігівщини, Полтавщини та частково Сумщини.

Серед найважливіших монастирських земельних володінь є маєтності, які знаходилися в місті Києві. Наприклад, у привілеї короля Олександра від 27 липня 1496 року[1] *київському воєводі Димитрію Путятичу згадується місцевість* ***Кораблище.*** *В «Описи краткой имений монастыря…» 1701 року*[2] *так презентується ця маєтність:*

---

[1] АЗР. Т. І. С. 164–165; Lietuvos Metrika. С. 147–148.

[2] ІР НБУВ. Ф. 312. № 411/372. На сторінках «Киевских Епархиальных ведомостей» за 1861 рік (№ 13. С. 394–402; № 14. С. 426–434) була вміщена

«луг Кораблища на низ Дніпра при самом же Дніпрі с сіножатми и з гаем дубовим и озерами, именно Чакулом Веленским Верховиною, Подлузъким, Лебедином, Хрещатим, Подтополним, Ситниковатим з річкою Зубачем, Іржавцем и з иними поймами, и ловлями рибними»[1].

Права монастиря на володіння цими луками та озерами були підтверджені мандатом Сигізмунда II від 17 жовтня 1563 року про повернення монастиреві привласненої батьком князя Богуша Дмитровича Хабенського половини луки на Кораблищах, привілеями Стефана Баторія від 4 червня 1570 року та від 25 липня 1578 року, а також привілеєм Владислава IV від 26 листопада 1646 року.

Відомості про місцевість ***Кудрявець*** *містяться у привілеях Сигізмунда I воєводі Андрію Немировичу від 8 серпня 1522 і 15 березня 1523 років. На початку XVI ст., так само, як й інші київські монастирі після набігів татар, Михайлівський Золотоверхий монастир перебував у зруйнованому стані, і його відбудова почалася саме завдяки згаданим королівським привілеям. Зокрема, окрім прохання ігумена монастиря Макарія надати право реставрувати спустошений монастир і організувати монастирську общину, в цих привілеях міститься прохання надати монастирю міське поле за Пробитим Валом, що мало назву Кудрявець і знаходилося за Львівськими воротами в Києві. 29 серпня 1559 року монастир розширив цю ділянку землі, придбавши дев'ять прилеглих дворів у боярина Андрія Онковича.*

Ще одна київська місцевість, ***Введенські ниви*** *за Валом, була закріплена за монастирем згідно із тестаментом київського бурмістра Василя Черевчія від 24 травня 1602 року*[2]*. За «Виписом» із земських книг Київського воєводства від 7 жовтня 1602 року знаходилася Введенська нива*

«за манастыром Михайловским и за валом, лежачую у з самый вал здолж аж уконец узвозу Хрещатицкого»[3].

«Хроника Киевского Михайловского монастиря», що є публікацією окремих частин даного монастирського опису. Окрім цього, відомий учений Микола Закревський у своїй ґрунтовній праці «Описание Киева» (Т. 2. Москва, 1868. С. 501–550) використовував дані з цього опису.

[1] Там само. Арк. 16–17.

[2] КЕВ, № 13. С. 398.

[3] ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Г, за оп. 124, арк. 1.

Свого часу, у відповідності до привілею короля Сигізмунда I від 15 вересня 1540 року, право на володіння цими землями належало київським міщанам Єскові, Васкові та Федорові Черевчіям[1].

«Двір питний» *стояв на монастирській землі при міських Покровських воротах. Право «на шуршу» біля обителі, згідно з яким монастир міг залишати гроші з продажу пива, вина і меду на власний споживок та інші потреби монастиря, не сплачуючи податків у казну, було надано монастиреві королівськими привілеями: в 1629 році – Сигізмундом III, у 1646 році – Владиславом IV.*

Розглянемо окремі відомості про історію володіння монастирем окремими ділянками – т. зв. «пляцами» – в місті **Києві.**

Пляц, *куплений у Єфросинії Вакуличовни Солоневської 22 жовтня 1649 року. Черниця Флорівського монастиря Єфросинія продала ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йосифу Кононовичу-Горбацькому батьківський пляц за 600 золотих польських грошей у Києві, на Подолі, над Дніпром.*

Пляц на Подолі. *«Випис» із міських книг Київської ратуші від 26 лютого 1678 року містить відомості про попередніх власників цього пляцу «дворового» на Подолі з описанням границь цієї землі за межуванням сусідських будинків. У купчій про продаж пляцу київським жителем Карпом Остапенком кравецькому цехмістру Лук'яну Александровичу міститься інформація про попереднього власника пляцу – Остапа Левоненка, батька Карпа Остапенка, що відповідає отриманню пляцу за спадковим правом. У документі відобразився традиційний офіційний процес купівлі-продажу міським урядом. Для закріплення посесії Лук'яну Александровичу, на прохання обох сторін купівлі-продажу, представники від київського уряду (возні) зробили огляд та оцінку пляцу. Результатом цієї акції (інтромісії) було підтвердження урядовцями даного продажу із занесенням відповідних письмових свідчень (зізнань) до актової книги.*

У 1690 році пляц був заповіданий монастиреві правонаступницею Лук'яна Александровича, його донькою Аквилиною (в чернецтві Анна Луцкова). За описом 1701 року:

---

[1] Документальна спадщина. № 5. С. 38.

«пляц легованній от Анни законнице Михайловского девичого монастира бывшого, Лукіяновой Александровичовой Цехмистровой Кіевской року, 1690 и записанный в Ратушу Кіевском в певних межах и границах лежачій, з единой сторони чрез улицю от пляцу негдис пна Петра Луцковича, и з другой сторони чрез улицю от пляцу негдис Козорецкого, з тилу пляцу Богдана Поповича, а воротами чрез тую ж улицю, которая от Луцковича»[1].

Пляц Мисаїла *з будинками в Києві був заповіданий монастиреві в 1691 році священиком Флорівского монастиря Мануїлом, який пізніше прийняв постриг у Михайлівському Золотоверхому монастирі з ім'ям Мисаїл.*

Сіножать на ***Оболоні*** *була продана Катериною Богдановою Влостовською Сомковичевою, дружиною київського війта Богдана Сомковича, за 7000 золотих польських грошей. За «Виписом» із міських книг Київської ратуші від 11 вересня 1661 року*[2]*, право монастиря на землю Телепницьку і сіножать Сверщковщина на Оболоні підтверджувалося декретом Київського міського суду у спірній справі між ігуменом монастиря Феодосієм Софоновичем і родичем київського війта, його рідним братом, Войтехом Сомковичем за ці ґрунти.*

Земля ***Либідська,*** *до якої входили Оринінські ґрунти та Дівичгора, була надана монастирю княгинею Іриною. Потім вона згадується в привілеях Сигізмунда II від 18 жовтня 1563 року та підтверджується князем Костянтином-Василем Острозьким від 12 грудня 1572 року.*

Гребля ***на річці Віта.*** *Давнє право на стягнення мита з купців за проїзд через монастирську греблю на річці Віта обитель отримала ще від князя Володимира Мономаха, яким дозволялося дому Рожновських обкладати митом купецьких людей, а від Рожновських це право перейшло до монастиря*[3] *і було підтверджене декретом Головного люблінського трибуналу від 22 червня 1602 року*[4]*.*

---

[1] Документальна спадщина. Арк. 5.

[2] ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Г, за оп. 177.

[3] Це з давніх часів право монастиря на погребельне мито на річці Віта заперечує Микола Закревський у своїй праці «Описание Киева». Він зазначає, що в XVI ст. це право підтверджується документальними джерелами, але відомості про родину, яка існувала при Володимирі Мономахові (1113–1125 рр.), із закінченням прізвища на «*ский*» в Іпатіївському літописі не згадується. Див.: Закревський… С. 516.

[4] ІР НБУВ. Ф. 312. № 411/372. Арк. 7.

Пляц ***Немцевічовський*** *у Києві, на Подолі, проданий Катериною Влостовською монастиреві 5 квітня 1660 року. За «Виписом» від 21 серпня 1661 року цей пляц був заставлений Теодором Суслом у 30 коп литовських грошей київському війту Богдану Сомковичу під тирічну заставу в 1652 році, але не був виплачений.*

Село ***Лисковщина*** *і земля* ***Погодне*** *куплені за 100 коп литовських грошей ігуменом Макарієм у татарського толмача Макара Ормянина, який, у свою чергу, отримав його за заслуги від короля. Село та землі були підтверджені привілеями Сигізмунда I від 8 грудня 1543 року, Сигізмунда II від 4 червня 1570 року, купчими та свідоцтвом київського воєводи Андрія Коширського. Також за «Виписом» із судових книг київського воєводи Григорія Олександровича Ходкевича від 19 грудня 1556 року монастир отримав право на уступне озера Подворного, що знаходилося в селі Лисковці, від князя Любецького.*

Хутір ***Ленковський*** *(Ленковщина, Ризовщина, Рижишин) біля села Вигурівщина був наданий грамотою білозерського воєводи Василя Борисовича Шереметєва переяславському війту Андрію Биримовичу від 27 липня 1660 року. Григорій Биримович, син і спадкоємець Андрія Биримовича, продав ці землі (третю частину хутора Ленковського) київському війту Данилу Полоцькому за 200 золотих польських.*

Наступним землевласником хутора Ленковського стає київська міщанка Марія Полоцьковна, дочка київського війта Данила Полоцького, якій у спадок від батька залишилися ці ґрунти. За першим чоловіком вона була Петрова Луцковичова, за другим – Ризина (Рижова), тому й хутір у кінці XVIII ст. дістав назву Рижишин. Монастир отримав право на володіння цією землею після купівлі в Марії Полоцьковни-Ризиної 3 серпня 1693 року третини хутора Ленковського за 300 золотих польських грошей. У монастирському описі 1701 року так зазначається:

> «футор Ленковскій купленній у Маріи Полоцковни Ризихи за сто талярей доброй монети, в року 1693, месяця августа, 5 и записанній в Ратушу Кіевском в ограниченіи таком лежачій: почавши от голови озера Мокрицкого долиною подле футора черниц флоровских в лево грунт Флоровскій, а в право Михайловскій до футора Рызичиного належач[и]й, тоею долиною в речку Меленов-

ку, Меленовкою в Гнилушу речку, Гнилушою в гору до Рубежа ровчака, Рубежем в гору до вершини, знову озера Мокрицкого»[1].

Село ***Вигурівщина*** *надане монастирю універсалом гетьмана Богдана Хмельницького від 22 травня 1654 року, права підтверджені універсалами Івана Мазепи від 12 липня 1693 року та Івана Скоропадського від 14 червня 1712 року.*

Озеро і сіножать під селом ***Вигурівщина*** *надані привілеєм князя Костянтина-Василя Острозького від 12 січня 1560 року. Також у цьому привілеї є згадки про острів Обрубний, озера Петриково та Плоське, джерела Тисяцькі, острів Михайловщина, який знаходився напроти Києво-Подолу, над рікою Чорторий.*

Село ***Глеваха*** *придбане 23 грудня 1563 року в Семена Гринкевича за 30 коп литовських грошей, підтверджене привілеями: Сигізмунда I від 25 липня 1578 року; Владислава IV від 29 листопада 1646 року; Михайла Корибута-Вишневецького від 30 жовтня 1671 року; обмежене привілеєм князя Костянтина-Василя Острозького від 2 жовтня 1586 року.*

Село ***Юрівка*** *придбане в Семена Мелешковича 9 квітня 1563 року; підтверджене та обмежене привілеєм князя Костянтина-Василя Острозького від 9 вересня 1576 року.*

Село ***Борщагівка (Борщівка).*** *До складу цього села входили спірні ґрунти, що належали до п'ятьох різних київських монастирів. Зокрема, актові документи Михайлівського Золотоверхого монастиря містять відомості про Михайлівську Борщагівку, спірні ґрунти якої часто розглядалися в судах за скаргами різних сторін. Село було підтверджено привілеєм Владислава IV від 29 листопада 1646 року.*

Села ***Данилівка*** *та* ***Крюківщина*** *надані універсалом Івана Мазепи від 25 серпня 1699 року. Попередніми власниками цих маєтностей були підвоєвода Ян Мартинович Аксак та київський міщанин Василь Кривкович.*

Села ***Крехаїв*** *і* ***Боденьки*** *надані універсалом Івана Скоропадського від 25 червня 1712 року замість сіл Княжичі і Блиставиця, що відійшли до польських земель. Були у володіннях київського полковника Костянтина Солонини.*

---

[1] ІР НБУВ. Ф. 312. № 411/372 С. Арк. 9 зв.

Млини ***Переяславські:*** *млин на річці Селичівка продано мірошником Логвином Мельниченком 22 квітня 1657 року; млин на річці Трубіж, на Переяславській греблі, під селом Попівці, надано універсалом генерального осавула Войця Сербина від 21 лютого 1688 року.*

Млин ***Федаківський*** *під Трипіллям надано монастиреві універсалами Богдана Хмельницького від 2 та 13 червня 1655 року.*

Млини ***Остерські*** *на Слобідській та Золотаревій греблях на річці Остер надані гетьманом Дем'яном Многогрішним 4 січня 1671 року. Іван Мазепа універсалом від 17 січня 1688 року підтверджував ці права на млини. На тій же греблі млин, наданий від київського полковника Григорія Карповича Коровки-Вольського, підтверджений універсалом Івана Скоропадського від 17 жовтня 1712 року.*

У ***Старогородській слободі*** *міста Остер 19 дворів придбані 24 вересня 1714 року у Василя Танського та інших жителів. Зокрема, пляц із хатою, двором і городом, куплений у Грицька Карповича; пляц із хатою, двором, городом і двома околицями – в Оаникія Опанасенка; пляц з двома хатами і двором – у Федора Бородавченка; пляц із хатою, двором, городом – у Михайла Гречченка, Івана Кононенка, Кузьми Редченка, Максима Євміненка, Стефана Стуги, Івана Щербаненка та ін. Право на ці маєтності було підтверджено універсалом Івана Скоропадського від 19 листопада 1715 року. До складу цих дворів входили спірні ґрунти, які монастирські піддані Остерської слободи повторно продали компанійському ротмістрові Федору Нестеренку. Універсалом від 11 липня 1719 року Іван Скоропадський забороняє Федору Нестеренку скуповувати монастирських підданих і чинити шкоду в Остерській слободі. Після проведення ревізії купчих угод остерських жителів 18 серпня 1719 року було укладено угоду від 19 серпня 1719 року між монастирем та Федором Нестеренком, за якою спірні ґрунти було повернені у власність монастиря. За довідкою із ревізії про маєтності Київського полку 1726 року Федір Нестеренко володів 9 дворами та винницею, а за екстрактом Київського полку про містечка і села 1731 року – 7 дворами і винницею*[1].

---

[1] Генеральное следствие о маетностях Киевского полка 1729–1731 гг. // Чтения в историческом обществе Нестора-летописца. Т. 7. Отд. 3. Киев, 1893. С. 29–68.

Озеро ***Вступне*** *із сіножаттю і поле з назвою* ***Войниловщина*** *в Старому Острі придбане у священика Прокопія Леонтовича 29 листопада 1712 року.*

У київських жителів Акилини Войнич та її синів Федора й Артема було куплено двір з пляцом і дві частини поля з назвою ***Вовчогірське*** *в Старому Острі 14 липня 1715 року та млин на Слобідській греблі під містом Остер 12 лютого 1713 року.*

Село ***Піски*** *надано універсалом Івана Скоропадського 26 вересня 1712 року та підтверджено 28 липня 1714 року.*

Хутір ***Ведкалівка,*** *розташований за селом Піски, надано згідно із дарчою Марії Гамалії від 2 травня 1712 року.*

Села ***Хрулі*** *(10 дворів) та* ***Бодаква*** *(110 дворів) надані монастиреві за тестаментом Марії Гамалії від 17 серпня 1716 року. Окрім села Хрулі монастир мав ще млин на річці Сула та побудовану винницю. Іншими маєтками в цих селах володів бунчуковий товариш Іван Гамалія.*

Отже, наведений перелік маєтностей Михайлівського Золотоверхого монастиря, які обитель набувала протягом XVI–XVIII ст., засвідчує, що монастирі як найбільші землевласники понад усе піклувалися про придбання різних земельних ділянок для зміцнення й розвитку свого економічного стану. В запропонованому Каталозі відомості із «сухих» актових документів переплітаються зі звичайними побутовими реаліями монастирського буття та історичними фактами політичного й суспільного життя на українських теренах.

КАТАЛОГ

XVI ст.

1. 1522 р., серпня 8. Вільно.*

Привілей короля Сигізмунда I Старого воєводі Андрію Немировичу на надання Михайлівському Золотоверхому монастиреві поля Кудрявець за Пробитим валом.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Sigismundus; Копоть».

Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, з нечітким відтиском, паперова кустодія (*Курдюмов*).

Опис. Оп. 1786 р., II, № 1: «Привилегія… с утверждением сему монастирю пахатного поля, лежачого при городе Кіеве за Пробитым валом за Львовскими воротами, именуемой Кудрявець данная, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, с притисненіем на воску печати»; оп. 1837 р., № 8.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 1, **копія** XVIII ст.

Джерела. ПЗАК, вып. 2, с. 105; Курдюмов, № 12, с. 3; Мицик, Документи, № 6, с. 45; Документальна спадщина, № 1, с. 35; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 3, 6, 40 зв.–41; ф. 160, № 2996, арк. 100.

2. 1523 р., березня 15. Краків.*

Привілей короля Сигізмунда I Старого воєводі Андрію Немировичу на надання права ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Макарію на відбудову і заснування монастирської общини.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; пергамен.

Підпис. «Константин Иван Острозкий; Бодуш».

Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, з нечітким відтиском, під кустодією *(Курдюмов)*.

Опис. Оп. 1786 р., II, № 2: «Привилегія… на возсозданіе запустелаго было побывшем от Батія разореніи сего монастыря и на собраніе в оный по прежнему почину греческому монахов, с утвержденіем земли, на которой тот монастыр состоит, и с определеніем оного в подсудствіе королевскому двору, с заключеніем, чтобы как Кіевскому митрополиту так и воеводе Кіевскому до оного не иметь дела, в игумены избирать с числа сего монастыря братіи, на паргамени, одном листу, при обыкновенной печати, в обох[1] привилегіях подчисток, приписок и переправок нет»; оп. 1837 р., № 9.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 1 зв.–2, **копія** XVIII ст.

Джерела. ПЗАК, вып. 2, с. 105; Курдюмов, № 13, с. 3–4; АЗР, т. 2, 1848, с. 152–153; Документальна спадщина, № 2, с. 35–36; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 3–3 зв., 40 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 100–100 зв.

3. 1526 р., липня 4. Гданськ.

Привілей короля Сигізмунда I Старого воєводі Андрію Немировичу про заборону Криштофу Кмітичу чинити кривду в монастирських землях Товстий ліс Михайлівського Золотоверхого монастиря.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк., 240 х 210 *мм;* папір по краях ветхий, на згинах на-

[1] Див. за *Каталогом* № 1.

дірваний, з плямами, склеєний смужками паперу, пізнішого за походженням; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Копоть».

Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1: «Сее одойшло от обітели с[вя]той за ляхами»; на арк. 1 зв.: «1526 Juli 4, In. 14, List Zigmu[nta] do woiewody [ ] cerkiewny Zołotowierche manastera»; «От короля Жингмонта на Толстый ліс, не владіем за ляхами».

Опис. Оп. 1786 р., II, № 3: «Привилегія… по древности ветхая, на згибах сламана и из другой стороны в двух местах подклеена, подчисток и переправок нет»; оп. 1837 р., № 10.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 10, **оригінал;** ф. 307, № 535/1763, арк. 2 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: № 29; за оп. № 10; арк. 1 зв.: № 3; № 12.

Джерела: АЮЗР, т. 1, с. 69–70; Петров, с. 167; Документальна спадщина, № 3, с. 36–37; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14, 40 зв.–41; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.

4. [1520-ті рр.], листопада 30. Київ.

Лист київського воєводи Андрія Немировича про надання Михайлівському Золотоверхому монастиреві селища Селивоновщина в монастирських землях Товстий ліс.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк., 320 х 235 *мм;* папір ветхий, на згинах є дірки, по краях обтріпаний; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе.

Печатка. Воєводська, круглої форми, воскова, коричневого кольору, пошкоджена.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 14: «Крепость от кіевского воеводы Андрея Немировича на состоящое в Полщі в Толстом лісі селище Пустовщину ноября 30, году

неозначено, на 1 листе, ветхая, на которой под 3 строкой подчеркнено, которым м[о]н[а]стыр не владіет»; оп. 1837 р., № 90.

Запис. На арк. 1 зв.: «Лист пана Немировича, воеводы Киевского[1], в Толстом лесе, Селивоновщина»; «Надане Соловоновщины селища в Толстом лесе от Немеровича воеводы Киевского»; «List wojewody Kijow Andrzeja Niemyrycza, monastera Michajlo pustowczyny Silawonczyny w Tolstom Lesie».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 90, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 125, № 14; за оп. № 90; арк. 1 зв.: № 2; № 14.

Джерела: Петров, с. 170; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14, 40 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105.

5. 1543 р., грудня 30. Краків.*

Привілей короля Сигізмунда І Старого ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Філарету на підтвердження прав на володіння селищем Лисковщина та землею Погони[2] на річці Прип'ять у Варовичах.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Анд. Мих. Кошерский; Михайло».

Печатка. Королівська, під кустодією, пошкоджена *(Курдюмов)*.

Опис. Оп. 1786 р., ІІ, № 4: «Привилегія… с утвержденіем монастырю состоящего в Полше двух сел Лисковщины и Погунного, которыми монастыр ныне не владіет, на двух болших листах, с притисненіем королевской печати. Оная привилегія по древности ветхая, и на згибах всредині дери, с другой стороны в трех местах подкліена, подчисток и переправок нет»; оп. 1837 р., № 11.

---

[1] Над рядком написано: «воеводы Киевского».

[2] У документі вживається інша назва: «землица нагонная» – відкрита місцевість для полювання в мисливських угіддях. Походження назви цієї землі йде від мисливського значення слова «нагін» – облава на тварин, при якій кілька загоничів виганяють тварин на «погони» на стрілків.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 5–6 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела: АЗР, т. 2, с. 394–396; ПЗАК, вып. 2, с. 105; Курдюмов, № 15, с. 4; Документальна спадщина, № 6, с. 38–40; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв., 40 зв.–41; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.

6. 1544 р.**, серпня 10. Київ.**

Декрет київського воєводи Януша Юрійовича Гольшанського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на села Лисковці та Погонне.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 4 – чистий), 325 х 225 *мм;* папір ветхий, на згинах є дірки, по краях обтріпаний, прошито шовковою ниткою червоного кольору; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе.

Печатка. Воєводська, круглої форми, воскова, коричневого кольору, пошкоджена.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 15: «Крепость надаточная на состоящее в Полще села Лисковщину и Погунное 1544 года августа 10 дня, на четырох листах в том числе един белой, по древности ветхая, в корене на з[г]ибах подралась, которымы сей м[о]н[а]стыр не владіет»; оп. 1837 р., № 91.

Записи. На арк. 4 зв.: «Лист судовий […]»; «Декрет князя Голшанского воеводи Кіевского и Острозского, которим присужени Лисковщина и Погонная монастиреві ігуменом Макарієм от Макарія арменина толмача, тестя Лаврина, десятника Кіевского, за сто коп, 1544 августа 10»; «Купчая на Лисковщину и Погонное»; «Dekret kniazia Golshanskiego […] Łyskowszczyżnę i Pohonną [...]».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 91, **оригінал***;* ф. 307, № 535/1763 П, арк. 439–441 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 125, № 14; № 38; за оп. № 91; арк. 4 зв.: № 3; № 15.

Джерела: Петров, с. 170; Документальна спадщина, № 288, с. 356–358; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105.

7. 1556 р., грудня 19. Київ.

Випис із судових книг київського воєводи Григорія Олександровича Ходкевича про позов ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Симеона до князя Димитрія Романовича Любецького за ґвалтівний наїзд на село Лисковці.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк., 336 х 217 *мм*; папір ветхий, по краях обтріпаний, верхня частина пошкоджена від вологи, на згинах є дірки; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе.

Печатка. Особиста, овальної форми, воскова, червоного кольору.

Записи. На арк. 1 зв.: «Позов о село Лисковщину и о [ ] ния кгрунта»; на арк. 2, зверху: «Констана князя Острозкого в тых секстернах листы»; арк. 2 зв.: «Випис с книг суда Григорія Ходкевича воеводства Кіевского о позве на князя Любецкого за починеніи от него в крунтах монастирских на земли».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 92: «Выпис… означающая позов на князя Любецкого за починенное ным на м[о]н[а]стырских лисковских грунтах пожатья збожья, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 165.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 165, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 445 зв.–446, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 132, № 91; № 63; за оп. 165; арк. 2 зв.: № 81, № 92.

Джерела. Петров, с. 173; Документальна спадщина, № 292, с. 362–363; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 108 зв.

8. 1556 р., грудня 19. Київ.*

Випис із судових книг київського воєводи Григорія Олександровича Ходкевича про розгляд справи щодо відмови від озера Подворне в селі Лисковці на користь Михайлівського Золотоверхого монастиря між ігуменом Симеоном і князем Димитрієм Романовичем Любецьким.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Особиста.

Опис. Оп. 1786 р., IV. № 93: «Выпис… о вступленіи вечно м[о]н[а]стырю Михайловскому озера Надворного в селе Лесковском имеючаго от князя Любецкого и жени его, на 2 листах, прописанное озеро состоит в Полще и м[о]н[а]стыр оным не владіет»; оп. 1837 р., № 166.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 446 зв.–447 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Петров, С. 173; Документальна спадщина, № 293, С. 363–354; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 108 зв.

9. **1558 р., березня 7. Київ.**

Випис із книг справці Київського воєводства Семена Кмітича про розгляд позову ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Симеона щодо володіння Кудрявськими нивами за Пробитим валом у Києві у спірній справі з боярином Київського повіту Андрієм Онковичем.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк., 330 х 255 *мм;* папір ветхий, на згинах є дірки, по краях обтріпаний; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе, чорне.

Печатка. Воєводська, овальної форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 16: «Выпис… на землю состоящую за Пробытим валом Кудр[я]вскую, на 2 листах, ветхая и на оной на 1 странице под строками 2, 9, 22 и 23, а на другой странице под 20, 21 и 27 подчеркнено»; оп. 1837 р., № 92.

Записи. На арк. 2 зв.: «Лист судовий 1558»; «Выпис с книг Александра Кмитича справци воеводства Кіевского на землю за Пробитым валом Кудрявець, 1558 года марта 7»; «Dekret Semena Aleksanrowicza Kmitycza [...]».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 92, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 164 зв.–166 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 125, № 15; № 39; за оп. № 92; арк. 2 зв.: № 4; № 16.

Джерела. Петров, с. 170; Документальна спадщина, № 130, с. 172–174; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6; ф. 160, № 2996, арк. 105.

10. 1560 р., **січня 12. Київ.***

Привілей київського воєводи Костянтина-Василя Острозького ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Симеону про надання острова Обрубний, озер Петриків та Плоське з сіножаттю.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Печатка. Костянтина-Василя Острозького під кустодією *(Курдюмов)*.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 17: «Лист надаточный от князя Острозского на остров Обрубній и озеры Петрикове и Плаское называемые и сіножати, 1560 года генваря 12, на пол листе, при печати, ветхой, на другой странице в двух местах бумагою подклеенной»; оп. 1837 р., № 93.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 7, **копія** XVIII ст.

Джерела. АЮЗР, т. 1, с. 151; ПЗАК, вып. 2, с. 105; Курдюмов, № 18, с. 5; Мицик, Св. Костянтин Острозький, с. 26–43; Документальна спадщина, № 7, с. 50–51; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41 зв.–42; ф. 160, № 2996, арк. 105.

11. 1561 р., **серпня 24. Київ.**

Лист київського воєводи Костянтина-Василя Острозького ігумену Симеону про підтвердження обміну між Михайлівським Золотоверхим монастирем і Семеном Кмитою села Голубиєвичі на землю Золоктаєвську.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк., 330 х 210 *мм*; папір ветхий, на згинах є дірки, плями, по краях обтріпаний, з лівого краю внизу надірваний; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе, чорне.

Печатка. Костянтина-Василя Острозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, пошкоджена.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 18: «Лист того ж князя Острозского на село Голубовичи в Полще состоящое, 1561 года, августа 24, на 1 листу, ветхой, на котором на одной странице под строкою 6 подчеркнено, которым селом м[о]н[а]стыр не владеет»; оп. 1837 р., № 94.

Записи. На арк. 1 зв.: «Князя Костянтина жалоба игумена Семиона на пана Кмиту на люд в Толстом лесе»; «List xi[aze] Konstantina Ostroskie woj[ewody] Kijow do Aleksanrowicza Kmity [...] w Tolstym lesie, 1561, avgus 24»; «На село Голубовичи».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 94, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 125, № 18; № 40; за оп. № 94; арк. 1 зв.: № 6; № 18.

Джерела. Петров, с. 170; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв., 41 зв.–42; ф. 160, № 2996, арк. 105.

12. **1562** р., **лютого 9. Овруч.**

Випис із книг київського воєводи Костянтина-Василя Острозького про підтвердження обміну села Голубиєвичі на землю Золоктаєвську між ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Симеоном та Семеном Кмитою.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк., 345 х 225 *мм*; папір ветхий, на згинах є дірки, плями, по краях обтріпаний, з правого краю внизу арк. 2 вирізаний кут для притиснення печатки; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «[Бучевский]».

Печатка. Костянтина-Василя Острозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 19: «Выпис... означающая прамену села Голубевичев на землю Золоктаевскую, на 2 листах, которою м[о]н[а]стыр не владіет»; оп. 1837 р., № 95.

Записи. На арк. 2 зв.: «Села Голубіевича взаміна на землю Золоктаевскую з п[аном] Семеном Кмитом»;

«Oblata Semena Aleksandrowicza Kmity z [...] ihumeni monast[era] S. Michajła Złotowierchy: a Holubiewiczy, a Zołokrajewsky»; «Випис с книг Константина Константиновича Острозского воеводи Кіевского, в котором іміется лист вписанний от Семена Александровича Кмита, который дал взаміну землю свою Золоктаевскую прилеглую к земле монастирской в м[о]н[а]стир, а Голубовичи прилеглую к земле его з м[о]н[а]стира ему взаміну дали, 1562, февраля 9».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 95, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 125, № 19; № 41; за оп. № 95; арк. 2 зв.: № 7; № 19.

Джерела. Петров, с. 170; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв., 41 зв.–42; ф. 160, № 2996, арк. 105.

13. 1563 р., жовтня 17. Вільно.

Мандат короля Сигізмунда ІІ Августа князеві Богушу Дмитровичу Хабенському на повернення Михайлівському Золотоверхому монастиреві половини луки на Кораблищах.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий), 305 х 210 *мм*; папір ветхий, на згинах надірваний, є дірки; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе.

Опис. Оп. 1786 р., ІІ, № 5: «Привилегія… на владеніе Кораблиского лугу, на двух листах, с коих один белой, с притисненіем на воску королевской печати, на которой подчисток, приписок и переправок не іміется»; оп. 1837 р., № 12.

Підпис. «Міколай Нарушевич».

Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, червоного кольору, пошкоджена.

Записи. На арк. 2 зв.: «Року 1563, октября 17»; «Позов до князя Богуша о луг м[о]н[а]стирский, которий он собі привлащин був, в року шестдесят третем»; «Позов Хабенского».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 12, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 7 зв.–8, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 114, № 5; № 30; за оп. № 12; арк. 2 зв.: № 5; № 22.

Джерела. Петров, с. 167; Документальна спадщина, № 8, с. 41–42; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8 зв.–9, 41; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.

14. 1563 р., жовтня 18. Вільно.

Мандат короля Сигізмунда II Августа зем'янину Максиму Панковичу на повернення Михайлівському Золотоверхому монастиреві Оринінської землі.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк., 310 х 210 *мм*; папір ветхий, з плямами, на згинах надірваний; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе.

Підпис. «Міколай Нарушевич».

Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв.: «Лист кор[оля], которым росказует Панкевичу пустити кгрунт Орининский и Девич Гору, 1563, 8bris 18»; «Панковичу».

Опис. Оп. 1786 р., II, № 6: «Привилегія…до земенина Максима Панковича о возвращеніи монастырю завладенной ним монастырской земли называемой Дывичь Гора Орыновская, на бумаге, одном листу и одной странице с приложеніем на воску печати. Оная привилегія по древности ветхая и под строками 9, 16, 17 подчерчено»; оп. 1837 р., № 13.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 13, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 8 зв.–9, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 114, № 6; № 31; за оп. № 13; арк. 1 зв.: № 5; № 6; № 19.

Джерела. Петров, с. 167; Документальна спадщина, № 9, с. 42–43; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.–8, 41; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.

15. 1563 р., грудня 23. Київ.

Купчий запис зем'янина Київського повіту Семена Гриньковича про продаж селища Глеваха ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Симеону.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті), 340 х 222 *мм*; папір ветхий, по краях обтріпаний, ініціал із рослинними елементами, на маргінесах рукопису є написи, нижній край посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, чорне, вицвіле.

Печатки. Чотири: особисті, овальної форми, воскові, коричневого кольору, паперова кустодія.

Опис. оп. 1786 р., IV, № 21: «Купчий запис от Семена Гринкевича на продажу села Глевахи, 1563 года, декабря 23, на одном листе»; оп. 1837 р., № 97.

Записи. На арк. 2 зв.: «Справа на землю Глевацкую […]»; «Ори[ги]нал продажи села Гливахи Семена Гринкевича, даный 1563, декабра[1] 23».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 97, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 168 зв.–169 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 20; № 43; за оп. № 97; арк. 4 зв.: № 9; № 21.

Джерела. Петров, с. 170; Документальна спадщина, № 132, с. 175; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105.

16. 1563 р., грудня 28. Київ.

Випис із книг Київського замку купчого запису зем'янина Київського повіту Семена Гриньковича про продаж селища Глеваха ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Симеону.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк., 303 х 210 *мм*; папір ветхий, на згинах є дірки, плями, по краях обтріпаний, згори посередині арк. 2 надрі-

[1] Записано «декабра» над рядком, над закресленим «ноевря».

заний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Справці Київського воєводства Миколи Андрійовича Збаразького, восьмикутної форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 22: «Выпис… на землю Глевацкую, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 98.

Записи. На арк. 2 зв.: «Siemiona Hrynkiewicza [ ] ro[ku] cembry 28 d[nia] «Выпис с книг продажи Семена Гринковича Глевахи за тридцать коп лит[овских] м[о]н[а]ст[ы]рю Мих[айловскому] Зол[отоверхому] an[n]o 1563, декаврія 28»; «На землю Глевацкую, на Гливаку».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 98, **оригінал**; ф. 301, № 535/1763, арк. 169 зв.–171, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 21; № 44; за оп. № 98; арк. 2 зв.: № 10; № 22.

Джерела. Петров, с. 170; Документальна спадщина, № 133, с. 176–177; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105–105 зв.

17. 1569 р., вересня 24. Київ.

Випис із книг Київського замку свідчень підданих Михайлівського Золотоверхого монастиря і Миколи Щасного Харлинського про спірні лисковські і тужирські ґрунти.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк., 335 х 210 *мм*; папір ветхий, на згинах розірваний, плями від вологи, по краях обтріпаний, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Київського намісника Василя Рая, восьмикутної форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 23: «Выпис… грунт Тужерилскій, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 99.

Запис. На арк. 2 зв.: «Справа с паном Харлинским […] о грунте Тужирский с подданими монастырскими».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 99, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 22; № 45; за оп. № 99; арк. 2 зв.: № 11; № 23.

Джерела. Петров, с. 170; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

18. 1569 р., вересня 25. Київ.

Випис із книг Київського замку про скаргу ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря на Миколу Щасного Харлинського щодо спірних ґрунтів села Лисковці.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк., 330 х 205 *мм*; папір ветхий, на згинах розірваний, по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Богуш Гулкевич Глебовский».

Печатка. Київського намісника Василя Рая, восьмикутної форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 24: «Выпис… на село Лисковцы данная, на 1 листе, которым м[о]н[а]стыр не владіет»; оп. 1837 р., № 100.

Запис. На арк. 1, на маргінесі: «Розезд на село Лисковци, 1569, сен: 29».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 100, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 23; № 46; за оп. № 100; арк. 1 зв.: № 12; № 24.

Джерела: Петров, с. 170; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

19. 1570 р., травня 26. Київ.

Випис із книг Київського замку про скаргу ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря на Пустинний Микільський монастир щодо спірних ґрунтів села Борщовка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк., 215 х 350 *мм*; папір ветхий, на згинах розірваний,

по краях обтріпаний, плями від чорнила; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Київського намісника Василя Рая, восьмикутної форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 25: «Выпис… на деревню Борщаговку, на 1 листе, сія деревня состоит ныни во владеніи м[о]н[а]стырском»; оп. 1837 р., № 101.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 101, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 195–195 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 24; № 47; за оп. № 101; арк. 1 зв.: № 13; № 25.

Джерела. Петров, с. 170; Документальна спадщина, № 140, с. 187–188; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6–6 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

20. 1570 р., червня 4. Варшава.*

Привілей короля Сигізмунда II Августа ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Захарію на підтвердження привілеїв королів Олександра і Сигізмунда I Старогона на володіння селищами Селивоновщина, Лисковщина, Голубевичі, островом Кораблище, полем Кудрявець, землями Погони, Золоктаєвські, Юрівські з приналежними до них лісами, озерами та ґрунтами.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; пергамен.

Опис. Оп. 1786 р., II, № 7: «Привилегія… в подтвержденіе крепости на состоящіе во владеніи монастырском села как то Глеваху, Юровку, Кудрявець, Кораблище, сінокос и озера за Дніпром под селом Выгуровщиною, которыми монастыр ныне владіет, да на состоящіе в Полше на села Селивоновщину, Лисковщину, Погунное, Голубевичи, Ліс Толстый и землю под Чернобилем и прочіе прописанные угодіи, которыми монастыр не владіет, на паргамені, одном листу і одной странице, с привисною на шнуркі шолковом, на воску, притисненного печатью, на оной привилегіи под строками 4, 6, 7, 12, 14, 15, и 16 подчерчено»; оп. 1837 р., № 14.

Підписи. «Sigismundus Augustus; Ławryn Piasoczyński».
Печатка. Королівська, висла, воскова, на шовковому шнурі, не ціла *(Курдюмов)*.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 9 зв.–15, **копія** XVIII ст.

Джерела. АЮЗР, т. 1, с. 173; ПЗАК, вып. 2, с. 106; Курдюмов, № 23, с. 6; Мицик, Св. Костянтин Острозький, с. 26–43; Документальна спадщина, № 10, с. 43–48; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8 зв.–9, 14 зв., 41; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.

21. 1572 р., грудня 12[1]. Київ.*

Привілей київського воєводи Костянтина-Василя Острозького на підтвердження права Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння Орининськими ґрунтами та Дівич-горою за розмежуванням у спірній справі з Максимом Панковичем та згідно з судовим листом Василя Рая від 8 грудня 1572 року.

Мова. Українська.
Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.
Печатка. Костянтина-Василя Острозького *(Курдюмов)*.
Опис. Оп. 1786 р., IV, № 26: «Лист от князя Острозского на землю Дівичь Гору Орининскую лебедскую именуемую 1572 года декабря 12-го, на 2 листах, с коих один белой, ветхой»; оп. 1837 р., № 102.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 206–206 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. АЗР, т. 3, № 57, с. 163; ПЗАК, вып. 2, с. 106; Курдюмов, № 24, с. 6; Мицик, Св. Костянтин Острозький, с. 26–43; Документальна спадщина, № 144, с. 194–195; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.–8, 41 зв.–42; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

---

[1] В описі документів на Орининську землю і Дівич-гору (ІР НБУВ, ф. 307, № 536/1762 П, арк. 151) «Судовий лист Орининського грунту через Василя Рая» помилково датується 20 грудня 1572 р. замість 8 грудня 1572 р. Укладач опису ймовірно сплутав «судовий лист» із документом «Лист-наказ Костянтина князя Острозького воєводи Київського», яким він підтверджував розмежування Орининських ґрунтів і Дівич-гори у спірній справі між Максимом Панковичем та монастирем за судовим листом Василя Рая. Саме цей лист датується 12 грудня 1572 р.

22. 1576 р., вересня 9. Житомир.*

Привілей київського воєводи Костянтина-Василя Острозького на підтвердження права Михайлівського Золотоверхого монастиря на Юрівські ґрунти.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Костянтина-Василя Острозького *(Курдюмов)*.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 27: «Лист того ж князя Острозского о грунтах Юровских, 1576 года сентября 9-го, на 2 листах, в том числе лист белой, оной лист по древности ветхой, под строками 16, 17 подчерчено»; оп. 1837 р., № 103.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 19 зв.–20, **копія** XVIII ст.

Джерела. АЗР, т. 3, № 70, с. 195; ПЗАК, вып. 2, с. 106; Курдюмов, № 25, с. 6; Мицик, Св. Костянтин Острозький, с. 26–43; Документальна спадщина, № 144, с. 194–195; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.–7; 41 зв.–42; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

23. 1578 р., липня 25. Львів.*

Привілей короля Стефана Баторія на підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння різними маєтностями за попередніми наданнями зі вписанням привілеїв на заснування общини Сигізмунда І та на ґрунти від князя Костянтина-Василя Острозького.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; пергамен.

Підписи. «Stephanus; Lawryn Piasoczyńsky».

Печатка. Королівська, висла, воскова, на шовковому шнурі.

Опис. Оп. 1786 р., II, № 8: «Привилегія… в подтверждение привилегіи прежня короля Жигмонта на возсозданіе сего монастыря и трех листов князя Константина Острозского на остров Обрубный, село Борщаговку и деревню Юровку, за землю Дівичь Гору Ориновскую, которыми і ныне монастырь владіет, данная на пергамені, одном листу и одной странице, с привисною на шелковом шнуркі, на воску, притисненною печатью, на

которой привилегіи под строками 8, 9, 10, 18, 21, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 33, 35 и 36 подчеркена»; оп. 1837 р., № 15.

Шифр: ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 15 зв.–19, **копія** XVIII ст.

Джерела: Курдюмов, № 26, с. 6; Мицик, Св. Костянтин Острозький, с. 26–43; Документальна спадщина, № 11, с. 49–52; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.[1]

24. 1582 р., грудня 2. Варшава.

Привілей короля Стефана Баторія ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Сильвестру на підтвердження прав на володіння озером Петриків під селом Вигурівщина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 325 х 210 *мм*; папір на згинах розірваний, є дірки, плями, підклеєний смужкою паперу; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле.

Підпис. «Lavrin Piesoczyński».

Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «На остров Петриковскій под Вигуровщиною, на Михайловщину»; «Випис с книг канцлерских на озеро Петрикова, 1582, [10]bris 2».

Опис. Оп. 1786 р., II, № 9: «Привилегія… на владеніе монастырю озера Петрикова, состоящаго под селом Выгуровщиною, которым монастырь и ныне владіет, на бумаге, двух листах, с коих один белой, при обыкновенной королевской печати, которая по древности ветхая, и в двух листах, на згибах с обороту подкліена»; оп. 1837 р., № 16.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 16, оригінал; ф. 307, № 535/1763, арк. 20 зв.–21, копія XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 115, № 9; № 32; № 34; за оп. № 16; арк. 2 зв.: № 9; № 15.

Джерела. Петров, с. 167; Документальна спадщина, № 13, с. 53–54; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 9–9 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.

[1] У документі дата – «1577 р.».

25. 1583 р., червня 12. Київ.

Випис із земських книг Київського воєводства привілею польського короля Стефана Баторія від 2 грудня 1582 року про надання Михайлівському Золотоверхому монастиреві озера Петриків під селом Вигурівщина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк., 207 х 332 *мм;* папір на згинах розірваний, плями від вологи, згори посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, чорне, вицвіле.

Підпис. «Дмитр Елец».

Печатки. Дві: судові, восьмикутної та круглої форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис на Михайловщину под Викгуривщиною, 1583, юня 12».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 28: «Выпис… на землю Выгуровскую и Михайловскую, на 2 листах, сіи именія состоят н[ы]ни во владеніи м[о]н[а]стырском»; оп. 1837 р., № 104.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 104, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 121 зв.–123, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 27; № 48; за оп. № 104; арк. 2 зв.: № 16; № 28.

Джерела. Петров, с. 171; Документальна спадщина, № 114, с. 151–152; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 9–9 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

26. 1584 р., червня 22. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства про підтвердження купчого запису зем'янина Юхима Федоровича Позняка та його дружини Настасії про продаж містечка Білогородка, ґрунтів за річкою Ірпінь та інших маєтностей київському воєводі Костянтину-Василю Острозькому за 4000 коп литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 4 – чистий), 325 х 200 *мм*; папір на згинах

надірваний, по краях обтріпаний, прошито бавовняною ниткою, з лівого краю внизу арк. 4 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе; документ завірений 26 вересня 1627 року.

Печатки. Дві: Київського магістрату та особиста, круглої та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 4 зв.: «Zastava dobr Białogrodki od pana Iewisyma Pozniaka y zony jego xąize Ostroskiemu panu wojewody kijowskemu. 1584, 22 juny».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 29: «Выпис… на пограничное містечко Білогородку, данная на 4-х листах, четвертой белой, которое містечко состоит н[ы]не во владеніе Катедралного Кіево-Софеиского м[о]н[а]стыря»; оп. 1837 р., № 105.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 105, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 28; № 49; за оп. № 105; арк. 4 зв.: № 17; № 29.

Джерела. Петров, с. 171; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

27. 1585 р., вересня 19. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства про підтвердження обміну між ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Сергієм та смоленським воєводою Філоном Семеновичем Кмітою села Карповичі в Мозирському повіті на острів Спащина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 3, 4 – чисті), 330 х 210 *мм*; папір прошито бавовняною ниткою, з лівого краю внизу арк. 3 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле; документ завірений 27 серпня 1585 року.

Підпис. «Іван [Де]».

Печатки. Дві: особисті, овальної та восьмикутної форми, зеленого кольору, паперова кустодія, бавовняна нитка протягнута крізь печатки.

Записи. На арк. 4 зв.: «1585 septembris 19. Oczewiste Sczyznanie Filona Semenowicza Kmity woje[wody] smolenskogo Złotowierchj Michajł[owski]: [ ] grunt Spasczyzne za dobr Karpowicze w prowincie Mozyrskim [ ] 1585»; «То тая справа с Филоном о заміні села Карпович в повіті Мозирском за остров Спащизну».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 30: «Выпис… о замене села Карповичи за остров Спащину на 4 листах, в том числе лист и страница белые»; оп. 1837 р., № 106.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 106, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 29; № 50; за оп. № 106; арк. 4 зв.: № 19; № 30.

Джерела. Петров, с. 171; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

28. 1585 р., вересня 19. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства про розмежування ґрунтів Спащина під селом Рудьки та Товстий ліс між ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Сергієм та смоленським воєводою Філоном Семеновичем Кмітою.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк., 210 х 320 *мм*; папір на згинах надірваний, є дірки, плями від вологи, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле; документ завірений 25 серпня 1585 року.

Підпис. «Іван [Де]».

Печатка. Особиста, восьмикутної форми, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Sczyznanie [commutaly] Filona Kmity. Spasczyzne z Karpowicze, 1585. s[eptem]bris 19»; «О границах польских, которія теперича подле [ ]; «Выпис с книг кгродских киевских о границах польских Рудках и Толстый лес».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 31: «Выпис… о грунте прозываемом Спащине в Полще под селом Рудкое лежачем, на

2 листах, которым грунтом м[о]н[а]стыр не владіет»; оп. 1837 р., № 107.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 107, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 30; № 51; за оп. № 107; арк. 2 зв.: № 18; № 31.

Джерела. Петров, с. 171; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

29. 1598 р., жовтня 27. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства протестації ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Михаїла Костянтиновича проти обухівського державця Павла Монтвида Дорогостайського за наїзди на маєток Юрівка, село Глеваха та монастирську корчму над річкою Віта.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк., 332 х 210 *мм*; папір на згинах надірваний, є дірки, плями від вологи, згори посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле.

Підпис. «Ипполит Родкевич».

Печатка. Особиста, восьмикутної форми, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Protestacia od wielebne oÿca Michała Kontantinoviza ihumena cerkwi ś. Michajła Zło[towierchego], na Monwida Dorohoyskie [ ] z Jurowki [ ]»; «Выпис Михайловский»; «Року 1598, октября 27».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 32: «Выпис… на деревню Юрьевку, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 108.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 108, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 31; № 52; за оп. № 108; арк. 2 зв.: № 20; № 32.

Джерела. Петров, с. 171; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.–7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

30. 1598 р., жовтня 27. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства свідчення возного Радка Мировського про справу ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Михаїла Костянтиновича проти обухівського державця Павла Монтвида Дорогостайського за наїзди на маєток Юрівка, село Глеваха та монастирську корчму над річкою Віта.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк.; 323 х 210 *мм*; папір ветхий, по краях обтріпаний, є дірки, плями від вологи, з правого краю згори арк. 1 зв. надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило чорне, коричневе.

Підпис. «Ипполит Родкевич».

Печатка. Особиста, восьмикутної форми, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1: «О селе Юрьевке, 1598 октября 27»; на арк. 1 зв.: «Oblata woznego wznanie jeo msa oÿca ihumena [ ] monastera Michajłowskie z Monwida Dorohoyskie [ ] gruntew Jurewskih»; «Позев Михайловский».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 33: «Выпис…на село Юрьевку, на листе»; оп. 1837 р., № 109.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 109, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 32; № 53; за оп. № 109; арк. 2 зв.: № 21; № 33.

Джерела. Петров, с. 171; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.–7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.–106.

31. 1599 р., березня 19. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства судової справи ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Михаїла Костянтиновича проти обухівського державця Павла Монтвида Дорогостайського за наїзд на маєток Юрівка, село Глеваха та монастирську корчму над річкою Віта.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий), 330 х 210 *мм*; папір по краях

обтріпаний, з лівого краю посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, чорне; документ завірений 5 липня 1600 року.

Підпис. «Гаврило Грикович».

Печатка. Особиста, овальної форми, темно-зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: [Michał Kontantinoviz ihumen Michajłowski [...] 1599 марта 19]; «Сознане до книг gродских о Глеваху п[а]ну Дорогостайскому, о Юревку и о корчму на Вете»; «Сознане до книг кгродских о Глеваху пану Дорогостайскому и о Юровку и о корчму на Вете».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 34: «Выпис… сознанья до книг гродских о селі Глеваха, Юровка и корчми на Веті состоящой, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 110.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 110, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 188–189, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 33; № 54; за оп. № 110; арк. 2 зв.: № 22; № 34.

Джерела. Петров, с. 171; Документальна спадщина, № 138, с. 184–185; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.–7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106.

32. 1599 р., вересня 6. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства протестації ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Стефана Товстоновського проти обухівського державця Павла Монтвида Дорогостайського за наїзди на села Глеваха і Юрівка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк., 215 х 335 *мм*; два списки; папір ветхий, по краях обтріпаний, на згинах дірки, з правого краю посередині арк. 1 зв. та внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Федор [Висманович]».

Печатки. Дві, особисті (однакові), овальної форми, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Protestacia od o[ÿca] Stephana Tovstonovskogo ihumena Michajłowskogo […] 1599 s[eptem]-bris 6]»; «Протестація на Глеваху и Юревку, септеврія 6»; «Выпис».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 35: «Выпис…означающая протестацію за наезд Дорогостайского на село Глеваху и Юрьевку того ж году (1599. – *С. С.*) сентября 6, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 111.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 111, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 34; № 55; за оп. № 111; арк. 2 зв.: № 23; № 35.

Джерела. Петров, с. 171; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.–7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106.

33. 1599 р., вересня 20. Київ.

Лист київського воєводи Костянтина-Василя Острозького обухівському державцю Павлу Яковичу Монтвиду Дорогостайському про скаргу ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Стефана Товстоновського стосовно пограбування його підданими монастирського двору Юрівка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк., 210 х 335 *мм*; папір ветхий, на згинах затертий, плями від воску, вологи; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Ипполит Родкевич».

Печатка. Костянтина-Василя Острозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1: «1599»; на арк. 1 зв.: «Позев»; «Князя Острозького позов Дорогостайскому сторони кгрунтах м[о]н[а]стирских»; «Что Дорогостайскій наїхавши на Юроскій двор, грабунки починив и много убитків».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 36: «Лист князя Острозского до Дорогостайского по претенсіи сего м[о]н[а]стыря за

разореніе дворца м[о]н[а]стырского Юровского и Юровки и заборе скота разнаго и протчаго, 1599 года, сентября 20, на белом листе, ветхой»; оп. 1837 р., № 112.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 112, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 35; № 56; за оп. № 112; арк. 1 зв.: № 24; № 36.

Джерела. Петров, с. 171; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.–7; ф. 160, № 2996, арк. 106.

34. 1599 р., жовтня 15. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства протестації ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Стефана Товстоновського проти ченця Овксентія Табори та обухівського державця Павла Яковича Монтвида Дорогостайського за наїзди на село Глеваха.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1, 2 – окремі), 210 х 330 *мм*; папір по краях обтріпаний, знизу посередині арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, чорне; документ завірений 19 квітня 1600 року.

Підпис. «Остафий Загоровский».

Печатка. Особиста, овальної форми, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «1599 bris 15 na Tabora czernsa z [ ] DorohoyskiemuHlewache[].ProtestaciaodTovstonovskogo ihumena Michajłowskogo [ ]»; «Протестацыя на против Табора чернца, о село Глеваху»; «Протестація о подступе людей глеваских».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 37: «Выпис… означающая протестацію за наезд на село Глеваху, на одном листе, а другой белой»; оп. 1837 р., № 113.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 113, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 36; № 57; за оп. № 113; арк. 1 зв.: № 25; № 37.

Джерела. Петров, с. 171; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106.

XVII ст.

35. 1602 р., січня 18. Житомир.

Випис із земських книг Київського воєводства скарги ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафа Мировського про несплату боргу у 12 коп литовських грошей Юрієм Рожновським за заставлене село Віта з усіма угіддями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк., 326 х 215 *мм*; папір на згинах надірваний, у дірках, нижній правий кут відірваний, згори посередині арк. 2 надрізаний для притиснення печатки, яка не проставлена; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Тарас Лозка».

Записи. На арк. 1, на маргінесі: «Жигмонт Третий»; на арк. 2 зв.: «Видимус игумену Михайла Золотоверхого, 1602 года»; «1602, Rożnovski [ ] pozywa Michajłowskich [ ] imenia Weticy y korczmy pod Weta».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 38: «Выпис… на хутор прозываемый Вету с его угодіи, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 114.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 14, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 37; за оп. № 114; арк. 2 зв.: № 26, № 38.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 106.

36. 1602 р., лютого 12. Київ.

Позов київського воєводи Костянтина-Василя Острозького обухівському державцю Павлу Яковичу Монтвиду Дорогостайському за наїзд його підданих на маєтність Юрівка Михайлівського Золотоверхого монастиря та відшкодування збитків за пограбування монастирського двору.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк., 220 х 330 *мм*; папір ветхий, на згинах надірваний, з дірками, плямами; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Андрей Сурин».

Печатка. Костянтина-Василя Острозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, пошкоджена.

Записи. На арк. 1: «Позев»; на арк. 1 зв.: «Лист Константина князя Острозского воеводи Киевского, пану Павлу Яновичу, року 1602 февраля 12, чтоб удоволствовал м[о]настыр за разореніе дворца Юровского».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 39: «Лист от князя Острозского Павлу Яновичу Монтвиду Дорогостайскому, чтобы удоволствовал м[о]настыр за разореніе ним дворца м[о]настырского Юровского, на 1 листе, ветхой»; оп. 1837 р., № 115.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 115, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 22 зв.–23, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 38; за оп. № 115; арк. 1 зв.: № 27, № 39.

Джерела. Петров, с. 172; Документальна спадщина, № 15, с. 56–57; Мицик, Св. Костянтин Острозький, вип. 13, с. 26–43; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.–7; ф. 160, № 2996, арк. 106.

37. 1602 р., лютого 12. Київ.

Позов київського воєводи Костянтина-Василя Острозького обухівському державцю Павлу Яковичу Монтвиду Дорогостайському за наїзд його підданих на юрівські та глеваські землі Михайлівського Золотоверхого монастиря.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк., 283 х 217 *мм*; папір надірваний у різних місцях, ветхий, з плямами; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Андрей Сурин».

Печатка. Костянтина-Василя Острозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв.: «Позев»; «Позев на Дорогостаева княжяти Острозского, 1602 года февраля 12».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 40: «Лист князя Острозского позевный Павлу Яновичу монастырскому о грунтах Юровских, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 116.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 15, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: за оп. № 116; арк. 1 зв.: Л. 127, № 39; № 28, № 40; № 1.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.–7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106.

38. 1602 р., лютого 25. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу із записом від 9 квітня 1563 року тестаменту міщанина Семена Мелешковича про право монастиря на володіння селом Юрівка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 3 зв., 4 – чисті), 330 х 215 *мм*; арк. 3 зв., 4 – скріплені печаткою; папір прошито шовковою ниткою, червоного кольору, є плями від печатки, на маргінесах рукопису є написи; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Гарасим Лазоревич».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, коричневого кольору.

Записи. На арк. 4 зв.: «Oblata testamenta […] Semena Meleszkowicza, meczanina kijowskiego […]»; «Семена Мелешковича, 1563, aprila 9, Jurowka legowana na m[o]n[asty]r Michajłowski»; «Видимус с книг міских ратуши Кіевской 1602 году, февраля 25 дня данный, он же 1563 года, апреля 9 дня».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 20: «Выпис с книг міских ратуши Кіевской, 1563 года апреля 9, данная на деревню Юрювку, на 4 листах»; оп. 1837 р., № 96[1].

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 96, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 185–188, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 19; № 42; за оп. № 96; арк. 4 зв.: № 8; № 20.

[1] В описах 1786 р. і 1837 р. дата: «9 квітня 1563 року».

Джерела. Петров, с. 170; Документальна спадщина, № 137, С. 181–184; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 105.

39. 1602 р., **березня 5. Київ.**

Привілей короля Сигізмунда ІІІ Вази ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Мировському на право стягнення мита на Ветській греблі.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк., 208 х 153 *мм;* папір ветхий, половина аркуша знизу відсутня; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Тарас Лозка».

Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, паперову кустодію прошито нитками.

Запис. На арк. 1 зв.: «О мыто Ветское».

Опис. Оп. 1786 р., ІІ, № 10: «Привилегія… о мите Ветянской плотины, на одном листу, при обыкновенной королевской на воске притисненной печати, подчисток и переправок на оной не иміется»; оп. 1837 р., № 17.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 17, **оригінал***;* ф. 307, № 535/1763, арк. 23 зв.–24 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 115, № 10; за оп. № 17.

Джерела. Петров, с. 168; Документальна спадщина, № 16, С. 57–58; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.

40. 1602 р., березня 5. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства квиту із зізнанням генерального возного Семена Смолянского у справі ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафа Мировського з Федором Семеновичем Рожновським щодо права на село Віта.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк., 336 х 212 *мм*; папір на згинах надірваний, обтріпаний, вицвілий, внизу посередині арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Особиста, овальної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв.: «Довод позву на п[а]на Рожновского»; «Oblata [ ] od weleb[nego] oÿca Josipha ihumena ż. Michajla [ ] monastyra [ ] do jeo mśći pana Rozniowskego [ ] o grunt Wetycy, 1602, mart 5».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 41: «Выпис… означающая протестацію на хутор Вету, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 117.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 16, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 40; № 58; за оп. № 117; № 41; арк. 1 зв.: № 29; № 2.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 106.

41. 1602 р., березня 28. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші свідчення возного Семена Смолянського про надання трьох озер та сіножаті за річкою Половиця[1] ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Мировському.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті), 215 х 333 *мм*; папір ветхий, на згинах надірваний, внизу арк. 1 вирізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Jacob [D…] Zakrzewski».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1, на маргінесі: «Озера и сеножать михайловские за Днепром»; «Михайловщина»; «[ ] ozerov za Dnieprem 1602, mart 28»; «1602 года марта 28».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 42: «Выпис… на заднипрянские тры озера и сіножати, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 118.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 118, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 124–124 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 41; за оп. № 118; № 42; арк. 2 зв.: № 30; № 3.

---

[1] Половиця – мала річка в Києві, в місцевості Оболонь, права притока Дніпра.

Джерела. Петров, с. 172; Документальна спадщина, № 116, с. 153–154; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106.

42. 1602 р., березня 30. Київ.

Лист Юрія Половця-Рожиновського про зречення та переведення права на володіння селом Віта ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Мировському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий), 212 х 330 *мм*; папір ветхий, по краях обтріпаний, надірваний на згинах, арк. 2 – навпіл, з лівого краю посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле, чорне.

Підписи. «Юре Половец зе Сквира Рожиновский; Вацлав Вилгорский; Якуб Крусинский».

Печатки. Чотири: особисті, восьмикутної та овальної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Зреченя п[а]на Рожоновского»; «Quit od Roznowskogo oÿcu ihumeni Michajlawskomu [ ] 1602, mart 30»; «Originał. [ ] Mały Glevach, Малютинка»; «Року 1602 мсяца маріми 30 дня за очивістым признанем его млт пана Юрея Рожоновского [принест] Вацлав Вилгорский, подвоеводий киевский, рукою»; «1602 году марта 30, о имене Ветици, которое было заставное м[о]н[а]ст[ы]рю Михайловскому, потом он Юрий одобрал был, а дале вовсе на м[о]н[а]ст[ы]р дал, сим листом стверджует».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 43: «Крепость на Вету Юрія Рожновского монастырю… на 1 листу, один белой, ветхая»; оп. 1837 р., № 119.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 119, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 42; за оп. № 119; № 43; арк. 2 зв.: № 31.

Джерела. Петров, с. 172; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 106–106 зв.

43. 1602 р., квітня 1. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства листа Юрія Половця-Рожиновського про зречення та переведення права на володіння селом Віта ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Мировському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 322 х 209 *мм*; папір надірваний на згинах, з лівого краю посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило чорне, коричневе, ініціал із рослинними елементами в 3, 5 рядках.

Підпис. «Андрей Сурин».

Печатка. Особиста, овальної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис кгродский зреченя Ветици п[а]на Юра Рожоновского»; «Року 1602 [ ] у суду принест Гарасим Сурин, подсудок, рукою»; «1602, aprili 1, Roznowski Jure prawo włewa na manastyr Michajlawski [ ] Weticy, extract sczyznanego quitu od p[ana] Roznowskego».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 44: «Выпис… на землю Ветица, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 120.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 17, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 43; за оп. № 120; № 44; арк. 2 зв.: № 32.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

44. 1602 р., травня 27. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші тестаменту київського міщанина Василя Йосиповича Черевчія про надання ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Мировському Введенської ниви за Пробитим валом у Києві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 210 х 335 *мм*; папір надірваний на згинах, у дірках, чорнильні плями, внизу посередині арк. 2 надрізаний

та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле, та чорне; документ завірений 3 червня 1602 року.

Підпис. «Jacob [D…] Zakrzewski».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв., на маргінесі: «На нивы за валом»; на арк. 2 зв.: «Видимус з ратуши на нивы Уведенские за Валом Пробитым от Ледских ворот [ ]»; «Obłata testamenta [ ] Czerevczeia [ ] niwÿ za walom Uwedenskye odkażnie monaste: cerkwie ś. Michała Złotowerzchego»; «Anno 1602 maj 27»; є ще два записи польською та українською мовами, які не читаються через вицвілий текст.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 45: «Выпис… данная на нывы Воведенские Кудрявские, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 121.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 121, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 213–215 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 44; за оп. № 121; № 45; арк. 2 зв.: № 33.

Джерела. Петров, с. 172; Документальна спадщина, № 147, с. 199–201; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 3 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

45. 1602 р., липня 23. Люблін.

Випис із трибунальських книг Київського воєводства декрету Головного люблінського трибуналу на право збирати мито в маєтностях Віта ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Мировському в судовій справі із земським суддею Яном Аксаком.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 215 х 335 *мм*; папір ветхий, по краях обтріпаний, на згинах надірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Ossolinski; Jerzy Horsłu Druizly; Hodorscki; Adam Prusinowski; Тарас Лозка».

Печатка. Міста Любліна, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Декрет трибуналский на мыто на Вете»; «Dekret Tribunalski predzy pane Janem Aksakem [ ] ziem. kijow: ot wielebnym oÿcem Josyphem Mironewskim ihumene Michaylowski o mÿto na Wete»; «1602, 23 juli»; «Зачалося мыто брати на Вете року 1112 за княженія кіевского Владимира Мономаха, который того року почал княжити в Кіеве по смерти князя Михаила Святополка [ ]».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 46: «Выпис… о мыте Ветянской гребли, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 122.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 122, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 221–222, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 45; за оп. № 122; № 46; арк. 2 зв.: № 34.

Джерела. Петров, с. 172; Документальна спадщина, № 150, с. 204–205; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

46. 1602 р., серпня 24. Київ.

Позов київського воєводи Костянтина-Василя Острозького до Миколи Щасного Харлинського за наїзд його підданих на озера Подворне й Остриця, що належать Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк.; 215 х 330 *мм*; папір по краях обтріпаний, на згинах надірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Андрей Сурин»

Печатка. Костянтина-Василя Острозького, круглої форми, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1: «Позев»; арк. 1 зв.: «1602 aug[usti] 24»; «Позов с паном Харланским».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 47: «Лист Константина князя Острозского позовній на два озера Подворное и Осетрицу, на 1 листе, ветхая»; оп. 1837 р., № 123.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 123, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 128, № 46; за оп. № 123; арк. 1 зв.: № 35; № 47.

Джерела. Петров, с. 172; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

47. 1602 р., жовтня 7. Овруч.

Випис із земських книг Київського воєводства запису із гродських книг від 15 серпня 1602 року свідчення возного Станіслава Карського про надання Введенської ниви Михайлівському Золотоверхому монастирю за тестаментом Василя Йосиповича Черевчія.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 215 х 335 *мм*; папір на згинах надірваний, з плямами, з лівого краю посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Тарас Лозка».

Печатки. Дві: особисті, круглої та восьмикутної форми, воскові, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис земский на нивы Валотчини[ ]»; «Obłata [ ] na niwij za walem od Czerevczenia legowane m[o]n[a]s[t]uri Michayłowski»; «1602 8bris 7»; «Прозываемое поле за валом Воведенское подли Хрещатика».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 48: «Выпис… на поле лежачое за валом Воведенское возле Хрещатика, на 1 листе, а другой белий»; оп. 1837 р., № 124.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 124, оригінал; ф. 307, № 535/1763, арк. 217–218 зв., копія XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 128, № 48; за оп. № 124; арк. 2 зв.: № 36; № 7; № 48.

Джерела. Петров, с. 172; Документальна спадщина, № 149, с. 202–204; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 3 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

48. 1602 р., жовтня 7. Овруч.

Випис із земських книг Київського воєводства оповідання київського міщанина Василя Кривковича про постанову заручної угоди між підданими Миколи Щасного Харлинського і ченцями Михайлівського Золотоверхого монастиря щодо заподіяння кривд у селі Лисковці із виписом із книг Київського замку від 25 вересня 1569 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 330 х 205 *мм*; папір з лівого краю зім'ятий та розірваний на згині аркушів, посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило чорне, коричневе.

Підпис. «Тарас Лозка».

Печатки. Дві: судові, круглої та восьмикутної форми, воскові, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис земский постановеня п[а]на Щасного Харлинского»; «В книги земскіе кіевскіе [1]602 8бри[ ] 7, записано»; «Per obłatu podano [ ] 1569, 8bris 24».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 49: «Выпис… на село Лесковцы данная, на 2 листах, оное село Лисковцы состоит в Полще и м[о]н[а]стыр ным не владеет»; оп. 1837 р., № 125.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420. № 18, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 128, № 48; за оп. № 125; арк. 2 зв.: № 39; № 9; № 49.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

49. 1602 р., жовтня 7. Овруч.

Випис із земських книг Київського воєводства оповідання міщанина Василя Кривковича про випис із гродських книг від 1 квітня 1602 року щодо переведення прав Юрія Половця-Рожиновського на володіння селом Віта Михайлівському Золотоверхому монастирю.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 330 х 207 *мм*; папір надірваний, є чорнильні плями, внизу посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило чорне, коричневе.

Підпис. «Тарас Лозка».

Печатки. Дві: судові, круглої та восьмикутної форми, воскові, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис земский зреченя Ветици пана Юра Рожновского»; «Obłata listu ¯qwitu^{-1} zrzedczenia maietnosti Wetycy ałe Wety od Jiura Roznijwskego monasterovi Michayłowskomu, 1602, 7 8bris».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 50: «Выпис… сія земля во владеніи монастырском»; оп. 1837 р., № 126.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420. № 19, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 222 зв.–224 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк.1: Л. 128, № 49; за оп. № 126; арк. 2 зв.: № 38; № 8; № 50.

Джерела. Документальна спадщина, № 151, с. 206–208; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

50. 1602 р., листопада 23. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства про примирення Миколи Щасного Харлинського з ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Мировським про розмежування озер Подворне й Остриця та сіножаті в селі Лисковці.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 330 х 211 *мм*; папір ветхий, на згинах надірваний, є дірки, воскові плями, з лівого краю згори арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Андрей Сурин».

Печатки. Дві: судові, овальної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

[1] Записано згори.

Записи. На арк. 2 зв.: «Роз[ейм] з паном Харлинским»; «1602, 9bris 23»; «Випис с книг кгродских воеводства Кіевского, в котором імеется вписано угодное помирковаиіе пріятелское Николая Харлинского з ігуменом Иоасафом Мировичом до часу годом и місяцем означеного о озерах прозиваемих Поддворного и Осетрици, також и о скошеню трави в лузі монастирском прозиваемим Лисковщиною, чие являтся старожитные державные [ ] права, то той стороне озера и луг присудятся, 1602, ноября 23».

Опис. Оп. 1786 р., IV. № 51: «Выпис… о помиркованьи приятельском Николая Харленского з игуменом Иосифом Мировичем в озерах прозываемых Подворном и Острица, також и о скошеніи травы в луге м[о]н[а]стырском Лисковшине, на 2 листах, с коих страница белая, прописанные озера с лугом состоят в Полще и м[о]н[а]стыр оными не владеет»; оп. 1837 р., № 127.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 20, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 450–451, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 128, № 50; за оп. № 127; арк. 2 зв.: № 40; № 51.

Джерела. Документальна спадщина, № 296, с. 367; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

51. 1603 р., серпня 7. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства із зізнанням генерального возного Олександра Пироговича про спірну справу між Миколою Щасним Харлинським та ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Мировським щодо лисковських ґрунтів за рікою Прип'ять.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 335 х 216 *мм*; папір пошкоджений, ветхий по краях, надірваний на згинах аркушів, із правого краю горішні кути з плямами від вологи, з лівого краю згори арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Андрей Сурин».

Печатка. Судова, овальної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Випис кгродский релацыи [ ] пана Харлинского на [ ]»; «1602, augs 7».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 52: «Выпис… на землю Лисковкую за рекою Припетю лежачую, на 2 листах, сія земля состоит в Полще и м[о]н[а]стыр оною не владеет»; оп. 1837 р., № 128.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 21, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 128, № 51; за оп. № 128; арк. 2 зв.: № 41; № 52.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

52. 1603 р., листопада 10. Красносілля.

Мирова угода між Миколою Щасним Харлинським та ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Мировським про розмежування лисковських та красносільських земель за островами Лисковщина, Тужир, Узліжжя й Засторожиче із встановленням за порушення угоди застави у 200 коп литовських грошей.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк.; 293 х 212 *мм;* папір ветхий, на згинах надірваний навпіл, нижній край аркуша загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підписи. «Иосаф Мировский; Mikołay Charłysky; Jendziło Jan; Dawid Sołtan; Mikołai Woroniecky».

Печатки. П'ять: чотири особисті (одна з яких не відтиснена) та одна монастирська, круглої та овальної форми, воскові, червоного та зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв.: «Року 1603 м[еся]ца декабря 20 дня прынюс во суду Филон Стрыбыл»; «Лист померкованя з Йоасафом Мировским ігуменом Михайловским, пана Харлинского»; «1603, 9bris 10»; «Лисковщина».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 53: «Миролюбное разграниченіе принадлежащих к селам, состоящим в Полще сего м[о]н[а]стыря Лисковцам и шляхтыча Харлинского Красноселью, грунтов учиненное, на 1 листу, которыми м[о]н[а]стыр не владеет»; оп. 1837 р., № 129.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 22, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 454–455 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: за оп. № 129; арк. 1 зв.: № 42; № 53.

Джерела. Документальна спадщина, № 299, с. 371–372; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

53. 1603 р., листопада 10. Красносілля.

Лист-примирення між Миколою Щасним Харлинським та ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Мировським про розмежування лисковських та красносільських земель.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 332 х 214 *мм*; папір ветхий, з плямами, на згинах надірваний, лівий нижній кут арк. 1 розірваний, внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе; ініціал з рослинними елементами в 1 рядку.

Підписи. «Mikołay Charłysky; Dworanin Strukcas; Jan Sokołowsky; Mikołai Woroniecky; Двд Солтан; Александер Пирогович».

Печатки. Шість: особисті (дві з яких не відтиснені), овальної, круглої та восьмикутної форми, воскові, червоного та зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Запис п[а]на Харлинского по розделеню маетности Лисковщина»; «Року 1603 м[еся]ца декабря 10 дня прынюс Вацлав Вилгдорский воевода Киевский [ ]»; «Граница Лисковская на Поліс[сі]»; «1603 10bris 10»; «Лист вічного примиренія от Миколая Щасновича Харлінского спор в добрах Красносілских и Лисковщини з ігуменом Йоасафом Мировичом [іміющого]»; «1603, ноября 10».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 54: «Крепость от Николая Щаснового Харлинского сему м[о]н[а]стырю на село Лисковцы и Красноселья с прописанными в оной принадлежностями, на 2 листах, в том числе лист белой, сіи оба села состоят в Полще и м[о]н[а]стыр оными не владеет»; оп. 1837 р., № 129.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 23, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 452–454, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 128, № 53; за оп. № 129; арк. 2 зв.: № 43; № 54.

Джерела. Документальна спадщина, № 298, с. 369–371; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

54. 1603 р., грудня 20. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства листа-примирення від 10 листопада 1603 року між Миколою Щасним Харлинським та ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Мировським про розмежування лисковських та красносільських земель.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 220 х 330 *мм*; папір ветхий, по краях і на згинах надірваний, є дірки, згори посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе; ініціали з рослинними елементами в 1, 3 і 5 рядках.

Підпис. «Андрей Сурин».

Печатки. Дві: судові, овальної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис кгродский зезнаня п[а]на Харлинского на запис»; «1603, 10bris 20»; «Випис с книг кгродских воеводства Кіевского, в котором іміется лист примиритення от Миколая Харлінского ігумену Йоасафу Мировичу в кгрунтах заводних Красносілля и Лисковщини даный»; «Року 1604 мсца октебря 5 дня в суду покладав через велебного отца Иоасафа Мировского

игумена манастыря Михайловского и прынюс Ян Аксак судя, рукою».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 55: «Выпис… о грунтах заводных Красносельских и Лисковщинских, на 3 страницах, и сіи грунта состоят в Полще и м[о]н[а]стыр не владеет»; оп. 1837 р., № 130.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216, за оп. 130, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 460–461 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 128, № 54; за оп. № 130; арк. 2 зв.: № 44; № 55.

Джерела. Петров, с. 172; Документальна спадщина, № 302, с. 376–379; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

55. 1603 р., грудня 20. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства мирової угоди від 10 листопада 1602 року між Миколою Щасним Харлинським та ігуменом Йоасафом Мировським про розмежування лисковських та красносільських земель.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 326 х 215 *мм*; папір ветхий, з плямами, на згинах та вище згину на арк. 1 надірваний, розірваний навпіл, з лівого краю посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, чорне; ініціал з рослинними елементами в 3, 5 рядках.

Підпис. «Андрей Сурин».

Печатки. Дві: судові, овальної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис запис на знесене подданых Лисковцов, кгродский»; «1603, 10bris 20»[1]; «1603, декабря 20»; «Випис с книг кгродских воеводства Киевского, в котором іміется лист постановенія згодного между Николаем Харлінским и отцем ігуменом Йоасафом Мировичом м кгрунтах Красносілских и Лисковщиною

[1] Запис закреслено.

з ограничением»; «Року 1604 м[еся]ца октебря 5 дня в суду покладав через велебного отца Иоасафа Мировского игумена Михайловского манастыра и прынюс Ян Аксак судя, рукою»; «На Узлуже и Засторожече».

Опис. Оп. 1786 р., IV. № 56: «Выпис… постановленіе згоды между Николаем Харленским и из гуменном Иосифом Мировычем в грунтах Красноселских и Лисковщиною, на 1 листу, прописанные грунта, состоят в Полще и монастыр оными не владеет»; оп. 1837 р., № 131.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 24, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 457 зв.–459, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 2 зв.: № 45; № 56; № 60.

Джерела. Документальна спадщина, № 301, С. 374–376; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

56. [1604 р.][1], серпня 4. Острог.*

Лист київського воєводи Костянтина-Василя Острозького підкоморію Самійлу Горностаю про заборону білогородківським жителям вступати в глеваські ґрунти і «дерево бортне» Михайлівського Золотоверхого монастиря.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Підпис: «Kostanty K.O.».

Печатка. Костянтина-Василя Острозького, під кустодією *(Курдюмов)*.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 60: «Лист Константына князя Острозского, чтоб белогородскіе жители в грунта глеваскіе и дерево бортное не вступали, 1604 года августа 4, на одном листу»; оп. 1837 р., № 135.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 172 зв.–173; **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 31, с. 8; Документальна спадщина, № 135, с. 179; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

[1] За Курдюмовим дата написання: «1605 р.».

57. 1604 р., жовтня 5. Овруч.

Випис із земських книг Київського воєводства листа-примирення від 10 листопада 1602 року між Миколою Щасним Харлинським та ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Мировським про розмежування лисковських та красносільських земель.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 335 х 210 *мм*; папір ветхий, з плямами, по краях обтріпаний, згори арк. 1, 2 пошкоджені від вологи з втратою тексту, посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе; ініціал із рослинними елементами в 5 рядку.

Підпис. «Тарас Лозка».

Печатки. Дві: судові, овальної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «…Лисковщину и на прочие»[1]; «1604, 8bris 5»; «На маетность Лисковщину, розсправа и прові[ні] маетно: отца ігумена Іосафа Мировского Михайловского с паном Миколаем Харлинским».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 57: «Выпис… на маетность Лисковщину, данная на 3 страницах, которая состоит в Полще м[о]н[а]стыр ею не владеет»; оп. 1837 р., № 132.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 25, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 129, № 56; за оп. № 132; арк. 2 зв.: № 46; № 57.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

58. 1604 р., жовтня 5. Овруч.

Випис із земських книг Київського воєводства свідчення возних Яна Соколовського та Олександра Пироговича в справі Миколи Щасного Харлинського та ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафа Мировського про розмежування лисковських та красносільських земель.

[1] Початок напису відсутній через втрачену частину паперу.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 335 х 213 *мм*; папір із лівого краю внизу відірваний, арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Тарас Лозка».

Печатки. Дві: судові, овальної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис земский на признане возных на розделой с п[а]ном Харлинским»; «[ ] do ziemstwa woznych z oblatia [ ]».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 58: «Выпис… сознанее Якова Соколовского и других в оной поименованных о постановленіи згоды и помиркованія Николая Харлескаго з игуменом Иосифом Мировичем в заводных грунтах, на 2 листах, в том числе страница белая»; оп. 1837 р., № 133.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 26, **оригінал;** ф. 307, № 535/1763 П, арк. 462–464, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 129, № 57; за оп. № 133; арк. 2 зв.: № 47; № 58.

Джерела: Документальна спадщина, № 303, с. 379–381; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

59. 1604 р., жовтня 5. Овруч.

Випис із земських книг Київського воєводства мирової угоди між Миколою Щасним Харлинським та ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Мировським про розмежування лисковських та красносільських земель.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 333 х 211 *мм*; папір на згинах з дірками, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Тарас Лозка».

Печатки. Дві: судові, овальної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис земский запис на знесене подданых Лисковцов»; «1604, 8bris 5»; «[ ] do ziemskogo»; «Випис с книг спра[в] судових земских воеводства Кіевского в котором іміется випис с книг кгродского воеводства Кіевского в яком випис іміется постановеніе згоди и примиря з Миколаем Харлінским и з отцем ігуменом Йоасафом Мировичом о спорних кгрунтах Харлінского монастирских, 1604, октоврія 5».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 59: «Выпис… постановленіе згоды и примирія з Миколаем Харленским и игуменном Мировичем в спорных грунтах Харленского и м[о]н[а]стырских, на 2 листах, в том числе странице белая»; оп. 1837 р., № 134.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 27, оригінал; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 464–466, ***к***опія XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 129, № 58; за оп. № 134; арк. 2 зв.: № 48; № 59.

Джерела. Документальна спадщина, № 304, с. 381–383; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

60. 1608 р., листопада 10. Київ.*

Випис із гродських книг Київського воєводства запису листа київського воєводи Костянтина-Василя Острозького від 12 жовтня 1586 року про розмежування глеваських ґрунтів Михайлівського Золотоверхого монастиря із білогородківськими жителями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір; документ завірений 1 серпня 1641 року.

Підпис. «Войтек Рилский».

Печатка. Судова.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 61: «Выпис… на Глеваху данная, на 2 листах, которая по древности ветхая»; оп. 1837 р., № 135: «1/4 листа не отыскалась».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 171–172 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. КЕВ, № 14, с. 429; Документальна спадщина, № 134, с. 177–178; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

61. 1629 р., **лютого 19. Варшава.***

Привілей короля Сигізмунда III Вази про підтвердження права Михайлівського Золотоверхого монастиря сичити мед.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Підписи: «Sigismundus; Zachariasz Bożeniec Jelowiecky; Mienkowski».

Печатка. Королівська, відтиснута на грамоті *(Курдюмов)*.

Опис. Оп. 1786 р., II, № 11: «Привилегія… на разсыченіе и продажу меду, на бумаге, одном листу, при обыкновенной печати, в которой под строками 2, 3 и 5 подчерчено»; оп. 1837 р., № 18.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 27–27 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 37, с. 9; Мицик, Св. Костянтин Острозький, с. 26–43; Документальна спадщина, № 19, с. 60; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 4–4 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.–101.

62. 1629 р., липня 3. Київ.

Випис із земських книг Київського воєводства про розгляд протестації ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Іова Борецького та свідчення возного Тереха Пашинського в спірній справі з княжичем Самуїлом Каролем Корецьким щодо глеваських ґрунтів.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 310 х 196 *мм*; папір ветхий, реставрований, арк. 1 – відсутній нижній лівий кут, арк. 2 – є тільки середина; на арк. 1 під рядками 6, 8, 11, 12, 14, 19, 20, 21, а на арк. 1 зв. під рядками 3, 4 підкреслено; скоропис; чорнило коричневе.

Печатки. Дві: судові, круглої форми, воскові, червоного кольору, пошкоджені; арк. 1: печатка ВБУ.

Записи. На арк. 2 зв.: «Protestacia jeo msa oÿca Iowa [ ] na Xiążęcia jeo msa Karol[ ] X Samoela Kore[ ]. Roku 16[ ]»; «Випис на Вовчії Лозы до села Гле[ваха]».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 66: «Выпис… на село Глеваху, на 1 листу»; оп. 1837 р., № 141.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 160, № 528, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 173 зв.–174, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 129, № 65; за оп. № 141.

Джерела. Документальна спадщина, № 136, с. 179–180; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

63. 1630 р., березня 14. Київ.*

Випис із міських книг Київської ратуші свідчення возних Павла Гуторовича і Тереха Пашинського ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря щодо розмежування юрівських і борщагівських ґрунтів між Софійським, Микільським Пустинним та Михайлівським монастирями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Иов Дробышевич».

Печатка. Київського магістрату.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 67: «Выпис… на грунта Юровку и Борщаговку данная, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 142.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 160, № 532, 4 арк.; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 189 зв.–191; копії XVIII–XIX ст.

Джерела. КЕВ, № 14, с. 429; Документальна спадщина, № 139, с. 185–187; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6–7; ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

64. 1632 р., лютого 10. Київ.

Випис із земських книг Київського воєводства запису привілею короля Сигізмунда I Старого від 12 березня 1523 року[1] на відбудову і заснування монастирської общини та елекційний лист від 29 жовтня 1631 року монастирської братії про обрання в намісники Ісаї Копинського.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк., (арк. 3 зв., 4 – чисті); 327 х 209 *мм*; арк. 3 зв., 4 були скріплені

[1] За копіями та виписками цього привілею дати написання: «12 березня» або «15 березня» (ІР НБУВ. Ф. 307, № 411/372 С. Арк. 3 зв.; Ф. 307. № 535/1763 П. Арк. 1–1 зв.).

печатками; папір по краях ветхий, з дірками, плямами, прошито бавовняною ниткою; на стор. 1 під рядками 8, 9, 12, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, на стор. 2 під рядками 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 28, 29, на стор. 3 під рядками 1, 2, 5, 6, 8, 9, 15, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, на стор. 4 під рядками 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 15, 16, 21, 22, 23, 26, на стор. 5 під рядками 1, 3, 4 – підкреслено; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Федора [ ]».

Печатки. Дві: судові, овальної та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору.

Записи. На арк. 4 зв.: «Випис с книг земских воеводства Кіевского, в котором привилей короля полского Жигмунта о исправленю в Сто Михайловском монастире общини и о избыраню от братіи Сто Михайловской же ву ігумена Ісаію Копинского. 1632, февраля 10»; «Obliata przijwiliem monastijrowi Michaijłwskiemu cerkwi Zołotowierchieij Kijowskieij służącego y [p]rzijniem ełirktia obrania y bami[ ]na iegoz monastijra: A[nno] 1631, february 10 dnia».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 68: «Выпис… упоминающая привилегію короля Жигмонта в исправленіи м[о]н[а]стыря и в нем общины, також елекцію на избрание в игумена Исаия Копинского, на трох листах, а четвертой белой, которая випис по древности ветхая»; оп. 1837 р., № 143.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 143, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 129, № [67]; № 61; за оп. 143; арк. 4 зв.: № 57; № 68; № 27; № 20.

Джерела. АЗР, т. IV, № 231, с. 524–525[1]; Петров, с. 172; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 3–3 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

---

[1] Коментар у публікації: «приговорна грамота, яка була вписана в актові земські книги воєводства Київського, офіційний випис з яких виданий 10 лютого 1632 року ієромонаху монастиря Пафнутію Ольшанському. Екстракт написаний на 2-х аркушах, разом зшитих, нерозбірливим скорописом, без рядкових знаків, у кінці притиснені дві судові печатки під паперовою кустодією».

65. 1633 р., грудня 15. Київ.*

Випис із гродських книг Київського воєводства судового листа київського намісника Василя Рая від 8 грудня 1572 р. на підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння Оринінськими ґрунтами та Дівич-горою[1].

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 3 арк.; папір.

Підпис. «Stanisław Wigura».

Печатка. Судова.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 70: «Выпис… о земле Ориновской Девич, на 3 листах».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 207 зв.–210 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Документальна спадщина, № 146, с. 196–198; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.–8; ф. 160, № 2996, арк. 115.

66. 1635 р., серпня 18. Овруч.

Випис із книг Овруцького замку протестації ченців Михайлівського Золотоверхого монастиря Дометіана Жаботинського та Геронтія щодо незаконного привласнення титулу ігумена Ісаєм Копинським та вивезення ним із монастиря документів на маєтності і церковних речей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 327 х 205 *мм*; папір із правого краю ветхий, із втратою тексту, нижній правий кут арк. 1 пошкоджений від вологи, нижній правий кут арк. 2 відрізаний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Andrzey Pilchowskj».

Печатка. Овруцького замку, овальної форми, воскова, червоного кольору, пошкоджена.

---

[1] Справа розглядалася за скаргою ігумена монастиря Зосима на зем'янина Київського повіту Максима Панковича, який незаконно захопив землі Оринінську та Дівич-гору і декілька років завдавав збитки монастиреві.

Записи. На арк. 2 зв.: «Protestacya oycow manastyra Michayłowskiego Zołotowerchiego Ki: na oyca Kopińskiego o pobranie spraw z apparatow cerkiewnych».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 72: «Выпис… означающая претенцію братіи Михайловской на игумена Исаія Копеского за увоз церковных вещей, на 1 листу, а другій белий»; оп. 1837 р., № 146.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 146, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 130, № 71; № 62; за оп. 146; арк. 2 зв.: № 61; № 72; № 28; № 22.

Джерела. АЗР, т. V, № 12, с. 22–23; Петров, с. 173; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

67. 1639 р., липня 1. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства про судову справу ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Філофея Кизаревича зі смоленським воєводичем Миколаєм Абрамовичем за право володіння островами Узліжжя і Засторожиче.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 335 х 210 *мм*; папір місцями розірваний на згинах, нерівний по краях, з плямами від вологи, нижня половина арк. 2 відсутня; на арк. 1 під рядками 11, 15, 20, 22, 27, на арк. 1 зв. під рядками 8, 9, на арк. 2 під рядками 3, 4 – підкреслено; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Piotr Bruchnewsky; Woyciech Rylski».

Печатка. Судова, овальної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія; на арк 1, 2 зв.: печатка ВБУ.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 77: «Выпис… на грунта заграничные Услуччіе и Засторожечіе, на 2 листах, которые грунта состоят в Полще и на монастыр оными не владеет»; оп. 1837 р., № 151.

Шифр. ІР НБУВ, ф. ІІ, № 6872, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 466 зв.–468 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 130, № 76; арк. 2 зв.: № 66.

Джерела. Документальна спадщина, № 305, с. 383–385; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14–14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 108.

68. 1639 р., **жовтня 26. Варшава.**

Привілей короля Владислава IV Вази на підтвердження привілею Сигізмунда I Старого на відбудову Михайлівського Золотоверхого монастиря і заснування монастирської общини.

Мова. *У*країнська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 305 х 200 *мм*; папір ветхий, розірваний на згинах, з плямами, 1/3 нижньої частини аркушів відірвана; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Албрихт Станислав Радивил».

Печатка. Корони Польської, круглої форми, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк 2 зв.: «Короля Владислава потверджене на права старинные, року 1639, октоврія 26».

Опис. Оп. 1786 р., ІІ, № 13: «Привилегія… в подтвержденіе прежнеи привилегіи короля Жигмонта Казимировича Старого на возсозданіе церкви Михаиловской, на двух листах, с коих три страницы белые, при обыкновенной печати, которая по древности ветхая и на згибах с обороту в четырех містах подкліена, и под строфою 9-ю подчерчено, а на маринесі внизу на пол вершка кругло прожжена и накліена»; оп. 1837 р., № 20.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 20, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 28–28 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 115, № 13; за оп. № 20; арк. 2–2 зв.: № 13, № 32, № 11.

Джерела. Петров, с. 168; Документальна спадщина, № 20, с. 60–61; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 3–3 зв., 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101.

69. 1643 р., **грудня 17. Вільно.**

Привілей короля Владислава IV Вази про підтвердження ігуменства Михайлівського Золотоверхого монастиря Філофею Кизаревичу та прав монастиря на володіння маєтностями.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк.; 320 х 290 *мм*; папір ветхий, розірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Vladislaus rex, Thom[asz] Rzeysky».

Печатка. Королівська, круглої форми, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв.: «Thilotheju Kizarewiczowi od króla Wladysława na ihumenstwo ś[wię]to Michaiłowskie przywilej»; «На всі добра м[о]н[ас]т[и]рскіе, 1643, декабрія 17».

Опис. Оп. 1786 р., II, № 14: «Привилегія… в утверждение всіх монастырских именій, на польском діалекті, одном листу, при обыкновенной печати, на которой под строками 4, 9 и 10 подчерчено»; оп. 1837 р., № 21.

Шифр. ЦДІАК, ф. 220, оп. 1, № 137, **оригінал**; ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 29–29 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Петров, с. 168; Каталог, № 137, с. 50; Документальна спадщина, № 21, с. 62; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101.

70. 1644 р., липня 15. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про продаж будинку і плацу над річкою Дніпро спадкоємицями – вдовою міщанина Богдана Богдановича Кизимова і дочкою Марушою Стефаніївною Кулешевною – Івану Радковичу Черевчію за 1000 золотих польських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 4 – чистий); 332 х 208 *мм*; папір із плямами від чорнила, нижній правий кут арк. 1 відрізаний, аркуші прошито бавовняною ниткою, кінець якої протягнутий крізь печатку; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Улас Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія; арк. 1: печатка ВБУ.

Записи. На арк. 4 зв.: «Выпис продажи дому Маруши Стефановны Кулешевны пану Івану Радковичу Черевчію за тысячу золотых полских, которой дом з садом над рекою Днепром иміется между домом пана Лавріна Юзефовича, а з другой стороны через улицу пана Леона Семеновича, бурмистра. Року 1644 мця юля 15[1]»; «Запис продажы дому от пані Марушы Богдановое Кизимовое пану Ивану Радковичу Черевчію. Тут же и посессия на том дом служащая».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 81: «Выпис… показывающая продажу изъясненного в оной дому, на 4 листах, с числа коих страница белая»; оп. 1837 р., № 155.

Шифр. ІР НБУВ, ф. ІІ, № 6874, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 131, № 80; за оп. № 155; арк. 4 зв.: № 70, № 81; № 29.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5; ф. 160, № 2996, арк. 108.

71. 1645 р., травня 20. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства привілею польського короля Владислава IV Вази на ігуменство та право володіння маєтностями Михайлівського Золотоверхого монастиря Йосифу Кононовичу-Горбацькому.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 325 х 200 *мм*; папір ветхий, із лівого краю згори аркушів частина відсутня; арк. 2 внизу надірваний; арк. 1 під рядком 19, 25 підкреслено; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Войтех Рилский».

Печатка. Судова, овальної форми, воскова, червоного кольору, пошкоджена; арк. 1: печатка ВБУ.

[1] Дата ще тричі написана.

Записи. На арк. 2 зв.: «Obliata przywileiu jego kr msa welebnemu jego oÿca Kononowiczowi Horbackiemu na ihumeńństwo Michałowske służącego»; «1645, may 20».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 82: «Выпис… означающая привилегію на владеніе м[о]н[а]стырского именія, на 2 листах, которая по древности ветхая»; оп. 1837 р., № 156.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 160, № 531, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 237 зв.–238, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 131, № 81; за оп. № 156; арк. 2 зв.: № 71; № 82; № 30.

Джерела. Документальна спадщина, № 154, с. 209–210; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 108–108 зв.

72. 1646 р., листопада 24. Варшава.*

Привілей короля Владислава IV Вази ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Кононовичу-Горбацькому на будівництво корчми на монастирській землі (на «шуршу») у Верхньому місті Києва[1].

Мова. Польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підписи. «Vladislaus; Albs. Kadzidłowrs».

Печатка. Королівська, круглої форми *(Курдюмов)*.

Опис. Оп. 1786 р., II, № 16: «Привилегія… о постройке в Верхнем городе Кіеве питейного дому, что ныне шурша и о прочем, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белы, при печати, которая по древности ветхая и под строками 4, 7, 8, 9 и 11 почерки»; оп. 1837 р., № 23.

Шифр. ІР НБУВ, ф. № 301, № 535/1763, арк. 34 зв.–35, **копія** XVIII ст.[2]

Джерела. Курдюмов, № 48, с. 12; Документальна спадщина, № 23, с. 67; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 4–4 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101.

---

[1] «Верхнє місто», інакша назва – «Вишній город».

[2] У копії написана помилкова дата: «1645 р.».

73. 1646 р., **листопада 26. Варшава.**

Привілей короля Владислава IV Вази на підтвердження привілею Стефана Баторія про права Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння різними маєтностями за попередніми привілеями.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 6 арк.; 330 х 200 *мм*; папір ветхий, на згинах надірваний, з плямами, прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Jerzy Ossoliński; Stanisław Lezeński».

Печатка. Корони Польської, круглої форми, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 6 зв. згори: «Року 1646, ноеврія 26»; «Короля Владислава на всі добра м[о]н[а]стырские».

Опис. Оп. 1786 р., II, № 15: «Привилегія… в подтвержденіе прежней привилегіи короля Стефана на всі прописанные в оной монастырскіе именіи, на бумаге, шести листах, в числе кой один белой, при королевской печати, которая по древности ветхая и на згибах сломалась, и под строфами на странице первой под 2, 3, 4, 5, 11, 12, 13, 15, да на другой странице под строками 9, 10, 12, 14, 20, 21, 23, да на маринесе написано так /: в потверженіе на землю Ориножскую и Дівич Гору:/ на третой странице под строками 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 16, 21, 22, 23, 25, на четвертой странице под строками 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 22 и 25, на пятой странице под строками 1, 8, 10, 13 и 14, на шестой странице под строками 10, 11, 12, 16, и 22, на седьмой странице под строками 6, 7, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 22, 25 и 26, на осмой странице под строками 1, 3, 5, 7, 8, 13, 14, 18, 19, 21 и 23, на девятой странице под строками 13 и 14, на десятой странице под строкою 2 почерки»; оп. 1837 р., № 22.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 22, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 30–34, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 115, № 15; за оп. № 22; № 35; арк. 6 зв.: № 15.

Джерела. Петров, с. 168; Мицик, Документи, № 4, с. 43–44; Мицик, Св. Костянтин Острозький, с. 26–43; Документальна спадщина, № 22, с. 62–66; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101.

74. 1646 р., **листопада 27. Варшава.***

Привілей короля Владислава IV Вази про заборону військовим ставати на постій у селах Михайлівського Золотоверхого монастиря Мала Глеваха (Малютинка), Велика Глеваха, Юрівка, Борщовка.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підписи. «Vladislaus; Alb. Kadzidłowsky».

Печатка. Королівська, круглої форми (Курдюмов).

Опис. Оп. 1786 р., II, № 17: «Привилегія… в защищеніе от постою во владеніи монастырском войск, на польском діалекте, на бумаге, двух листах, с коих один лист белой, при печати. В оной привилегіи под строками 3, 4, 5, 7, 8, 10 и 11 почерки, а на маренесі написано так /: Малютянка:/»; оп. 1837 р., № 23.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 43–43 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 49, с. 12; Документальна спадщина, № 26, с. 75; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101.

75. 1646 р., **листопада 29. Варшава.**

Привілей короля Владислава IV Вази про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння різними маєтностями згідно з попередніми 14-ма привілеями (витяг із книг Литовської метрики).

Мова. Польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 6 арк.; 325 х 200 *мм*; папір прошито двома різного кольору бавовняними нитками, з яких кінець оригінальної протягнутий крізь печатку, а другою, пізнього періоду, прошито тільки внизу аркушів, на згинах надірваний, ветхий, з плямами і дірками, праві нижні кути

аркушів відірвані, арк. 3 – із втратою тексту, арк. 1, 6 – випадають; скоропис; чорнило коричневе, чорне.
Підписи. «Georg Ossoliński; Stanisław Leżęńsky».
Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.
Записи. На арк. 6 зв.: «Короля Владислава на добра м[о]н[а]стырские»; «Року 1646, ноеврія 29».
Опис. Оп. 1786 р., II, № 18: «Привилегія… на всі монастырскіе именія данная, на полском діалекте, на бумаге, шести лістах, в числе коих один белой, при печати. Оная привилегія по древности ветхая, и на згибах в корень и в других листах разламалась, да на первой странице под строками 5, 7, 12, 18, 19, 25, 29 и 30 почерки, а на маренесе написано так /: Жигмунт Август, земля Кіевская от Литвы до Короны привлаце[она] за короля Жигмунта Август, король Александр:/ на другой странице под строками 5, 14 и 22 почерки, а на маринесе написано так /: Михайловщина, поле Городовое за Валем:/ на третой странице под строками 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 18, 19, 20, 25, 29 почерки, а на маринесе в двух местах в нотацію написано так /: за Пробитым валом Кудрявцем Жигмунт надал:/ на четвертой странице под строкою 29 почерчено, на пятой странице под строками 7, 16 и 17 почерки, да на маринесе снизу вдлину на три вперек на два вершков накось выдрато, на шестой странице под строками 12, 17, 18, 21, 23, 24, 26, 27 и 28, подчерчено, а на маринесе написано так /: от Гринкевича куплена Глеваха за тридца коп, Бобриця, Оленовка:/ на седмой странице под строками 4, 5, 7, 8, 12, 15, 22, 23, 27 и 28 подчерчено и на маринесе написано так /: ляды Вета:/ на осмой странице под строками 11, 12, 13, 17 и 22 почерки и на маринесе написано тако /: Дубрянскій продал Гринкевичу, Гринкевич монастырю Михайловскому, Жигмунт Август:/ на девятой странице под строками 3, 5, 6, 7, 10, 1, 19 и 20 почерки и на маринесе написано так /: NB тем листом умицнями Юровска земля:/ почисток и переправок на оной привилегіи не имеется»; оп. 1837 р., № 25.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 1, 6 арк., **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 35 зв.–41 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 116, № 18; № 35; за оп. № 25; арк. 6 зв.: № 18.

Джерела. Документальна спадщина, № 24, с. 68–73; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101.

76. **1647** р., **травня 27. Вільно.**

Привілей короля Владислава IV Вази на підтвердження привілею короля Олександра про надання Михайлівського Золотоверхого монастиря в управління Гришку Поповичу (витяг із книг Великої канцелярії).

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 – чистий); 315 х 200 *мм*; папір ветхий, на згинах розірваний, праві нижні кути арк. 1, 2 відсутні; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Албрыхт Станислав Радивил; Ян Довкгяло Завишо; Кондратович».

Печатка. Корони Польської, круглої форми, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2. зв.: «Привилегія… Гришку Поповичу на монастир С[вя]то Мих[айловский]»; «1647, мая 27».

Опис. Оп. 1786 р., II, № 19: «Привилегія… об определеніи в управленіе сего монастыря Поповичу Кіевскому Гришку, на бумаге, двух листах, при королевской печати»; оп. 1837 р., № 26.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 26; **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 42–42 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк.1: Л. 117, № 19; № 36; за оп. № 26; арк. 2 зв.: № 1; № 19.

Джерела. АЗР, т. I, с. 164–165; Петров, с. 168; Lietuvos Metrika, с. 147–148; Мицик, Документи, с. 46–47; Документальна спадщина, № 25, с. 74; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 101.

77. 1649 р., **листопада 12. Київ.**

Універсал гетьмана Богдана Хмельницького про заборону козакам чинити шкоду в лісах Михайлівського Золотоверхого монастиря.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 312 х 200 *мм*; папір ветхий, з плямами від вологи, нижній правий кут арк. 2 по згину відсутній, арк. 1 зв., 2 – текст іншого документа, на звороті якого написаний універсал; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Богдан Хмелницкий».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Первий універсал гетмана Хмельницкого на обварювання пущи».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 1: «Уневерсал… с запрещением пустошить сего монастыря лісов, принадлежащих к селу Глевахи и деревням Малютинки и Юровки, на бумаге, двух листах, с коих один чистой, при обыкновенной печати»; оп. 1837 р., № 30.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 2, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 49–49 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк.1: Л. 118, № 7; за оп. № 30; арк. 2 зв.: № 1.

Джерела. Петров, с. 168; Документи Богдана Хмельницького, № 84, с. 148; Універсали Богдана Хмельницького, № 29, с. 94–95; Документальна спадщина, № 30, с. 79; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 44; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

78. 1654 р., **травня 21. Чигирин.**

Наказ гетьмана Богдана Хмельницького київському полковнику про надання ігуменові Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Василевичу містечка Вигурівщина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк.; 233 х 201 *мм*; папір ветхий, на згинах надірваний, внизу арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Богдан Хмелницкий».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 1 зв: «Пятий універсал Хмелницкого»; «От Богдана Хмелницкого гетмана росказане аби перешкоди не было у Вигуровщины и казаков мир [ ]».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 2: «Уневерсал… на владение містечком Выгуровщиною сему монастырю данный»; оп. 1837 р., № 31.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 31, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 51 зв.–52, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 118, № 2; за оп. № 31.

Джерела. Петров, с. 168; Документи Богдана Хмельницького, № 248, с. 346; Універсали Богдана Хмельницького, № 75, с. 144; Документальна спадщина, № 34, с. 82; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8, 44; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

79. **1654** р., **травня 22. Чигирин.**

Універсал гетьмана Богдана Хмельницького про «послушенство» і підданство міщан містечка Вигурівщина Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 316 х 205 *мм*; папір ветхий, на згинах підклеєний, є плями від чорнила; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Богдан Хмелницкий».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору.

Записи. На арк. 2 зв: «Універсал Богдана Хмелницкого на Вігуровщину»; «Четвертій універсал Хмелницкого»; «Universal Bohdana Hmelnicki na Wigurow[shchy]ne»; «1654, мая 22».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 3: «Уневерсал… на владение прописанного містечка Выгуровщины»; оп. 1837 р., № 32.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301 , № 216 Г, за оп. № 32, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 51–51 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 118, № 3; за оп. № 32; № 3.

Джерела. Петров, с. 168; Документи Богдана Хмельницького, № 250, с. 347–348; Універсали Богдана Хмельницького, № 77, с. 145–146; Документальна спадщина, № 33, с. 81–82; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8, 44; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

80. 1654 р., серпня 11. Військовий табір під Смоленськом. Жалувана грамота царя Олексія Михайловича ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Василевичу про підтвердження прав на володіння маєтностями.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк.; 565 х 325 х 285 *мм;* папір ветхий, розірваний на чотири частини по лінії згину, з восковими плямами, краї обтріпані із втратою тексту. Із зовнішньої сторони аркуша паперовими смужками підклеєний аркуш під печатку із загорткою, на якому є зелені затьоки; скоропис з елементами півустава; чорнило чорне.

Оздоблення. На арк. 1 – рослинний орнамент золотом, великий ініціал із рослинними елементами, перше слово з елементами в'язі, перший рядок та початок другого написані золотом.

Підпис. «Бжиею млстию великий гсдрь цр и великий кнзь Алексий Михаилович всея Великия и Малия Россиї самодержець».

Печатка. Державна, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія, посередині внизу закріплена двома стібками шовкової нитки сірого кольору.

Запис. На арк. 1 зв. на частині загортки: «Жалованна грамота на все кгрунта».

Опис. Оп. 1786 р., І, № 1: «Грамота… в потвержденіе королевских привилегій и гетманских уневерсалов на владеніе имений сему монастырю данная, на бумаге, одном листу и одной странице, при государственной на воску притисненной печати, которая ветхая и на згибині под строками увперек сломлена, и с другой стороны

подкліена, а под 14, 16 и 18 подчерчено»; оп. 1837 р., № 1: знаходилась у вітрині ЦАМу[1].

Шифр. ІР НБУВ, ф. XIV, № 5403, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 495–495 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. На ярлику (арк. 1) червоним олівцем – «№ 2».

Джерела. Петров, с. 167; Документальна спадщина, № 309, с. 389; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 32 зв.[2]; ф. 160, № 2996, арк. 100.

81. 1655 р., червня 2. Богуслав.*

Універсал гетьмана Богдана Хмельницького про затвердження Феодосія Софоновича ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Богдан Хмелницкий; Иоанн Виговский».

Печатка. Військова Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 4: «Уневерсал… на избрание из числа братіи сего монастыря в игумены»; оп. 1837 р., № 33.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 49 зв.–50 зв.; ф. II, № 2302, **копія** XVIII ст.

Джерела. АЗР, т. 5, № 41, с. 93–94; Курдюмов, № 14, с. 36; Документи Богдана Хмельницького, № 318, с. 431–432; Універсали Богдана Хмельницького, № 101, с. 168–169; Документальна спадщина, № 31, с. 80; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 44; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

82. 1655 р., червня 15[3]. Київ.

Універсал гетьмана Богдана Хмельницького про надання ігуменові Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Софоновичу Федаківського млина під селом Трипілля.

---

[1] ІР НБУВ. Ф. 194. № 104. Арк. 14.

[2] У монастирському описі 1786 р. ця грамота зазначена в розділі № 4 із значними помилками. Наприклад, замість дати *7162 (1654 р.)* написана дата *7160 (1652 р.)*; у відомостях про особу, якій була надана ця грамота, зазначається Феодосій Софонович (на той час він був представником Богоявленського Братського монастиря) замість Феодосія Василевича.

[3] Там само, дата: «13 червня».

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк.; 315 х 190 *мм*; папір ветхий, на згинах дірки, внизу посередині надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Богдан Хмелницкий».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, коричневого кольору.

Записи. На арк. 1 зв.: «От Богдана Хмелницкого, гетмана, на млин Федаковский под Триполлем»; «Третий універсал Хмелницкого. 1655, юня 15».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 5: «Уневерсал… в утвержденіе владенія Федаковского млина состоящаго под Трипольем сему монастырю данной, на бумаге, одном листу, и одной страницы, а другая белая, оным млином монастыр не владеет»; оп. 1837 р., № 34.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301 , № 216 Г, за оп. № 34, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 50 зв.–51, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 118, № 5; за оп. № 34; № 5.

Джерела. Петров, с. 168; АЗР, т. 5, № 42, с. 94–95; Документи Богдана Хмельницького, № 320, с. 433–434; Універсали Богдана Хмельницького, № 103, с. 170–171; Документальна спадщина, № 32, с. 81; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 44; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

83. 1657 р., квітня 22. Баришівка.

Випис із міських книг Баришівської ратуші стосовно продажу селичівським мірошником Логвином Мельниченка отаманові городовому Івану Маліховському половини млина на річці Селичівка за 24 копи литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 325 х 207 *мм*; папір пошкоджений посередині із втратою тексту, нерівний по краях, з плямами від вологи, на згинах є дірки з лівого краю; скоропис; чорнило коричневе, червоне[1].

[1] На арк. 2 зв. написана червоним чорнилом дата: «1657».

Підпис. «Іван Лужецкий; Іван Кулбака».

Печатка. Міста Баришівка, овальної форми, воскова, зеленого кольору; на арк. 1: печатка ВБУ.

Записи. На арк. 2 зв.: «Писмо служачое на половину млина Барошовци на Еличовци»; «1657».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 94: «Выпис… на млин Переясловскій, на 1 листу и другой белий»; оп. 1837 р., № 167.

Шифр. ІР НБУВ, ф. ІІ, № 6864, **оригінал.**

Старі шифри: Арк. 1: Л. 132, № 93; за оп. № 167; арк. 2 зв.: № 83, № 94.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16; ф. 160, № 2996, арк. 109.

84. 1658 р., червня 6. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші протестації ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосія Софоновича у справі проти ігумена Пустинного Микільського монастиря Олексія Тури за наїзд на ґрунти села Юрівка[1].

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 320 х 210 *мм;* папір на згині ветхий, з правого краю внизу відрізаний кут для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Улас Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Протестация его мл: отца игумена Михайловского противко его мл: отцу игуменови Николскому»; «Року 1658 мсца июня 6 дня»[2].

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 95: «Выпис… с протестаціи монастыря Михайловского на монастыр Николскій, данная на 2 листах»; оп. 1837 р., № 169.

---

[1] Другий наїзд трапився в червні 1658 року, коли Стефан Шендриченко, підданий Пустинного Микільського монастиря, за наказом ігумена приїхавши до корчми протестуючих, біля їхнього млина на річці Віта поранив шаблею руку підданого Михайлівського Золотоверхого монастиря мірошника Івана.

[2] Підкреслено.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 28, **оригінал.**
Старі шифри. Арк. 1: Л. 132, № 94; за оп. № 169; арк. 2 зв.: № 84, № 95.
Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.–7; ф. 160, № 2996, арк. 109.

85. 1659 р., **жовтня 18. Київ.***

Універсал гетьмана Івана Виговського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння Федаківським млином під Трипіллям.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Иоанн Виговский».

Печатка. Війська Запорозького, під кустодією *(Курдюмов)*.

Опис. Оп. 1786 р., ІІІ, № 6: «Универсал… на владеніе прописанного Федаковского млина под Трипольем на реке Красном»; оп. 1837 р., № 35: «ветхая».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 52–52 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 32, с. 39; Мицик, Універсали, с. 30; Документальна спадщина, № 35, с. 82–83; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 44 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

86. 1659 р., грудня 31. Москва.*

Жалувана грамота царя Олексія Михайловича ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Софоновичу на володіння маєтностями, які знаходяться в Польші, – Бородянка, Нова Гребля, Загальці, та на Поліссі, за річкою Прип'ять, – сіл Масани і Красносілля.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Підпис. «Якушко Поздишев».

Печатка. Державна, круглої форми, воскова з відтиском (оп. 1786 р.).

Опис. Оп. 1786 р., І, № 3: «Грамота… на владеніе состоящих в полской области маетности Бородянки, Новой Греблі, Загалці, да на Полісі за Припетю деревня Масани и Красносілья, на бумаге, при печати приложенной

на воске, в которой приписок, переправок, подчисток не имієтся, именіями монастыр не владеет»; оп. 1837 р., № 3.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 496–496 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела: Курдюмов, № 56, с. 13; Документальна спадщина, № 310, с. 390[1]; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 32 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 100.

87. 1660 р., січня 27. Переяслав.

Випис із міських книг Переяславської ратуші про подання Гнатом Гурським від імені Катерини Влостовської до міських книг Київської ратуші листа-запису про продаж Станіславом і Анною Бабськими[2] київському війту Богдану Сомковичу і його дружині Катерині Сомкович-Влостовській села Блиставиця.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 320 х 203 *мм*; папір з плямами від воску, нижній правий кут арк. 2 відрізаний для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Самуил Радич; Даниил Полоцкий».

Печатка. Переяславського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія; арк. 1: печатка ВБУ.

Записи. На арк. 1 зв. під текстом: «Року 1661 мсца августа 21 дня за поданем и очевистою прозбою превел в бгу отца іеромонаха Макария Лисковского намесника монастыра Свтого архангела Михайла Золотоверхого Киевского, іменем превел в бгу его мл: отца Феодосия Софоновича ігумена і капитулы того ж помененого монастира Михайловского»; «Екстракт до книг меских Киевских переблятам принялем Даниил Полоц-

[1] У виданні помилка – дата: «1660 р.».

[2] У копійній книзі монастиря (ІР НБУВ. Ф. 307. № 535/1763П. Арк. 472–472 зв.) зберігається копія листа-запису подружжя Бабських про надання власного майна подружжю Сомковича та Сомкович-Властовської, витяг з якої міститься в даному «Випису».

кий войт Киевский, рукою»; «Zapis od panow Babskich małżonków P. Bohdanowi Somkiewiczowi y małżonce jego… służący...».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 96: «Выпис… на состоящое в Полше село Блиставицу, на 2 листах, в том числе лист белой, оное село состоит в Полще и м[о]н[а]стыр не владеет, на странице 1 под строками 18, 20, на странице 2 под строкой 3 подчерчено»; оп. 1837 р., № 168.

Шифр. ІР НБУВ, ф. ІІ, № 6871, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 132, № 95; за оп. № 168; арк. 2 зв.: № 85, № 96.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15–16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109.

88. 1660 р., січня 27. Переяслав.

Випис із міських книг Переяславської ратуші про подання Гнатом Гурським від імені Катерини Сомкович-Влостовської до міських книг Київської ратуші листа-запису київського війта Богдана Сомковича на село Блиставиця своїй дружині.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 325 х 206 *мм*; папір арк. 2 на згинах з дірками, плями від воску, нижній правий кут відрізаний для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Самуил Радич; Даниил Полоцкий».

Печатка. Переяславського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв. під текстом: «Року 1661 мсца августа 21 дня за поданем и очевистою прозбою превел в бгу отца іеромонаха Макария Лисковского намесника монастыра Свтого архангела Михайла Золотоверхого Киевского, іменем превел в бгу его мл: отца Феодосия Софоновича ігумена і капитулы того ж помененого монастира Михайловского»; «Екстракт до книг меских Киевских переблятам принялем Даниил Полоцкий войт

Киевский, рукою»; на арк. 2 зв.: «Zapis od P. Bohdana Somkiewicza wojca Kijow: P: Katarzynie Włostowckij małżonce… służący».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 97: «Выпис… на село Блиставицу, которым м[о]н[а]стыр не владеет»; оп. 1837 р., № 170.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 170, **оригінал.**

Старі шифри. Арк.1: Л. 132, № 96; за оп. № 170; арк. 2 зв.: № 86, № 97.

Джерела. Петров, с. 173; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15–16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109.

89. 1660 р., [січня 27]. Київ.

Уступний запис Катерини Сомкович-Влостовської на село Блиставиця ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Софоновичу.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 320 х 200 *мм*; папір по краях обірваний із втратою тексту; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Katarzyna Włostowcka; Theophił Bobrowicz; Даниил Полоцкий».

Печатка. Особиста, восьмикутної форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв. під текстом: «Року 1661 мсца августа 21 дня за поданем и очевистою прозбою превел в бгу отца іеромонаха Макария Лисковского намесника монастыра Свтого архангела Михайла Золотоверхого Киевского, іменем превел в бгу его мл: отца Феодосия Софоновича ігумена і капитулы того ж помененого монастира Михайловского»; «Екстракт до книг меских Киевских переблятам принялем Даниил Полоцкий войт Киевский, рукою».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 98: «Крепость… о селі Блиставиці, на полском діалекте, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 171.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 29, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 132, № 97; арк. 1 зв.: № 87, № 98, за оп. № 171.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15–16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.

90. 1660 р., **лютого 8. Чигирин.**

Універсал гетьмана Юрія Хмельницького про надання прав київській війтовій Катерині Сомкович-Влостовській на володіння маєтностями на Подолі в місті Києві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк.; 315 х 190 *мм*; папір ветхий, на згинах підклеєний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Юрый Хмелницкий».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, коричневого кольору.

Записи. На арк. 1: «Сомковичовой, войтовой киевской, на огородци власныи в Киеві»; на арк. 1 зв.: «Третій Юрася Хмелницкого, даный паніи Сомковичовий войтовой кіевской на грунта подолские, м[о]н[а]ст[ы]реви н[а]шому принадлежащіе, 1660 февраля 8»; «Року 1660 месяця июня 13 дня за поданем и прозбою пани Сомковичовой войтовое киевское, тот універсал вписан в книги міскіе кіевские, принялисмо Данил Полоцкий, войт киевский, рукою»; «В книги міские киевские уписан и коригован».

Опис. Оп. 1786 р., ІІІ, № 7: «Уневерсал… которой за древность ветхой и на згибині с обороту подклеен»; оп. 1837 р., № 36.

Шифр. ЦДІАК, ф. 220, оп. 1, спр. 169, **оригінал**; ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 54–54 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Петров, с. 168; Мицик, Документи, с. 39; Універсали українських гетьманів, с. 148–149; Каталог, № 169, с. 58; Документальна спадщина, № 38, с. 85; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 44 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

91. 1660 р., **лютого 21. Чигирин.***

Універсал гетьмана Юрія Хмельницького про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння Федаківським млином під Трипіллям.

Мова. Українська.
Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.
Підпис. «Юрий Хмелницкий».
Печатка. Війська Запорозького.
Опис. Оп. 1786 р., III, № 8: «Уневерсал… на владеніе сему монастырю мелницы Федаковской под Трепольем на бумаге, при печати, двух листах, с коих три страницы белых, которою мельницею монастыр не владеет»;
оп. 1837 р., № 37.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 52 зв.–53 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 41, с. 40; Мицик, Документи, с. 39–40; Документальна спадщина, № 36, с. 83–84; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 44 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.–102.

92. 1660 р., лютого 22. Чигирин.

Універсал гетьмана Юрія Хмельницького про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння селами Бородянка, Нові Греблі, Загальці, Масани та Красносілля.

Мова. Українська.
Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк.; 314 х 194 *мм*; папір надірваний на згинах; скоропис; чорнило коричневе, чорне.
Підпис. «Юрий Хмелницкий».
Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, з відтиском посередині внизу.
Записи. На арк. 1: «Которим жестечком[1] и греблею не владіем»[2]; «Потвержене на маетности монастыреве Михайловскому Киевскому ведлуг»[3]; арк. 1 зв.: «Универсал Юрія Хмелницкого на маетности наданым от црского величе-

[1] Колесо-привод для водяного млина.

[2] Записано іншим почерком, темнішим чорнилом, із правого боку печатки. Напевно, запис зроблено архіваріусом монастиря.

[3] Запис зроблено тим само почерком, що й написано універсал, дуже низько внизу з правого краю документа, тому залишився тільки горішній край останнього слова після відрізування другої половини аркуша.

ства Бородянку, Новую Греблю, Загалщі, Мосаны и Красносіля»; «Року 1660, февраля 22»; «Первый Універсал»[1].
Опис. Оп. 1786 р., III, № 9: «Уневерсал… на владеніе сел, состоящих в Полще… на бумаге, одном листу, печати, которыми селами монастыр не владеет»; оп. 1837 р., № 37.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 38, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 53 зв.–54, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 119, № 9; за оп. № 38; арк. 1 зв.: № 9.

Джерела. Петров, с. 168; Мицик, Документи, с. 40; Універсали Івана Мазепи, № 14, с. 439; Документальна спадщина, № 37, с. 84; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15, 44 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 102.

93. 1661 р., серпня 21. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші уступного запису Катерини Сомкович-Влостовської на село Блиставиця ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Софоновичу.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 322 х 201 *мм*; папір з плямами від печатки; скоропис; чорнило коричневе; документ завірений 15 вересня 1665 року.

Підпис. «Хмелевич».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Актыкованъе запису од пане войтовое Киевское, его млсти гпдну отцу Феодосию Сафоновичу ігуменови монастыра Светого Михайла Золотоверхого, и всей капитуле того ж монастыра служачый»; «На село Блиставицу, заставную в трох тисячах, а данную монастиру Мих. Зол: Кіевскому», «Року 1661 августа 21 дня[2]», «1661».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 99: «Выпис… означающая запис войта Киевского игумену монастыря Феодосію[3]

[1] Запис зроблено внизу посередині на звороті аркуша.
[2] Підкреслено.
[3] Дописано внизу пізніше олівцем.

Софоновичу с его братією, данную на 2 листах с коих одна страница белая»; оп. 1837 р., № 172.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 172, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 98; за оп. 172; арк. 2 зв.: № 90, № 99.

Джерела. Петров, с. 173; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15–16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.

94. 1661 р., серпня 21. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Софоновичу церографа Станіслава і Анни Бабських про одержання 3030 золотих польських грошей від Богдана Сомковича та його дружини Катерини Сомкович-Влостовської.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 326 х 205 *мм*; папір з плямами від печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Власий Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Zapis od ich mśćiow panow Babskich małżonków panom Somkiewiczom małżonków służący»; «A[nno] 1661 augusta 22 die».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 100: «Выпис… на состоящое в Полще село Блиставицу, которым м[о]н[а]стырем сеи не владеет»; оп. 1837 р., № 173.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 30, **оригінал**.

Старі шифри. Арк.1: Л. 133, № 99; за оп. № 173; арк. 2 зв.: № 88; № 100.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15–16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.

95. 1661 р., серпня 21. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші уступного запису Катерини Сомкович-Влостовської на село Блиставиця ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Софоновичу.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 325 х 206 *мм*; папір з плямами від печатки, посередині арк. 2 є дірки на згинах; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Власий Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Zapis od panieij Woytoweij Kijowskeij ich mśćm oycom Michaijłowskim służący»; «˜A[nno] 1661 augusta 21 die[-1]»; «Село Блиставица лекгования».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 101: «Выпис… на тое же село[2]»; оп. 1837 р., № 174.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 31, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 100; за оп. № 174; арк. 2 зв.: № 89; № 101.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15–16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.

96. 1661 р., серпня 21. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші листа київського війта Богдана Сомковича про надання села Блиставиця своїй дружині Катерині Сомкович-Влостовській.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 326 х 205 *мм*; папір з плямами від печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Власий Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Zapis od pana Bohdana Somkowicza woyta Kijowskiego paniey małżonce ego służący»; «˜A[nno] 1661 augusta 21 die[-3]»; «На село Блиставица»; «1661».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 102: «Выпис… о том же селе Блиставица»; оп. 1837 р., № 175.

---

[1] Підкреслено.

[2] Село Блиставиця.

[3] Підкреслено.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 32, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 101; за оп. № 175; арк. 2 зв.: № 92; № 102.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15–16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.

97. 1661 р., серпня 21. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Софоновичу запису уступного листа Катерини Сомкович-Влостовської від 5 квітня 1660 року на Немцевічовський пляц у місті Києві, на Подолі, монастирю[1].

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 327 х 208 *мм*; папір з плямами від печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Власий Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Zapis od panieij Woytoweij Kijowskeij iego mść oycu ihumenowi Michaijłowskiemu służący, na plac Nemcewiczowski»; «˜A[nno] 1661 augusti 21 die[-2]»; «Запис от п[а]нівой товои на пляц Немцовичовскій

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 103: «Выпис… на пляц в Киево-Подоле Немцовичовский от Екатерыны Влостовской купленной»; оп. 1837 р., № 176.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 176, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 102; за оп. 176; арк. 2 зв.: № 91, № 103.

Джерела. Петров, с. 173; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5 зв., 49 зв.–50; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.

---

[1] «Немцевічовську» землю з городом, садом і пожитками за позику в Богдана Сомковича було заставлено Теодором Суслом у 30 коп литовських грошей під трирічну заставу в 1652 році. Борг не був сплачений, тому цей пляц перейшов у заставне держання спадкоємиці Богдана Сомковича – його дружині Катерині Влостовській.

[2] Підкреслено.

98. 1661 р., вересня 11. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про справу ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосія Софоновича з братом київського війта Войтехом Сомковичем за право на уступлені Телепницькі ґрунти та Свєрщовську сіножать на Оболоні Катериною Сомкович-Влостовською монастиреві із записами витягів із Декрету цієї справи в Київському міському суді[1].

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк.; 320 х 195 *мм*; папір на згині внизу надірваний, прошито червоною шовковою ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Власий Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, пошкоджена, залишки на кінцях нитки.

Запис. На арк. 2 зв.: «Декрет межи его мл: отц[е]м ігуменом Михайловским поводом, а войтіхом Сомковичем позваным, тут же угода и поссессия п[а]н[о]в райцов в кгрунта певные, прозываемый Телепницкій, сіножат Свєрщковскую на Оболоню міском. Року 1661, севтебра дня».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 104: «Выпис… на грунта Телепницкие и сіножать Свєрщовскую на Оболоне за Киево Подолом, выданная при печати войсковой[2] на красном шолковом шнурке»; оп. 1837 р., № 177.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 177, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 103; за оп. № 177; арк. 4 зв.: № 92, № 104.

Джерела. Петров, с. 173; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.

---

[1] Під час слухання справи з'ясувалося, що оригінал екстракту Богдана Сомковича, наданий своїй дружині Катерині Сомкович-Влостовській на ці ґрунти, був загублений у «завірюсі війни». Войтех Сомкович, відмовляючись давати присягу в суді, уклав угоду з ігуменом монастиря Феодосієм Софоновичом щодо уступки своїх прав на сіножать на Оболоні монастирю.

[2] Помилка писаря, в документі зазначено: «под печатю міскою Киевскою».

99. 1661 р., листопада 18. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про справу ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосія Софоновича з Войтехом Сомковичем, який розірвав у суді протестацію на Катерину Сомкович-Влостовську щодо своїх претензій на спадкові права.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 326 х 206 *мм*; папір з плямами від печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Власий Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Справа их мл: отцов Михайловских з Войтіхом Сомковичом, мещанином Киевским, 1661 ноября 18».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 105: «Выпис… о росправе з Войтехом Сомковычем, которой подрал пред судом протестаціи братовой его Екатерине Влостовской Сомковичевой на двор Немцовичовский в Подоле, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 178.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 33, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 104; за оп. № 178; арк. 2 зв.: № 94, № 105.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.–110.

100. 1663 р., жовтня 6. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж остерським жителем Хомою Панущенком половини млина на річці Остер на Старій слободі під містом Остер київському міщанину Богдану Войничу за 60 коп литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 313 х 207 *мм*; папір ветхий, по лінії згину місцями розірваний, з плямами від вологи, внизу з правого краю

1/6 частина аркуша відсутня; скоропис; чорнило коричневе, чорне, червоне[1].

Підпис. «Андрей Павлович».

Печатка. Остерського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія, розміщена згори посередині арк. 1 зв.

Записи. На арк. 1 зв.: «Право на млин острицкій»; «Випис[2] ¯о продажи[-3] на млин острицкій з ратуша острицкого, 1663 октоврі 6»; «От Хоми Богдану Войничу».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 106: «Выпис… о продажи млина Хомою Панущенком Богдану Воиничу, ветхая, на 1 листу»; оп. 1837 р., № 179.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 34, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 317–317 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 105; за оп. № 179; арк. 2 зв.: № 94, № 106.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, с. 55; Документальна спадщина, № 187, с. 250; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110.

101. 1664 р., червня 14. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж остерським мірошником Радком Санковичем половини млина на річці Остер на Старій слободі під містом Остер київському міщанину Богдану Войничу за 60 коп литовських грошей[4].

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 332 х 208 *мм*; папір по лінії згину ветхий, з плямами від вологи, є дірки; арк. 1 зв., 2 скріплені печаткою; скоропис; ініціал з рослинними елементами; чорнило коричневе, чорне, червоне[5].

Підпис. «Андрей Павлович».

---

[1] Написано дату: «[1]663».

[2] Виправлено з: «право».

[3] Записано над рядком.

[4] За цією купчою Богдан Войнич став єдиним власником млина на річці Остер.

[5] Написано дату: «[1]664».

Печатка. Остерського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору.

Записи. На арк. 2 зв.: «На млин Острицкий права»; «Випис з ратуша Острицкого о продажи[1] млина[2] Острицкий от Радка Самковича Богдану Войничу[3], 1664 юня 14».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 107: «Выпис… на проданой млин от Радъка Сомковича Богдану Воиничу, данная на 2 листах, ветхая»; оп. 1837 р., № 180.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 35, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 318–318 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 106; за оп. № 180; арк. 2 зв.: № 95, № 107.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, с. 55–56; Документальна спадщина, № 188, с. 251; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110.

102. 1665 р., червня 7. Табір під Яцьками.*

Оборонний універсал гетьмана Івана Брюховецького Михайлівському Золотоверхому монастиреві на володіння містечком Бородянка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Иван Бруховецкий».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 10: «Уневерсал… на владеніе состоящаго в Полще містечка Бородянки, на бумаге, двух листах, с коих три страниці белые, при печати, которым містечком монастырем не владеет»; оп. 1837 р., № 39: «ветхая».

Шифр. ЦДІАК, ф. 221, оп. 1, № 96, **оригінал**; ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 55, **копія** XVIII ст.

Джерела. Петров, с. 169; Мицик, Універсали, с. 30–31; Документальна спадщина, № 39, с. 85–86; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15; ф. 160, № 2996, арк. 102.

---

[1] Записано над рядком іншим почерком.

[2] Закреслено «на», далі «млина» виправлено з «млин».

[3] Записано над рядком іншим почерком, далі закреслено «права».

103. 1665 р., жовтня 4. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж Іваном Сергієвичем ґрунту з пляцом і садом на Вовчій горі козаку Феодосію за 100 золотих литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 322 х 200 *мм*; папір ветхий, по лінії згину місцями розірваний, з плямами від вологи, є дірки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Тихон Павълович».

Печатка. Остерського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Право на gрунт п[а]ну Войничу Вовчую гору даной. 1665, октоврія 4»; «Екстракт запису от Івана Сергиевича Феодосию козаку на продажу кгрунту».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 108: «Выпис… на грунт Волчую гору, на двох листах»; оп. 1837 р., № 181.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 36, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 318 зв.–319, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 107; за оп. № 181; арк. 2 зв.: № 96, № 108.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, с. 56; Документальна спадщина, № 189, с. 252; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110.

104. 1667 р., вересня 20. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші інтромісії про надання в посесію київському міщанину і райці Лук'яну Александровичу будинку і пляцу Наума Макаровича в місті Київ за 85 золотих польських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 316 х 198 *мм*; папір з плямами від печатки, правий нижній кут арк. 2 відрізаний для притиснення печатки, на згині є дірки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Власий Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Поссессия през панов райцов и слугу врадового в дом и пляц волный Наумовский пану Лукяну Александровичу служачая. Року 1667: сентебра 20 дня»; «Поссессія данная от панов райцов Івана Милченка да Яна Кривецкого пану райцу ж Лукяну Александровичу за дом небожчика Наума Макаровича, кой дом между домами Гришки Рабого, а чрез улицу дому Козорзчинского, за осмъдесят и пят золотых. Року 1667, сентябри 20»; «На другій пляц там же по см[е]рти Луцковои Черникси до м[о]н[а]стыра н[а]шого легованый в року 1700 августа 3[1]».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 109: «Выпис… о доме и пляце Наумовском, на одном листе»; оп. 1837 р., № 182.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 37, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 108; за оп. № 182; арк. 2 зв.: № 97, № 109.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5; ф. 160, № 2996, арк. 110.

105. 1670 р., січня 22. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші грамоти білозерського воєводи Василя Борисовича Шереметєва від 27 липня 1668 року переяславському війту Андрію Биримовичу на Ленковський острів за річкою Дніпро.

Мова. Українська, російська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 310 х 210 *мм*; папір внизу надірваний, на лінії згину є дірки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Нест[о]р Кононович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Іктикованье грамоты Василия Борисовича Шереметева служачое на футор Ленковский»; «Року 1670: генвара 22 дня».

[1] Чорнило вицвіло.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 110: «Выпис… на хутор Ленковской, на трех страницах»; оп. 1837 р., № 183.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 183, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 250–251, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 109; за оп. № 183; арк. 2 зв.: № 98; № 110.

Джерела. Петров, с. 173; Документальна спадщина, № 160, с. 218–219; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 9 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110.

106. 1670 р., січня 22. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про продаж Григорієм Биримовичем третини Ленковського хутора на межі села Вигурівщина за річкою Дніпро київському війту Данилу Полоцькому за 200 золотих польських грошей.

Мова. Українська, російська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 310 х 200 *мм*; папір ветхий, на лінії згину надірваний, є дірки, згори посередині арк. 2 – 1/6 частина аркуша відсутня; на арк. 1 під рядками 15, 24, 29 та на арк. 1 зв. під рядком 4 підкреслено; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Нестор Кононович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа третой части хутора Ленковского Полоцкому Войту Кіевскому 1670. января 22».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 111: «Выпис… на хутор Ленковскій, на двох листах»; оп. 1837 р., № 183.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 183, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 248 зв.–249 зв., копія XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 110; за оп. № 183; арк. 2 зв.: № 99, № 111.

Джерела. Петров, с. 173; Документальна спадщина, № 159, с. 218–219; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 9 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110.

107. 1670 р.**, квітня 25. Варшава.***

Привілей короля Михайла Корибута-Вишневецького ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Федору Софоновичу на право володіння доходами з корчми, яка знаходиться на монастирській землі.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підписи. «Michał; Joannes Wołowski».

Печатка. Королівська, воскова *(Курдюмов)*.

Опис. Оп. 1786 р., I, № 20: «Привилегія… о питейном в Верхнем Городе Кіеве монастырском доме именуемом шурша, на польском діалекте, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белы, при обыкновенной печати, на оной привилегии под строками 4, 6, 8, 9, 10 и 11 подчерчено»; оп. 1837 р., № 27.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 47–47 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 62, с. 14; Мицик, Документи, с. 47–48; Документальна спадщина, № 29, с. 78–79; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 4–4 зв., 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101.

108. 1670 р., червня 8. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж остерськими жителями Федором Силенком і Кіндратом Михайленком чотирьох нив із дібровами на Вовчій горі Богдану Войничу за 24 копи литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 324 х 203 *мм*; папір внизу надірваний, обтріпаний, з лівого краю арк. 2 посередині вирізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, червоне.

Підпис. «Корній Тимофіевич».

Печатка. Остерського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис[1] даный славетному Богдану Войничу от Федора Стражника и Кондрата Михален-

[1] Далі виправлено на «випис».

ка в року 1670 іюнія 8; «Тут еж и огород слободци 1670 юня 8»; «По сей купчой поля на Вовчой Горе состоящіе во владеніи монастирском находится[1] сентября 4».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 112: «Выпис… о грунтах на Вовчой горе состоящих, на двох листах»; оп. 1837 р., № 184.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 38, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 319 зв.–320, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 111; за оп. № 184; арк. 2 зв.: № 100, № 112.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, с. 56–57; Документальна спадщина, № 190, с. 252–253; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110.

109. 1671, січня 4[2]. Батурин.*

Універсал гетьмана Дем'яна Многогрішного Михайлівському Золотоверхому монастиреві на володіння частинами двох млинів на Слобідській та Золотаревій греблях на річці Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Демян Игнатович».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 11: «Уневерсал гетмана Демьяна 1671 года генваря 4-го на владеніе Остерской мелниці сему монастырю данный, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р., № 40.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 55 зв.–56, **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 66, с. 44; Мицик, Документи, с. 40–41; Універсали українських гетьманів, № 387, с. 546–547; Документальна спадщина, № 40, с. 86–87; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 44 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 102.

---

[1] Далі закреслено «1767 года».

[2] У Курдюмова дата: «11 січня».

110. 1671 р., квітня 17. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж остерським міщанином Олексієм Гарасимовичем ґрунту з пляцом, садом, городом, полями і дібровами на Вовчій горі Богдану Войничу за 50 литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 315 х 202 *мм*; папір по краях нерівний, з лівого краю арк. 2 посередині вирізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, червоне.

Підпис. «Корній Тимофіевич».

Печатка. Остерського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Сія купча состоящая на Вовчой горе никому несвідома. Где: по ей земля и в чіих руках находится не можно знать»; «Випис из книг острицких од Алексея Гарасимовича Богдану Войничу месчанинови юрыздыкцы ей Киевское на кгрунта 1671 априля 17».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 113: «Выпис… на земли остерские, на двох листах»; оп. 1837 р., № 185.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 39, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 321 зв.–322 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 112; за оп. № 185; арк. 2 зв.: № 101, № 113.

Джерела: Мицик, Маєтності в Острі, с. 58–59. Документальна спадщина, № 192, с. 255–256; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110.

111. 1671 р., жовтня 30. Варшава.

Привілей короля Михайла Корибута-Вишневецького ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Федору Софоновичу з підтвердженням на володіння маєтностями Глеваха, Юрівка, Вета, Березівка та ін.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк.; 520 х 250 х 75 *мм;* пергамен; 1/3 документа спалена, текст вицвів.

Підписи. «Michał; Steph[anu]s Hankiewicz».

Печатка. Королівська, висла, круглої форми, воскова, у бляшаній кустодії на шнурі.

Опис. Оп. 1786 р., II, № 21: «Привилегія… с утвержденіем во владеніе села Глевахи, Юровки, Крюковщины, Борщаговки, Веты, Либеди… которая в древныне времена посредине в длину на два, а в ширь на три, да по сторонам верх листа на один вершка мишами проедина, да снизу от маринесу на пол вершка, и в другом месте на середине поблизу болшой діри на пол вершка так же проедина»; оп. 1837 р., № 28.

Шифр. ЦДІАК, ф. 220, оп. 1, № 187, **оригінал**; ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 44–45 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Петров, с. 168, 236; Каталог, № 187, с. 63; Мицик, Документи, с. 48; Документальна спадщина, № 27, с. 76–77; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101–101 зв.

112. 1671 р., грудня 17. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж остерською жителькою Марією Дубовичівною частини млина на Слобідській греблі на річці Остер у Старому місті Генеральному писарю Київського полку Петру Івановичу Домонтовичу за 42 таляри литовських[1].

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 чистий); 324 х 210 *мм*; папір з лівого краю арк. 2 посередині вирізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, червоне.

Підписи. «Іван Дворецкий; Григорий Донец; Корній Тимофіевич».

Печатки. Дві: Остерського магістрату, сотенна, круглої та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Продажа Марии Сергиихи, а купля пана Петра Домонтовича року 1671 декабра 17 дня»;

[1] Другим співвласником цього млина був мірошник Іван Баглай, який через два роки продав свою половину млина Петру Домонтовичу.

«-Купчая пну Петру [или]-[1]»; «Випис из книг Ратуша Острицкого о[2] Продажи од[3] Марии Сергиихи[4] млина - пану Петру Домонтовичу-[5] -року 1671 декабря 17 дня-[6]». ***Опис.*** Оп. 1786 р., IV, № 114: «Выпис… на остерскіе мелницы данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 186.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 40, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 320 зв.–321 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 113; за оп. № 186; арк. 2 зв.: № 102, № 114.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, с. 57–58. Документальна спадщина, № 191, с. 254–255; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 110–110 зв.

113. 1672 р., **липня 13. Батурин.***

Універсал гетьмана Івана Самойловича Михайлівському Золотоверхому монастиреві на володіння частинами двох млинів на Слобідській та Золотаревій греблях на річці Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Иван Самойлович».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 12: «Уневерсал… на владеніе остерских мелниц, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при обыкновенной печати»; оп. 1837 р., № 41.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 56–56 зв, **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 74, с. 45–46; Мицик, Документи, с. 41; Універсали українських гетьманів, № 439, с. 646; Документальна спадщина, № 41, с. 87–88; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 45; ф. 160, № 2996, арк. 102.

---

[1] Закреслено.

[2] Записано над рядком.

[3] Виправлено «продажи» з «продажа», дописано над рядком «од».

[4] Далі закреслено «а купля».

[5] Виправлено «пану Петру Домонтовичу» з «пана Петра Домонтовича».

[6] Підкреслено.

114. 1673 р., липня 3. Остер.

Запис остерського уряду про продаж остерським жителем Іваном Баглаєм половини млина на Слобідській греблі на річці Остер у Старому місті Генеральному писарю Київського полку Петру Івановичу Домонтовичу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 325 х 205 *мм*; папір на згинах з дірками, з лівого краю арк. 2 посередині вирізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, чорне, червоне.

Підписи. «Іван Дворецкий, Игънат Проскуръненко».

Печатки. Дві: козацько-старшинські, восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «¯Продажа на млин п[а]ну Домонтовичу п[а]ну писарови полку Киевского от Івана Баглая на вічность»; «Випис из книг о Продажи части млина[-1] пну Домонтовичу пну писарови полку Киевского от Івана Баглая на вечност. 1673, юля 3»[2].

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 115: «Крепость из уряду Остерского на одно коло в состоящій на гребле Остерской мелнице, на двох листах с коих один белой»; оп. 1837 р., № 187.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 41, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 323 зв.–323 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 114; за оп. № 187; арк. 2 зв.: № 103, № 115.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, с. 59; Документальна спадщина, № 193, с. 256–257; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

115. 1675 р., червня 29. Козелець.

Універсал київського полковника Костянтина Дмитровича Солонини про підтвердження продажу боденьківським жителем Кузьмою Панченком місця для млина на річці Видриця з городами, сіножатями та озером остерському жителю Івану Коростешовцю.

---

[1] Записано над рядком чорним чорнилом іншим почерком «Випис из книг», «части»; «Продажи» виправлено з «Продажа»; «на» перед «млин» закреслено; «млина» виправлено з «млин».

[2] Дата написана чорним чорнилом іншим почерком.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 325 х 205 *мм*; папір ветхий, посередині навпіл розірваний, лівий нижній кут надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Вишменованний полковник Киевский».

Печатка. Полковника Костянтина Дмитровича Солонини, восьмикутної форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Записи. Арк. 1 зв.: «Купча на млин Боденскій от пана Солонины 1675 году».

Опис. Оп. 1786 р., І, № 116–117: «Крепость от полковника Солонины… на млин Остерский состоящий на реке Выдрице с городами, сіножатъми, озерами и со всеми принадлежностіми, на одном листе»; оп. 1837 р., № 188.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 42, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 293–293 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 115; за оп. № 188.

Джерела. Документальна спадщина, № 175, с. 234–235; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

116. 1676 р., червня 11. Остер.

Купчий запис писаря Київського полку Петра Івановича Домонтовича про продаж млина на Слобідській греблі на річці Остер остерському сотнику Івану Дворецькому за 700 золотих литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 316 х 199 *мм*; папір на згинах з дірками; арк. 1 внизу посередині надрізаний та загнутий для притиснення печаток, арк. 2 – згори плями від вологи; скоропис; чорнило коричневе, червоне.

Підпис. «Петър Іванович Домонътович; Леонтий Терешъченко».

Печатки. Три: Остерського магістрату, особиста, третя печатка між ними без відтиску, круглої та овальної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа на млин Острицкий Івану Дворецкому 1676 юня 11[-1]».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 118: «Крепость купчая на млин острицкій Ивану Дворецкому… на двох листах, с коих один белой»; оп. 1837 р., № 189.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 43, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 323 зв.–324, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 116; за оп. № 189; арк. 2 зв.: № 105, № 117.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 3, с. 59–60. Документальна спадщина, № 194, с. 257; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

117. 1678 р., лютого 26. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про продаж київським жителем Карпом Остаповичем пляцу в місті Київ кравецькому цехмістру Лук'яну Александровичу за 50 золотих польських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 330 х 204 *мм*; папір на арк. 1 із чорнильною плямою посередині, на арк. 2 на згинах є дірки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Нестор Кононович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв., на маргінесі: «Поссессия»; на арк. 2 зв.: «Продажа пляцику волного дворового от учтивого Карпа Остаповича п[а]ну Лукяну Александровичу цехмистру кравецкому и киевскому мещанину в вічность, а потым легованого м[о]н[а]ст[ы]ру Мих: от самои Лукяновой цехмистровой Аквилины, в іночистве Анны Луцковы, року 1690»; «На двор в Киеве ледовани од [ ]»; «Выпис продажи дому Карпа Остаповича цехмистру кравецкому Лукіану Александровичу за цену 50 золотых

[1] Дописано.

полских, кой дом между домама пана Петра Луцковича а чрез улицу нігдись дом Козорезковского. Року 1678, февраля 26».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 119: «Выпис… на двор в Киево-Подоле находящійся, на двох листах»; оп. 1837 р., № 190.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 44, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 117; за оп. № 190; арк. 2 зв.: № 106; № 118.

Джерела. Документальна спадщина, № 312, с. 397; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

118. 1682 р., серпня 28. Москва.*

Жалувана грамота царів Івана V та Петра I ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Василевичу про підтвердження привілею короля Владислава IV від 24 листопада 1646 р. на продаж вина, пива та меду в корчмі.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Державна, круглої форми, воскова з відтиском (оп. 1786 р.).

Опис. Оп. 1786 р., I, № 2: «Грамота… в подтвержденіе привилегіи королевскою на волности и состоящуго при монастыре шуршу данная, на бумаге, на одном листу и одной странице и притисненіем на воску государственной печати, на которой под строками 14, 21, 22, 28, 29 и 30 подчерчено, почисток, приписок и переправок нет»; оп. 1837 р., № 2.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 497–497 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 64, с. 15; Документальна спадщина, № 311, с. 391–392; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 4–4 зв.; 33; ф. 160, № 2996, арк. 100.

119. 1685 р., **березня 12**[1]**. Варшава.***

Привілей короля Яна III Собеського на заборону військовим ставати постоєм у маєтностях Михайлівського Золотоверхого монастиря – селах Молочки, Погонне, Лисковці, Рудьки, Деньги.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підписи. «Jan; Stanisław Szczuka».

Печатка. Корони Польської під кустодією *(Курдюмов)*.

Опис. Оп. 1786 р., II, № 22: «Привилегія… о защищеніе от причиненія обид [ ] в селах монастырских состоящих в Полще как то Молочки, Погонное, Лиски, Рудки и Денки обывателям, так же от постою в оных войск и взыманія подвох и протчого, на двух листах, в числе коих три страницы белых, при обыкновенной печати, якими именіями монастыр ныне не владіет, на оной привилегіи под строками 9, 10, 11, 12 и 13 подчерчено»; оп. 1837 р., № 29: «ветхая».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 46–46 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 66, с. 15; Документальна спадщина, № 28, с. 77–78; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

120. 1686 р., вересня 17. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші запису листа гетьмана Івана Самойловича від 9 вересня 1686 року про підтвердження прав київському жителю Івану Богдановичу Войничу на маєтності в місті Остер[2].

Мова. Українська.

---

[1] У Курдюмова дата: «31 березня».

[2] Лист був адресований київському війту Івану Демидовичу Биковичу та іншим членам ради Київського магістрату з приводу обмеження прав сина після смерті київського бурмистра Богдана Войнича – Івана Войнича – у володінні Остерськими ґрунтами. Зиновія Богданова (мачуха Івана) надала «голое признание» щодо легації цих ґрунтів на Межигірський монастир, яке цим листом Іван Самойлович скасував за відсутності підтвержувальних письмових документів подібного волевиявлення Богдана Войнича.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 325 х 197 *мм*; папір на згинах з дірками, є плями; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Иван Александрович Пыка».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Року 1701 мца ноеврия 25 дня, сей екстракт з книгами міскими Киевскими коррыкгованый и з книгами слово в слово зишолся. Который екстракт, за росказанем его мл: па[н]а Димитрия Полоцкого войта Киевского, коррыкговал Иван Пыка писар на тот час майстратовый Киевский»; «Подане до[1] книг листу ясне велможного его мл: па[н]а гетмана[2] през па[н]а Івана Войнича. -Року 1686 го мца септеврри 17 дня-[3]»; «Сія випис надлежит до нумера 10 а по № літорою»; «На gрунта острицькие право».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 121: «Выпис… на грунта острицкіе, на двох листах»; оп. 1837 р., № 191.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 45, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 325 зв.–326 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 119; за оп. № 191; арк. 2 зв.: № 108; № 120; «В».

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, с. 61–62. Документальна спадщина, № 196, с. 259–260; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

121. 1688 р., січня 17. Батурин.*

Універсал гетьмана Івана Мазепи про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння частинами двох млинів на греблях Слобідській та Золотаревій на річці Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

---

[1] «Випись» написано над рядком замість закресленого «Подане», «зъ» виправлено з «до» іншим почерком.

[2] Записано над рядком іншим почерком: «Самойловича».

[3] Підкреслено.

Підпис. «Звишменований гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 14: «Уневерсал… на владеніе остерских мелниц данный сему монастырю, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р., № 42.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 57–57 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 100, с. 50; Мицик, Універсали, с. 23; Універсали Івана Мазепи, № 25, с. 68; Доба гетьмана Івана Мазепи, № 9, с. 19; Документальна спадщина, № 42, с. 88; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 45; ф. 160, № 2996, арк. 102.

122. 1688 р., лютого 21. Баришівка.

Оборонний універсал генерального осавула Войця Сербина переяславському полковнику Дмитрашці-Райчі на місце для млина на річці Трубіж на Переяславській греблі під селом Попівці.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 325 х 197 *мм*; папір по краях обтріпаний, на згинах надірваний, є дірки, з лівого краю внизу арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, червоне.

Підпис. «Войца Сербин».

Печатка. Козацько-старшинська, восьмикутної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 1 зв.: «Запис от Войце на Переяславской Гребле[1] місце млиновое»; «Даровизна млина Переясловского от Войци Сербина п[а]ну Дмитрашку полковнику. 1688. февруарія 21»; «1688».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 122: «Крепость на млин переясловский от войцы ассаула генералного полковнику переяславскому Дъмитрашки а от Дмитрашки м[о]н[а]стырю… на одном листу, ветхая»; оп. 1837 р., № 192.

[1] Далі закреслено слово «мелинъ».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 46, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 261–261 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 120; за оп. № 192; арк. 1 зв.: № 109; № 121.

Джерела. Мицик, З документів, с. 30–31; Документальна спадщина, № 162, с. 222; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

123. 1689 р., січня 11. Батурин.

Універсал гетьмана Івана Мазепи Григорієві Гамалії на села Хоружівка, Бодаква і млини на Хрулівській греблі.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 410 х 316; 410 х 147 *мм*; папір на згинах надірваний, з дірками, арк. 2 використовувався як обкладинка; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, з відтиском внизу посередині.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 15: «Уневерсал… Григорію Гамаліи на владеніе селом Хоружовки, Бодаквы, с Фрулевскиї мелницями данный, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р., № 44.

Запис. На арк. 2: «Універсал пану Григорию Гамалії на греблю Кхрулу даный, от гетмана Мазепи, н[а]шом м[о]н[а]стреви С[вя]то Михайловскому Золотоверхо Кіевскому тепер служачій. 1689, генваря 11».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 44, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 87 зв.–88, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: № 44; арк. 2 зв.: Л. 119, № 15; за оп. № 44.

Джерела. Петров, с. 169; Мицик, Універсали, с. 23; Універсали Івана Мазепи, № 50, с. 96–97; Сохань, Актові документи, с. 270–271; Документальна спадщина, № 71, с. 121; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 102.

124. 1690 р., березня 5. Лохвиця.*

Універсал гетьмана Івана Мазепи про надання Григорію Гамалії села Хрулі.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 16: «Уневерсал… на владеніе на село Хрули с мелницами Маріи Гамаліиной[1] данный, на двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 45.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 88 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 119, с. 53; Мицик, Універсали, с. 24; Універсали Івана Мазепи, № 135, с. 186; Документальна спадщина, № 72, с. 122; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 102.

125. 1690 р., грудня 12. Лохвиця.

Купчий запис лохвицького жителя Якима Резніченка про продаж млина на Хрулівській греблі на річці Сула Григорію Гамалії за 500 золотих польських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 333 х 202 *мм*; папір арк. 1 надірвано внизу, є плями від печатки; з лівого краю згори арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Филип Федорович».

Печатки. Дві: Лохвицького та Сенчанського магістратів, овальної та круглої форми, воскові, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис Якима Резниченка вічисто данний его мл: пану Григорію Гамаліи, тем продалем млин на греблі Хрулевской за пятсот золотих. 1690, декабря 12».

[1] В описі 1786 р. помилка, – універсал був адресований Григорію Гамалії.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 123: «Запис Якима Зиниченка Григорію Гамаліи о продаже млина на гребле Хрулевской… на двох листах, в том числе один белой»; оп. 1837 р., № 193.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 47, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 375–375 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 121; за оп. № 193; арк. 2 зв.: № 110; № 122.

Джерела. Документальна спадщина, № 244, с. 306–307; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

126. 1691 р., лютого 8. Сенча.

Купчий запис хрулівського жителя Івана Проценка про продаж млина на річці Сула та інших ґрунтів Григорію Гамалії.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 323 х 202 *мм*; папір з лівого краю згори арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; є плями від печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Филип Куліевич».

Печатка. Сенчанського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис на млин и на всю осідлость его млсти мсці пану Григорию Гамалії от Ивана Проценъка хрулевъского: до рук его панъских даний вечисто. 1691, февруария 8».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 124: «Крепость на млин Хрулевскій… с утвержденіем Сенчанского уряду, на одном листе»; оп. 1837 р., № 194.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 48, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 369–370 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 122; за оп. № 194; арк. 2 зв.: № 111; № 123.

Джерела. Документальна спадщина, № 237, с. 300; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

127. 1691 р., квітня 14. Сенча.

Купчий запис хрулівських жителів Василя Проценка і Павла Мурашка про продаж ґрунтів Григорію Гамалії.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док.; 2 арк. (1+1); арк. 2 – чистий; арк. 1: 304 х 198 *мм*; папір із лівого краю внизу арк. 1 надрізаний у вигляді трикутника та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Филип Куліевич».

Печатка. Сенчанського магістрату, круглої форми, воскова, темно-зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. Арк. 2 зв.: «Запис вечисто данный его млсти мсці пану Григорию Гамаліи на плец з лужком лежачий в Хрулях от Василя Проценка – тут же и от Павла Мурашки жителев тамошъних. 1691, априля 14».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 125: «Крепость от Григорія Гамаліи от Василя Проценка и от Павла Макалы Богдановского жителей с утвержденіем того *(*Сенчанського. – *С.С.)* уряду, на одном листе»; оп. 1837 р., № 195.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 49, **оригінал***;* ф. 307, № 535/1763 П, арк. 370–370 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 123; за оп. № 195; арк. 2 зв.: № 112; № 124.

Джерела. Документальна спадщина, № 238, с. 301; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.–111.

128. 1691 р., червня 11. Сенча.

Запис сенчанського уряду про продаж хрулівським жителем Ониском Гриценком луки в селі Хрулі Григорію Гамалії.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док.; 2 арк. (1+1); арк. 2 – чистий; арк. 1 зв.: 304 х 198 *мм*; папір з лівого краю внизу арк. 1 надрізаний у вигляді трикутника та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Филип Куліевич».

Печатка. Сенчанського магістрату, круглої форми, воскова, темно-зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. Арк. 2 зв.: «Запис вечисто данный его млсти мсці пану Григорию Гамаліи на плец з лужком лежачий в Хрулях от Василя Проценка – тут же и от Павла Мурашки жителев тамошъних. 1691, априля 14».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 125: «Крепость от Григорія Гамаліи от Василя Проценка и от Павла Макалы Богдановского жителей с утвержденіем того *(Сенчанського – С.С.)* уряду, на одном листе»; оп. 1837 р., № 195.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 49 а, **оригінал***;* ф. 307, № 535/1763 П, арк. 370–370 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 123; за оп. № 195; арк. 2 зв.: № 112; № 124.

Джерела. Документальна спадщина, № 239, с. 302; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.–111.

129. 1692 р., січня 29. Баришівка.*

Оборонний універсал гетьмана Івана Мазепи київському полковнику із забороною рубати Євминський[1] ліс Костянтина Солонини.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 17: «Уневерсал… на владеніе Евминского лісу Константію Солонины с показаніем в оном оного лісу срубит, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р., № 46.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 57 зв.–58, **копія** XVIII ст.

Джерела. АЗР, т. 5, № 229, с. 251; ПЗАК, вып. 2, с. 107; Курдюмов, № 128, с. 54; Мицик, Універсали, с. 24; Універсали Івана Мазепи, № 191, с. 238; Документальна спадщина, № 43, с. 89; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

[1] За публікацією в «АЗР» проходить назва цього лісу як «Крехаївський».

130. 1693 р., січня 3. Сенча.

Випис із міських книг Сенчанської ратуші про продаж хрулівським жителем Михайлом Хаєм частини млина на Хрулівській греблі на річці Сула Григорію Гамалії.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 327 х 205 *мм*; папір з правого краю арк. 1 пошкоджений і надірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Филип Федорович».

Печатка. Сенчанського магістрату, круглої форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія – відрізана по згину від арк. 2 (відсутнього).

Запис. На арк. 1 зв.: «Випис з книг ратуша Сенчанского на млин в Хролях от Михаила Хая п[а]ну Гамаліи отданній. 1693, января 3».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 126: «Выпис… на млин в Хрулях от Михаила Гамаліи данный 1693 года генваря 3-го, на одном листу»; оп. 1837 р., № 196.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 50, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 371–372, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 124; за оп. № 196; арк. 1 зв.: № 113; № 125.

Джерела. Документальна спадщина, № 240, с. 302–303; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12; ф. 160, № 2996, арк. 111.

131. 1693 р., **липня 12. Батурин.***

Універсал гетьмана Івана Мазепи Михайлівському Золотоверхому монастиреві на володіння селами Вигурівщина, Глеваха, Малютинка, Юрівка та млинами під містами Остер та Переяслав.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 18: «Уневерсал… на владеніе сел Выгуровщины, Глевахи, Малютянки, Юровки и млины

Остерскіе и Переяславскіе, поколювщину, и покабанщину, на бумаге, двох листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р., № 47.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 58–59, **копія** XVIII ст.

Джерела. АЗР, т. 5, № 253, с. 266–267; ПЗАК, вып. 2, с. 108; Курдюмов, № 136, с. 55; Мицик, Універсали, с. 24; Універсали Івана Мазепи, № 208, с. 255–256; Документальна спадщина, № 44, с. 89–90; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 45; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

132. 1693 р., серпня 5. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про заповіт київської міщанки Марії Полоцковни-Рижової ігумену Михайлівского Золотоверхого монастиря Сильвестру Головчичу третини Ленковського хутора, за річкою Дніпро, біля села Вигурівщина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 323 х 208 *мм*; папір на згинах з дірками; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Иван Александрович Пыка».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа третее части футора Ленковичовского з кгрунтами от пани Марии Полоцъковони превелебному в богу его млсти отцу ігумену Михайловскому и всей капиттуле інтромиссиею урядовою вечисте створжена. Року 1693: мсца августа 5 дня».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 127: «Выпис… на хутор Ленковский того ж году[-1] (1693. – *С.С.*) августа 5-го данная, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 197.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 51, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 251 зв.–253 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 125; за оп. № 197; арк. 1 зв.: № 114; № 126.

---

[1] Написано над рядком.

Джерела. Документальна спадщина, № 161, с. 220–221; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 9 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 111.

133. 1694 р., **липня 31. Батурин.**

Оборонний універсал гетьмана Івана Мазепи Михайлівському Золотоверхому монастиреві на звільнення молдавських поселенців від податків на хуторі Ризовщина біля села Вигурівщина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 326 х 195 *мм*; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, з відтиском із правого краю внизу.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал оборонний людей на футорці Ризищином гетмана Мазепи, и о волности от всяких податель волоских людей внов поселенных. 1694, юля 31».

Опис. Оп. 1786 р., ІІІ, № 19: «Уневерсал… на владеніе монастырской [ ] земли, на которой поселен был волоской народ с выраженіем, чтобы оной и повынностям войсковым употребляем не был данный, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р. № 48.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп № 48, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 63 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 120, № 19; за оп. № 48.

Джерела. Петров, с. 169; Мицик, Універсали, с. 25–26; Універсали Івана Мазепи, № 137, с. 180–181; Документальна спадщина, № 49, с. 95–96; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 9 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

134. 1694 р., листопада 16. Лохвиця.

Тестамент Григорія Михайловича Гамалії.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 322 х 202 *мм*; папір з плямами від печаток, на згинах є дірки, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Петър Иоанович; Симеон Иоанович; Григорий Рак; Никита Мартисенко; Никита Юрченъко; Марко Климентович; Яков Яремович; Павел Мартус; Юско Шимченъко».

Печатки. Дві: Лохвицького магістрату та козацько-старшинська, овальної та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Духовниця бл[а]женной памяти пана Григория Михайловича Гамаліи. 1694, ноевря 16»; «1694».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 128: «Крепость Григорія Гамаліи жене его 1694 года ноября 16-го на прописанные в оной именія данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 198.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 52, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 372 зв.–373; **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 126; за оп. № 198; арк. 2 зв.: № 115, № 127.

Джерела. Сохань, Актові документи, с. 273–275; Доба гетьмана Івана Мазепи, с. 976–977; Документальна спадщина, № 241, с. 303–304; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 111.

135. 1695 р., червня 21. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж Іваном Коростешовцем млина на річці Видриця у селі Боденьки Агафії Костянтиновій Солонині[1] за 1000 литовських золотих.

Мова. Українська.

---

[1] Агафія Костянтинівна Солонина (Забєла) – дочка Костянтина Дмитровича Солонини, київського полковника (1672–1691), дружина Василя Петровича Забєли, борзенського сотника (1680–1686). Розподіл майна за заповітом Агафії Солонини від 9 жовтня 1696 р., Козелець.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 322 х 204 *мм*; папір з плямами від вологи, згори посередині арк. 2 папір надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Павел Власович; Феодор Рижко; Василий Михайлович; Семион Моркитен; Иван Слідик».

Печатка. Остерського магістрату, круглої форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис из книг острицких о продажи[1] млина[2] Ивана беденковского п[а]ней Агафіи Костантіевой Солониновой и потомком еи служачий. На млын гребелный боденковский»; «Купчая на млин боденскій. 1695, юня 21».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 129: «Выпис… 1694 года ноября 16-го о продажи млина, состоящий на реке Видрице войтом остерским Павлом Власовым Солониновой, на двох листах»; оп. 1837 р., № 199.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 53, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 293 зв.–294, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 127; за оп. № 199; арк. 2 зв.: № 116, № 128.

Джерела. Документальна спадщина, № 176, с. 235–236; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 111.

136. 1695 р., липня 29. Лохвиця.

Купчий запис пісківського жителя Андрія Пучки про продаж Ветхалівської долини за селом Піски під селом Коновалове[3] Григорію Гамалії.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 320 х 200 *мм*; папір з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

---

[1] Записано над рядком замість закресленого «запис».

[2] Виправлено з «млиновий».

[3] Коновалове, Ведкалівка (Ветхалівка), Піски – суч. села Гадяцького р-ну Полтавської обл.

Підписи. «Гаврило Данилович».

Печатка. Лохвицького магістрату, овальної форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая на кгрунт веткаловский п[а]на Григорія Гамаліи, року 1695 юля 29 дня от Андрія Пучки».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 130: «Крепость на хутор Ведкаловский от Андрея Пучки Григорію Гамаліи 1695 года июня 21-го данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 200.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 54, **оригінал;** ф. 307, № 535/1763 П, арк. 373 зв.–374, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 128; за оп. № 200; арк. 2 зв.: № 117, № 129.

Джерела. Документальна спадщина, № 242, с. 304–305; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11; ф. 160, № 2996, арк. 111.

137. 1699 р., березня 12. Лубни.

Універсал лубенського полковника Леонтія Свічки про підтвердження прав Марії Гамалії на володіння лісом, конфіскованим у бодакв'янського жителя Євтуха Кривопуста.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 320 х 205 *мм*; папір на згинах аркушів у дірках, арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Вышменованный полковник лубенский».

Печатка. Полкова, восьмикутної форми, воскова, червоного кольору, пошкоджена.

Запис. На арк. 2 зв.: «[-]Универсал[-1]запис на Кривопустувщину п[а]ні Гамаліевной даный. 1699, марта 12».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 131: «Крепость купчая полковника Лубенского Леонтія Свечки на спокойное[2] владение леса Евтуховского Гамаліевой данная 1699 года марта 12-го, га двох листах»; оп. 1837 р., № 201.

---

[1] Записано над рядком.

[2] «Спокійне» або зупольне володіння на правах спадкової власності.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 55, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 95 зв.–96, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 129; за оп. № 201, арк. 2 зв.: № 118, № 130.

Джерела. Мицик, Документи, № 6, с. 42–43; Документальна спадщина, № 80, с. 127–128; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11, 50; ф. 160, № 2996, арк. 111.

138. 1699 р., червня 9. Лохвиця.

Купчий запис середняківських жителів Василя та Максима Бойченків про продаж Ветхалівського лісу з дібровою, облогом та сіножаттю за селом Коновалове Марії Гамалії за 140 талярів.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 330 х 198 *мм*; папір на згинах аркушів надірваний, плями від печаток, посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Печатки. Дві: Лохвицького магістрату та полкова, овальної та восьмикутної форми, воскові, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Купля кгрунту у Василя и Максима Бойченков середнякувских: Ведкаловка. 1699, юня 9».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 132: «Крепость купчая на спокойное владеніе грунта поименованного в оной Маріи Гамаліевои… данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 202.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 56, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 374–375, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 130; за оп. № 202, арк. 2 зв.: № 119, № 131.

Джерела. Документальна спадщина, № 243, с. 305–306; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11, 50; ф. 160, № 2996, арк. 111.

139. 1699 р., червня 15. Ніжин.

Випис із міських книг Ніжинської ратуші купчого запису ніжинського сотника Івана Пироцького від 9 червня 1699 року про продаж гребельного млина на річці Видриця, двох лодейних млинів на річці Десна під селом Боденьки, хутора та інших маєтностей ігумені Києво-Печерського Вознесенського і Глухівського Успенського дівочих монастирів Магдалині Мазепиній за 1500 золотих литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк.; 320 х 240 *мм*; папір надірваний на згинах аркушів, з плямами від вологи і печаток, прошито шовковою ниткою червоного кольору, яка внизу арк. 4 притиснена печатками; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Лукиян Жураковский; Анъдрей Филипович Васютинский; Семен Хомич; Иван Пироцкий; Александер Драбковский».

Печатки. Три: Ніжинського магістрату (без кустодії, пошкоджена), козацько-старшинські, круглої, восьмикутної та овальної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія на особових печатках.

Запис. На арк. 4 зв.: «Екстракт на млыны боденковские гребелнего и лодейных два и на хутор от пана Пироцкого купление, Ратуша Ніжинского даный. 1699, юня 15».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 133: «Крепость… на млины боденковскіе и лоденыя два, и на хутор от Пероцкого купленные, данная на 4 листах»; оп. 1837 р., № 203.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 57, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 295 зв.–297, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 131; за оп. № 203; арк. 4 зв.: № 120, № 132.

Джерела. Документальна спадщина, № 179, с. 237–239; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 111.

140. 1699 р., **серпня 25**[1]**. Батурин.***

Універсал гетьмана Івана Мазепи про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння різними маєтностями та селами Крюковщина[2] й Данилівка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 20: «Уневерсал… на владеніе сел Крюковщины и Даниловки сему монастырю данный, на бумаге, одном листу и одной странице, при печати»; оп. 1837 р., № 49.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 59–61, **копія** XVIII ст.

Джерела. АЗР, т. 5, № 275, с. 284–286; Курдюмов, № 149, с. 57; Мицик, Універсали, с. 26–27; Універсали Івана Мазепи, с. 331–332; Документальна спадщина, № 45, с. 91–92; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 10; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.; ф. 307, 536/1762 П, № 43, арк. 83, 86[3].

141. 1699 р., серпня 26. Батурин.

Універсал гетьмана Івана Мазепи про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на стягнення мита з купців за проїзд через греблю на річці Віта.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 313 х 200 *мм*; на згинах паперу є дірки; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; чорнило коричневе, вицвіле.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, з відтиском з правого краю внизу.

---

[1] За монастирськими описами 1701 р., 1786 р. та копійною книгою дата написання: «22 серпня».

[2] Інша назва – «Кривкувщина».

[3] Супровідний лист гетьмана Івана Мазепи до ігумена монастиря Захарія Корниловича з повідомленням про посилання з посланцем універсалу про надання сіл Кривкущина та Данилівка. Є печатка Війська Запорозького.

Записи. На арк. 2 зв.: «Универсал на мыто погребельное на Веті. 1699, августа 26»; «Гетмана Мазепи. Пятий».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 21: «Уневерсал… на владеніе Ветянской гребли и взыманіе за оную с проезжих мита, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р. № 50.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 50, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 61–61 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 120, № 21; за оп. № 50; № 21.

Джерела. Петров, с. 169; Мицик, Універсали, с. 28; Універсали Івана Мазепи, с. 240; Документальна спадщина, № 46, с. 93; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

XVIII ст.

142. 1700 р., квітня 1. Москва.*

Жалувана грамота царя Петра І ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Захарію Корниловичу про підтвердження грамоти царя Олексія Михайловича, польських королів та універсалів гетьмана Івана Мазепи на володіння селищем Глеваха, хутором Ленковський, землею Чортове Беремище та ін.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; пергамен, покритий захисною тканиною червоного кольору (оп. 1786 р.).

Підпис. «Михаило Родостамов».

Печатка. Державна, круглої форми, воскова, в срібному з гербом позолоченому «ковчежці»[1] (оп. 1786 р.).

Опис. Оп. 1786 р., І, № 4: «Грамота на владеніе сел и деревень со всеми принадлежитостями, на пергамені, одном листе и одной странице, привісною болшою на воске притисненною в серебранном с гербом вызолоченном ковчежці печатю, красною матеріею покрытая, на оной подчисток, приписок и переправок нет»; оп. 1837 р., № 4.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 498–504 зв.; ф. 307, № 536/1762, арк. 194–203 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 94, с. 21[2]; Документальна спадщина, № 312, с. 392–400; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 33–33 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 100.

---

[1] «Ковчег» – футляр для вислої печатки.

[2] За Курдюмовим дата: «1770».

143. 1700 р., червня 5. Київ.*

Грамота київського воєводи Петра Івановича Хованського про розмежування селищ Крюківщина та Данилівка, які надані за указом царя Петра Олексійовича від 24 травня 1700 року у володіння Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Підпис. «Иван Невіжин; Макарко Калачников».

Печатка. Київського воєводи Петра Івановича Хованського.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 134: «Крепость с ограниченіем двох селищ Даниловки и Крюковщины по приказу боярина и воеводы Кіевского князя Петра Хованского 1700 года, юня 5-го, на одном продолговатом листе»; оп. 1837 р., № 204.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 269–271, **копія** XVIII ст.

Джерела. Петров, с. 173–174; Документальна спадщина, № 164, с. 223–225; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 10; ф. 160, № 2996, арк. 111–111 зв.

144. 1702 р., березня 30. Лохвиця.

Купчий запис лохвицького дяка Івана Капусти Марії Гамалії про продаж ґрунту в селі Хрулі.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 330 х 205 *мм*; папір з плямами від печаток, є зелені патьоки, з лівого краю арк. 2 відсутня частина паперу, який був надрізаний під кустодію для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Запис. На арк. 2 зв: «Запис на кгрунт луга п[а]ні Гамаліиной от Ивана Капусти дяка б[о]гоявленского данный. Року 1702: марта 30».

Підпис. «Гаврило Данилович; Іван Капуста».

Печатка. Три: козацько-старшинські, овальної та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору, пошкоджені.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 135: «Крепость 1702 года марта 30-го на грунт луга от Ивана Капусты дъяка богоявленского Гамаліевой данная на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 205.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 58, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 376–377, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 133; за оп. № 205; арк. 2 зв.: № 122; № 134.

Джерела. Документальна спадщина, № 245, с. 307–308; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

145. 1703 р., квітня 16. Київ.

Декрет духовного суду про розмежування спірних борщовських ґрунтів між Михайлівським Золотоверхим та Пустинним Микільським монастирями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 1 зв., 4 – чисті); 325 х 210 *мм*; папір по краях обтріпаний, прошито бавовняною ниткою; текст документа починається з арк. 2; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Варлаам Страховский; Гедеон Савицкий; Феофан Яндзоровский; Товиа Петрашко; Евстратий Самборович; Якинф; Кирилл Ліеневич».

Печатка. Кафедрального Софійського собору, овальної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Розизд и право Борщовское з отцами монастира Николского: 1703, априля 16».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 136: «Крепость 1703 года априля 16-го, означающая Борщаговское угодіе данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 206.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 59, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 197 зв.–199, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1, 2: Л. 135, № 134; за оп. № 206; № 135; арк. 4 зв.: № 123.

Джерела. Документальна спадщина, № 142, с. 190–191; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6–7; ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

146. 1703 р., жовтня 6. Київ.

Угода Івана Войнича з Михайлівським Золотоверхим монастирем стосовно двох військових частин млина на Слобідській греблі під містом Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 1 (арк. 2 – чистий), 320 х 206 *мм*; папір верхнього правого кута арк. 1 надірваний із втратою тексту, внизу з лівого края арк. 1 надрізаний у формі квадрата, арк. 2 надрізаний у формі купола та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Войнич».

Печатка. Михайлівського Золотоверхого монастиря, овальної форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 1 зв.: «Интерциза на млин острицкий з паном Войничом» (написаний раніше документа від 6 жовтня 1707 року, посередині тексту); на арк. 2 зв.: «Интерциза на млин острицкий з паном Войничом. 1703 октоврія 6».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 137: «Крепость на млин Остерской того ж году (1703. – *С.С.*) октября 6-го данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 207.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 60, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 328–328 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 135; за оп. № 207; арк. 2 зв.: № 124; № 136.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 3, с. 63; Документальна спадщина, № 199, с. 262; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

147. 1704 р., липня 10. Лохвиця.

Купчий запис середняківського жителя Івана Тарана про продаж двох луків із сіножаттю за селом Коновалове Марії Гамалії за 20 коп литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 326 х 205 *мм*; папір посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Гаврило Данилов».

Печатка. Три: Лохвицького магістрату, козацько-старшинські (одна не витиснена), овальної та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Екстрат еи млсти славетной п[а]ней Григоріевой Гамаліиной на кгрунта купленіе от Ивана Тарана средняковского данный. Року 1704: юля 10».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 138: «Крепость Маріи Гамаліиной на грунта, купленные от Ивана Тарана средняковского данная 1704 июля 10 дня на одном листу, с числа коего страница белая»; оп. 1837 р., № 208.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 61, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 377–377 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 136; за оп. № 208; арк. 2 зв.: № 125; № 137.

Джерела. Документальна спадщина, № 246, с. 308–309; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11; ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

148. 1704 р., серпня 2. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші свідчення рибалки Василя Загури про межі річок Радунка під селом Троєщина та Гнилуша під селом Вигурівщина у спірній справі між Троїцьким Больничним та Михайлівським Золотоверхим монастирями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 325 х 206 *мм*; папір на згинах з дірками; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Меновантъный войт; Іван Пыковский».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис з книг Киевских осознаня річок Радунки и Гнилуши. [1]7[0]4. август 2».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 138[1]: «Выпис… о реках, одной текучой под селом Троечною, а другой под Вигуровщиною селом же того ж году (1704. – *С.С.*) августа 2-го, на одном листе»; оп. 1837 р., № 209.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 62, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 127 зв.–128, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 137; за оп. № 209; арк. 2 зв.: № 126, № 138.

Джерела. Документальна спадщина, № 119, с. 156–157; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8–8 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

149. 1704 р., листопада 26. Фастів.

Універсал білоцерківського полковника Михайла Омелянновича про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на села Данилівка та Крюківщина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 310 х 195 *мм*; папір з плямами від воску, альбомне розташування тексту документа, арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Вышменованный полковник білоцерковский».

Печатка. Полкова, овальної форми, воскова, коричневого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал полковника білоцерковского Михаила Емелияновича на села Даниловку и на Круківщину. 1704, ноеврия 26»; «1704».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 139: «Універсал полковника білоцерковского на села[2] Даниловку и на Кроквыщину 1704 года ноября 26 данный, на двох листах, с коих лист и страница беліе»; оп. 1837 р., № 210.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 63, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 138; за оп. № 210; арк. 2 зв.: № 127, № 139.

---

[1] Подвійна нумерація в описі 1786 р.

[2] У документі: «зела».

Джерела. Універсали Івана Мазепи, с. 610[1]; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 10–11; ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

150. 1705 р., лютого 15. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж чорнуськими жителями лісу над річкою Удай настоятелю Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Григорію Гаджію.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 325 х 213 *мм*; папір внизу пошкоджений; плями від печаток; на згинах у дірках, з лівого краю згори арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Мартиніан Янковский».

Печатка. Дві: Чорнуського магістрату та козацько-старшинська, овальної та восьмикутної форми, воскові, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис на ліси, где монастир Стой построений. Года 1705 февруарія 15 дня».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 140: «Крепость на ліси состоящіе при Красногорской пустине 1705 года февраля 15, на двох листах, с коих один белой»; оп. 1837 р., № 211.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 211, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 409–409 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 139; за оп. № 211; арк. 2 зв.: № 128; № 140.

Джерела. Петров, с. 174; Документальна спадщина, № 264, с. 333; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

151. 1705 р., вересня 11. Остер.

Запис остерського уряду про продаж Зіновією Лесковною Курдасовою Стефану Хувричу двох городів під Слободою в місті Остер з наступним їх передаванням за купчим записом братів Стефана та Івана Хувричів ченцю Михайлівського Золотоверхого монастиря Трифону.

[1] Помилка в даті – «20» замість «26».

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 310 х 195 *мм*; папір ветхий, по краях обтріпаний, нижній лівий кут арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Остерського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору.

Запис. На арк. 1 зв.: «По сей ку[п]чой пляц под монастирем находится. 1767 года, сентября 4»; «От Стефана Хуврича на Слобудці Острицкой на двор. 1705, септевря 11».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 141: «Крепость от Степана Кудрика на двор состоящій в слободе Острицкой того ж году (1705. – *С.С.*) сентября 11 данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 212.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 64, **оригінал;** ф. 307, № 535/1763 П, арк. 330–331, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 140; за оп. № 212; арк. 1 зв.: № 129; № 141.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 3, с. 64. Документальна спадщина, № 202, с. 264–265; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

152. 1705 р., жовтня 30. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж Юрієм Чумаченком лісу біля Маківського яру Федору, зятю Крищини.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 316 х 196 *мм*; папір з плямами від печаток, є дірки на згинах, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Даныло Семеновыч; Хведор».

Печатка. Дві: Чорнуського магістрату та козацько-старшинська, овальної та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис на ураді сотенном Чорнуском, в котором іміется пущеніе ліса у Макувского яру стоячого от Ювка Чумаченка, жителя чорнуского, Феодору Крищенку за коп девят без пол золотого виложеных. 1705, октоврія 30 д[ня]»; «Отпущене ліса от Ювка Федорові Крищиному за телі[1]».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 142: «Крепость… на продажу ліса у Мануцкаго яру стоячого от Ювка Чумаченка жителя чернуцкого Федору Грищенку 1705 года октября 30-го данная, на двох листах, с коих один белой»; оп. 1837 р., № 213.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 65, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 410–410 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 141; за оп. № 213; арк. 2 зв.: № 130; № 142.

Джерела. Документальна спадщина, № 265, с. 333–334; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

153. 1707 р., серпня 11. Київ.

Наказ Генерального військового суду про підтвердження угоди між Федором Войничем[2] і Михайлівським Золотоверхим монастирем стосовно млина на Слобідській греблі під містом Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 1 зв. (арк. 2 – чистий); 320 х 206 *мм*; папір верхнього правого кута арк. 1 надірваний із втратою тексту, внизу з лівого краю арк. 1 надрізаний у формі квадрата, арк. 2 надрізаний у формі купола та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Семен Савич».

Печатка. Судова, восьмикутної форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

---

[1] Маються на увазі «таляри».

[2] Федір Войнич, син Івана Войнича.

Запис. На арк. 1 зв.: «Интерциза на млин острицкий з паном Войничом» (написаний раніше документа від 6 жовтня 1707 року, посередині тексту); на арк. 2 зв.: «Интерциза на млин острицкий з паном Войничом. 1703 октоврія 6».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 137: «Крепость на млин Остерской того ж (1703. – *С.С.*) году октября 6-го данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 207.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 60 а, арк. 1 зв., **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 329–329 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 135; за оп. № 207; арк. 2 зв.: № 124; № 136.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 3, с. 63–64; Документальна спадщина, № 200, с. 263; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

154. 1708 р., січня 12. Батурин.

Універсал гетьмана Івана Мазепи інокині дівочого Вознесенського Печерського монастиря Мар'яні Вітославській про підтвердження прав на володіння лісом Малий Кормил під селом Крехаїв.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 324 х 200 *мм*; папір по краях обтріпаний; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, з відтиском із правого краю внизу.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал на ліс под Кгрехаевом от ясне велможного гетмана Мазепи Малый Кормил. 1708, генваря 12».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 23: «Уневерсал… на ліс состоящій под селом Крехаевым прозываемый Малый Кормил, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р., № 52.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 52, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 63–63 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 122, № 23; за оп. № 52.

Джерела. Петров, с. 169; Мицик, Універсали, с. 28; Універсали Івана Мазепи, № 350, с. 400; Доба гетьмана Івана Мазепи, № 138, с. 117; Документальна спадщина, № 48, с. 95; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

155. 1708, р., квітня 10. Біла Церква.*

Універсал гетьмана Івана Мазепи про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на Аксаківські ґрунти, села Забір'я, Данилівка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 24: «Уневерсал… на владеніе земли Оксаковской, на которой скит Онуфріевской выстроен, также село Заборье и деревня Даниловка поселины, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 53.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 61 зв.–62 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Петров, с. 169; Мицик, Універсали, с. 29; Доба гетьмана Івана Мазепи, № 139, с. 118–119; Документальна спадщина, № 47, с. 93–94; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 10 зв.–11; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

156. 1708 р., квітня 10. Біла Церква.

Універсал гетьмана Івана Мазепи на передачу Михайлівському Золотоверхому монастиреві військової частини прибутків із млина на річці Стугна в селі Мала Солтанівка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 315 х 200 *мм*; папір ветхий, по краях обтріпаний, на згинах є дірки; арк 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, з відтиском із правого краю внизу.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал на часть войсковую розміров з млина Малой Солтановки. 1708, априля 10. Не владеет за ляхами, гетмана Мазепи. Осмий».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 25: «Уневерсал… на взыманіе разміров с мелницами Малой Солтановки, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р., № 54.

Шифр. ІР НБУВ, ф. XIV, № 5401, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 64, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 122, № 25; за оп. № 53[1]; на ярлику, червоним олівцем № 11; арк. 2 зв.: № 25.

Джерела. Петров, с. 169; Мицик, Універсали, с. 28–29; Документальна спадщина, № 50, с. 96–97; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

157. 1709 р., вересня 20. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на Аксаківські ґрунти, села Забір'я, Данилівка та Княжичі.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 26: «Уневерсал… на утвержденіе Липянского Онуфриевского скитка и прочіе называемые Оксаковские земли, на бумаге, двох листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 55.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 64 зв.–66, **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 200, с. 66; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 59–60; Документальна спадщина, № 51, с. 97–98; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15; ф. 160, № 2996, арк. 103.

---

[1] За описом 1837 року цей документ – «№ 54».

158. 1709 р., жовтня 14. Фастів.*

Універсал полковника Семена Палія Онуфріївському скиту[1] на володіння млином на річці Стугна в селі Мала Солтановка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк.; 195 х 315 *мм*; скоропис, чорнило коричневе.

Підпис. «Вышменованый полковник».

Печатка. Особиста, восьмикутної форми.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 27: «Уневерсал… на владеніе состоящих в полском селі Солтановке на реке Стугні мелниць, на бумаге, одном листу, одной странице белой, при печати, которыми мельницами монастыр не владеет»; оп. 1837 р., № 56.

Запис. На арк. 1 зв.: «Універсал Палія о наданю в Малой Солтановці з млына размірової войсковой части. 1709, октобрія 14».

Шифр. ЦДІАК, ф. 220, оп. 1, № 253, **оригінал**.

Джерела. Петров, с. 169; Каталог, № 253, с. 77; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103.

159. 1711 р., квітня 11. Прилуки.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про призначення трьох чорнуських жителів ктиторами Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 29: «Уневерсал… о определеніи до Красногорской приписной сему монастырю пустыні трех человек чернуских жителей в оной проименованный в ктиторы, на бумаге, двох листах, с коих три страницы белые, при обыкновенной печати»; оп. 1837 р., № 58.

---

[1] Жаботинський Онуфріївський монастир, нині с.Чубівка, Черкаська область.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 77, **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 219, с. 70; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 60 зв.–61; Документальна спадщина, № 62, с. 110; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 45 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103.

160. 1711 р., травня 6. Табір коло річки Чумгак.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про надання Михайлівському Золотоверхому монастиреві села Блистовиця зі всіма його ґрунтами згідно із заповітом Катерини Влостовської.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., ІІІ, № 30: «Уневерсал… на владеніе состоящаго в Полще села Блистовецы данный, на бумаге, двох листах, с коих три страницы белые, при печати, оным селом монастыр ныне не владеет»; оп. 1837 р., № 59.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 66–66 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 223, с. 71; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 61; Документальна спадщина, № 52, с. 98–99; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15–16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103.

161. 1711 р., травня 19. Київ.

Церограф козака київської сотні Федора Носка на лодейний млин та двір у селі Вигурівщина ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 320 х 210 *мм*; папір по краях обтріпаний, з плямами від чорнила; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Кирил Дрогомирецкий; Трофим Климович».

Печатка. Козацько-старшинська, овальної форми, сургучна, червоного кольору.

Запис. На арк. 1 зв.: «Цеpогpаф о пущени[1] млина лодейного от Федора козака кіevского. 1711, мая 19»; «~~Не потребень~~[2]»; «1711».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 143: «Крепость на млин лоденной в Выгуровщине от козака кіевского Федора Носка 1711 года маия 19 данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 214.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 66, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 130, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 142; за оп. № 214; арк. 1 зв.: № 131; № 143.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8–8 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112.

162. 1711 р., червня 2. Чорнухи.

Купчий запис чорнуського жителя Леонтія Хейла про продаж ґрунтів з дібровою та сіножаттю Саві Онищенкові.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 310 х 197 *мм*; папір на згинах з дірками і плямами; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, зеленого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая на футор Хеиловщину[3], году 1711 юнія 2 числа».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 144: «Крепость на хутор Хеиловщину 1711 года юня 2-го данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 215.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 67, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 412–412 зв., **копія** XVIII ст.

---

[1] Далі написано «продажа» – закреслено.

[2] Закреслено.

[3] Написано було «Михайловщину», виправлено на «Хеиловщину», закреслено «Ми».

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 143; за оп. № 215; арк. 2 зв.: № 132, № 144.

Джерела. Документальна спадщина, № 268, с. 336; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 112.

163. 1711 р., грудня 17. Чорнухи.

Декрет полкового лубенського суду та чорнуського уряду про продаж нащадками подружжя Івана та Марії Карбанів двору з садом та двома хатами Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 326 х 200 *мм*; папір з плямами від чорнила та печаток, арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Максим Троцкий».

Печатка. Три: міста Чорнухи, полкова, сотенна, круглої, восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис на дворец Козлувский. 1711, декабрі 17»; «Імена… Ігнат, Евдокія, Іван, Марія, Ганна, Лаврентий, Карп…».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 145: «Крепость на дворец Козловской того году (1711. – *С.С.*) декабря 17 данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 216.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 68, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 412 зв.–413 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 145; № 24; за оп. № 216; арк. 2 зв.: № 133; № 145.

Джерела. Документальна спадщина, № 269, с. 336–337; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 112.

164. 1712 р., лютого 1. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду свідчень чорнуських жителів про продаж лісу гетьманом Іваном Скоропадським настоятелю Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Григорію Гаджію.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 2 зв., 3, 4 – чисті); 320 х 197 *мм*; папір прошито бавовняною ниткою, правий нижній кут арк. 2 відрізаний для притиснення однієї печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака»

Печатка. Дві: міста Чорнухи (без кустодії, пошкоджена) та сотенна, круглої та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 4 зв.: «Выпис купчих з книг чорнуских лісов, которіе грошми ясне велможного п[а]на гетмана Ивана Скоропадского покуплени».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 146: «Крепость… на именія в оной крепости означенные от бывшаго гетмана Скоропадского по купле и по надаче сему м[о]н[а]стырю доставшіе, на четырех листах, в том числе два листа»; оп. 1837 р., № 217.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 217, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 413 зв.–415, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 145; за оп. № 217; арк. 4 зв.: № 134; № 146.

Джерела. Петров, с. 174; Документальна спадщина, № 270, с. 337–338; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13–13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112.

165. 1712 р., травня 2. Чорнухи.

Декрет виїзного чорнуського уряду про підтвердження прав Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря на володіння млином із ставом та ґрунтами, що належали сухоносівському священику Якиму Федоровичу за несплачений борг 100 коп литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 4 арк. (2+2), арк. 1–2 (арк. 2 зв. – чистий); 200 х 320 *мм*; папір із лівого краю посередині та внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток, прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Чотири: (одна не витиснена), міста Чорнухи, козацько-старшинські, круглої та восьмикутної форми, воскові, коричневого кольору, паперові кустодії.

Запис. На арк. 4 зв.: «М[о]наст[ы]ра Чорнуского право на кгрунта попа сухоносовского. 1712, мая 2 д».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 147: «Крепость на млин и сіно-косные луга сухоносовскіе и прочіе угодіи от священика сухоносовского Якима того ж году маия 2 монастырю, с утвержденіем полкового Лубенского уряду»; оп. 1837 р., № 218.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 69, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 415–417, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 146; за оп. № 218; арк. 4 зв.: № 135; № 147.

Джерела. Документальна спадщина, № 271, с. 339–340; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 112.

166. 1712 р., травня 12. [Лохвиця].

Дарчий запис Марії Гамалії на хутір Ветхалівка Михайлівському Золотоверхому монастирю.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 305 х 194 *мм*; папір на згинах аркушів надірваний, з дірками; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Марія Григоріева Гамаліина».

Печатка. Особиста, овальної форми, сургучна, червоного кольору, не збереглася.

Запис. На арк. 1 зв.: «Року 1712 мая 12. Церокграф п[ані] Гамаліиной на хутор Ведкаловский».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 148: «Крепость 1712 маия 12-го от Гамаліиной на хутор Веткаловскій данной, на одном листу, в числе коего страница белая»; оп. 1837 р., № 219.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 70, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 378, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 148; за оп. № 219; арк. 1 зв.: № 136; № 148.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 3, с. 67; Документальна спадщина, № 247, с. 309–310; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11; ф. 160, № 2996, арк. 112.

167. 1712 р., червня [12][1]. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про розмежування згідно з Декретом духовного суду від 11 вересня 1704 року монастирських ґрунтів сіл Троєщина та Вигурівщина Троїцького Больничного і Михайлівського Золотоверхого монастирів.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., ІІІ, № 31: «Уневерсал… в утвержденіе учиненного между землями Троицкого Болницкого и сего монастырей принадлежащими к селам Троещщины и Вигуровщины определенными от катедры Кіево-Софеиской разграниченія, на бумаге, одном листу, одной странице, при печати»; оп. 1837 р., № 60.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 70 зв.–71 зв., арк. 142 зв.–143, **копії** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 230, с. 72; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 63; Документальна спадщина, № 56[2], с. 103–104; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8–8 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103.

168. 1712 р., червня [14][3]. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на село Вигурівщина з приналежними до нього дворами, ґрунтами і сіножатями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

---

[1] За описами 1786 р. та 1837 р. дата написання: «12 червня», за Курдюмовим: «14 червня».

[2] У виданні дата написання Декрету духовного суду: «10 вересня».

[3] У копійній книзі монастиря дата написання: «12 червня».

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 32: «Уневерсал… на состоящіе в селе Выгуровщины дворы пахатные і сінокосные земли и прочіе угодіи, на бумаге, одном листу, при печати».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 67–68 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 62–63; Документальна спадщина, № 53, С. 99–101; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8–8 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103.

169. 1712 р., червня 24. Глухів.

Декрет Генерального військового суду про спірну справу між ігуменею Києво-Печерського Вознесенського і Флорівського дівочих монастирів Марією Магдалиною Мокієвською і козелецьким жителем Тимофієм Лопатіним про право володіння млином на річці Видриця під селом Боденьки.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 6 арк. (арк. 5 зв., 6 – чисті); 322 х 197 *мм*; папір прошито бавовняною та шовковою зеленою нитками; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Алексій Михайлович Турянский; Петро Михайлович Булавкин».

Печатка. Генерального військового суду, овальної форми, воскова, зеленого та червоного кольору, пошкоджена.

Запис. На арк. 1 зв.: «Декрет суд Енералный на ґрунта боденскии. 1712, юня 24».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 149: «Декрет от суда Генерального на грунта принадлежащіе к селу Боденкам того ж года июня 24 данной на пяти листах, а шестой белой»; оп. 1837 р., № 220.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 71, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 304–306 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 148, за оп. № 220; арк. 6 зв.: № 137; № 149.

Джерела. Документальна спадщина, № 182, с. 245–247; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 111.

170. 1712 р., червня 25. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про надання Михайлівському Золотоверхому монастиреві сіл Крехаїв, Боденьки, лісу Малий Кормил із приналежними до них полями і сіножатями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., ІІІ, № 33: «Уневерсал… на владеніе селами Крехаевом и Боденками з лісом прозываемым Кормил, также полями и сіножатми и прочіи угодіи, к оным принадлежащими, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 61.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 69 зв.–70 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 231, с. 72; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 64; Документальна спадщина, № 55, с. 102–103; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103.

171. 1712 р., серпня 10. Лубни.

Випис із міських книг Лубенської ратуші купчого запису жителів села Дащенки Пирятинської сотні Миколи і Василя Федоренків-Гончаренків про продаж млина на річці Удай на Горобіївській греблі гетьману Івану Скоропадському за 700 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 317 х 197 *мм*; папір із лівого краю арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Шаргородский».

Печатка. Три: Лубенського магістрату, козацько-старшинські, круглої, овальної та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис на млин Воробювский от Гончаренков. Запис в Лубнях о продажи млина пану гетману Скоропадскому. 1712, августа 10»; «Не потребен»

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 150: «Выпис… на млин Оробевскій проданной гетману Скоропадскому, на двох листах»; оп. 1837 р., № 221.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 72, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 418–418 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 149; за оп. № 221; арк. 2 зв.: № 138; № 150.

Джерела. Документальна спадщина, № 273, с. 341–342; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17–17 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112–112 зв.

172. 1712 р., вересня 26. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про надання Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві села Піски-Удайські та млина на Горобіївській греблі на річці Удай.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, паперова кустодія (*Курдюмов).*

Опис. Оп. 1786 р., III, № 34: «Уневерсал… в утвержденіе Красногорской Чернуской пустыні селище Пісок с одним млином на греблі Оробіовской состоящим, на двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 62.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 77 зв.–78, **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 231, с. 72; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 66–67; Документальна спадщина, № 63, с. 110–111; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 103–103 зв.

173. 1712 р., жовтня 17. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на млин на Слобідській греблі під містом Остер, наданий йому полковником Григорієм Карповичем Коровким-Вольським.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 35: «Уневерсал… на владеніе состоящим на реке Острі на греблі Слободской о трех колах от полковника Кіевского Волского монастырю доставшимся млином, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 63.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 68 зв.–69 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 237, с. 73; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 66; Документальна спадщина, № 54, с. 101–102; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

174. 1712 р., листопада 24. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про продаж ігуменею Києво-Печерського Вознесенського і Флорівського дівочих монастирів Марією Магдалиною Мокієвською боденьківських маєтностей ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу із запису купчої Марії Магдалини Мокієвської від 29 вересня 1712 року, купчої ніжинського полкового сотника Івана Піроцького від 9 червня 1699 року та Декрету Генерального військового суду від 24 червня 1712 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 8 арк. (арк. 8 зв. – чистий); 314 х 195 *мм;* папір з плямами; прошито шовковою ниткою червоного кольору, кінець якої протягнутий крізь печатку на арк. 6 зв.; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Димитрей Полоцкий».

Печатка. Дві: Київського магістрату, на арк. 6 зв., 8, круглої форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія тільки на печатці на арк. 6 зв.

Запис. На арк. 1: «Випис з книг ратуша Кіевского на grунта Боденскіе. 1712, ноеврія 24».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 152–153: «Выпис… с крепостей Маріи Магдалиновой на прописанные в оной именіи сему монастырю данная, на восми листах, в том числе лист белый»; оп. 1837 р., № 223.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 73, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 298 зв.–303 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 151; за оп. № 223; арк.1 зв.: № 140; № 152.

Джерела. Мицик, З документів, с. 36–39; Документальна спадщина, № 181, с. 240–245; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 112 зв.

175. 1712 р., листопада 29. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж священиком Прокопієм Леонтовичем двору з пляцом, будинком й городами в місті Остер за несплачений борг Василю Танському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 306 х 190 *мм*; папір на згинах аркушів посередині надірваний, з нижнього лівого краю арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Прокопий Леонтиевич; Сергий Солонина; Павел Хенцинский; Евстафий Григориевич».

Печатка. Дві: міста Остра та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Выпис з ратуша острицкого на двор попу Прокопію старогородскому в Острі. 1712, ноеврія 29»; «Запис на двор попа старогородского в Острі».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 154: «Выпис… на двор попу Прокопію старогородскому данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 224.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 74, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 332 зв.–334, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 152; за оп. № 224; арк. 2 зв.: № 141; № 153.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 3, с. 66; № 5, с. 31–32; Документальна спадщина, № 206, с. 267–268; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13–13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112 зв.

176. 1712 р., грудня 14. Київ.

Запис київських жителів Федора та Артема Войничів про грошову позику 100 талярів в ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря під заставу млина на Слобідській греблі під містом Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 326 х 198 *мм*; папір на згинах надірваний, є дірки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Феодор Войнич; Кирил Драгомирецкий; Артемій Іванович Войнич».

Запис. На арк. 2 зв.: «Застав млина за сто талерей ¯на млин¯[1] от Вуйничов с[ ]ужи [О]стрі, обители».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 155: «Крепость на млин поименованой в оной того ж году (1712. – *С.С.*) декабря 14 данный, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 225.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 75, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 332–332 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 153; за оп. № 225; арк. 2 зв.: № 142; № 154.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 3, с. 65–66; Документальна спадщина, № 205, с. 266–267; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112 зв.

[1] Закреслено.

177. 1713 р., [січня 19][1]. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на маєтності при селах Боденьки та Крехаїв, придбані у Флорівського дівочого монастиря.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 36: «Уневерсал… на состоящіе при селах Боденках и Крихаеве прописанное в оном именіи, на бумаге, одном листу, при печати»; оп. 1837 р., № 64.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 71 зв.–72 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 238, с. 73; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 67–68; Документальна спадщина, № 57, с. 104–105; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

178. 1713 р., лютого 12. Київ.

Купчий запис київських жителів Акилини Войнич та її синів Федора та Артема про продаж млина на Слобідській греблі під містом Остер Михайлівському Золотоверхому монастиреві за 1000 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 328 х 204 *мм*; папір на згинах аркушів у дірках, є плями від вологи, правий нижній кут арк. 1 надрізаний і загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Семион; Феодар Войнич».

Печатка. Особиста, овальної форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая на млин пана Войнича в Острі. 1713, февраля [1]2».

---

[1] За описом 1786 р. дата написання: «19 лютого», за описом 1837 р.: «9 січня».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 156[1]; оп. 1837 р., № 226.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 76, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 338–338 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 154; за оп. № 226; арк. 2 зв.: № 145; № 155.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 35; Документальна спадщина, № 210, с. 273–274; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112 зв.

179. 1713 р., березня 30. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж київською жителькою Акилиною Войнич і її синами Федором та Артемом млина на Слобідській греблі під містом Остер ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу за 2000 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 315 х 198 *мм*; папір на згинах аркушів посередині надірваний, із нижнього лівого краю арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Сергий Солонина; Іван Опошний; Сергей Федорович; Роман Кононович».

Печатка. Дві: міста Остра та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, зеленого та червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис з книг Острицких на млин пані Войничевской о продаже млина под Остром. 1713, марта 30».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 157: «Выпис… на млин Остерскій, на одном листе»; оп. 1837 р., № 227.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 77, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 334–335, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 155; за оп. №227; арк. 2 зв.: № 146; № 156.

---

[1] В описі 1786 р. за цим номером помилка писаря в назві документа – «Крепость от Маріи Гамаліиной на хутор Веткаловскій».

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 32–33; Документальна спадщина, № 207, с. 269–270; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112 зв.

180. 1713 р., квітня 25. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж чорнуським жителем Леонтієм Хейлом ґрунтів з дібровою та сіножаттю сину Яремі за 40 талярів.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 350 х 191 *мм*; папір у задовільному стані; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, зеленого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа от Леонтія Хейл на част ґрунта Хейлувщіны году 1713 априля 25»; «На доброву и сіножат».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 158: «Крепость купчая на грунт Хеиловскій с дубровою и сіножатю… на двох листах, в том числе страница и лист белой»; оп. 1837 р., № 228.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 78, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 419 зв.–420, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 156; за оп. № 228; арк. 2 зв.: № 147; № 157.

Джерела. Документальна спадщина, № 275, с. 343–344; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 112 зв.

181. 1713 р., квітня 27. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про продаж київською жителькою Акилиною Войнич і її сином Федором млина на Слобідській греблі під містом Остер ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу із записом купчої від 12 лютого 1713 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 3 зв., 4 – чисті); 313 х 199 *мм*; папір прошито шовковою ниткою коричневого кольору, кінець якої протягнутий крізь печатку; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Менованный войт».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Право служачое на млин стоячий на ріці Острі греблі прозиваемого Слободской и в містом Остром куплею набыти през высоце в бгу превелебного его млсти: гдна отца Іоаникия Сенютовича ігумена обытели Стой Михайловского Золотоверхого и всей братии той же обытелы Стой от пней Акилини Івановой Войничовой м: Кіеві, року 1713, априля 27».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 159: «Выпис… на млин стоящій на реке Острі, на 3-х листах, а лист белий»; оп. 1837 р., № 229.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 79, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 335 зв.–337 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 157; за оп. № 229; арк. 4 зв.: № 148; № 158.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 33–35; Документальна спадщина, № 208, с. 270–272; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112 зв.–113.

182. 1713 р., серпня 11. Табір під Києвом.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння млинами під містом Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 37: «Уневерсал… на владеніе Остерскими млинами данный, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые»; оп. 1837 р., № 65.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 72 зв.–73 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 242, с. 73–74; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 68–69; Документальна спадщина, № 58, с. 105–106; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

183. 1713 р., жовтня 15. Русанів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про надання згідно із заповітом Марії Гамалії сіл Хрулі з млинами, Бодакви та хутора Ветхалівка Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., ІІІ, № 39: «Уневерсал… на село Хрулі с мелницами и хутор Ведкаловскій с принадлежащими к ним угодіи, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, при обыкновенной гетманской печати, который по древности ветхой, и на згибах в четырех местах поломан»; оп. 1837 р., № 67.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 73 зв.–75; 89 зв.–91, 383–384, **копії** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 248, с. 74–75; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 69–70; Документальна спадщина, № 59, с. 106–107; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

184. 1714 р., січня 26. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського на управління Троїцьким Красногірським Чорнуським монастирем Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., ІІІ, № 40: «Уневерсал… на Красногорскій Чернускій в відомство сему монастырю определен-

ной Скиток данный, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 68.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 75–76, **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 252, с. 75; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 70–71; Документальна спадщина, № 60, с. 108; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк.45 зв.– 46; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

185. 1714 р., березня 8. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про продаж козелецьким жителем Кирилом Івановичем пляцу в місті Києві на Подолі Михайлівському Золотоверхому монастиреві із записом його боргового зобов'язання за 900 золотих литовських грошей від 7 березня 1714 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 326 х 203 *мм*; папір з плямами, арк 1, 2 по корінцю підклеєні смужкою паперу; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Меновантьный войт; Михаил Малченко».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Выпис з книг Кіевских на двор пана Кирила за девят сот золотих […]. 1714, марта 8».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 160: «Выпис… на двор Кіево-Подолскій 1714 года марта 8, на двох листах»; оп. 1837 р., № 230.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 80, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 158; за оп. № 230; арк. 2 зв.: № 149; № 159.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

186. 1714 р., квітня 8. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж чорнуським жителем Лескою Хейлом ґрунтів з Чорним лісом, дібровою, сіножаттю та облогами біля міста Лохвиця ігумену Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Пахомію Печковському за 600 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 335 х 204 *мм*; папір з жовтими плямами, по краях обтрі-паний, на згинах надірваний, правий нижній кут вни-зу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печа-ток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Дві: міста Чорнухи та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, зеленого ко-льору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис из книг о купчих на кгрун-та Красногорские на разних місцех, что и у кого и за что куплено. 1714 априля 8».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 161: «Крепость того ж года (1714. – *С.С.*) апреля 8 из книг о купчих на грунта Красногор-скіе на разных містах находячіеся, на двох листах»; оп. 1837 р., № 231.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 81, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 422–423 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 159; за оп. № 231; арк. 2 зв.: № 150; № 160.

Джерела. Документальна спадщина, № 278, с. 346–347; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

187. 1714 р., квітня 8. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж чорнуським жите-лем Лескою Хейлом ґрунтів із Чорним лісом, дібровою, сі-ножаттю та облогами біля міста Лохвиця ігумену Троїць-кого Красногірського Чорнуського монастиря Пахомію Печковському за 600 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк., 335 х 204 *мм*; папір з жовтими плямами, по краях обтрі-паний, на згинах надірваний, правий нижній кут вни-зу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печа-ток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Дві: міста Чорнухи та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис с книг Чорнуских на кгрунт Хайловщину».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 162: «Крепость от Леонтія Хеилы на грунт Хейловщину данная м[о]н[а]стырю того ж году мца и числа (1714, квітня 8. – *С.С.*) на одном листу, с утвержденіем чорнуского уряду, на двох листах»; оп. 1837 р., № 232.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 82, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 422–423 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 160; за оп. № 232; арк. 2 зв: № 151; № 161.

Джерела. Документальна спадщина, № 278, с. 346–347; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

188. 1714 р., травня 11. Варва.

Запис варвинського уряду про підтвердження продажу остапівським жителем Федором Ступаром бойківських ґрунтів у селі Остапівка ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу за 200 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 322 х 205 *мм*; папір арк. 2 внизу на згині надірваний, з дірками, правий нижній кут арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Янджул»

Печатка. Дві: козацько-старшинські, восьмикутної форми, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Потверженне з міста Варви на футор Остаповский, 1714, маия 11»; «Не потребен».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 163: «Подтвержденіе с міста Варвы на хутор Остаповскій 1714 году маия 11-го, на двох листах, ских один белой»; оп. 1837 р., № 233.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 83, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 161; за оп. № 233; арк. 2 зв.: № 152; № 162.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14; ф. 160, № 2996, арк. 113.

189. 1714 р., травня 15. Київ.

Купчий запис ніжинського сотника Івана Піроцького та його дружини Агафії Забіли[1] про продаж лісу Старий Кормил біля села Крехаїв ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу за 700 золотих литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 324 х 207 *мм*; папір з плямами від воску; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Пироцкий».

Печатка. Ніжинського сотника Івана Пироцького, овальної форми, сургучна, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Право купчое на ліс Кормил Велыкій у Крахаеві. 1714, мая 15».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 164: «Крепость… на ліс Великій в Крихаеві состоящій, на двох листах»; оп. 1837 р., № 234.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 84, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 279 зв.–281, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 162; за оп. № 234; арк. 2 зв.: № 153; № 163.

Джерела. Документальна спадщина, № 169, с. 228–229; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

190. 1714 р., травня 16. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші купчого запису ніжинського сотника Івана Піроцького про продаж лісу

[1] Агафія Забілова – дочка Василя Петровича Забіли, яка вийшла заміж за Івана Васильовича Піроцького, полкового писаря (1694–1695 рр.) і сотника Ніжинського полку (1700–1725 рр.), в 1737 р., після смерті чоловіка, вона – сестра Агнія, черниця в Новомглинському монастирі (ІР НБУВ. Ф. ІІ. № 195. С. 31).

Старий Кормил біля села Крехаїв ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу за 700 золотих литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (3 зв., 4 – чисті); 309 х 194 *мм*; папір прошито шовковою ниткою коричневого кольору; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Меновантьный войт; Николай Ракгуцкий».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Выпис с книг міскіх ратуша Кіевского купчого права на кгрунт от пана Івана Пироцкого купленій [ ] на ліс Велікій Корміл в Крахаеви, 1714, мая 16».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 165: «Выпис… на грунт от Пироцкого купленій имено ліс Великій прозываемый Кормел в Крихаеві состоящій, на трех листах»; оп. 1837 р., № 235.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 85, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 281–283 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 163; за оп. № 235; арк. 4 зв.: № 154; № 164.

Джерела. Документальна спадщина, № 170, с. 230–231; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

191. 1714 р., травня 20. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про надання кринським священиком Онисимом Ястребським долини з сіножаттю ігумену Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Пахомію Печковському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 326 х 206 *мм*; папір по краях обтріпаний, з правого краю пом'ятий і надірваний, внизу надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Міста Чорнухи, восьмикутної форми, воскова, зеленого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис лекгаций св[я]щенника Онисима на Яструбсщину»; «О долину тут описаную [ ] треба з прописною [ ]».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 166: «Выпис… на долину Яструбщину данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 236.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 86, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 164; за оп. № 236; арк. 1 зв.: № 155; № 165.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

192. 1714 р., травня 28. Чорнухи.

Заповіт чорнуських жителів Парасковії Іванівни Лук'янової Шостачки та її сина Афанасія на ліс Щербанювщина з сіножаттю та облогами ігумену Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Пахомію Печковському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 1 (1 зв. – чистий); 325 х 215 *мм*; папір з плямами, на згинах надірваний, з дірками; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Никита Клімонович, Андрей, Ониско Иванович; Феодор; Лаврентий Колотенъко».

Запис. На арк. 2 зв.: «Легация ¯и випис с книг на футор[-1] Шостакувский»; «На ліс з сіножатю называемий Щербанівщина. 1712, мая 28».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 167: «Крепость от Прасковіи Шостачки на ліс с сіножатами и облогами называемый Щербановщину данная 1714 года маия 28-го с утвержденіем городового чернуского уряду, на двох листах»; оп. 1837 р., № 237.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 87, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 423 зв.–424, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 165; за оп. № 237; арк. 2 зв.: № 156; № 166.

---

[1] Закреслено, зверху написано: «на ліс з сіножатю».

Джерела. Документальна спадщина, № 279, с. 347–348; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

193. 1714 р., травня 28. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про надання чорнуськими жителями Парасковією Іванівною Лук'яновою Шостачкою та її сином Афанасієм лісу Щербанювщина з сіножаттю та облогами настоятелю Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Пахомію Печковському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 2 (1 зв. – чистий); 325 х 215 *мм*; папір з плямами, на згинах надірваний, з дірками, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Дві: міста Чорнухи та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, темно-коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Легация ¯и випис с книг на футор[-1] Шостакувский», «На ліс з сіножатю называемий Щербанівщина. 1712, мая 28».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 167: «Крепость от Прасковіи Шостачки на ліс с сіножатами и облогами называемый Щербановщину данная 1714 года маия 28-го с утвержденіем городового чернуского уряду, на двох листах»; оп. 1837 р., № 237.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 87 а, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 424 зв.–425, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 165; за оп. № 237; арк. 2 зв.: № 156; № 166.

Джерела. Документальна спадщина, № 280, с. 348; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

[1] Те ж саме.

194. 1714 р., червня 11. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж Іваном Дворецьким та його дружиною Христиною двох кіл млина на Слобідській греблі на річці Остер ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 326 х 210 *мм*; папір з плямами, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Сергий Солонина; Іван Опушный; Павел Боровик; Даныло Дадзінскый».

Печатка. Три: міста Остра та козацько-старшинські, круглої та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис з книг міских Острицких на млин от Івана Дворецкого купленій. 1714, юня 11».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 168: «Выпис… на млин от Ивана Дворецкого купленій, на одном листу»; оп. 1837 р., № 238.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 88, 2 арк., **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 340–340 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 166; за оп. № 238; арк. 2 зв.: № 157, № 167.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 35–36; Документальна спадщина, № 212, с. 275–276; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14; ф. 160, № 2996, арк. 113.

195. 1714 р., червня 11. Київ.

Купчий запис товариша Київського полку Івана Петровича Дворецького та його дружини Христини про продаж двох кіл млина на Слобідській греблі на річці Остер ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу за 1000 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 320 х 210 *мм*; папір із правого краю зго-

ри арк. 1 надірваний, на арк. 2 є плями; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Петрович Дворецкий».

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая от Івана Дворецкого на млин в Острі. 1714, юня 11».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 169: «Крепость купчая от Ива[на] на млин в Острі состоящій, на двох листах с коих один белой»; оп. 1837 р., № 239.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 89, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 339–339 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 167; за оп. № 239; арк. 2 зв.: № 158; № 168.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 3, с. 66–67; Документальна спадщина, № 211, с. 274–275; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14; ф. 160, № 2996, арк. 113.

196. 1714 р., липня 3. [Козелець].

Уступний запис остерського священика Прокопія Леонтовича полковнику Василю Танському на двір з пляцом в місті Остер за 130 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 320 х 200 *мм*; папір на згинах з дірками, посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Прокопий; Семион Ласковский; Максим Григоріевич Стаецъкий; Лазар Тарловский».

Печатка. Козацько-старшинська, восьмикутної форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Зречене дворов в отца Прокопія купленной Василіем Танским. 1714, юля 3»; «Посей купчой купленной у Василія Танского пляц в пусті находится».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 170: «Крепость уступочная на двор с пляцом Василю Танскому от священика остерского Прокопія 1714 года июня 3-го данная на двох листах с коих один белой с утвержденіе Козелецкой ратуши»; оп. 1837 р., № 240.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 90, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 342–343, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 168; за оп. № 240; арк. 2 зв.: № 159; № 169.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 37–38; Документальна спадщина, № 215, с. 278; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13–13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

197. 1714 р., липня 3. Козелець.

Запис козелецького уряду про уступку остерським священником Прокопієм Леонтовичем полковнику Василю Танському двору з пляцом у місті Остер за несплачений борг.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 313 х 210 *мм*; папір на згинах в дірках, із лівого краю згори арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Парфен Иванович; Фтеодор Княжолуцкий».

Печатка. Міста Козелець, круглої форми, воскова, зеленого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Право з ратуша Козелецкого на двори в Острі попови. 1714, юля 3»; «По сему праву монастир владіет пляцом у Василія Танского куплений».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 171: «Крепость на двор от отца иерея Прокопія старогородского за должные ним денги, того ж мца и числа (1714, липня 3. – *С.С.*), на двох листах, скоих один чистой»; оп. 1837 р., № 241.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 91, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 343–344, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 169; за оп. № 241; арк. 2 зв.: № 160; № 170.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 38; Документальна спадщина, № 216, с. 279; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13–13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

198. 1714 р., липня 22. Остер.

Купчий запис Тимофія Павловича Губки[1] та його дружини Марії Дворецької про продаж частини млина на Слобідській греблі на річці Остер ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 325 х 207 *мм*; папір з плямами від чорнила; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Тимофій Павлович Зубка; Іосиф Винородский; Леонтий Котъляр; Захарий Петруха; Феодор Антонович Дворецкий».

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа едного кола мучного зостаючого в млині [бившом] Дворецкого от Тимофея Зубки. 1714, юля 22».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 172: «Крепость уступочная на коло мучное в млині Дворецкого от Тимофея Зибни, на двох листах, с коих один белой»; оп. 1837 р., № 242.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 92, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 344 зв.–345 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 170; за оп. № 242; арк. 2 зв.: № 161; № 171.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 39; Документальна спадщина, № 218, с. 280–281; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14; ф. 160, № 2996, арк. 113.

199. 1714 р., липня 27. Глухів.

Випис із книг Генерального військового суду декрету про розмежування вигурівських та троєщинських ґрунтів у судовій справі між Троїцьким Больничним і Михайлівським Золотоверхим монастирями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 7 арк. (арк. 5 зв., 6 – чисті); 307 х 200 *мм*; папір прошито шовковою ниткою сірого кольору; арк. 5 зв, 6 скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

[1] За описом 1837 р.: «Губка».

Підпис. «Алексій Михайлович Турянский».

Печатка. Генерального військового суду, овальної форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 6 зв.: «Екстракт з суду войскового Енералного о разграниченю кгунтов Викгуровских з Троечиною».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 173: «Крепость… данная с Войскового Генералного суда о разграниченіи грунтов сего м[о]н[а]стыря, на осми листах, в том числе два листа и страница белые»; оп. 1837 р., № 243.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 93, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 133 зв.–142, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 171; за оп. № 243; арк. 7 зв.: № 162; № 172.

Джерела. Документальна спадщина, № 126, с. 162–169; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8–8 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

200. 1714 р., липня 28. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на село Піски-Удайські, млини на Горобіївській та Слобідській греблях, Ветхалівські, Хрулівські, Остерські та інші маєтності.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, паперова кустодія (*Курдюмов*).

Опис. Оп. 1786 р., III, № 41: «Уневерсал… на Красногорскій Чернускій монастыр с селцем Пісками и млином Оробювским, с лугом ниже того млина состоящем и прочими в оном уневерсале прописанными именія состоящими во владеніи сего монастыря, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 69.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 78 зв.–80; 91–92 зв., **копії** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 258, с. 76; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 72–73; Документальна спадщина, № 64, с. 111–113; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 46; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

201. 1714 р., серпня 13. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря на придбані в місті Чорнухи та його околицях ґрунти з дворами, хуторами, лісами та сіножатями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Опис. Оп. 1786 р., ІІІ, № 42: «Уневерсал… на владеніе принадлежащих Красногорской Чернуской пустыні именій, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые»; оп. 1837 р., № 70.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 82–82 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 259, с. 76; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 73–74; Документальна спадщина, № 66, с. 115; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 46; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

202. 1714 р., вересня 24. [Остер].

Купчий запис полковника Василя Танського та його дружини Анни Забіли про продаж двох дворів у Старогородській слободі міста Остер та поля на хуторі Волевачі ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 310 х 196 *мм*; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Василий Танский».

Печатка. Козацько-старшинська, круглої форми, сургучна, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа дворов в Острі от пана Василія Танского, 1714, септеврія 24».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 174: «Крепость наддаточная от полковника Василія Танского на двор состоящій в містечку Старом Острі того ж году (1714. – *С.С.*) сентября 24-го данный, на двох листах, с коих тры страницы белые»; оп. 1837 р., № 244.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 94, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 345 зв.–346 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 172; за оп. № 244; арк. 2 зв.: № 163; № 173.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 39–40; Документальна спадщина, № 219, с. 282; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13; ф. 160, № 2996, арк. 113.

203. 1714 р., жовтня 13. Чорнухи.

Випис із міських книг Чорнуської ратуші про підтвердження продажу священиком Андрієм Димитрієвичем ґрунтів та млина на річці Човнова ігумену Красногірського Чорнуського монастиря Захарію за 500 золотих польських грошей, з наступною передачею їх у посесію Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк.1 зв., 2 – чисті); 324 х 207 *мм*; папір правого нижнього кута арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Чорнуського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Потверженіе из міста Чорнух, данное на сухоносовский млин Човновую, которий куплений от мокиевского священика млина и ставка. 1714, октоврія 13».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 175: «Выпис… на грунт купленный до м[о]н[а]стыря Красногорского от священика мокіевского млинка и ставка того же году (1714. – *С.С.)* октября 13 данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 245.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 95, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 428 зв.–429 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 173; за оп. № 245; арк. 2 зв.: № 164; № 174.

Джерела. Документальна спадщина, № 284, с. 352–353; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

204. 1714 р., жовтня 13. Пирятин.

Купчий запис мокіївського священика Андрія Димитрієвича про продаж ґрунтів та млина на річці Човнова ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу, заставлених сухоносівським священиком Якимом Федоровичем за 500 золотих польських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 322 х 200 *мм*; папір у задовільному стані; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Андрей Димитриевич».

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая на тое же млин на ставу Човновой [ ] от іерея Андрея. 1714, октоврі 13».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 176: «Крепость купчая на млин от мокіевского священика Андрея на став Човновой состоящій 1714 года октября 13-го, на двох листах, один белой»; оп. 1837 р., № 246.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 96, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 428–428 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 174; за оп. № 246; арк. 2 зв.: № 165; № 175.

Джерела. Документальна спадщина, № 283, с. 352; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

205. 1714, р., жовтня 13. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про підтвердження продажу мокіївським священиком Андрієм Димитрієвичем ґрунтів та млина на річці Човнова ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 335 х 202 *мм*; папір з плямами, лівий нижній кут арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Андрей Димитриевич».

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, зеленого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая на млин, на поле и на сіножати в Чорнухах, 1714, октовр[ія] 13».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 177: «Купчая на млин, на поле и сіножати в Чорнухах, состоящіе 1714 года октября 13-го данная, на двох листах, один белой»; оп. 1837 р., № 247.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 97, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 175; за оп. № 247; арк. 2 зв.: № 166; № 176.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

206. 1714 р., листопада 5. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж кринським священиком Онисифором Ястребським долини із сіножаттю Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 325 х 205 *мм*; папір з плямами від печаток, на згинах є дірки, з лівого краю посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Дві: міста Чорнухи та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Право на грунт Яструбского. 1714, ноеврія 5».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 178: «Крепость на грунт Яструбскій того ж году (1714. – *С.С.*) ноября 5-го, на двох листах, с коих один белой»; оп. 1837 р., № 248.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 98, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 429 зв.–430 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 176; за оп. № 248; арк. 2 зв.: № 167; № 177.

Джерела. Документальна спадщина, № 286, с. 354; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

207. 1714 р., грудня 11. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря на маєтності в містах Чорнухи і Лубни, Хейлівські та Бойківські хутори, греблю на річці Човнова згідно з купчими та заповітами.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 43: «Уневерсал… с утвержденіем во владеніе Красногорской Чернуской пустыни принадлежащих по крепостям именій в оном значащяйся, данный на двух листах, с коих три страницы белые»; оп. 1837 р., № 71.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 84 зв.–85 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 259, с. 77; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 74–75; Документальна спадщина, № 69, с. 118–119; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 46; ф. 160, № 2996, арк. 104.

208. 1714 р., грудня 21. Остер.

Купчий запис остерського священика Прокопія Леонтовича про продаж двох дворів, сіножаті, озера Уступне, грунтів Войниловщина за несплачений борг Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 308 х 199 *мм*; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Прокопий Леонтиевич».

Запис. На арк. 1 зв.: «Отца Прокопія острицкого на сіножать и озеро и поля за пятдесят золотих, тут и старая

его купчая, 1714, декавря 21»; «По сей купчой добра под монастирем состоят, с такой ж смотрет надлежит під Nумер:».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 179: «Крепость купчая от Прокопія священика оструцкого на сіножать и озеро, 1714 году декабря 21 данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 249.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 99, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 346 зв.–347, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 177; за оп. № 249; арк. 1 зв.: № 168; № 178.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 40; Документальна спадщина, № 220, с. 283; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13–13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

209. 1715 р., січня 29. [Крехаїв].

Цесійний запис Марії Кирдановської на двір у селі Крехаїв Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 324 х 208 *мм*; папір нижнього правого кута надірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Марина Димитриева; Феодор Петрович».

Печатка. Особиста, восьмикутної форми, сургучна, червоного кольору.

Запис. На арк. 1 зв.: «На дворец ⁻легація⁻[1] Крехаевскій от Марини Дмитровой, 1715, януар 29».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 180: «Надаточная крепость от Марыны Кирдановской на двор у нее состоящій в селі Крихаеві, 1715 года генваря 29-го м[о]н[а]стырю данная, на одном листу, с коего страница белая»; оп. 1837 р., № 250.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 100, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 283 зв.–284, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 178; за оп. № 250; арк. 1 зв.: № 179.

Джерела. Документальна спадщина, № 171, с. 232; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12; ф. 160, № 2996, арк. 113.

[1] Написано над рядком.

210. 1715 р., травня 11. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж Фенною Чемериською двору з двома хатами й городом намісннику Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Захарію в місті Чорнухи за 100 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 330 х 200 *мм*; папір на згинах з дірками, з лівого краю посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Сава Гаврилович».

Печатка. Дві: міста Чорнухи та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис на двор в Чорнухах от уряду чернуского виданній».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 181: «Запис из уряду Чорнуского 1715 года маия 11-го на двор в Чорнухах состоящій данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 251.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 101, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 179; № 21; за оп. № 251; арк. 2 зв.: № 169; № 180.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

211. 1715 р., липня 3. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж Іваном Сущенком ниви та лісу Данилові та Якову Андрущенкам біля Кадянівщини за 40 коп золотих польських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 308 х 201 *мм*; папір на згинах ветхий, з дірками, правий нижній кут аркуша надрізаний і загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Сава Гаврилович».

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Помощь моя от господа [ ]»; «Купча от Івана Сущенка чорнуского данна Данилу і Якову Андрущенкам на ліс и нивкі Кадянувщині».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 182: «Крепость от Ивана Сущенка на ліс и нывы Кадановскіе 1715 году июля 3-го данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 252.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 102, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 180; за оп. № 252; арк. 1 зв.: № 170; № 181.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

212. 1715 р., липня 5. Ромни.

Запис чорнуського уряду про продаж чорнуським жителем Яковом Левченком кола млина на Горобіївській греблі на річці Удай лубенському полковнику Андрію Марковичу за 500 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 319 х 203 *мм*; папір правого нижнього кута арк. 1 надрізаний і загнутий для притиснення печатки; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Яков Левченко».

Печатка. Роменського магістрату, овальної форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа Якова Левченкова жителя чернуского на коло второе у млині на реці Удай на греблі Воробіевской».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 189: «Крепость с уряду чорнуского на оной млин от Якова Левченко жетеля чорнуского доставшойся 1716 году июля 5-го на двох листах, в том числе белой»; оп. 1837 р., № 259.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 109, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 187; № 89; за оп. № 259; арк. 2 зв.: № 177; № 188.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

213. 1715 р., липня 14. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про продаж київським жителем Федором Войничем та його матір'ю Акилиною Войнич двох частин вовчогорського поля та двору в місті Остер ігумену монастиря Іоаникію Сенютовичу за 380 золотих польських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 3 зв., 4 – чисті); 330 х 220 *мм*; папір прошито шовковою ниткою синього кольору; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Менованъный войт; Николай Рокгуцкий».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 4 зв.: «~~Право служачое~~[1] Випис из книг Кіевских на дві части поля Вовчогорского и на двор от п[а]ней Акилини Войничой и сина ей Феодора висоце в бгу превелебним отцем ігуменом Іванікіем Сенютовичом и братіею Стой обытели Михайловской Золотоверхой набытой, року 1715, іюля 14».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 183: «Выпис… на дві части поля Вовчогорского и на двор от Акилины Воинычой и сына ее Федора купленные, на трех листах, один белой»; оп. 1837 р., № 253.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 103, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 347–349 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 181; за оп. № 253; арк. 4 зв.: № 171; № 182.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 40; Документальна спадщина, № 221, с. 283–285; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

214. 1715 р., листопада 19. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на придбані землі та мурована Михайлівську церкву в Старогородській слободі в місті Остер.

[1] Закреслено, зверху написано: «Випис из книг Кіевских».

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, під кустодією (*Курдюмов*).

Опис. Оп. 1786 р., III, № 44: «Уневерсал… на состоящіе в Старом Острі земли, дворы, каменную церковь и прочіе прописанные в оном недвижимые именія находящіесь во владеніи сего монастиря, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 72.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 80 зв.–81, **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 270, с. 78; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 75; Документальна спадщина, № 65, с. 113–114; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12 зв. 45 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 104.

215. 1716 р., лютого 4. Санкт-Петербург.*

Жалувана грамота царя Петра І ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу про підтвердження універсалу гетьмана Івана Скоропадського від 28 липня 1714 року на володіння маєтностями Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря з селами Піски, Бодаква, Вигурівщина, Крехаїв, Боденьки, хутором Хрулівський, млинами на річках Десна, Остер, Удай і Сула, озером Копитяне та ін.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір, покритий захисною тканиною зеленого кольору, на лінії згину розірваний (оп. 1786 р.).

Підпис. «Петр Шаферов».

Печатка. Державна, круглої форми, воскова з відтиском (оп. 1786 р.).

Опис. Оп. 1786 р., I, № 5: «Грамота… на владеніе сел Бодаквы и Хрулей и прочіе со всеми угодіи, на бумаге, одном листе, и одной странице данная, при государственной на воску притисненной печати, зеленою матеріею, покрытая, которая на згибах сламалась, подчисток, приписок и переправок не имієтся»; оп. 1837 р., № 5.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 505–507 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Петров, с. 167; 236–237; Курдюмов, № 111, с. 25: 2 копії: 4 арк., 3 арк.; Документальна спадщина, № 313, с. 392–400; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 33 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 100.

216. 1716 р., лютого 4. Ромни.

Універсал лубенського полковника Андрія Марковича про підтвердження прав Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря на хейловські ґрунти з наказом Левку Ярмущенку та іншим поміщикам ставків своїх у тих грунтах не тримати і різні кривди не чинити.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 307 х 200 *мм*; папір з плямами від печатки, на згинах дірки; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишъменованъний полковник».

Печатка. Козацько-старшинська (лубенського полковника Андрія Марковича), восьмикутної форми, воскова, жовтого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал п[а]на полковника лубенского Андрея Марковича виданній на кгрунта хейловскія, жеби Левко Яръмощенко и прочіе побочнія кривди не чинили».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 184: «Универсал полковника лубенского Андрея Маркевича… на грунта хейловскіе, на двох листах, с коих лист и страница белые»; оп. 1837 р., № 254.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 104, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 182; № 60; за оп. № 254; арк. 2 зв.: № 172; № 183.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

217. 1716 р., березня 25. Чорнухи.

Випис із міських книг Чорнуської ратуші про продаж та надання чорнуським жителем Романом Нагаєм, пісківським жителем Радьком Євтушенком, значним товаришем Романом Грушком із братами, сухоносівським жителем

Тимком Швецем поля, лісу та сіножаті, прилеглих до монастирських ґрунтів, дозвіл від мірошників на будівництво нового кола млина на Горобіївській греблі на річці Удай Троїцькому Красногірському Чорнуському монастирю.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 3, 4 – чисті); 316 х 214 *мм*; папір прошито червоною шовковою ниткою, з лівого краю внизу арк. 3 надрізаний і загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, просвічується крізь папір.

Підпис. «Сава Гаврилович».

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 4 зв.: «Потвержене із Чорнух на всі тии грунта монастира Красногорского Чорнуского. 1716».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 185: «Выпис… на всі поименованные в оной м[о]н[а]стыр Красногорского Чернуского грунта данная, на четырех листах, в том числе два листа белые»; оп. 1837 р., № 255.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 105, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 183; № 18; за оп. № 255; арк. 4 зв.: № 173; № 184.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

218. 1716 р., квітня 9. Чорнухи.

Купчий запис пісківського священика Афанасія про продаж борошномельного переднього кола млина на Горобіївській греблі на річці Удай намісніку Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Захарію за 600 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 1; 323 х 210 *мм*; папір по лінії згину внизу надірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Афанасий Стефанович».

Печатка. На арк. 2: міста Чорнухи, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа отца Афанасія с[вя]щенника пісковского на коло переднее на греблі Оробіевской, тут же и випис с книг ратуша Чернуского»; «Універсал полковника лубенского и гетмана Іоана Скоропадского на двух колу на греблі Оробівской».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 186: «Крепость от священика пісковского Афанасія на одно коло мучное состоящее на греблі Оробевской 1716 года априля 9-го м[о]н[а]стырю данная с утверждением чорнуского городского уряду, на двох листах»; оп. 1837 р., № 256.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 106, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 184; № 73; за оп. № 256; арк. 2 зв.: № 174; № 185.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

219. 1716 р., квітня 10. Ромни.

Універсал лубенського полковника Андрія Марковича про підтвердження прав Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря на володіння двором із двома хатами й городом у місті Чорнухи, полем, лісом та сіножаттю, прилеглими до монастирських ґрунтів, на будівництво нового кола млина на Горобіївській греблі на річці Удай[1].

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 316 х 197 *мм*; папір у задовільному стані; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишъменованний полковник».

Печатка. Козацько-старшинська (лубенського полковника Андрія Марковича), восьмикутної форми, воскова, червоного кольору.

---

[1] Згідно з документом, монастир отримав двір з двома хатами й городом проти Покровської церкви в місті Чорнухи від Хвенні Чемериски; дві сіножаті (Щербиновська та Щербанювська) – від Романа Нагая; ставище (Горобіївська долина) – від Радка Євтушенка; поле (Ждановщина) – від Романа Грушки; ліс, сіножать, поле та хату – від Тимка Швеця.

Запис. На арк. 2 зв.: «Потвер[д]жене от п[а]на полковника лубенского на кгрунта монастира Красногорского Чернуского, тут же и на едно коло новопринятое з позволеня всіх мелников на греблі Воробіевской».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 187: «Универсал полковника лубенского Андрея Маркевича того ж году (1716. – *С.С.*) априля 10 на грунта м[о]н[а]стырскіе и одно коло стоящое на греблі Оробевской данной, на двох листах, в том числе лист и страница белие»; оп. 1837 р., № 257.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 107, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 185; № 74; за оп. № 257; арк. 2 зв.: № 175; № 186.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

220. 1716 р., квітня 13. Чорнухи.

Випис із міських книг Чорнуської ратуші про продаж пісківським священиком Афанасієм частини млина на Горобіївській греблі на річці Удай намісніку Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Захарію.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 2; 323 х 210 *мм;* папір по лінії згину внизу надірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Сава Гаврилович».

Печатка. На арк. 2: міста Чорнухи, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа отца Афанасія с[вя]щенника пісковского на коло переднее на греблі Оробіевской, тут же и випис с книг ратуша Чернуского»; «Універсал полковника лубенского и гетмана Іоана Скоропадского на двух колу на греблі Оробівской».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 186: «Крепость от священика пісковского Афанасія на одно коло мучное состоящее на греблі Оробевской 1716 года априля 9-го м[о]н[а]стырю данная, с утверждением чорнуского городского уряду, на двох листах»; оп. 1837 р., № 256.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 106 а, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 184; за оп. № 256; арк. 2 зв.: № 174; № 185.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

221. 1716 р., червня 6. Ромни.

Уступний запис лубенського полковника Андрія Марковича на коло млина на Горобіївській греблі на річці Удай Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 320 х 210 *мм*; папір у задовільному стані; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишъменованний полковник».

Печатка. Козацько-старшинська (лубенського полковника Андрія Марковича), восьмикутної форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Потвердженіе от п[а]на полковника лубенского на коло первое на греблі Воробіевской у отца Афанасія священника».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 188: «Крепость уступочная от полковника Маркевича на млин состоящій на греблі Оробевской сему м[о]н[а]стырю доставшоися 1716 июня 6, на двух листах»; оп. 1837 р., № 258.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 108, **оригінал.**

Старі шифри. Арк 1: Л. 139, № 186; № 86; за оп. № 258; арк. 2 зв.: № 176; № 187.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

222. 1716 р., червня 14. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Марії Гамалії на сінокосні луки над річкою Бодаква.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Військова Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 45: «Уневерсал… с утвержденіем во владеніе состоящяго ныне Черниховского намісничества в Лохвицком уезде сінокоснои лукі Маріи Гамаліиной, на бумаге, двох листах, с коих три страницы белые, при печати. В которой на маринесі в выноску написано тако/*:* взявши похопъ же прошлый тамошний полковник тые луки раз прошением, а вдругой своей волею выкосил:/»; оп. 1837 р., № 73.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 89–89 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 283, с. 80; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 76; Документальна спадщина, № 73, с. 122–123; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11, 45 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 104.

223. 1716 р., липня 9. Маєток Княжолуцький.

Купчий запис лубенського полковника Андрія Марковича про продаж кола млина на Горобіївській греблі на річці Удай намісникові Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Михайлу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 320 х 196 *мм*; папір у задовільному стані; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишъменованний полковник».

Печатка. Козацько-старшинська (лубенського полковника Андрія Марковича), восьмикутної форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Потвержденіе полковника ˉлубенского[-1] на купчую кола от его ж пана полковника купленного на греблі Воробіевской у Якова Левченкова».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 190: «Крепость от полковника лубенского Маркевича на тот же млин состоящій на реке Удай на греблі Оробевской 1716 году юля 9-го м[о]н[а]стырю данная, на двох листах, с коих тры страницы белые»; оп. 1837 р., № 260.

---

[1] Написано над рядком.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 110, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 188; № 53; за оп. № 260; арк. 2 зв.: № 178; № 189.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

224. 1716 р., серпня 15. Остер.

Купчий запис остерської жительки Федорихи Комарецької про продаж трьох зрубів на хуторі Упирі під містом Остер остерському міщанину Леонтію Кириловичу[1].

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 328 х 200 *мм*; папір на згинах з дірками, плямами від печатки, з правого краю внизу арк. 1 вирізаний папір з трьох боків для притиснення печатки; скоропис; чорнило чорне, коричневе.

Підпис. «Федир Кривда».

Печатка. Міста Остра, овальної форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 1: «Купчій запис 1716 году августа 15, данный на уряде ратуши Остерской от жителки остерской же Федорихи Камарицкой на продажу Леонтію Кириловичу, міщанину острицкому, трох зрубов, в хуторі Упирах под Остром находящихся»; оп. 1837 р., № 79.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 5, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124, № 1; № 1; за оп. № 79; арк. 2 зв.: № 1.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104.

225. 1716 р., серпня 17. Лохвиця.

Тестамент Марії Гамалії.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 322 х 206 *мм*; папір на згинах надірваний, з правого краю арк. 2 – 1/3 розірвана, з дірками, плямами; скоропис; чорнило коричневе.

---

[1] За здавальним описом купчих 1785 р. – № 1 (ІР НБУВ. Ф. 420. № 11. Арк.1).

Підпис. «Павел Петрович; Модест Ілніцкий; Евстратый; Стефан Пештыч; Федор; Іосаф Кроковский».

Печатка. Особиста (Григорія Гамалії), круглої форми, сургучна, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Духовниця от еи млст п[а]ней Маріи Гамаліинои на грунта обителы Свто Михайловской Золотоверхой Кіевской данная року 1716 мсця августа 17»; «14 августа».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 191: «Крепость уступочная от Маріи Гамаліинои на грунта поименованные в оной сему монастырю 1716 августа 14-го данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 261.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 261, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 378 зв.–380, арк. 386–387, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 189; за оп. № 261; арк. 2 зв.: № 179; № 190.

Джерела. Петров, с. 174; Сохань, Актові документи, с. 273–275; Документальна спадщина, № 248, с. 310–311; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11; ф. 160, № 2996, арк. 115.

226. 1716 р., жовтня 11. Глухів.

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря на частину млина на Горобіївській греблі на річці Удай.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 310 х 205 *мм*; папір із лівого краю надірваний, по згину є дірки, альбомне розташування тексту документа; арк. 1 зв., 2 скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал ясне велможного на млын Воробиевских греблі на дві колі монастирских и на третое левгенковое аби часть войсковая розміров и

поколюсщина и покабанщина до обытели ишла, гетмана Скоропадского, 1716, октоврія 11».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 46: «Уневерсал… на состоящее на греблі Оробіевском на реке Удай тры кола с покабанщиною и поколичною відомства Красногорской Чернуской пустині, на александрийском одном листу, на одной странице, при печати»; оп. 1837 р., № 74.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 74, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 82 зв.–83, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 123, № 46; за оп. № 74; арк. 2 зв.: № 46.

Джерела. Петров, с. 169; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 77; Документальна спадщина, № 67, с. 116; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104.

227. 1717 р., червня 7. Глухів.

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про поділ маєтностей Марії Гамалії в Лубенському полку між її онуком Іваном Гамалією та Михайлівським Золотоверхим монастирем.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 420 х 325 *мм*; папір на згинах розірваний, є плями від печаток; арк. 1 зв., 2 були скріплені печатками; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, п'ять печаток не відтиснуті.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 47[1]: «Універсал… на приписной Красногорской скиток данный»; оп. 1837 р., № 78.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал о разграниченю добр наданних от покойной пней Гамаліїной з паном Иваном Гамаліею. Гетмана Скоропадского. 1717, июня 7».

Шифр. ІР НБУВ, ф. XIV, № 4326, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 86–87, **копія** XVIII ст.

[1] В описі 1786 р. в описаннях документів № 47 та № 49 переплутані дати, в документі № 49 замість «Марія Гамалія» зазначено «граф Безбородько».

Старі шифри. На арк. 1 із лівого краю внизу наклеєний ярлик, на якому червоним олівцем написано № 13; на арк. 2 зв: Л. 123, № 49; за оп. № 78.

Джерела. Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 77–78; Документальна спадщина, № 70, с. 119–120; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11; ф. 160, № 2996, арк. 104.

228. 1718 р., березня 9. Поблизу с. Сухоносівка.

Уступний запис сухоносівського жителя Якова Захарченка на пляц із хатою, садом, городом, сіножаттю Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 1 (арк. 1 зв. – чистий); 313 х 201 *мм*; папір із лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки, відірваний від корінця; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Лаврін Колот; Грицко Загреба; Андрій Горло; Іван Колот».

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Лекгація Якова Захарченка козака сухоносовского до обытели Свто Троецкой Красногорской. Року 1718 мця марта 9».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 192: «Крепость на пляц и ниву пахатную от жителя сухоносовского Якова Захарченка на обытель Свято Троецкую Красногорскую Чернускую уступленые, того ж году (1718. – *С.С.*) марта 9-го данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 262.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 111, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 190; № 40; за оп. № 262; зв. арк. 2: № 181; № 191.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115.

229. 1718 р., вересня 17. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про уступку сухоносівського жителя Якова Захарченка на пляц із хатою, садом, горо-

дом, сіножаттю Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 2 (1 зв.– чистий); 313 х 201 *мм*; папір із лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки, відірваний від корінця; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Симеон Петрановский».

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Лекгація Якова Захарченка козака сухоносовского до обытели Свто Троецкой Красногорской. Року 1718 мця марта 9».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 192: «Крепость на пляц и ниву пахатную от жителя сухоносовского Якова Захарченка на обытель Свято-Троецкую Красногорскую Чернускую уступленые, того ж году (1718. – *С.С.*) марта 9-го данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 262.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 111 а, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 190; № 40; за оп. № 262; зв. арк. 2: № 181; № 191.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115.

230. 1718 р., вересня 17. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж чорнуським жителем Іваном Телюком намісникові Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Дезидерію лісу з садом та луками, прилеглими до лісу Щербанювщина, і монастирського хутора за 20 талярів.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк., арк. 1 (арк. 2 – чистий); 320 х 205 *мм*; папір на згині обтріпаний, нижній лівий кут аркушів ветхий, із правого краю нижній кут арк. 1 надрізаний і загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Симеон Петрановский».

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, коричневого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая от Івана Телюка на кгрунта в Хейловщині лежачіе. Року 1718 мця септеврія 17».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 193: «Купчая на грунт в Хейловщині лежащій от Ивана Телюка 1718 года сентября 17 с утверждением уряду чернуского данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 263.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № № 112, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 191; № 49; за оп. № 263; арк. 2 зв.: № 182; № 192.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115.

231. 1719 р., квітня 17. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж Гаврилом Гарасименком-Слюсарем намісникові Красногірського Чорнуського монастиря Дезидерію лісу біля річки Човнова за 20 коп грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 321 х 220 *мм*; папір згори обтріпаний, правий нижній кут надрізаний і загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле.

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, червоного кольору.

Підпис. «Лаврентій Яковович; Данило Семенович; Дмитро Романенко; Овдій Ващенко; Тимофій Евтушенко; Семен Петрановский».

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая з уряду чорнуского на ліс от Гаврила Слюсара чорнуского проданний на Човновой»; «1719».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 194: «Купчая с уряду чорнуского на ліс от Гаврила Слюсара жителя чорнуского проданной состоящій на Човновой 1719 года априля 17 данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 264.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 113, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 192; № 87; за оп. № 264; арк. 2 зв.: № 183; № 193.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115.

232. 1719 р., червня 9. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж чорнуським жителем Іваном Телюком намісникові Красногірського Чорнуського монастиря Дезидерію землі, прилеглої до монастирських ґрунтів, за 50 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк., арк. 1 зв. (арк. 2 – чистий); 320 х 205 *мм*; папір на згині обтріпаний, нижній лівий кут аркушів ветхий, з правого краю нижній кут арк. 1 надрізаний і загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, коричневого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая от Івана Телюка на кгрунта в Хейловщині лежачіе. Року 1718 мця септеврія 17».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 193: «Купчая на грунт в Хейловщині лежащій от Ивана Телюка 1718 года сентября 17 с утверждением уряду чернуского данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 263.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № № 112 а, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 191; № 49; за оп. № 263; арк. 2 зв.: № 182; № 192.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115.

233. 1719 р., липня 11. Глухів.

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про заборону колишньому компанійському ротмістрові Федору Нестеренкові купувати підданих Михайлівського Золотоверхого монастиря і чинити шкоду в Остерській Слобідці.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 323 х 195 *мм*; папір на згинах з дірками; чорнило; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал на слободку острянскую, которим упоминает, дабы Федор Несторенко, ротмистр компанийский, подданих м[о]н[а]ст[ы]рских в подданство себе не скуповал, гетмана Скоропадского, 1719, юля 11».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 48: «Універсал… запретительный жителствующему Остерского уезда в Слободке Остерской умершому ротмистру Несторенку дворов и людей сверх наданного ему універсалом каким-либо образом преобретать и монастырю обид чинить, на бумаге, одном листу при печати»; оп. 1837 р., № 76.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 4, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 94 зв.–95, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 123, № 48; за оп. № 76; арк. 2 зв.: № 48.

Джерела. Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 78–79; Документальна спадщина, № 79, с. 126–127; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104.

234. 1720 р., січня 19. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про підтвердження прав намісникові Михайлівського Золотоверхого монастиря Гедеону на маєтності в селах Хрулі, Бодаква, хуторі Ведхалівка, легованих Марією Гамалією монастирю, із записом її дарчої та тестаменту, двох універсалів Івана Скоропадського, децизного листа Стефана Максимовича та трьох листів різних осіб.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 10 арк.; 335 х 205 *мм*; папір з плямами; прошито шовковою ниткою зеленого кольору, кінець якої протягнутий крізь печатку на арк. 10; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Меновань̆ный войт; Николай Рокгуцкий».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 10 зв.: «Випис ратуша Кіевского на всі кріпости села Бодакви, Хрулов и Ведкаловки, 1720 януарія 19».
Опис. Оп. 1786 р., IV, № 195: «Выпис… на всі кріпости сел Бодаквы, Хрулей і хутора Ведкаловки и прочіи, на 10 листах».; оп. 1837 р., № 265.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 114, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 382–390 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, №193; за оп. № 265; арк. 10 зв.: № 184; № 194.

Джерела. Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, № 5, с. 69–70, 72–73; Документальна спадщина, № 250, с. 314–321; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11–12; ф. 160, № 2996, арк. 115.

235. 1720 р., березня 10. Чорнухи.

Випис із міських книг Чорнуської ратуші про продаж чорницями Зіновією Курінською та Никитихою Кадяненковою ставу та млина о двох колах в долині Човновій намісннику Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Дезидерію за 100 та 5 талярів.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 4 арк. (арк. 1; 4 – обкладинка XIX ст.), арк. 2, 3 – два списки; 317 х 205 *мм*; папір прошито бавовняною ниткою; ветхий, з плямами, місцями розірваний і пошкоджений, край обтріпаний, у дірках, нижній правий кут арк. 3 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Семен Максимович; Данило Семенович; Андрій Яценко».

Печатка. Чотири: міста Чорнухи та козацько-старшинські, круглої та овальної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 3 зв.: «Випис з книг міских чорнусских на кгрунта монастирскіе, а именно на став и млын на Човновой прозываемій Кадяновскій. Року 1720 марта 10».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 196: «Выпис… на грунта м[о]н[а]стырскіе, а именно на став і млин на Човной состоящій

прозываемый Кадяновскій, на одном листу»; № 197: «Крепость… на млин Човновской состоящій прозываемый Кадяновскій того ж году мсца и числа, на одном листу»; оп. 1837 р., № 266; № 267.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 115, № 115 а, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: за оп. № 266; № 267[1]; арк. 2: Л. 139, № 194; № 26; арк. 2 зв.: № 185; № 195; арк. 3: Л. 139, № 195; № 31; арк. 3 зв.: № 186; № 196.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115.

236. 1720 р., липня 7. Глухів.

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря на Кадянівський млин на річці Човнова, двір в селі Сухоносівка з хатою, городом, нивою та інші маєтності.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 324 х 202 *мм;* стан паперу задовільний; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал ясневелможного добродія его млти пана гетьмана Иванна Скоропадского виданний до обители Красногорской на добра и на Кадяновщину, року 1720 июля 7».

Опис. Оп. 1786 р., ІІІ, № 49: «Універсал… на владеніе ставом, млином, одним колом на речке Човновой прозываемой Кодяновскій, двору в селі Сухоносовці из хатою, садом и огородом, лугом Ивана Тепки, двома дворами в Пирятині, дві коморы торговые с хутором под Василковом, в селі Корніевці над рекою Оржацею с яром, сінокосом, пахатным полем и гаем прозываемым

[1] Подвійний № 267 в описі 1837 р.

Степного, лісом от отца Андрея Мартиновича, викарія Свято-Спасого Пирятинского состоящіе в відомстві Красногорской Чорнуской пустынки, на александрійском одном листу и одной странице»; оп. 1837 р., № 75.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 3, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 83 зв.–84 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 123, № 47; за оп. № 75; арк. 2 зв.: № 47.

Джерела. Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 80–81; Документальна спадщина, № 68, с. 117–118; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104.

237. 1720 р., листопада 18. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про підтвердження права намісникові Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Дезидерію на володіння третьою частиною лісу пісківських жителів Максима і Дениса Даценченків.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 320 х 206 *мм*; папір із правого краю обтріпаний, ветхий, із плямами, з дірками; з лівого краю згори арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Семен Максимович; Леонтий Янковский; Андрій Яценко; Григорий Звірака».

Печатка. Дві: міста Чорнухи та козацько-старшинська, круглої та овальної форми, воскові, зеленого кольору, паперові кустодії.

Запис. На арк. 2 зв.: «Конфірмація з уряду чорнуского на третюю частку ліса от Максима и Диниса Даценченкув пісковских до обытели купленной».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 198: «Утверждение крепости на част [ ] от Максима и Дениса Даценченков м[о]н[а]стырю доставшося 1720 году ноября 18-го уряду чорнуского данная, на двох листах с числа коих один белой»; оп. 1837 р., № 267.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 116, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 196; № 22; за оп. № 267; арк. 2 зв.: № 187, № 197.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115–115 зв.

238. 1722 р., серпня 20. Остер.

Запис остерського уряду про надання жителями Остерської слободи ґрунтів біля річки Остер священику Григорію Вербицькому.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 326 х 200 *мм*; папір внизу обтріпаний; із лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Сергій Солонина; Павел Василиевич Боровик».

Печатка. Дві: міста Остра та козацько-старшинська, овальної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис з ратуша острицкого на пляци попу Григорію Вербицкому. 1722, августа 20».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 199: «Крепость на пляц священику Григорію Вербицкому 1722 году августа 20-го данная, на двох листах в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 268.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 117, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 358 зв.–359 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 197; за оп. № 268; арк. 2 зв.: № 188, № 198.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 48–49; Документальна спадщина, № 233, с. 295–296; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115 зв.

239. 1726 р., грудня 23. Київ.

Указ із Святішого Синоду архієпископу Київському і Галицькому Варлааму Ванатовичу про спірну справу між Пустинним Микільським та Михайлівським Золотоверхим монастирями і священиком Київської Подільської церкви Воскресіння Христового Федором Вишневським щодо розмежування ленковських та вигурівських ґрунтів.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 6 арк. (арк. 6 – чистий); 350 х 220 *мм*; папір прошито бавовняною ниткою, з плямами; скоропис; текст починається з арк. 2; чорнило коричневе; документ завірений 28 квітня 1729 року.

Підпис. Членів Київської духовної консисторії.

Запис. На арк. 1: «На село Выгуровщину и кг[р]унт ленковскій»; «Указ ея императорского величества на розграниченіе земли монастырской Николской и Михайловской з Воскрісенскими»; на арк. 6: «1726».

Печатка. Кафедрального Софійського собору, овальної форми, воскова, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 201: «Справочная копія Указа из святеишаго правительствующаго Синода 1726 года декабря 23-го на село Выгуровщину и грунт Ленковскій данный, на четырех листах засвидительствованіем в справки Кіевской духовной Конссісторіи»; оп. 1837 р., № 269.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 118, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 199; за оп. № 269; арк. 6 зв.: № 190; № 200.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115 зв.

240. 1727 р., липня 27. Санкт-Петербург.

Указ із Сенату в Малоросійську колегію про дозвіл не брати податі в казну за продаж вина, пива та меду в корчмі Михайлівського Золотоверхого монастиря.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 325 х 205 *мм*; гербовий папір 1726 року з філігранню і клеймами в правих верхніх кутах аркушів, на згинах надірваний, є дірки; скоропис; чорнило чорне, коричневе.

Підпис. «Аврам Сверчков; Иван Богданов; Алексій Остафьев».

Запис. На арк. 2 зв.: «З високого Сената о небраню денег в Колегію Малоросійскую з шинков монастирских ¯септеврія 3 дня[-1]».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 202: «Указ из правительствующаго Сената в Малороссіискую Коллегію, чтобы из питейного состоящаго близ м[о]н[а]стыря дому не брать в казну никаких доходов 1727 года июля 27, на одном листу и другой белой»; оп. 1837 р., № 270.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 270, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 239 зв.–240, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 200; за оп. № 270; арк. 2 зв.: № 191; № 201.

Джерела. Петров, с. 174; Документальна спадщина, № 156, с. 212; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 4; ф. 160, № 2996, арк. 115 зв.

241. 1727 р., серпня 25. Санкт-Петербург.

Указ із Малоросійської колегії ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Олексію про дозвіл не брати податі в казну за продаж вина, пива та меду в корчмі монастиря.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 320 х 180 *мм*; 320 х 227 *мм*; папір з плямами зеленого кольору, правий нижній кут арк. 1 обтріпаний, із правого краю середньої частини арк. 2 вирізаний; скоропис; чорнило чорне і коричневе.

Підпис. «Афанасей Арсеньев; Петр Кошелев; Андрей Колычов; Григорей Волков; Яков Булчаков».

Печатка. Сургучна, круглої форми, чорного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «О небраню з шинков в Колегію зборов сетеврія 4 дня».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 204: «Указ Малороссіиской Коллегіи, чтоб по указу сенатскому по духовному збору от меду с м[о]н[а]стыря в Коллегію не брать 1727 года августа 25-го, на двох листах»; оп. 1837 р., № 271.

---

[1] Закреслено.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 119, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 240–240 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 202; за оп. № 271; арк. 2 зв.: № 193; № 203.

Джерела. Документальна спадщина, № 157, с. 213; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 4; ф. 160, № 2996, арк. 115 зв.

242. 1729 р., березня 31. Москва.*

Жалувана грамота імператора Петра II ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Олексію Петрині про підтвердження грамот царів Олексія Михайловича, Петра I, привілеїв польських королів та гетьманських універсалів на продаж напоїв у корчмі та володіння маєтностями, землями, млинами.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 4 арк.; пергамент перекладений захисною червоною тканиною, на маргінесах рукопису срібні, золоті та різнокольорові візерунки, в тканинній оправі червоного кольору з білими візерунками (оп. 1786 р.).

Підпис. «Головкин».

Печатка. Державна, висла, круглої форми, воскова, червоного кольору, в срібному з позолоченим гербом «ковчежці» (оп. 1786 р.).

Опис. Оп. 1786 р., I, № 6: «Грамота… подтвердительная на владеніе маетностей, угодій, на паргамене, четырех листах, в переплете с красными матерьями и перекладками в оправке красной матеріи с білим квітом, а на маренесах по листам вокруг серебром, золотом и разных цветов красками разведенная, с привісною болшою на красном воску в серебрянном с вызолоченным гербом ковчежце, притисненною печатью, 1729 году марта 31-го данная»; оп. 1837 р., № 6.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 507 зв.–508, **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 131, с. 30; Документальна спадщина, № 314, с. 403–404; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 34; ф. 160, № 2996, арк. 100.

243. 1730 р., квітня 13. Поблизу Сухоносівки.

Уступний запис поставмуцького священика Покровської церкви Івана Климова на грунт Слюзовщина в селі Слобідка Городиської сотні Лубенського полку намісникові Красногірського Чорнуського монастиря Даниїлу Стапольському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 313 х 210 *мм*; папір з плямами зеленого кольору, правий нижній кут арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іоан Климов».

Печатка. Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря, овальної форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «О грунт Слюзощина от попа пуставницкого наданий»; «1730».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 206: «Крепость уступочная от священика поставницкого Иоана Климова 1730 году априля 13-го на грунт прозываемый Слюзовщину в селе Слободке состоящіи данная, на двох листах, в том числе тры страницы белые»; оп. 1837 р., № 273.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 121, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 204; за оп. № 273; арк. 2 зв.: № 195; № 205.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116.

244. 1730 р., листопада 10. Остер.

Купчий запис дружини Артема Войнича Агафії на продаж двору біля Слобідської греблі в місті Остер значному товаришу Київського полку Гнату Вербицькому.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 335 х 203 *мм*; папір з плямами, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Михайло Солоніна; Іван Дворецкий; Федор Комарецкий; Семен Бородавка; Павел Записоцкій».

Печатка. Три: міста Остер та козацько-старшинські, овальної та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Право на двор острицкий от отца Григория Вербицкого. 1730 ноеврія 10».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 207: «Крепость на двор острицкіи от реченного священика Григорія Вербицкого 1730 года ноября 10-го данная, на двох листах с коих один белой с уряду остерского»; оп. 1837 р., № 274.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 122, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 359 зв.–360, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 205; за оп. № 274; арк. 2 зв.: № 196; № 206.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 49–50; Документальна спадщина, № 235, с. 298; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 116.

245. 1731 р., лютого 19. Лохвиця.

Запис лохвицького уряду про продаж токарівською жителькою Пелагеєю Певнихою жителеві села Піски Герасимові Олещенку лісу під селом Бодаква.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 317 х 200 *мм*; папір з плямами, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Михайло Кирилович; Роман Яковлев; Хведор Щербина; Сідор Яковенко, Мойсій Панасенко; Александер Загоровскій».

Печатка. Міста Лохвиця, овальної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис с книг уряду Лохвицкого, в котором іміется запис продажи ліса под селом Бодаквою з ограниченіем от Пелагіи Півнихи, жителки токарской, Герасимові Олещенку, жителеві Пісок Малих,

за коп двадцат сполна доброй монети, который ліс от Герасіма послі до обытели Сто-Михайловскою куплею достальця. Діялось літа і дня 1731 февраля 19».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 208: «Крепость… на ліс под селом Бодаквою с ограниченіем состоящіе 1731 года февраля 19-го данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 275.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 123, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 399 зв.–400, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 206; за оп. № 275; арк. 2 зв.: № 197; № 207.

Джерела. Документальна спадщина, № 261, с. 330–331; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116.

246. 1731 р., березня 4. Остер.

Дарчий запис значного товариша Київського полку Гната Вербицького на двір біля Слобідської греблі в місті Остер слобідському остерському священику Троїцької церкви Григорію Вербицькому.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 316 х 196 *мм*; папір з плямами, з нижнього краю арк. 1 надрізаний для притиснення печаток, правий кут вирізаний; скоропис; чорнило чорне і коричневе.

Підпис. «Ігнат Вербицкий; Михайло Солоніна; Іван Дворецкий; Федор Комарецкий; Семен Бородавка; Павел Записоцкій».

Печатка. Три: міста Остер та козацько-старшинські, овальної та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Крепость на двор острицкий от отца Григория Вербицкого».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 205: «Крепость на двор острицкій от священика Григорія Вербицкого 1731 года марта 4-го, на двох листах, с коих один белой с утвержденіем ратуше остерской»; оп. 1837 р., № 272.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 120, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 360 зв.–361, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 203; за оп. № 272; арк. 2 зв.: № 194; № 204.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 50; Документальна спадщина, № 235, с. 298; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115 зв.–116.

247. 1734 р., червня 9. с. Дубина.

Мирова постанова між Софійським та Михайлівським Золотоверхим монастирями про розмежування рославицьких та глеваських ґрунтів.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 3 зв., 4 – чисті); 320 х 207 *мм*; папір з плямами, прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Назарий Солонина; Товія; Вениамин; Корнилий».

Печатка. Чотири: особисті, ієромонахов київських монастирів, овальної та восьмикутної форми, сургучні, червоного кольору.

Запис. На арк. 4 зв.: «Розграниченне села Глевахи из маетностями архиерейскими»; «1734 году, июне 9»; «1734 года».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 209: «Миролюбное постановленіе… о разграниченіи села Глевахи с грунтами Софеискими, на четырех листах, в том числе лист и страница белые»; оп. 1837 р., № 276.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 124, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 207; за оп. № 276; арк. 4 зв.: № 198; № 208.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116 зв.

248. 1736 р., квітня 5. Остер.

Запис остерського уряду про продаж слобідським священиком Кирилом Свідерським пляцу Павла Бабарики на Вовчій горі Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк., (арк. 1 зв., 2 – чисті); 327 х 213 *мм*; папір із лівого краю ветхий, обтріпаний, посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле.

Печатка. Дві: міста Остер, круглої та овальної (не відтиснена) форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «О том же дворі Ігната Палюка».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 210: «Крепость на проданной от священика Остерской Слободки Кирила Свідерского на плец, прозываемый Павла Бабарики, 1736 году апрыля 5-го, с уряду остерского, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 277.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 125, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 208; за оп. № 277; арк. 2 зв.: № 209.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116.

249. 1738 р., березня 1. Остер.

Церограф слобідського остерського жителя Гната Палюка про заставу двору з пляцом ченцю Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Геннадію.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий): 330 х 210 *мм*; папір по краях обтріпаний, із лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Міста Остер, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Діло о заставі двора Ігната Палюка, жителя слободского острицкого, 1738-го года».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 211: «Крепость о заставе двора 1738 года марта 1-го с утвержденіем остерского уряду данная, на двох листах, в том числе лист и страница белые»; оп. 1837 р., № 278.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 126, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 209; за оп. № 278; арк. 1 зв.: № 200; арк. 2 зв.: № 199; № 210.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116.

250. 1742 р., грудня 11. Москва.*

Жалувана грамота цариці Єлизавети Петрівни ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Сильвестру Думницькому про підтвердження грамот імператорів Петра І, Петра ІІ, привілеїв королів та гетьманських універсалів на продаж напоїв у корчмі та володіння маєтностями, ґрунтами, млинами.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; пергамен перекладений захисною червоною шовковою тканиною, в червоній штофовій тканинній оправі (оп. 1786 р.).

Підпис. «Долгорукой; Иван Трубецкий; Григорий Петров син Чернишев; Ушаков Куракин; А. Бестужев-Рюмин» та ін.

Печатка. Державна, висла, круглої форми, воскова, червоного кольору, в срібному з позолоченим гербом «ковчежці» (оп. 1786 р.); втрачена *(Курдюмов)*.

Опис. Оп. 1786 р., І, № 7[1]: «Грамота… в подтвержденіе прежних высочайших грамот, королевских привиллегій и гетманских универсалов на всі монастырскіе маетности и всякіе угодіи, 1742 году декабря 11-го, данная на паргамене, двух листах, в переплете, с красною обложенной красным штофом, с привісною болшою в серебранном с вызолоченным гербом ковчежце, на красном воску, притисненною печатью»; оп. 1837 р., № 7.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 508 зв.–509 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 140, с. 32; Документальна спадщина, № 315, с. 404–405; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 34; ф. 160, № 2996, арк. 100.

---

[1] В описі подвійний номер – № 6.

251. 1745 р., лютого 15. Глухів.

Декрет Генерального військового суду про спірну справу між Михайлівським Золотоверхим та Межигірським монастирями стосовно наїзду підданих Межигірського монастиря жителів Євминської слобідки Семена Стригуна з товаришами на ліс Малий Кормил під селом Крехаїв.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 9 арк. (арк. 8–9 – чисті); 333 х 205 *мм;* на корінці паперу є дірки, зроблені для прошивки ниткою; скоропис; чорнило коричневе; документ завірений 28 липня 1745 року.

Підпис. «Іванъ Іллин; Петръ Безобразов; Алексей Семенов; Яков Лизогуб; Яким Горленко; Яковъ Маркович; Іванъ Пиковець».

Печатка. Генерального військового суду, овальної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 213: «Копія справочная решенія воскового Генералного суда по иску сего м[о]н[а]стыря на Межигорский о наезде евминскими жителями самоправно на ліс сего м[о]н[а]стыря под Крехаевом стоячій, прозываемый Малый Кормыл, 1745 года февраля 15-го, на восми листах и два листа белые, и печать восковая на бумаге шнурком шолковым красным переплетена»; оп. 1837 р., № 279.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 127, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 141, № 211; за оп. № 279; арк. 2 зв.: № 201; № 212.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116 зв.

252. 1746 р., лютого 4. Санкт-Петербург.

Указ із Сенату архімандриту Михайлівського Золотоверхого монастиря Сильвестру Думинському про підтвердження права на продаж вина, пива й меду і наказ Київській губернській канцелярії та іншим інстанціям в Києві не чинити кривду в корчмі монастиря.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 330 х 210 *мм*; папір із верхнього краю аркушів ветхий, обгорілий, гербовий папір 1744 року з філігранню і клеймами в правих верхніх кутах аркушів, на арк. 2 зв. відомості про отримання Київською губернською канцелярією, запис у протоколі та ознайомлення київського губернатора 29 березня 1746 року; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Михайло Навотор[с]цов; Яков Тимофіев».

Печатка. Сургучна, круглої форми, чорного кольору, що притискає навхрест протягнуті крізь арк. 2 паперові смужки.

Запис. На арк. 2 зв.: «1746 года марта 29 д[ня] получен. Записал в протокол, и того ж числа гпдну губернатору объявлен».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 214: «Подлиный открытый Указ из правительствующаго Сената 1746 года февраля 4-го сему м[о]н[а]стырю данный с означеніем, что от онаго Кіевской губернской канцеляріи Указом подтверждено, дабы она и прочіе команды в продаже в имеющемся близ сего м[о]н[а]стыря, построенном на м[о]н[а]стырской земле двор питейний, то никакова запрещенія и помешательства не чинил, на двох листах, в том числе страница белая»; оп. 1837 р., № 280.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 128, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 141, № 212; за оп. № 280; арк. 2 зв.: № 213.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116 зв.

253. 1746 р., грудня 11. Глухів.

Універсал Генеральної військової канцелярії про заборону остерському сотнику чинити кривду Михайлівському Золотоверхому монастиреві в отриманні військової частини прибутків із трьох млинів на Слобідській греблі на річці Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк.; 340 х 225 *мм*; папір прошито шовковою ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Алексей Изволский; Федор Лисенко; Іван Челищев; М[ихайло] Скоропадский».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, притиснена на арк. 3 зв. подвійною прямокутною кустодією, яка ще додатково по периметру прикріплена червоним сургучом.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 215: «Універсал Генералной войсковой канцеляріи о невоспрященіи собирать монастырю войсковой части с мелниц остерских, 1746 года декабря 11-го, на четырех листах, в том числе лист и страница белые»; оп. 1837 р., № 281.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 129, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 141, № 213; за оп. № 281; арк. 4 зв.: № 203; № 214.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116 зв.

254. 1747 р., червня 6. Київ.

Мирова постанова між Києво-Печерською лаврою та Михайлівським Золотоверхим монастирем про розмежування васильківських, болдаївських[1], глеваських і малютинських ґрунтів із підтверджувальним записом соборних старців від 13 листопада 1747 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк.; 323 х 190 *мм*; папір прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Кондрат; Модест; Тимофей Щербацкій».

Печатка. Дві: Києво-Печерської лаври та Михайлівського Золотоверхого монастиря, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

---

[1] Болдаївка (Будаївка) – історична назва до XVIII ст. сучасного міста Боярка Києво-Святошинського району Київської області.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 216: «Миролюбное постановленіе Печерской лавры и сего монастыря о грунтах Печерской лавры василковских и бодаевских, а Михайловского глеваских и малютянских, с подписом настоятельских рук и братіи и печатми м[о]н[а]стырскими утвержденое»; оп. 1837 р., № 282.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 130, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 141, № 214; за оп. № 282; арк. 4 зв.: № 204; № 215.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116 зв.

255. 1747 р., липня 28. Київ.

Мирова постанова між Києво-Печерською лаврою та Михайлівським Золотоверхим монастирем про розмежування васильківських та данилівських ґрунтів із підтверджувальним записом соборних старців від 13 листопада 1747 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк., 320 х 206 *мм*; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Кондрат; Модест; Тимофей Щербацкій».

Печатка. Дві: Києво-Печерської лаври та Михайлівського Золотоверхого монастиря, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 217: «Миролюбное постановленіе Печерской лавры и сего монастыре о грунтах Печерской лавры василковских и даниловских, того ж году (1747. – *С.С.*) июля 28, на 2 листах, подписом и печатми монастырскими утвержденое»; оп. 1837 р., № 283.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 131, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 141, № 215; за оп. № 283; арк. 2 зв.: № 205; № 216.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116 зв.

256. 1747 р., серпня 5. Київ.

Мирова постанова між Києво-Печерською лаврою та Михайлівським Золотоверхим монастирем про розмежування безрадицьких ґрунтів та острова Кораблище з підтверджувальним записом соборних старців від 13 листопада 1747 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 320 х 207 *мм*; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Кондрат; Модест; Тимофей Щербацкій».

Печатка. Дві: Києво-Печерської лаври та Михайлівського Золотоверхого монастиря, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 218: «Миролюбное постановленіе той же Лавры с сым же монастырем о грунтах Печерской лавры безрадицких, а имено лугов прозываемых козинских, виленских, караблиских и безрадицких, а Михайловского м[о]н[а]стыря сінокосного острова церковное називаемое Кораблище, 1747 года августа 5-го, на двох листах, подписом и печатьми м[о]н[а]стырскими Укрепленно»; оп. 1837 р., № 284.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 132, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 141, № 216; за оп. № 284; арк. 2 зв.: № 205; № 217.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116 зв.

257. 1747 р., жовтня 24. Київ.

Мирова постанова між Троїцьким Больничним та Михайлівським Золотоверхим монастирями про розмежування ґрунтів сіл Троєщина та Вигурівщина з підтверджувальним записом соборних старців від 13 листопада 1747 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 311 х 199 *мм*; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Кондрат; Модест; Тимофей Щербацкій».

Печатка. Дві: Києво-Печерської лаври та Михайлівського Золотоверхого монастиря, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 219: «Миролюбное постановленіе Кіево-Печерской лавры с Михайловским м[о]н[а]стырем о грунтах Печерской лавры Троецкого Болницкого м[о]н[а]стыря села Троетчины, а Михайловского села Выгуровщины, 1747 года октября 24-го, на двох листах, подписом и печатмы м[о]н[а]стырскими укреплено»; оп. 1837 р., № 285.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 133, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 141, № 217; за оп. № 285; арк. 2 зв.: № 206; № 218.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117.

258. 1750 р., лютого 4. Остер.

Купчий запис вовчогорського жителя Василя Новозчинця старогородському священику Кирилу Свідерському про продаж двору із садом у селі Вовча гора із підтверджувальним записом остерського уряду про наступну передачу в посесію цих ґрунтів монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 353 х 209 *мм*; папір по краях обтріпаний, з плямами, дірками, на згині надірваний; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Василь Новозчінець; Лазар Костученко; Василь Бразілевич; Леонтій Бертух; Максим Руденок; Кирил Свідерский».

Печатка. Міста Остер, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Сія купча уступна на грунт из садом Вовчой горі в пусті находащійся по [ ] домом мо[на]стира К. З. В. М., которая на ураді утверждена, [1]1767[-1], сентября 4-го».

---

[1] Закреслено.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 219[1]: «Крепость купчая 1750 года февраля 4-го от жителей деревни Вовчой горы Василя Новозчиного на двор с огородом пресвитору старогодскому остерскому Кирилу Свідеровскому, на одном листе, с утвержденіем ратуше Остерской»; оп. 1837 р., № 286.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 134, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 218; за оп. № 286; зв. арк. 1: № 207; № 219.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117.

259. 1750 р., квітня 5. с. Городище.

Уступний запис ченця Мануїла (Михайла) Родича, хорошківського жителя, на двір, поле, сіножать та ліс Троїцькому Красногірському Чорнуському монастирю із підтверджувальним записом городиського уряду від 5 травня 1750 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 338 х 207 *мм*; папір з плямами, по краях обтріпаний, лівий верхній кут аркушів відірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Мануил Родич; Филип Петровский; Іван Василевский; Федор [ ]».

Печатка. Міста Городище, овальної форми, воскова, червоного кольору, пошкоджена.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 220: «Крепость на двор состоящій в селі Хорошках, пахатное и сінокосное поле и ліс от Мануила Равича, того ж году (1747. – *С.С.*) априля 5-го м[о]н[а]стырю данная, с утвержденіем сотенной Городиской канцеляріи, на двух листах»; оп. 1837 р., № 287.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 135, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 219; за оп. № 287; арк. 2 зв.: № 208; № 220.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117.

[1] Подвійний номер.

260. 1750 р., травня 5. Остер.

Запис остерського уряду про продаж Микитою Силенком двору в Остерській слободі старогородському священику Кирилу Свідерському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 340 х 215 *мм*; папір по краях обтріпаний, правий верхній кут арк. 1 відірваний, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Дві: міста Остер та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «По сей купчи, данной от іерея слободского остерского Кирилла Свідерского, пляц в той слободки ву пусті находится. 1767 года сентября 4 дня, смотрен Б».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 221: «Купчая крепость от жителя остерского Никыты Силенка 1750 году маия 5-го тому ж священику Свідерскому на двор имеющейся в Слободки Остерской, на двох листах, с утвержденіем Остерской сотенной канцеляріи»; оп. 1837 р., № 288.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 136, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 220; за оп. № 288; арк. 2 зв.: № 210; № 221.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117.

261. 1750 р., травня 5. Остер.

Запис остерського уряду про продаж Вірою Вурлинець двору в Остерській слободі старогородському священику Кирилу Свідерському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 340 х 215 *мм*; папір з правого верхнього краю обтріпаний, посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Михайло Солоніна; Петро Ростовскій; Федор Кононенко; Григорій Синица; Яков [ ]».

Печатка. Дві: міста Остер та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «По сему писанію данному от сотенной канцеляріи Остерской іерею слободскому Кириллу Свідерскому люде монастирскіе живут. 1767 года сентября 4 дня. Под літерою Г».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 222: «Крепость з сотенной Остерской канцеляріи выше писанному пресвитору Свідерскому того ж году (1750. – *С.С.*) маия 5-го на владеніе іміющагося в Слободкі Остерской двора по куплі от Силенка доставшагося с землею данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 289.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 137, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 221; за оп. № 289; зв. арк. 2: № 211; № 222.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117.

262. 1750 р., липня 17. Остер.

Купчий запис Петра Гречківського про продаж грицаївського города в хуторі Упирі Панку Погуляю за несплачений борг[1].

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 345 х 209 *мм*; папір із правого краю ветхий, посередині розірваний із втратою тексту, є плями; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Петр Гречковский».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 2: «Крепость… от служителя дому его сіятелства Алексіевского Петра Гречковского на продажу ним Панку Погуляю огорода в хуторі Упирях прозываемой Грицаевского»; оп. 1837 р., № 80.

[1] Петро Гречківський продав город за несплачений борг свого дядька, Михайла Яковченка, за вироком Остерської сотенної канцелярії. Документ за здавальним описом купчих 1785 р. – № 4 (ІР НБУВ. Ф. 420. № 11. Арк.1 зв.).

Запис. На арк. 2 зв.: «Упири».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 6, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124, № 2; № 4; за оп. № 80; арк. 2 зв.: № 2.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104–104 зв.

263. 1755 р., квітня 27. Чорнухи.

Купчий запис чорнуської жительки Параскевії Вакуленкової про продаж поля та сіножаті біля села Березова Рудка харківецькому священику Петру Галабуцькому.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 335 х 210 *мм*; папір на арк. 2 з дірками; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Никита Вакуловскій; Ярема Сулимъ; Алексій Шевченко, Степанъ Бондиев».

Печатка. Особиста, овальної форми, сургучна, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 223: «Крепость купчая на поле пахатное и сінокосное от Никиты Вокуловского, чернеского жителя, присвитеру харковскому Петру Галабунскому 1755 году априля 27, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 290.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 138, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л.142, № 222; за оп. № 290; арк. 2 зв.: № 212; № 223.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117.

264. 1755 р., серпня 1. Лохвиця.

Уступний запис Єфросинії Гамалії на поле Соколинівське та ниви Перепеличевські намісннику Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Варсонофію з підтверджувальним записом лохвицького уряду від 4 серпня 1755 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 334 х 212 *мм*; папір прошито бавовняною ниткою, розірваний по згину внизу; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Гамалія».

Печатка. Дві: міста Лохвиця та особиста, восьмикутної та овальної форми, сургучна та воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 224: «Крепость уступная на поле Соколиновское, лан Перепеличевскій, также долину сінокосную Перепеличевскую от Ефросініи м[о]н[а]стырю данная 1755 года августа 1-го с утвержденіем уряду сотенного лохвицкого, на двох листах»; оп. 1837 р., № 291.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 139, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 223; за оп. № 291; арк. 2 зв.: № 213; № 224.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117.

265. 1756 р., березня 31. Київ.

Мирова постанова між Софійським та Михайлівським Золотоверхим монастирями про розмежування ґрунтів сіл Зазим'є та Вигурівщина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 10 арк. (арк. 9, 10 – чисті); 353 х 214 *мм*; папір прошито шовковою стрічкою синього кольору та додатково бавовняною ниткою закріплено внизу; кінці шовкової стрічки на арк. 8 зв. протягнуті крізь дві нижні печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іосифъ Миткевичъ; Лука Кременецкій; Сидір Гамалія; Варсонуфій Антонович; Тимофей Щербацкій».

Печатка. Вісім: особисті, овальні, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 225: «Миролюбное разграниче ніе 1756 года марта 30-го, учиненное в грунтах Кіево-Софеиского и сего Михайловского м[о]н[а]стырей, на десяти листах, в том числе тры листа белые»; оп. 1837 р., № 292.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 140, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 224; № 214; за оп. № 292; арк. 2 зв.: № 214; № 225.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8–8 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

266. 1760 р., лютого 23. Київ.

Випис із канцелярії Київської сотні Київського полку про підтвердження розмежування ґрунтів між Києво-Печерською лаврою та Михайлівським Золотоверхим монастирем за чотирма мировими постановами від 6 червня, 28 липня, 5 серпня та 24 жовтня 1747 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 6 арк. (арк. 5 зв., 6 – чисті); 297 х 212 *мм*; папір прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Павелъ Гудима; Павелъ Маслович; Григорій Голикъ».

Печатка. Київської сотні, восьмикутної форми, сургуч-на, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 226: «Выпись з сотенной кіевской канцеляріи из сознатья четырех миролюбных писем, учиненных в грунтах Киево-Печерскою лаврою и сим м[о]н[а]стырем 1760 года февраля, данная на шести листах, с коих лист и страница белые»; оп. 1837 р., № 293.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 141, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 224; за оп. № 293; арк. 6 зв.: № 215; № 226.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

267. 1761 р., квітня 18. Остер.

Купчий запис остерського козака Андрія Галушка про продаж хутора в селі Упирі з будівлями і землями генеральному бунчужному Осипу Лук'яновичу Закревському та чотири попередні документи про продаж цих маєтностей іншим власникам[1].

Мова. Українська.

[1] За здавальним описом купчих 1785 р. – № 2. (ІР НБУВ. Ф. 420. № 11. Арк.1 зв.).

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 10 арк.; 345 х 210 *мм;* папір ветхий, з плямами, прошито бавовняною ниткою, арк. 6 –1/4 згори відсутня, внизу посередині арк. 8 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Андрий Галушка; Григорий Могила».

Печатка. Дев'ять: на арк. 1 зв. – 3; арк. 4 зв. – 2; арк. 7 – 1; арк. 8 – 2; арк. 10 – 1; міста Остер та козацько-старшинські, овальної та восьмикутної форми, сургучні, воскові, червоного та зеленого кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 3: «Крепость… при котором купчем записе приложенны старинные два таковы же: один [1758 году октября 17, а другой 1742 году генваря 23][1], на те ж имения служащие упадочная подписка [1]759 мая 25, данная от жителя Понтелея Погуляя на уступку оному Закревскому за долг двора з гаем, пахатным полем, при которой подписке приложена копия на тот же огород служащий купчей крепости [1]757 генваря 9 от Ивана Костенка Петру Погуляенку данный»; оп. 1837 р., № 81.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 81, ***оригінал.***

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124, № 3; № 2; за оп. № 81; арк. 4: № 3; арк. 9 зв.: № 3.

Джерела. Петров, с. 169; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

268. 1763 р., січня 5. Лохвиця.

Купчий запис військового товариша Якова Гамалії про продаж безсальських ґрунтів та Нестеренкового поля харківецькому священику Петру Галабуцькому.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 353 х 214 *мм*; папір по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Яковъ Гамалія; Семенъ Гамалія; Іосиф Гамалія;

[1] За описами 1786 р. та 1837 р. дати подані з помилками, тому в квадратних дужках подаються дати за здавальним описом цих купчих 1785 р. (ІР НБУВ. Ф. 420. № 11. Арк.1 зв.).

Николай Гамалія; Михайло Гамалія; Федоръ Гамалія».

Печатка. П'ять: особисті, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 227: «Крепость купчая иерея протопопіи Лохвицкой харковскому Петру Галабуцкому от войскового товарища Якова Гамаліи на пахатное поле, 1763 года генваря 5-го данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 294.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 142, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 226; за оп. № 294; арк. 2 зв.: № 216; № 227.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

269. 1763 р., квітня 30. Чернігів.

Декрет Чернігівського полкового суду про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння Орининськими ґрунтами та Дівич-горою.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 18 арк. (арк. 18 – чистий); 356 х 225 *мм*; папір прошито бавовняною ниткою, арк. 1–2, 15–18 – ветхі; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Петръ Милорадович, Іван Сахновскій; Тимофій Синюта; Андрей [Миткевич]».

Печатка. Чернігівського полкового суду, овальної форми, сургучна, червоного кольору, пошкоджена.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 228: «Декрет с полкового Черниговского суда 1763 года априля 30 на владеніе земли Девич горы Ориновской м[о]н[а]стырю данный, на 18 листах, с коих один белой»; оп. 1837 р., № 295.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 143, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 227; за оп. № 295; арк. 18 зв.: № 228.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

270. 1764 р., травня 11. Остер.

Купчий запис остерського козака Романа Дранка про продаж частини млина на Шидлівській греблі на річці Остер генеральному бунчужному Осипу Лук'яновичу Закревському з підтверджувальним записом остерського уряду від 12 травня 1764 року[1].

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 348 х 216 *мм;* папір ветхий, по краях обтріпаний, з плямами; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Роман Дранка; Петро Илченко; Иван Ясенко».

Печатка. П'ять: на арк. 1 зв. – 4; арк. 2 – 1; козацько-старшинські, овальної та восьмикутної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 4: «Крепость… на продажу бунчучному генеральному Закревскому половинной части мельницы, состоящей на Шидловской гребле»; оп. 1837 р., № 82.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 7, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124; № 4; № 6; за оп. № 82; арк. 2 зв.: № 4.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

271. 1766 р., вересня 7. Харківці.

Розписка харківецького священика Петра Галабуцького про передачу ґрунтів Марковщина та Ярмошковщина біля хутора Хейловщина намісникові Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Євстратію в обмін на двір із нивою Соколівщина в селі Харківці.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 –чистий); 335 х 210 *мм*; папір по краях забруднений; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Петръ Галабуцкій; Григорій Щочка; Афанасей Завгородка; Василь Сердюкъ».

Печатка. Чотири: особисті, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

---

[1] За здавальним описом купчих 1785 р. – № 6 (ІР НБУВ. Ф. 420. № 11. Арк. 2).

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 229: «Подписка от священика харковского Петра Галабуцкого на землю пахатную и сінокосную прозываемую Марковщину поблизу хутора Хейловского лежачую, данная м[о]н[а]стырю 1766 сентября 7-го, на двох листах»; оп. 1837 р., № 296.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 144, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 228; за оп. № 296; арк. 2 зв.: № 217; № 229.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

272. 1766 р., вересня 7. Харківці, Лубни.

Уступний запис харківецького священика Петра Галабуцького про передачу земель Марковщина та Ярмошковщина біля хутора Хейловщина намісніку Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Євстратію в обмін на двір з нивою Соколівщина в селі Харківці з підтверджувальним записом Лубенського земського суду від 10 вересня 1767 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 3 зв., 4 – чисті); 330 х 210 *мм*; папір прошито бавовняною ниткою, внизу з правого краю арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе і чорне.

Підпис. «Петръ Галабуцкій; Іван Кулябка; Гаврило Хмілевскій та ін.».

Печатка. П'ять: на арк. 1 зв. – особисті, сургучні, овальної та восьмикутної форми, на арк. 2 – судова, воскова, круглої форми, червоного кольору; паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 230: «Крепость священика харковского Петра Галабуцкого на землю пахатную и сінокосную прозываемую Марковщину 1766 года сентября 7-го данная, на четырех листах, в том числе тры страницы белые, с утвержденіем земского повіта Лубенского суда»; оп. 1837 р., № 297.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 145, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 229; за оп. № 297; арк. 2 зв.: № 218; № 230.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

273. 1766 р., вересня 17. Ромни.

Повинний запис козаків Першосенчанської сотні бодаквʹянських жителів Івана Радченка, Грицька Павлюченка та Василя Сердюченка із зобовʹязанням не чинити шкоду у володіннях Михайлівського Золотоверхого монастиря на мосту Шепотин на річці Бодаква з підтверджувальним записом Роменського земського суду від 19 травня 1767 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 330 х 203 *мм*; папір по краях аркушів згори пошкоджений; праві верхні кути арк. 1, 2 відсутні; внизу з правого краю арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорій Михалский; Матвій Політика; Степанъ Савицкій; Андрей Самохвал, Григорій Дерделя, Столповский Адам; Степан [ ]; Григорій [ ]» .

Печатка. На арк. 1 зв., 2 – чотири: особисті, сургучні, овальної та круглої форми, на арк. 2 зв. – судова, воскова, круглої форми, червоного кольору; паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 231: «Крепость от козаков, жителей бодаковских, Ивана Рудченка, Григорія Павлюченка и Василя Сердюченка наизд состоящій на річкі Бодакві поуз мост прозываемый Шепотын 1766 году сентября 14-го данная, с утвержденіем суда земского повіту Роменского, на двох листах»; оп. 1837 р., № 298.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 146, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 230; за оп. № 298; арк. 2 зв.: № 219; № 231.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

274. 1768 р., січня 31. Київ.

Випис із Київської полкової лічильної комісії про дозвіл на продаж із публічного торгу млина на Шидлівській[1] греблі генеральному бунчужному Осипу Лук'яновичу Закревському за борг козака Романа Дранки[2].

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 4 арк.; 350 х 220 *мм*; папір ветхий, по краях обтріпаний, з плямами, прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Марк Богомулец».

Печатка. Київської полкової лічильної комісії, круглої форми, сургучна, червного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 5: «Выпис… на продажу ему (Осипу Закревському. – *С.С.*) с публичного торгу вышвписанной мельницы всей за завысяючой на козаку Дранки казенной за комисарство его долг»; оп. 1837 р., № 83.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 83, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124, № 5; № 7; за оп. № 83; арк. 4 зв.: № 5.

Джерела. Петров, с. 169; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

275. 1768 р., червня 11. Остер.

Декрет Остерського земського суду про спірну справу між підданними Михайлівського Золотоверхого монастиря з козаками Старогородської слободи міста Остер про право володіння сінокісними луками поблизу Слободи.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 8 арк. (арк. 7, 8 – чисті); 345 х 215 *мм*; папір прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Онуфрій Пригара; Михайло [ ]; Іван Столан[ ]».

Печатка. Три: особисті, овальної та восьмикутної форми, сургучні, червоного кольору.

---

[1] У Петрова – «Дышлевская».

[2] За здавальним описом купчих 1785 р. – № 7 (ІР НБУВ. Ф. 420. № 11. Арк. 2).

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 232: «Декрет с суда земского повіту Остерского о земле Старогородской Слободки 1768 году июня 11-го м[о]н[а]стырю данный на 8 листах, в том числе два листа белые»; оп. 1837 р., № 299.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 147, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л.143, №231; за оп. № 299; арк. 2 зв.: № 220; № 232.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

276. 1769 р., жовтня 23. Ромни.

Випис із Роменського земського суду про продаж значковим товаришем Лубенського полку Павлом Луговським лісу під селом Бодаква з двома хатами та озером бодакв'янському священику Стефану Квачовському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 350 х 215 *мм*; папір по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іванъ Ковалевскій; Павел Луговскій; Яков Луговскій; Семенъ Луговскій; Павелъ Пугач».

Печатка. Дві: судові, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 233: «Выпис з суда земского повіту Роменского священику бодаковскому Стефану Квачовскому о продаже значковым товарищем Павлом Луговским ему, Квачковскому, ліса под селом Бодаквою состоящего со всеми к оному принадлежностями 1769 года октября 23-го данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 300.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 148, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 232; за оп. № 300; арк. 2 зв.: № 221; № 233.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 118.

277. 1772 р., жовтня 7. Ромни.

Купчий запис бодакв'янського священика Стефана Квачовського про продаж лісу під селом Бодаква з двома хатами та озером Михайловскому Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 355 х 215 *мм*; папір по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Стефанъ Квачовскій; Семен Слюзъ; Степан Савицкий; Яков Пугач; Григорей Трушъ».

Печатка. П'ять: особисті, овальні, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 234: «Крепость купчая от священника бодаковского Стефана Квачовского 1772 года октября 7-го на ліс состоящій под селом Бодаквою с двома при оном подсусідческими хатами и всреди оного ліса риболовным озером м[о]н[а]стырю данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 301.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 149, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 233; за оп. № 301; арк. 2 зв.: № 222; № 234.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 118.

278. 1772 р., жовтня 10. Ромни.

Випис із роменських земських книг про продаж бодак-в'янським священиком Стефаном Квачовським лісу під селом Бодаква з двома хатами та озером Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 342 х 215 *мм*; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Ковалевскій; Яков Пугач».

Печатка. Дві: судові, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 235: «Выпис из книг земских повіту Роменску сему м[о]н[а]стырю на ліс под селом Бодаква состоящій со всеми к оному принадлежностями от священика бодаковского Стефана Квачовского, того ж 1772 году октября 10-го данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 302.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 150, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 234; за оп. № 302; арк. 2 зв.: № 223; № 235.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 118.

279. 1776 р., лютого 29. Остер.

Випис із земських книг остерського уряду про підтвердження продажу маєтностей прапорщика Олексія Закревського Олександру Андрійовичу Безбородькові.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 4 – чистий); 350 х 220 *мм*; папір ветхий, по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Онуфрій Пригара».

Печатка. Дві: особисті, круглої та овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 6: «Выпис… с конфирмаціею купчей крепости представленной от прапорщика Алексея Закревского на продажу им его сіятелству графу Безбородку разных [ ] добр»; оп. 1837 р., № 84.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 84, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124, № 6; № 5; за оп. № 84; арк. 4 зв.: № 6.

Джерела. Петров, с. 170; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

280. 1776 р., травня 15. Лубни.

Уступний запис пирятинського священика Церкви Успіння Богородиці Єлісея Максимовича на частину млина на Курінській греблі на річці Удай Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 334 х 212 *мм*; папір по краях обтріпаний, з дірками, згори праві кути арк. 1, 2 відірвані; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Еліссей Максімович; Андрій Илченко; Іовъ Булъбаш; Лев Гербаневскій; Петръ Илченко».

Печатка. П'ять: особисті, овальної та круглої форми, сургучні, червоного кольору

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 236: «Крепость уступочная от священика пирятинского Елисея Максимовича на коло млиновое состоящое на Куренской греблі м[о]н[а]стырю данная 1776 года маия 15-го, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 303.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 151, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 235; за оп. № 303; арк. 2 зв.: № 224; № 236.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 118.

281. 1776 р., травня 18. Лубни.

Випис із лубенських земських книг про передавання пирятинським священиком Церкви Успіння Богородиці Єлісеєм Максимовичем частини млина на Курінській греблі на річці Удай Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 355 х 218 *мм*; папір по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Гаврило Хмілевский».

Печатка. Дві: судові, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 237: «Выпис из крепосных суда земского повіту Лубенского книг Свято-Троецкому Красногорскому Чернускому м[о]н[а]стырю того ж году (1776. – *С.С.*) маия 18 на тое ж коло млиновое данная, на двох листах, в том числе страница белая»; оп. 1837 р., № 304.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 152, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 236; за оп. № 304; арк. 2 зв.: № 225; № 237.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 118.

282. 1785 р., травня 16. Київ.

Запис титулярного радника Івана Городиського, уповноваженого Олександра Андрійовича Безбородька, ігумену

Михайлівського Золотоверхого монастиря Тарасію Вербицькому про обмін межовими маєтностями в Старогородській слободі міста Остер з підтверджувальним записом суду Київської цивільної палати.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк., 364 х 230 *мм;* папір гербовий 1783 р. з філігранню і клеймами в правих верхніх кутах аркушів, по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Иван Городиский»

Печатка. Судова, Київської цивільної палати, овальної форми, сургучна, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 9: «Увязчій лист сему монастырю 1755 года маия 16 от поверенного его сіятелства графа Безбородка на именія…»; оп. 1837 р., № 86.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 9, **оригінал.**

Старі шифри. Арк.1: Л. 124, № 8; за оп. № 86; арк. 2 зв.: № 9.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

283. 1785 р., червня 24. Остер.

Випис з віддаточної комісії про пожалування рангових маєтностей Київського полку в селах Вовча гора, Волеваче, містах Козелець і Остер із переліком людей та нерухомості Олександру Андрійовичу Безбородькові.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 3 зв., 4 – чисті); 350 х 215 *мм*; папір ветхий, по краях місцями розірваний, прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Стефан [ ], Иван [ ]».

Печатка. Дві: комісарські, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 7: «Выпис из отдаточной комисии с засвидельствованием, что значащиеся по оной люди и имения по высочайшему пожалованию принадлежат… в отдачу его сиятельству Безбородку…»; оп. 1837 р., № 85.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 8, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124, № 7; № 8; за оп. № 85; арк. 4 зв.: № 7.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

284. 1785 р., серпня 14. Остер.

Опис уступних маєтностей від Олександра Андрійовича Безбородька Михайлівському Золотоверхому монастиреві в Старогородській слободі міста Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 6 арк. (арк. 6 – чистий); 343 х 210 *мм*; папір ветхий, по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Иван Городиский».

Печатка. Три: особисті, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 10: «Опис закупленным от его сиятелства графа Безбородка именій в уезде Остерском Старогородской Слободке состоящие… какие грунта за ними имеются, за подписом Ивана Городиского и свиделей, при печатях»; оп. 1837 р., № 87.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 10, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124, № 9; за оп. № 87; арк. 6 зв.: № 10.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

285. 1785 р., серпня 14. Остер.

Опис купчих, переданих Іваном Городиським, уповноваженим Олександра Андрійовича Безбородька Михайлівському Золотоверхому монастиреві на володіння козелецькими і упирівськими землями[1].

---

[1] Історія походження документів: документи оп. № 79–85 були передані титулярним радником Іваном [Васильовичем] Городиським, уповноваженим графа Олександра Андрійовича Безбородька, разом з отриманням цих маєтностей шляхом обміну з Михайлівським Золотоверхим монастирем за складеним описом 1785 р. (ІР НБУВ. Ф. 420. № 11. 2 арк.). Тому на цих документах, окрім основних шифрів, у правому куті згори додатково міститься ще один шифр чорнилом – за здавальним описом від № 1 до № 8. Документи за цим описом див. № 1 – оп. № 79; № 2 – оп. № 81, додатком до цих справ є дві купчі від 17 жовтня 1758 року та від

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 205 х 172 *мм*; папір ветхий; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Иван Городиский».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 10: «Опис закупленным от его сиятелства графа Безбородка именій в уезде Остерском Старогородской Слободке состоящие… какие грунта за ними имеются, за подписом Ивана Городиского и свиделей, при печатях»; оп. 1837 р., № 87.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 11, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: за оп. № 87.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

286. 1785 р., серпня 14. Остер.

Увідний лист із Остерського нижнього земського суду Михайлівському Золотоверхому монастиреві на володіння козелецькими та упирівськими ґрунтами й людьми, переданими графом Олександром Андрійовичом Безбородьком в обмін на монастирські маєтності в Старогородській слободі міста Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 340 х 210 *мм*; папір гербовий 1783 р. з філігранню і клеймами в правих верхніх кутах аркушів; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорій […]».

Печатка. Судова, круглої форми, сургучна, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 11: «Вводный лист из нижнего земского остерского суда…»; оп. 1837 р., № 88.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 12, **оригінал.**

---

23 січня 1742 року, № 3 – «Упадочная» розписка від 25 травня 1759 року упирівського жителя Пантелія Погуляя на уступку Осипу Закревському двору з гаєм, орного поля, додатком служать купчі від 9 січня 1757 року від Івана Костенка Петру Погуляю; № 4 – оп. № 80; № 5 – оп. № 84; № 6 – оп. № 85; № 7 – оп. № 83; № 8 – оп. № 82.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 125, № 10; за оп. № 88; арк. 2 зв.: № 11.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.–105.

287. 1785 р., серпня 16. Остер.

Увідний лист за указом Київської цивільної палати від козелецького городничого майора Олександра Федорова Михайлівському Золотоверхому монастиреві на володіння козелецькими млинами.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 347 х 220 *мм*; папір гербовий 1783 р. з філігранню і клеймами в правих верхніх кутах аркушів; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Александр Федоров».

Печатка. Судова, круглої форми, сургучна, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 12: «Вводный лист по указу Гражданской палаты от городничего козелецкого майора Федорова…»; оп. 1837 р., № 89.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 13, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 125, № 11; за оп. № 89; арк. 2 зв.: № 12.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 105.

ДОДАТОК 1

1. 1602 р., листопада 20. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства про справу Михайлівського Золотоверхого монастиря та Михайла Щасного Харлинського за право «зупольного» володіння озерами Подворне і Осетриця при селі Красносілля.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 87: «Выпис… в том что по жалобі Кіевского Золотоверхого Михайловского м[о]н[а]стыря в выбытье оного м[о]н[а]стыря спокойного владенія состоящими в Полще при селі Красносільи озерами Подворным и Осетрицею велено Михайле Харлинскому явится на показанному в выписи срок в суду»; оп. 1837 р., № 161.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 108 зв.

2. 1617 р., жовтня 9. Київ.

Випис із земських книг Київського воєводства про права Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння Либідськими та Орининськими ґрунтами.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 62: «Выпис… на землю Лебедскую и Орининскую, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 137.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.–8; ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

3. 1620 р., квітня 2. Житомир.

Випис із міських книг Житомирського замку про позов Михайлівського Золотоверхого монастиря стосовно володіння ґрунтами села Білогородка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 63: «Выпис… означающая позов на грунта в Белогородки принадлежащіе, на 1 листу»; оп. 1837 р., № 138.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

4. 1622 р., жовтня 1. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства про права Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння ґрунтами біля села Білогородка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Опис: оп. 1786 р., IV, № 64: «Выпис… на землю лежачую поблизу Белогородки, на 3 страницах»; оп. 1837 р., № 139.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

5. 1624 р., березня 1. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства про права Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння селом Рудки.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 65: «Выпис… на село Рудки данная, на 1 листу, оное село состоит в Полще и м[о]н[а]стыр не владеет»; оп. 1837 р., № 140.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

6. 1632 р., лютого 10. Київ.

Випис із земських книг Київського воєводства про права Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння Орининськими землями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 69: «Выпис… на землю Ориновскую данная, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 144.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.–8; ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

7. 1634 р., березня 24. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про право Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння хутором Либідський із млином на Оринінській землі.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 71: «Выпис… на хутор Либедской с мелницей состоящіе на земле Ориновской, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 145.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.–8; ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

8. 1636 р., січня 15. Київ.

Випис із земських книг Київського воєводства про «звикле послушенство» монастирських підданих ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Філатію Кезаревичу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 3 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 73: «Выпис… дабы игумену Михайловскому Филофею Кизаревичу живущіе в м[о]н[а]стырских селах подданные отдавали всякіе повинности, 1636 года генваря 15, при печати и шнурке зеленом шолковом, на 3 листах»; оп. 1837 р., № 147.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.–108[1].

9. 1636 р., лютого 27. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства Михайлівському Золотоверхому монастиреві про село Малютинка.

Мова. Українська.

[1] За описом 1837 р. помилка в даті: «1745 р., березня 12».

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 74: «Выпис… в котором упоминается село Малютенка, того ж году (1636. – *С.С.*) февраля 27, на 1 листу»; оп. 1837 р., № 148.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108.

10. 1637 р., березня 27. Варшава.*

Привілей короля Владислава IV Вази дворянину Северину Сумороку про підтвердження прав на володіння селом Білогородка.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Корони Польської, пошкоджена *(Курдюмов)*.

Опис. Оп. 1786 р., II, № 12: «Привилегія… с утвержденіем містечка Білогородки, на полском діалекте, на двух листах, с коих один белой, при обыкновенной печати, на оной привилегіи под строками 3 и 4 почерки»; оп. 1837 р., № 19.

Джерела. Курдюмов, № 41, с. 10; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 101.

11. 1638 р., вересня 18. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства Михайлівському Золотоверхому монастиреві про наїзд на монастирські Борщагівські маєтності.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 75: «Выпис… означающая имения поименованные в оной, 1638 года сентября 18, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 149.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108.

12. 1639 р., січня 21. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства Михайлівському Золотоверхому монастиреві про власні маєтності.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 76: «Выпис… на именія поименно значащіеся в оной, 1639 году генваря 21, виданная на 2 листах»; оп. 1837 р., № 150.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108.

13. 1642 р., березня 5. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства протестації Михайлівського Золотоверхого монастиря про наїзд на монастирські маєтності.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 78: «Выпис… означающая протестацію поименованную в оной, 1642 года марта 5, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 152.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108.

14. 1642 р., липня 19. Овруч.

Випис із гродських книг Овруцького замку протестації Михайлівського Золотоверхого монастиря про наїзд на монастирські Юрівські ґрунти.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 79: «Выпис… означающая протестацію на грунта Юрьювскіе того ж году (1642. – *С.С.*) июля 19, на двох листах»; оп. 1837 р., № 153.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108.

15. 1645 р., травня 29. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства Михайлівському Золотоверхому монастиреві про Борщагівські та інші маєтності.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 83: «Выпис… означающая имения Борщаговскіе и другіе поименованные в оной, того ж году (1645. – *С.С.*) маия 29, на 1 листу»; оп. 1837 р., № 157.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108 зв.

16. 1645 р., травня 29. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства Михайлівському Золотоверхому монастиреві про село Малютинка та інші маєтності.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 4 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 84: «Выпис… показывающая имения м[о]н[а]сторскіе, а именно село Малютенки и прочіе в оной поименованные, 1645 года маия 29, на 4 листах, в том числе лист и страница белые»; оп. 1837 р., № 158.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108 зв.[1]

17. 1647 р., червня 25. Київ.

Випис із трибунальських книг Київського воєводства із зізнанням генеральних возних стосовно примирення Миколая Харлинського з ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Мировським у заводних Красносільських та Лисковських землях.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 4 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 86: «Выпис… показывающая сознанье возных генералных о згоді и помиркованіи Николая Харлінского с игуменом Иосифом Мировичем[2] в заводі грунтов Красносілских и Лисківских, на 4[3] листах, в том числе страница белая, прописанные грунта состоят в Полше и монастыр онымы не владіет, в которой на пятой странице под строками 7, 8, 9, 11, 13 и 24, на шестой странице под строками 1, 2, 5, 6 и 11 почерчено»; оп. 1837 р., № 160.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108 зв.

18. 1649 р., жовтня 22. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Кононовичу-

---

[1] За описом 1837 р. помилка в даті: «1745 р., березня 12».

[2] Над рядком написано: «Іоасоф Мировский».

[3] Помилка в описі 1786 р.: 2 арк.

Горбацькому про купівлю та обмежування пляцу[1] в Києві на Подолі в Єфросинії Вакуличовни Солоневської за 600 золотих польських грошей.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 4 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 88: «Выпис… на купленный дом состоящій на Подолі от Ефросініи Вакыловны Солоновкой игуменном Иосифом Горбацким, на полском діалекте, на 4 листах, в том числе лист и страница беліе, на которой на третой странице под строками 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 19 и 20 подчеркнено, також и на последней шестой странице под строками 5, 11, 12 и 13 подчеркнено».

Джерела. КЕВ, №13, с. 399; ІР НБУВ, ф. 307, № 411/372 С, арк. 5.

19. 1649 р., жовтня 22. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Кононовичу-Горбацькому про обмежування Кулешевського пляцу, купленого в Єфросинії Вакуличовни Солоневської в Києві на Подолі.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 89: «Выпис с книг міских ратуши Кіевской на полском діалекте, обмежеваніе того двора Кулешевского, 1649 октября 22, на 2 листах, на которой снизу под строками 29, 30 подчерчено»; оп. 1837 р., № 162.

Джерела. КЕВ, №13, с. 399; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5; ф. 160, № 2996, арк. 108 зв.

20. 1656 р., червня 5. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про право Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння островом[2] Мелешковський та селом Вигурівщина.

---

[1] Кулешевський пляц.

[2] За описом 1786 р. – озеро.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 3 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 90: «Выпис… на озеро прозываемое Меленковское и село Вигуровщину с угодіи м[о]н[а]стырю данная, на 3 листах»; оп. 1837 р., № 163.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8–8 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 108 зв.

21. 1656 р., вересня 18. Київ.

Випис із міських книг Баришівської ратуші про право Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння часткою млина в містечку Баришівка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 91: «Выпис… на частку млина у Баришовці состоящаго, на одном листе, страница чистая, которым м[о]н[а]стыр не владіет»; оп. 1837 р., № 164.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 109.

22. 1678 р., 3 червня. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про право Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння пляцом в Києві на Подолі.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письмо. 4 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 120: «Выпис… на двор в Киево-Подоле состоящій, на 4 листах, в числе лист белой».

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5.

23. 1684 р., березня 10. Батурин.*

Універсал гетьмана Івана Самойловича Сильвестру Головчичу про підтвердження надання йому ігуменства Михайлівським Золотоверхим монастирем і на володіння маєтностями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Військова Запорозького (оп. 1786 р.).

Опис. Оп. 1786 р., III, № 13: «Уневерсал… на владеніе и управленіе сего монастыря и именій игумену Силвестру Головчичу, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при гетманской печати»; оп. 1837 р., № 43.

Джерела. АЗР, т. 5, № 145, с. 175; ПЗАК, вып. 2, с. 107; Курдюмов, № 87, с. 48; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 102.

24. 1700 р., листопада 9.*

Універсал полковника Семена Палія про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння селами Крюковщина і Данилівка, млинами в селі Княжичі та права брати мито на річці Бобриця.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Полкова, паперова кустодія *(Курдюмов)*.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 22: «Уневерсал… на владеніе селищ Крюковщины и Даниловки так же состоящих в полском селі Княжичі мелниц и [мита] Бобрицкого, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати, которыми в Княжичах состоящих мелницами монастир не владеет»; оп. 1837 р., № 51.

Джерела. Курдюмов, № 155, с. 58; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 10–11, 15; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

25. 1709 р., грудня 31. [Біла Церква].*

Універсал полковника Семена Палія бишевському сотнику на володіння містечком Княжичі Онуфріївському скиту[1].

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Полкова *(Курдюмов)*.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 28[2]: «Уневерсал… на владеніе состоящаго в Полще містечка Княжич, принадлежащаго к приписному сему монастырю Онуфріевскому скитку, на бумаге, двох листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 57.

---

[1] Інша назва – Липник.

[2] За описом 1786 р. дата: «10 грудня».

Джерела. Курдюмов, № 209, с. 68; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15; ф. 160, № 2996, арк. 103.

26. 1712 р., вересня 29.

Купчий запис ігумені Києво-Печерського Вознесенського і Флорівського дівочих монастирів Марії Магдалини Мокієвської на продаж млина на річці Видриця на греблі Боденьківській ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 151: «Крепость от Маріи Магдалиновой бывшой игуменіи Фроловской на млин на реке Выдрице на гребле боденковской состоящій и прочіе поименнованные в оном именіи того ж году (1712. – *С.С.*) сентября 29-го сему монастырю данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 222.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 112–112 зв.

27. 1713 р., жовтня 9.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про заборону військовим ставати на постій у селах Михайлівського Золотоверхого монастиря – Боденьки і Крехаїв.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 38: «Уневерсал… о уволненіи обывателей сел сего монастыря Крихаева и Боденок от постою, на двух листах, с коих три страницы белые, при обыкновенной печати»; оп. 1837 р., № 66.

Джерела. Курдюмов, № 246, с. 74; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

ДОДАТОК 2

Фотокопія рукопису «*Опись краткая имений монастыря Золотоверхого Михайловского Киевского, земель, лесов, пляцов, поль пахатных, сеножатей и озер рыболовных, и млынов, границами в листах королевских, грамотах государственных, универсалах гетманских, и прочих писмах, описанными, ограниченных, ради удобнейшего ведения, собранная 1701, и 1736 годов*»
(ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, 72 арк.)

Рукопис написаний у 1701 р., доповнений у 1736 р.; обсяг – 72 арк. (арк. 54–72 – чисті); формат – 190 х 310 х 20 *мм*; шкіряна оправа зі сліпим тисненням; устав; чорнило; кіновар. Надійшов до фондів ВБУ у складі бібліотеки Київського Софійського собору. На арк. 1 та арк. 20 є записи: «Киевософ. Библиотека 1854». Описаний у Каталозі М.І. Петрова в розділі «Історико-юридичні акти і документи, або історико-юридична суміш»[1].

У рукопису містяться, зокрема: коротка історична довідка про заснування Михайлівського Золотоверхого монастиря (арк. 2–3); стислі відомості з актових документів про надання монастирю маєтностей (арк. 4–10), хуторів та сіл Лубенського полку (арк. 11–12), дворів з пляцами та городами в місті Острі і поза його межами (арк. 13–14); відомості про села, які відійшли від України за кордон, у володіння Польське (арк. 14–15); стислі дані про монастирські млини (арк. 16–18). Інформація про власність монастиря є важливою завдяки топографічним даним з історії міст і сіл України, поданим у вигляді

[1] Петров Н.И. Описание рукописных собраний, находящихся в городе Киеве. Вып. 3. Библиотека Киево-Софийского собора. Москва, 1904. С. 139.

анотацій до описань окремих ґрунтів, островів, урочищ, лісів, озер, із зазначенням способу придбання їх монастирем, відомостям про колишніх власників та документам, які регламентували право власності.

Окремий розділ рукопису присвячений покровителям та благодійникам монастиря. Він поділений на підрозділи – «А», «В», «Г», «Д», «Є» – і починається з переліку князів та московських царів, які жалували грамоти на землі або підтверджували право власності обителі на ґрунти та маєтності (арк. 32–34). Далі вміщено біографічні відомості про польських королів, повідомлення про надання привілеїв і підтверджувальних листів монастиреві українськими гетьманами (арк. 40–42), які своїми універсалами значно розширили монастирську власність (арк. 42–46), дані про інших благодійників монастиря (арк. 48–53).

Отож рукописові притаманні як оповідна форма викладу матеріалу, так і характерні риси діловодного архіву. Історичні події та факти з життя обителі описуються в довільній формі, з посиланням на документи Михайлівського Золотоверхого монастиря з колекції Київської казенної палати, із зазначенням дат та коротких відомостей про зміст цих актових матеріалів.

1
372
Описъ краткая
Имѣній Монастыря Золотоверхо Михай-
ловского Кіевского.
Земель, Лѣсовъ, Плацовъ, Поль Пахани,
Сѣножатей, и Озеръ Рыболовныхъ, И
новъ, Границами въ Листахъ Короле
Грамотахъ Государственныхъ, Инъ
рсалахъ Гетманскихъ, и Протчихъ
Писмахъ Описанными, Ограниче
ихъ, ради Удобнѣйшаго Вѣдѣнія.
Собранная.
Литѳ. и Литѳ. Годахъ.
Кіевософ. Библіотека. 1854.

Монастиръ Архангела Михаила къ Градѣ Кіевѣ отъ
шкого и когда созданъ и населенъ Монахамы и Зе
лами ѡ Благодѣтелствованъ прежными и Именіи, Дрѣно
сти ради, и писанія погубленія къ поганскомъ краинемъ
разореніи. нѣсть извѣстно, ~~Нестор Печерскій~~ Никонов Лѣтописъ
съ Принесеніи Мощи Мчникъ Бориса и Глѣба, Еже бысти
пишетъ: Лѣта Миробытія 6580: ѿ Рождества же Хва:
~~1035~~ 1072: повѣствуетъ и исчисляетъ прохожденіе присѣщихъ
По Имени, Архіереа, и Кіевскихъ Игуменох, по Печерскомъ
Игумнѣ бѣше Софронія Игумена Михаилокского комѣщае
Печерскій Полскій Патерикъ гласнѣе долагаетъ; Прозваніе
мтира Игуменъ придала Золотокерхаго. ѿчего и видѣти
древность Монастира и Игумени сегѡ Монастира оу Митро
политъ Кіевскихъ между протчіими бяхъ первомѣстни.
Посемъ великій Кнзь кіевскій Михаилъ Стополкъ Изяслакичъ Внкъ Ярославокъ Правнукъ Стогѡ Владимира Цркы
и Монастирѣ древномъ назда каменнаго Миробытія 6615:
Рождества же Хва ~~1092~~ 1108: внѣгрь оукраси и ѡбогати, и керх
болшій похвати, иже прозваніе Монастирѣ Золотокерхіи на
лжи, и болѣе Земли придаде. Тѣже Стѣ Двадесатъ
лѣтомъ по Созданіи Цркви минувшымъ лѣта 1212: ѿ
Рождества.

†

Рождества Гдна, злочестивыи губитель Тартаръ
Батыи и Кайданъ Цри ѿ пустинь Асийскиѧ и изъ
Загоръ кавказскихъ съ шести сотъ тысящмы
идшедши Земли поганскиѧ, и христианскиѧ рускиѧ,
Полскиѧ, Шленскиѧ, Моравскиѧ, Венгерскиѧ, Болгаскиѧ,
и Боснанскіе оружіемъ и ѿгнемъ опустошиша;
Сицевымъ дивымъ губительствомъ Бгъ грѣхи людскіе казнящь. Народа же дикаго лѣснаго болотъ
хъ и блатехъ жителствующа Литвы за мѣстъ
не удобствомъ недосагоша. Народъ же сеи по
ганскии ѕѣло прегрѣнъ воданиемъ звѣрей,
Медокъ, коньниковъ, Лико и протчіего: рускимъ
Княземъ служаше. Отдаже ѡшли своихъ Гдъ
ѿ Тартаръ сокрушеніе: коумужа и ѿ Батъ
шедъ со Живибундомъ Княземъ Литовски
ѿ Жмодскаго посланимъ Монтвила шстанкамъ
рускимъ насиліе и опустошеніе конечное дѣлаше;
Земли пустіе своими населяше людмы, и на ѡбез
силенныхъ руссовъ власть простираше. Ипомалъ
временемъ преходящымъ всего пріати къ ѡбласть
Тартаръ лѣты многимы нею ѡбладающыхъ,
и даны черезъ Баскаковъ своихъ, сіесть прика
чиковъ Заволскомъ Црѣ куманскихъ игна.
ѿ тудъ за изданіемъ Полковъ Гедгелонъ Кнзь

Литовскіи

Литовскій Полского почтеса Короного, подкоторого
Народи Владѣнїемъ Христїанстѣ паки наземлахъ
Рѣскихъ оутобудющеся, Церкви разоренїа возобладѣша,
и Монахи на мѣстехъ Монастирей пустихъ поселадѣ
ся паки. Тогда и на Мѣстѣ Монастира нашего ѡпу-
стѣломъ нѣцїи мали и убоги сошедшеся жителство на
тахъ. Лѣтаже ҂ѯа: ѳ522: Макарїй мужъ Боголюбивъ
и разумен совѣтомъ Кїевскаго Воеводи Андрея Немиро
вича и Боаръ поиде въ Краковъ ко Сигисмунду старо
му с Княза Княжества великаго Литовскаго Короле
Полскому Ягелловичу и испросилъ власть себѣ Игумен-
ства и Привилїю насограждение Монастира, и Братїй
собранїе починъ Греческаго Благочестїа: и такои Мо
стиръ, и Игуменовъ ѿ ѡбласти Кїевскаго Митро
литы, и протчїа всакїа изяти власти, волное ѿ
Братїй Игуменовъ избранїе, и къ своей рѹцѣ, токмо
подъсѹтствїе ѣгѡ оутверди. Всѣ Земли прежде
Поганскаго разоренїа Церковїю владомїе принижде
быти ѡстави; также таковое и мѣютъ Ограниче
нїе. Почавши ѿ калитъки, и ли форти оувалу
подъ-Земной оуконци Монастира полуночномъ,
противо Церкви Рождественской Подолской, по по
Монастиремъ къ дорогѣ подъ Киминтаремъ:
Церкви Покроки въ Ладскїе, Гнѣ Печерскїе: воро-
та:

та лежащой, и сквозѣ ворота:] Подъ самый Валъ
[: Города старого къ Печерскому:] ѿ тоя по
Ефсиковѹ долинѹ: [: Которой вершина, аже
оуконцѣ Виноградá нѣ Государского:] Пó
рѹто дорогѹ: [: Которая долиного Перезъ Сре:
динѹ Виноградá нѣшного Государского была положе:
на:] ѿ тоя по Михайловскій вѹзкоъ. [Сей
[illegible] противъ дворца нѣ Монастирского Валомъ
Загражденъ.] Сіе ѿграниченіе къ Привилеи Едино
же Ігѹменѹ Макарію писанное Лѣта Хѣа: ѧ523:
Марта ѧ2: Дня.

Къ Земли той другая Земля Нивы Боеденскіе
проѹиваемая ѣстъ Прилегла, наданная Монастиреви
Василіа Черекіа тестаментомъ Кѹрмистра Кіевског
Лѣта Рождества Хѣа: ѧ602: Міца Маа: 24:

За Монастиромъ Михайловскимъ и Валомъ
къ Воротамъ Рождественскимъ Подолскимъ, При:
Михайловской Калитцѣ, ѿ которой долиною аже
оуконецъ вѹзкоѹ Хрещатицкого Старого, Которого
Вода розмышши течетъ ѣтш срединою; ѧкѣ ѣтш:
мѣсто Кіевскимъ Воеводою Хапанъскимъ новый

выше купленный.

скимъ новый бышше кирпленнїй. Отоль:
Оу берхъ чрестежкѣ куди люде пѣшо ходятъ до Монастира
Николского и Печерского, стежка ветхая кусалася шдороги;
которая зкоротъ рожественскихъ нижеи нѣшныхъ Госуда-
скихъ Брокаровъ настарїи зкохъ, зстарои дороги нашпилъ
гори просто встороны лѣвѣ городка къ Госуддреемъ вино
городѣ лежалого.

Искохъ корота рожественскїе дорогого къ мѣстѣ, которое
бы противо городовои было калитки, а шотоль прямо вкалиткѣ.
По шведенїю ПЕТРА ЙОАНОВИЧА Кнуа Хлѣбского
лѣта Мировытїа, 7207, и его рамѣренїю въ десятинѣ са- 1699
жней 203: аѣшир шклаѣ къ дорогѣ Рождественской сажней 164.

Л
кор питнїй на Земли Монастирской недалече Мона-
тыра прикоротахъ городовыхъ покровскихъ. Вкоторомъ
продажа колнаѣ всякихъ напоевъ: Горѣлки, Медъ, Пиво,
всякимъ людемъ въ Городѣ вишнемъ Кїеве жившимъ
Ратнимъ Госуддрскимъ, и школь колесъ приходящимъ,
безъ какой перешкоди и помѣшки шъ Госуд Кїевскихъ
и наталнихъ людей Господарскихъ, Грамотами Преславѣ-
шихъ Государей ЙОАННА и ПЕТРА АЛЕКСѢЕВИЧО,
въ лѣто Мировытїа 7204 е потомъ Самаго ПЕТРА 1632
и ИМПЕРАТОРА перваго въ лѣто Рождства Христа 1700 е
Априла л: ѕ: а преде Приѣхлетїами Королей Полски
Жигмунда:

Жигмѹнда трéтаго лéта хрт҃ва ,а҃ѯкв҃. то и Влади́слава лéта хрт҃ова ,а҃ѯмв҃. оу҃тверждáется.

Бóлнала кнѹтр҃ Монастúра продáжа всáкаго напóго оу҃тверждáется Прúвилéгiего Короля Влади́слава к лéто мúробытiя 7154 тое, а Прúвилéгiа Грáмотáми Велúкúх Госѹдáрей Алéксéя Михáйловúча 7190 мх Годѹ и Пéтра Цáря и пéрваго Ймперáтора к лéто хрт҃ово ,а҃ѱ҃. Апрúла ,к҃. потверждáется.

1646
1682

Плáцъ лежáчiй по горóю и вáломъ кúшовúм Монастúра калúтково полéкомъ бощ҃ зкóѹ Михáйловского, и оу҃рочúща прочúемато Чóртова Перелúца, Грáница того трѹнтѹ. Почáвши ѿ гори оу҃здорогѹ, кѣди лéдатъ Змéста до Мнéстúра Михáйловского мúмо тóтъ дворъ ѣх досадѹ кóчúнского, по Горѣ, здрѹгой сторони кáло ѣкъ дотúнѹ Свщенника Рóдскéнского по Горѣ.

Плáц

Плацъ кѹпленный зашѣ сотъ Золоти Полскихъ ѹ Ефросимiи Бакулинскои Солонецкой и къ писанный до книгъ Ратуша Кiевского Року 1649. Мца Октября 22. лежачiй в Местѣ Кiевѣ при Днѣпрѣ; з Единои Стороны Дому Некочика Лаврѣна Есифовича, з Другои Стороны ѹлицѣ з ринку до Днѣпра и Дачои стилъ ѿ Перевалка, мимо Церковъ Стого Николая Набережного до Стого Спса и Дачои къ Дому Некожика Пархома, передо зась ѿ Днѣпра рѣки лежачiй.

Плацъ Леговный ѿ Анны Законницѣ Михайловского Дѣичого Монастыра былшого, Лвкiановой Александровичокоѣ Цехмiстровой Кiевской Року 1650: и Записанный къ Ратушу Кiевскомъ къ Печанихъ межахъ и Границахъ лежачiй, з Единои Стороны тре ѹлицею ѿ Плацъ негди Пна: Петра Лвцковича; и Дрогои Стороны тре ѹлицею ѿ Плацъ негдись Кохорецкого, з стилъ Плацъ Богдана Попоки ча, Акоротами тре пѣшожъ ѹлицею, которая ѿ Лвцковича.

Плацъ:

Плацъ зъ Хлѣвами Леговання Року 1691. Священника Флоровского Манойла, а Иноческомъ чинѣ Іоасафа Монастыря постриженнаго Миссаила, на оулицѣ Флоровопротивъ Монастыря Флоровского на которомъ нынѣ 1736. Года Майора Дворянтова купила Строеніе оумужичихъ вдовы, и вывезла зъ Монастыря Концесъ, и куничного Платежу Золотыхъ три давать.

Сѣножать на Оболони Мѣскомъ за Подоломъ ко Монастырю Межигорскомъ, за Почайною крывою Рокомъ. Водними и Берегами Естественно Ограниченная, Медъ-Сѣножатми къ Востоку Дворскою, къ Полудню Жданого, нынѣ Михайла Александровича Кіевского Бурмистра; къ Западу Монастыря Кириловского, черезъ рядку и Лозы: оу которихъ Конци копецъ стародавній, на Полуночи Рѣкогожъ, и Лозами и Дубомъ Старосѣцкимъ, на Долинцѣ стоячимъ, Леговання со Землями и Ними къ Монастырю Панеи Екатерины Богдановой Влостковой Сомковичовой Войтовой Кіевской Записана въ книги Ратуша Переяславского давни на Хвискомъ Стершокушина именуемая. Которой Інтромиссіа вкнитахъ Ратуша Кіевского Записана Року Хрта, 1691. Сентября.

Септе́вріа л̄д. ѕ.

По городомъ заворотами Лѣсскими, Пола и Ныски Запро-
титимъ Валомъ, данїе ѡ Короля Полского Жигмонта Рокъ
1522: Мцца Августа и дня индикта, 2: и куплиние таже
затрицать копъ грошей оу Андрея Богдановича: Почежен
ны ѡ Короля Стефана, и отраниченны ѡколотими зна-
ками: Почавши ѡ самого Валу проклятого кудрацемъ до
линого оуверхъ до Кладочища, и за Кладочища жидоскіе
дверши кудрацца, а ѡ вершины кудраца поле копцомъ
черездоротъ к глубокому долину. Того долиного к Лигеды ѡ
ше Броду коцѣевского, Лигедою нами мимо Броколевскій
до долини Софѣиской Василевской. ѡ Лигеди которая
идетъ того долиного, до самого Валу проти Вилазки межи
коротами Золотими и Лѣсскими, а до того знаку Мѣсца
Валу, ѡколь зачалася граница. Земля сїа, з Границею къ
Грамотѣ ПЕТРА. ЦРЯ и перелого ІМПЕРАТОРА къ
веденная Рокъ, 1700: Априла: л. ѕ.

Земля Корщовская з селищемъ ѡ Кнзя Михаила Сто
Полка Цркви Создателя наданная и всегда потонадании
кладомая, Таже 1578: Лѣта Гдна ѡ Короля Стефана:
Прикиленїего Іюля, 25: и Владислава лѣта Гдна, 1646:
Ноемврїа:

Ноєтрїа, 26: Ѻ Граничєнїа и оутверждєнїа; а ѿ Граничєнїе ѿноѧ такоєе почѧша: ⸤преже ѿнѧтїа Зендзоєъ ѿ самой Лнєдн, Бродъ Кощєєского дорогого до тєсныхъ оуличъ ѿ тєсныхъ оуличъ до Грѹши Володимєроєй. ѿ Грѹши Володимєроєй старого дорогого къ Лозамъ Жилянскимъ къ Лѣсо. ѿ Лозъ на Кѹрганъ Жилянскій. ѿ Кѹргана къ Борщовцѣ рѣцѣ: ⸤которая ершйного ниже копцоєъ Петерскихъ, которїе на ѿнѧтой Софѣйской Землн Помопанн: ⸣ Борщовского нанн ѿколо Селища Борщовки Михайловскоѧ трє Грєбелкѹ Михайловскѹго къ Лѹговинѣ. ѿ Лѹговини долинного до Вєрха протнєъ Кѹргана на Землѣ Михайловской, на Дорогого Борщовского къ Прако. ѿ Вєрха дорожкого до дороги Борщовскоѧ. Дорогого борщовского оутєрх Лнєдн до Гати. ѿ Гати; ⸤прежде ѿнѧтїа Зондзоєъ на нихъ Лнєдго до Бродъ Кощєєского: ⸣ (нѣтъ) оутєрх оудолинѹ глѹбокѹю, здолини на Старое ѿ Лѹгнцы Пѹтицемъ къ тєсныхъ паки оудицамъ. Прнвнлегнй Королевскнѧ на сїю Землю къ ЦРЯ ѢМПЕРАТОРА перкого къ Грамотѣ ѹведенній, Лѣта Хва, ⁂ЗѰОО: Апрнля: Л.

Ѳ

Городка, Селище кѹпленная оу Богдана Стефановнча: Дѹлянского, За Пѧть десѧтъ копъ Грошей Семеномъ Мелешкоєичомъ

шкóничомъ Мещани́номъ Кіе́вскимъ, а́ пото́мъ ѿ того́жъ на
да́нал Монастиреѣ Михаи́лóвскомъ тестаме́нтомъ, запи́сан
нал къ Гатцкóмъ Кіе́вскомъ рокóвъ; 1563: Мца Апри́ла: 9:
Потверже́нная ѿ Корóлей Поля́кихъ, Жигмóнта Трéтего Стефа́
на, и Влади́слáва, и ѿ Грани́ченная такъ: Почáвши ѿ кíше Села
Гатнóго ѿ доро́ги велúкой Бѣлоцéркóвской нáни зъ рѣ́чкого шел:
нóвкого въ рѣ́чку Ю́рóвку. З Ю́рóвки въ до́лúну глубóкую про:
зúваемую Тýрóвъ. Тóего до́лúною жúвцóмъ до доро́ги Запóл:
ской, доро́гою лáжи до кéти рѣ́чки. Вéтого нáни до рѣ́чки:
Ю́рóвки. Ю́рóвкою поспóлу и Вéтою съ шéшеюсь кáвъ за Грéб:
лто Михаи́лóвского до Бро́ду Старóго на рѣ́чку оу́сúхостъ: ѿ
оу́сúхостá доро́гою Бѣлоцéркóвского до Кіе́ва повернýвшись зъ
нóвъ до Шúрнóвки. Тáко Грáмотого Цр҃ска Петрá Ім҃пера́тора
пéрвого, рóкъ 1700: Апри́ла: 1. потверже́но:

На Грéблѣ Вéтской мúто погребéльное éщѣ ѿ Володúмера:
Моно́маха Кнзá Кіе́вского похолéнное домъ Ложúнóвскúхъ
бráти ѿ Кóпецкúхъ всáкú людéй, а ѿ Ложúнóвскúхъ надáное:
Монастúрю Михаи́лóвскому, пото́мъ дéкретомъ Трúбýнáлу Голо:
ного Люцéлского потверже́нное къ рóкъ: 1682: Мца Ю́нá, 22
и къ Грáмотъ Велúкого Гдра Цр҃ска и пéрвого Ім҃пера́тора Петра
Алéксééвúча: 1700: къ вéдéнное:

Тлéдáл.

13

Глекáха Селíще кóпленное оу Семéна Гринкóвича землянúна Кíевского за Трúцать Копъ трóшей лúтки Литóвскои, Гóку 1563: Декабрá 22: Поттержéна ѿ Королéи Пóлскихъ Жúтмонда, Стефáна, и Владúслáва; и Ограничéннам грé самóи Кнúги Острóского Костантúна Костантúновича Держáвци натóтъ часъ = Глéтоторóского; Почáвши ѿ самóи рéчки Вети нúже Грéблѣ, = долúного до Дорóги Глéщерковскои. Дорóгого Глéщерковского до Кýргана прúтóиже Дорóгѣ, котóрúи наглéкнáучко Полѣ = къ прáво на Глéскóмъ Грýнтѣ. ѾКýргана пóлемъ мúмо копщѣ къ лѣво протúвъ Богýшова ѿборка оухерхъ Ѡлéноцкúи рéчки. Ѡлéноцкою оу Бобрúцѣ рéчкѣ. И Бобрúцею нанú. ѾБобрúцúи зась къ хáлúши къ горѣ рéчкого Глéскóго Грáница къ Бобрéдъ = рéчкѣ пошлá. Бобрéдею до Вáлу: Пó Бодéцкý Городúще прúшлá: Ѫ: Вáломъ къ лѣсу, áжъ до другóго концá того Вáлу. Ѿтóлѣ къ черлéнúю рядý къ долúнѣ. Черлéного рядóго къ Ветѣ. Ветóго нанú пáкú дотóгожъ мѣсца, гдé Зачúласа нúжеи Грéблѣ Кéтскои до Долúни.

Гóра Дéнúчъ ѿ рúноцкая, и землá прéдѣ ѿпýстéнúа = Кíева на дáннам ѿ Кнáгúнѣ Йрúны, и мáйнъ тáмже на = Лúтедѣ:

Лѷбедѣ, потверженная ѿ Короля Полскихъ Жигмонда, Стефана, и Владислава и ѿграниченная, въ Рокѣ: 1563: Іюля: 1. вытекши ѿ трекѣ и ѿ манна Михайловского на рѣцѣ Лѷбеди, рѣкого Маричанкого вверхъ до Старой Трекелки, ѿ трекелки достѣденцокъ потокомъ и колодязищомъ долиною докичоекй, где сходатся чотирохъ земель Границѣ; Печерской Троецкой Багриновской, Стго Михаила Видубицкого Монастира, а подрѣгой сторонѣ Земля ѿриновская Дикичъ Гора Стго Михаила Золотоверхого. ѿ тихъ Границъ долиного вверхъ жицѣ Крининцѣ Лѷкацѣ, Лѷкарцемъ вверхъ ѿзера Лѷкарецкого. ѿ ѻзера вверхъ до Долинѣ, Перекопъ въ Днѣпръ просто. Днѣпромъ вверхъ до Лѷбеди. Лѷбедю до Млина Михайловского Золотоверхого и дотлѣ.

Село Вѣтровщина наданная вѷнтерсломъ славной Памати Ктитора нашего Гетмана Богдана Хмелницкого, въ Рокѣ: 1654: Мая 22: днѣ, и ѿграниченная через Пна Полковника Кіевского Василія Дворецкого, въ Рокѣ: 1633: Почавши ѿ рѣчки Радѣнки наконецъ Поповой Сѣножати подле Троецкини до ѿзерца що на Чорторіисто. ѿ ѻзерца долиного къ старомъ кладовищѣ, въ право Грѣнтъ Вѣтровскій, въ лѣво Троецкій йдучи ко Городищѣ пренемъ подле:

15

поле Боркá, гдѣ Замо́токъ, и дворъ былъ Кнзá Семи́на Ѡлéкови́ча. А ѿ Городи́ща тáмже по́ле Боркѣ на́поле Прѣдѣ́цъ: прѣдцéмъ до трохъ кýрганохъ, на конéцъ крúкой нúки мúмо сели́ще до рѣ́чки Вýгнорѣ, вýгноромъ вторѣ и дáчи, къ Прáво грóнтъ Кúтвроскíй Берéзови́ца, а лéво Троéцкíй, до Колóта Кóртого, чéрез кóртого по́ле кри́вого дýба на пересѣ́съ до Сторожóвúхъ Гóръ, гдѣ сóсна Знáмена Крестáми; ѿ Сторожóвúхъ Гóръ долúною чéрез Ѡзéро Кóпúтъ до Колóта сóблокú, и до чóрной водú, ѿ чóрной водú долúного до шлáхъ Бáсанского, тúмъ Шлáхомъ Бáсанскúмъ и дáчи ко Кúевѣ къ прáво грóнтъ Кúтвроскíй, а лéво Нúколскíй, áжъ до шлáхъ и дáчого з Бровáрохъ до Кúтврощúни: тúмъ Шлáхомъ повернýвшúсѧ до Кúтврощúни къ прáво грóнтъ Кúтвроскíй, а лéво Воскресéнскíй, мúмо крúнúцѣ, áжъ до пѣщáнúхъ Гóръ. Тúми пѣщáнúми Горáми до Колóта Корчóвки. Корчóвкою до рýбежа рóчкá тéкучого з Ѡзерá Мокрúцкого: Тúмъ рýбижемъ къ гнúлýшѣ рѣ́чкѣ. Гнúлýшого къ горѣ мúмо Кúтврощúнѣ и пáки до рѣ́чки Гáдýнки.

Лýгъ Корáблúща на нúзъ Днѣпра, прúсáмомъже Днѣпрѣ надáнúй ѿ Короля Алéксáндра, и потвéрженúй ѿ Короля Жúгмонда, рóкъ 1570: Стéфана рóкъ 1578: и Влади́слáва къ рóкъ 1646: съ сѣножáтми, úгрáемъ дýбовúмъ, и ѡзерáми:

Озерами, именно Чакъломъ Беленскимъ верхокиного, полъ-
кимъ, Лебединомъ, Хрещатимъ, потополни, Ситниковатимъ Зрѣч-
кого Звалемъ, Иржавцемъ, изъ Инимй поймами, и Локалми рибни
ми. Аиного Острока по оужиканье: [которое перешкоди=
шо надана до 1734 то: Году было:] втомъ стомъ такое Отра
ниченіе; шо полъноши Старикъ Днѣпрока шного, шо Старика къ То
рѣ къ Звалъ, Которій скончи шноги Днѣпрокой, ш Запада Ржав-
цемъ рѣчкого: [которая зъ Звала:] аже къ коуни Озеро, ш
полъдня съ Коуина по по Печерскимъ Боромъ къ Беленское О=
Зеро, тимже ржавцемъ, где ржавецъ пересыхаетъ, понеже вода
съ Коуина ново проробила къ Чакълъ Озеро, а съ Чакъла къ Бел
ское: [преде втолодній Рокъ, Михайловскій рибалка съ Чакъла
къ Коуни прокопалъ были рокъ, для свѣжой води, где коцій
быкало становитъ, которій рокъ вода зъ проробила съ Коуина чере
Чакълъ къ Беленское пошла:] ш востока зъ Днѣпра сухимъ
Речищемъ къ Домахи, шъ тъдъ къ Беленское.

Острокъ наданій Михайловщина протихъ Кіева Подо-
лъ, Озера и Сѣножати на Горторіеворѣкого надание ш Кнзъ
Острозкого Боеводи Кіевского Костантина Костантиновича
1560: Року Мцъ Генара 12: д. Потверженій ш Королей
Жигмонта, Стефана и Владислава: Ограниченіе отого вуъши
ш Пола:

ѿ Пола Федоровского наѕѣ́ного Монастырского, на рѣ́чкого Ладѫ́кого, Чорторіе́то ми́мо жолтіе́ воды къ ѿстровѣ́жъ Михаи́лоско-Стожа́ѣ, Чорторіе́то и́дучи къ ни́зъ ми́мо ѻ́стровъ Кодакъ до Водохо́кого Перекла́ду: ѿ Водохо́кого перекла́ду повернѫ́вши ле́во къ рѣ́чкѣ Гнилу́шѣ до ѻ́зера Нево́ломъ, належа́чого до того́жъ ѻ́строва Михаи́лоѵского, по́ле того́ ѻ́зера Гнилу́шою и́дучи къ горѣ́ ле́во Михаи́лоѵский ѻ́стровъ, а́ пра́во ѻ́стровъ Городо-кій Бога́рскій. Да́лѣй Гнилу́шою и́дучи къ горѣ ми́мо О́зеро Михаи́лоѵское За́котное, и́ роги́хъ, ми́мо Село Бѣгу́ровщи́ну: къ рѣ́чкѣ Ладу́нкѣ ѿпа́ть ко Федо́ровомъ Полу́ и къ Чорторіе́; а́ томже ѻ́стровъ и четве́ртое ѻ́зеро Плоское Михаи́лоѵское-Знайдѫ́ется.

Фо́торъ Ле́нковскій ку́пленный ѻ́ѵ Ма́рій Полоцкоѧ Ризи-хи засто Та́ларей до́брой моне́ты къ Ро́кѹ: ѧ́ѳз: Мца Авгу́ста. ѕ: ѧ. и Записанный къ Ла́тышѣ Ки́евскомъ къ Ограниче́нѣй такомъ лежа́чій: Почи́наѧ ѿ Голо́ки ѻ́зера Мокри́цкого до ли́ного подле фо́тора Чернице Флоровскихъ къ ле́во Грѫ́нтъ Флоровскій а́ пра́во Михаи́лоѵскій до фо́тора Рызи́чиного-належа́ѧ: и, тое́ю долиною къ рѣ́чкѣ Меле́новкѣ, Меле́новского-къ Гнилу́шѣ рѣ́чкѣ, Гнилу́шою къ горѣ до Рвежа́ рочка, Рвежа́ къ го́рѣ докерши́ни Зно́въ ѻ́зера Мокри́цкого.

Но́во ѿ:

Озерами, именно Чакъломъ Велинскимъ верхокинаго, полъ-
кимъ, Лебединомъ, Хрещатимъ, потополни, Ситникокатимъ Зрѣч-
кого Звелемъ, Ижакцемъ, изъ Инимй поймами, и Лоскалми рибни-
ми. Аиного Острока по оужиканы: [которое непрешкоди-
шнадана до 1734 го: Годъ было:] къ Тистомъ такое Огра-
ничение; шполъноши Старикъ Днѣпрока шнога, ш Старика къ То-
рѣ къ Звалъ, Который скончи шноги Днѣпрокой, ш Запада Ржак-
цемъ рѣкого: [которая зъ Звала] аж къ кокинѣ Озеро, ш
полъдня съ Кокина по по Печерскимъ Боромъ къ Велинское О-
зеро, тимже ржакцемъ, где ржакецъ пересыпетъ, понеже вода
съ Кокина ново пророкила къ Чакълъ Озеро, а съ Чакъла къ Вели-
ское: [преде къ голодний Рокъ, Михайловскій рибалка съ Чакъла
къ Кокинѣ прокопакъ быкъ рокъ, для свѣжой води, где коцки
быкало становитъ; который рокъ вода ророкила съ Кокина чере
Чакълъ къ Велинское пошла:] Ш Востока зъ Днѣпра сухимъ
Речищемъ къ Домахи, ш тѣдъ къ Велинское.

Острокъ наханій Михайловщина протикъ Кіева Подо-
лъ, Озера и Сѣножати на Чорторіево рѣкого надание ш Кнъ
Острокого Воеводи Кіевского Костантина Костантиновича
1560: Рокъ Мца Генара 12: д. Потверженій ш Королей
Житмонта, Стефана и Владислава: Ограниченіе его кажи
ш Пола:

ѿ Поля Федоровского наѕѣ́ного Монастырского, на рѣ́чкого Ладѫ́кого, Чорторіе́го ми́мо жолтіе́ воды къ ѻ́стровѣжъ Михаи́лоско-Столи́чіе, Чорторіе́го и́дучи къ ни́зу ми́мо ѻ́стровъ Кодакъ до Водохо́кого Перекла́ду: ѿ Водохо́кого перекла́ду повернѫ́вши ле́во къ рѣ́чкѣ Гнилу́шѣ до ѻ́зера Негономъ, належа́чого до тогожъ ѻ́строва Михаи́лоѵского, по́ле того ѻ́зера Гнилу́шою и́дучи къ горѣ́ ле́во Михаи́лоѵский ѻ́стровъ, а́ пра́во ѻ́стровъ Городо-кій Богарскій. Да́лѣй Гнилу́шою и́дучи къ горѣ́ ми́мо О́зеро Михаи́лоѵское За́котное, и́ розхо́дѣхъ, ми́мо Село Вѣгро́вщи́нѣ: къ рѣ́чкѣ Ладо́нкѣ ѿпа́ть ко Федоро́вомъ По́лю и къ Чорторіе́; къ то́мжеѕ ѻ́стровѣ и четвертое ѻ́зеро Пло́ское Михаи́лоѵское-Знайдѣ́тся.

Фѫ́торъ Ле́нковскій ку́пленный ѻ́ѵ Ма́рій Полоцкони Ги́зи-хи́ засто Та́ларей до́брой мо́нети къ Ро́кѫ: ⁘ѳ҃ѯ҃: Мца́ Авгу́ста. ⁘ѳ҃: и Записанный къ Ла́тышѣ Ки́евскомъ къ Ограниче́нѣй такомъ лежа́чій: Почи́наючи ѿ Голо́вы ѻ́зера Мокри́цкого до ли́нѣю подле фѫ́тора Черницъ Флоровскихъ къ ле́во Гру́нтъ Флоро́вскій а́ пра́во Михаи́лоѵскій до фѫ́тора Ры́зичиного-належа́ч: и, тое́ю доли́нѣю къ рѣ́чкѣ Мели́новкѣ, Мели́новкою-къ Гнилу́шѣ рѣ́чкѣ, Гнилу́шою къ горѣ́ до Рѵбежа́ ро́чака, Рѵбежу къ го́рѣ доверши́ни зно́ву ѻ́зера Мокри́цкого.

Но́во ѿ:

Ноко ѿ Іоанна Гетмана Мазепи Стефановича дѣ сели-
ща пустіе Крѣковщина и Даниловка нашимъ Монастирским
Михайловскимъ Золотоверхо Кіевскимъ прилеглїе Грунтамъ:
наданіе року: 1699: Августа: 22: ѳ Егожъ Гетмански
универсаломъ.

Крѣковщина ѣ такоѣмъ ѿграниченію Здавна зостае:
почавши ѿ крини́цѣ Днѣпрца дорогого Татенского до доли-
ни журавлицѣ, и до дубого дуба прижуравлицѣхъ. Журали-
цею ѣ рѣчку Татенку, Татенкою нани до трехъ шарховского.
ѿ трехъ шарховского ѣ горы рѣчкою Крѣковскою до дороги;
которая идетъ чере Село Крѣковщину: тоего дорогого ми
мо Грабокъ лѣсокъ ѣ право на Крѣковскомъ Полю; далѣко
поле копцокъ на Шарховской Землѣ докершини Турокой
долини до Кіева повернувшися Богарского дорогою мимо
самую вершину Крѣковки. Тамже поле копцокъ ѣ право
на Землѣ Крѣковской сипанихъ, просто тоетожъ дорогою
дубъ до Днѣпрца. Днѣпрцемъ ѣ Горы до дороги знову Тате-
ской, по ѿходу Семина Степанѣнка жителя Печерского:
къ 1731: году ѿ водившаго.

А Даниловка з таки.

А Данилоска з такимъ Штраничѣнїемъ: Почѣвши ѿ Гребл҃ Кожѹховской нарицѣ Бобрицѣ, тоежъ Бобрицего къ горѣ ажъ до Верхокини къ право Данилоское, а къ лѣво Кожѹховское. ѿ Верхокини Бобрици лѹговиного долиною мимо лѣсокъ Баторинъ Данилоскій тоежъ долиного мимо поле Солтаноское, ажъ до Озера, з котораго ихъ ходитъ рѣчка наземна хлѣсна, котора рѣчка граничитъ до Ствгни: къ право Солтаноское до Данилоски належачое, къ лѣво Василкоское. Ѿ рѣчки Хлѣсни Ствгного къ горѣ до Шлахѹ з Мотокиловки идучого до Данилоски оубѣ: тимъ Шлахомъ, идучи до Данилоски къ право Солтано: скіе Поля до Данилоски належачіе, къ лѣво Плисецкіе: Тимъ же Шлахомъ ажъ до лѣска наземного Кругляка Данилоского; ѿ того Кругляка Шлахомъ до Княжичъ: къ право Данилоское, къ лѣво Плисецкое ажъ до долини: наземной Гниловодъ, ѿ Гниловодя къ горѣ до Новоселокъ до рѣчки Кладовой, где людей Мертвыхъ погребано: ѿ Кладовки до Лисовки, ѿ Лисовки бором до Плисецкой: Границѣ до долинки. Ѿ Плисецкой Границѣ идо Рпе: ня, Рпенемъ нани до Княжичъ, мимо Княжичъ Рпенѣ до мѣсца того, где къ падаетъ Бобрица къ Рпень. Бобри цего къ горѣ къ Гребл҃ и Митницѣ: ѿ Гребл҃ тоежъ Бобри цего къ горѣ ажъ до Селиска заборта къ право Данилоское, а къ лѣво Бѣлогороское. Тоежъ далей Бобрицего ажъ до

Села да:

Села Даниловки, и гребли Даниловской, ѿ гребли Даниловской до гребли Зноевъ Кожуховской.

Село Бодаква къ Полку Лубенскому предъ Смерти Тестаментомъ ѿ Пней Маріи Василіевны Григоровской Гамалѣевой легованое, 1716: Августа. 17: ф. А Стефаномъ Мазимовичомъ с Войсковой Генеральной Канцеляріи Депутатомъ, року 1717: ѿ ведное, Универсаломъ Памяти Блаженныя Гетмана Іоанна Скоропадского, и Грамотого достоверныя Памяти, Петра Цря и Імператора перваго 1716: року Февраля, 4: Отержено, совсѣми тяглими людьми. Садъ Крыховѣтовщины за Селомъ купленный Пномъ Іоанномъ Гамалѣемъ зимскій, При которомъ и лѣсъ понизъ Свято Рѣкою и Дубникъ за Селомъ, Они же Гамалѣемъ дарованій.

Бедкамовъ Хуторъ Тогожъ Пнею Гамалѣйного легованій, З Гаями, Полями Пахатними, и Сѣнокосами: къ такомъ ѿ предѣленій къ такомъ Поссесорка имѣла, ихъ гонъ на Статокъ по имѣній предъ имъ держаній.

Село-

Село Хролѣ съ Поданими пахатними и непахатними: Человѣки дванадцать пати; которіе почавши ѿ Йкина Лѣведа, аж до Мажима Крицца: где граница оуличка оучинена мешкать, а поволено имъ на Пѣсковскомъ, Пна Йкѣ на полѣ пахать и сѣно косить.

Двор Хролевскій, состоитъ ѿ около ста ѿсмьдесятъ Кинни цетъ з лѣсомъ Жилтовщиного пона Сагого а: до Сѣли рѣки; при которомъ лѣсъ дубій Сѣнискощина: а третій лѣсъ Василещина, должиной къ Сѣлѣ злано: на полѣ пѣсковскомъ Пно Гамалѣю Йкиномъ данїй.

Гребля на Сѣлѣ хвоско, на которой клѣтокъ дѣ мѣлъ нихъ; а ѣныхъ кол шесть милъ, а три ставиніе к Серединѣ стоячіе, лѣсъ Лебедощина къ Двору належащій.

Лѣсъ:

Лѣсъ Гребе́лній ѡ́собенно для тачє́нія Гребе́ль, ѿ Ко́дома Стефа́на Мазимо́вича ѡ́предѣле́ннй; є́ Кото́рого для свои́ ѡ́собенни потре́бъ дере́ва рубать, нѣкто недо́лженъ.

Гребе́ль Хрблє́вской тестей три, По́данїе Монасти́рскїе: Вре́менй оурочного доля́жни татити.

Села́ Крехаевъ и Бо́денки на да́нїе Кти́торомъ Зна́менни нше́л ѡ́бители: [Въ Стыхъ покои:] Гетма́номъ Ѳо́ан номъ Скоропа́скимъ; Е́гожъ Оу́нѣ Ерусали́момъ оутверже́нїе: 1712: Го́дъ, Ю́ня 27: и Гра́мотою Гдр҃тве́нного Петра Цр҃а и Е́мпера́тора Пе́рвато.

Земла́ ѡ́ныхъ Сел Е́тыхже Ме́жахъ, Е́ Кото́рыхъ За Влад҃е́лцех прежднихъ; и задержа́ни Того́жъ Гетма́на де́ржано, й Нн҃е содержитсѧ.

Лѣсъ:

12

23

Лѣсъ прозѣкленїй малїй Кормѣлъ, къ Крехлевъ належитъ.

Кормилъ Великїй, илї Старїй прозѣнїй потымже: Крехлекомъ кѹпленїй за сотъ Семъ Золотиѫ оу Пирощкого Сотника Нѣжинского Полкового Року: 1714: Мая 15: Котораго Болото между старимъ и малимъ Кормѣломъ сѫщее ѡколо ѡходитъ.

Цркъ въ Старомъ Городищѣ Ѡстрѣ Соборъ Архїмандрита, и Пречтїи Цркоковные всѣ дани: Пре Ѡсщенниимъ Іосифомъ Крокоскимъ Кїевскимъ Митрополитомъ до Монастра Золотоверхого Кїевского: За прошенїемъ Ігѹмена кыкшато Михайлоского Іоанникїя послѣже Архимандрита Печерского: и ѹнїверсаломъ Іоанна Скоропадского Гетмана по Митрополитѣ того прошенїю стверженнаѧ: Року 1715: Ноемврїа: 19 ф.

Дворъ с Пла:

Дворъ с Плацомъ Поповскій Прокопіевскій Таиского Василія Полковника с Хлопокомонною къ Зитлѣ, и къ Таиского въ Монастирѣ за По Патаста Золотихъ куплени: 1714. Септеврія 24: Сказко Положеніи, и дати къ Двору къ Прилко Дворъ Святи Стефана, а къ Лѣво Дворъ Іелина, церкванъ Пилома на колоно, городами нашлахъ.

Дворъ Другій съ Плацомъ отъ того къ купкѣ тамже купленій съ Трома огородами и Виницею, между помѣщ-ками; з Едной Стороны Петромъ Пекѣномъ, з Другой Семеномъ Пѣшкаренкомъ; къ Двору тому Пастоника Поле Пахарное лежачее къ Хуторѣ Болекатокѣ. Всѣ сіи Поповскіе Грунта куплено отъ Таиского Василія за Золоти полъ Патаста, и отъ Переслома кишъ Реченного Гетма-на Отверженіе.

Дворы с Плацами Купленніе отъ Остаго Сострицки Жителей Тамже к Стаго Мѣстицѣ.

Плацъ с Хатою Двора, и огорода куплений отъ Гриця Карпокина

Плацъ съ Хатою с Дворомъ, огородъ, и Околицѣ дѣ: отъ Ольники Опанасенка.

Плацъ:

Плацъ с Дкомъ Хатами и Дкоромъ оу Федора Бородавченка.
Плацъ съ Хатого и Дкоромъ и Ника оу Иванихи Гедкой.
Плацъ съ Хатого и Дкоромъ и Огородъ оу Михаила Гречишкя.
Плацъ с Хатого и Дкоромъ и Огородъ оу Ивана Кононенка.
Плацъ с Хатого и Дкоромъ и Огородъ оу Кузми Гедченка.
Плацъ с Хатого и Дкоро и Огородъ оу Максима Еминенка.
Плацъ с Хатого и Дкоро и Огоро: оу Стефана Стяги.
Плацъ съ Хатого и Дкоромъ и Огородомъ оу : Ивана Щерканенка.

Озеро Естопное съ Сѣножатью и Поле Именуемое Воиниловщина, а къ Городу Старому Острог Дворъ с Плацо на Горѣ стоячій Имѣніе Попа Прокопія къ Монастиру куплено.

Дворъ съ Плацомъ и дѣ части Поля прозываемое Волчатское оу Воиничевой и Сна ей Федора Воинича такожъ на Монастиръ куплено. Какое все Имѣніе оу Іерусалом Блаженнія Памяти Іоанна Скоропадского Гетмана Грамотого Государственного потверженое.

Воинич:

Всѣ имѣнїе Монастырское къ Острогу и мѣщанскоє Старанїе: Тридцатишато Игумена Іоанникїя Сентотокина присоставленноє, кромѣ иных со многих мѣстех Єго Попеченїем Имѣнїй промышленных.

Сєла

Монастыра Золотоверхого Михайловского Кіевского, Которїе за Сходомъ Рѣжи Полакамъ отъ Малыя Россіи отошли за Рѣжу къ Владѣнїю Польскому.

1613. Года.

Село Пустое Именем Селихоницина по Чорноѣлемъ на Вѣтѣ къ Толстомужмѣсту надано отъ Андрея Немеровича Кіевского Восводи на Монастыр за Макарія Игумена со всѣмъ такъ ся высоке маетъ Анданя Воєводское Держается Привилеями Короля перваго Жигмонта Индиктіона: 4: Февраля: 23: Второго Жигмонта, къ 1570 мц. Іюля. 4. 8.

Тамъ:

Тамъ у Сѹдерете земла прозвѣземла Жолкѣевская, Которого Змѣнился Семенъ Алеѯандровичъ Кмѣта, сТѹменомъ
и Михаиловского братства на Земли тако у Сѹдерете Зовсмого Голубѣенти по Сѹбранемъ имѣнѣю Монастира Золотоверхого, Которая Змѣна тверда быть записана, и потверженна Привилѣями Перзого и втораго Жигмонда:
Годовъ бывшихъ писанныхъ.

Село Лискотицины у Земли Именѣемого Погодного
купилъ Макарий Тѹменъ Золотоверхий Кіевскій, у Монастирѣ
Закопъ Лоо: Лички Литовской отъ Макара Сѹманина=
Толмача Татарского, Которое Макаръ мѣлъ взаслѹге ѿ
Короля: А село оное Положенѣемъ на Припети у Воловой
Сороцкой, Потвержденное ѿ Перзого Жигмонта: у 1543.
Годѣ у Декабрій: 8. а. Вторимъ Жигмѹндома у 1570.
Годѣ Ионя 4. Купчими и Свидителствомъ Кнѧ Андрѣя=
Коширского Воеводи Кіевского, и прочихъ.

Села:

15

Сéла Бородáнка, Нóва Грéбля, Затáлци, дана Полтéск за При-
петтю, Мосáни и Красносéлïе, Пожáлованïе Грáмотою Велúкаго
Госýдаря Алéкс. Михáйловича к лéто Мúру Бúтïя: 7168.
Декáбрïя 31. ф. Игýмену Ѳеодóсïю Софонóвичу, к Монáстúру
Котóрïе прéже Монастúра держáл Бúтовскïй, Гéтманъ Мáло-
россúйскïй змéникъ сéщïе шлáхетскïе.

7168
7508
1660

Сéло Книжúчи зá Рпенéмъ въ Полкý Бéлоцерковскомъ, на-
дáное Ун̃úверсáломъ бúвшо Пáматного Гетмáна Іоáнна Ско-
ропáдского на Скúтокъ Липпáцкïй: 1709: Годý Септéврïя 20:
зá Прошéнïемъ Захáрïя Игýмена Михáйловского Éппа Пере-
слáвского.

Сéло Блúставúца к Полкý Бéлоцерковскомъ Лего-
вáнное к Монастúру Тестамéнтомъ ѿ Пúней Éкатерúны
Сомковúчовой Богдановой Влостковской Войтово Кúевско
за Игýменства Ѳеодóсïя Софонóвича, и Ун̃úверсáло
Прúпáматного Ктúтора Гетмáна Скоропáдского Потвер-
дéное.

24

дéное, за Їгýмена достóйнопáмятного Їоáникїя Сенготокúна: лéта ҳ҃ѧ҃ а҃ѱ҃ѧ҃а: Мáя в҃ ѳ҃.

Млиновъ Монастирскіе Куплёніе или наданіе, или зъ монастира подаваніе и какимъ манеромъ Мельника

часть Двадцатая.

Млинъ по Переяславомъ Городомъ на рецѣ Трубешѣ на требѣ при Пуповцахъ Селцѣ За вичистихъ Пять Дмитрашковъ Рапти, монети доброй Золотихъ Тисящи, вѣчно Монастирю нашему Етожъ Записомъ за Игуменя Головчича 1691 го року Ноемврія 20: дани, Гетманскими Универсалами и Грамотою Цр̃я Великаго Петра и Императора потвержденіи, Однимъ колесомъ млинъ, Стопное третое и Фолюши: Мельникъ роумѣрмѣрка Десятая.

Млинъ по Городищемъ Старимъ Острому на Требѣ, на Острѣ рецѣ, Покойного Ѳеодора Волского бывшого Кіевского Полковника, преже Смерти въ Монастирь Тестаментомъ Летованіи: 1712 року; а потвержденъ Тестаментъ Универсаломъ Достойнопамятного Гетмана Скоропадского къ Острогу по Кіевомъ: 1713: року Априля: 27: и Однимъ часть Войсковая, преже Монастирю данная тимъ же Универсаломъ утверждается; Вто-Млинъ Колесъ млина дву, Мѣрочникъ мѣрочка десятая.

Млинъ на Тойже рѣцѣ и Гребль Оу Войничекой Акт-
лини, и Сна Ей Ѳеѡдора Войнича за Золотихъ Тисящь
1713 Годъ кѹпленній; Ѣтѡ Кѹпчам къ Книгахъ Гатъш-
нихъ Кіевскихъ записанная 1713 го Гокъ Апріля:
27: д: Оунтерсаломъ Гетманокъ Мазепи: 1688: Гокъ
Генваріа: 17: къ Батѹринѣ, и Іоанна Скоропадского:
1713: Августа 12: къ Шоуѣ по Кіекомъ Поткерде-
ній, Часть Войскока Оброихъ оунтерсалами Монастирѣ
оутерждается; Колесъ мѣлнихъ дѣ, Ступное Тре-
тое, Мѣрка на Мѣрочника Десатал.

Клѣтка Ступная на Тойже между Млинами Мона-
скими Гребль, Ступи Пшонніе и фолюши ѣней построенній.

Млини на Гребль рѣки Сули къ Селѣ Монастирско-
фролахъ ѣ Полкѹ Лѣбенскомъ къ Сенчитской Сотнѣ:
Летаціею достопаматной Ктиторки Маріи Григоріевой
Гамалѣиной при йныхъ Имѣніахъ Монастирѹ надани
1716: Гокъ Августа 17. а Летаціа оунтерсаломъ:
Гетмана Скоропадского къ Гусаноѣ, 1713: Гокъ Октѡ
ріа 13: Грамотоѧ Петра Великого 1716: Гокъ Февр-
аріа 4. д: Поткержденна, къ нихъ мѣлнихъ Каменей
шесть, и Ступнихъ три.
Намѣрочника з Гоумѣръ мѣрочка десатал.

Млинъ Весна́къ на рѣцѣ Видрицѣ по Боденка́мъ Селомъ Моната́рскимъ, со прочи́имъ Имѣнїемъ кѹпленнїй отъ Игѹмена́ Флоровской з Сестрами Магда́линой Рокъ 1712: Септе́мврїа 29: Кѹпчал ѣтцо ѥго отъ Ѹнѣверса́ла Гетма́на Скоропа́дского: 1713: Января́ 19: д: и къ Гра́мотѣ Велико́го Петра́: 1716: Рокъ февраря́ 4: д: да́нїя. Въ немъ Коле́са дѣ мѣлнїе, Ступно́е тре́тое, Мѣро́чникотъ Мѣро́чка Па́тала.

Млинъ Лоде́йнїй на Десне́ по Боденка́мъ кошто Монастирскимъ построе́нїй, а Въ немъ ко́лесо одно. Мѣро́чникотъ Мѣро́чка Па́тала.

Мли́нокъ два́ на Десне́ та́кожъ, ко́штомъ Монастирскимъ постро́енїй при Крехаехъ, а Въ немъ Колеса́ мѣлнїе дѣ, Ступно́е тре́тое, Мѣро́чка Па́тала на Мѣро́чника.

Млинъ Весна́къ на Гре́блѣ за Крехаекомъ, на рѣцѣ Гре́блѣ й Строе́нїе Монаи́рское, Колесо Вне Млива Ёдно:

ѣдно, Мѣрочка Мѣрочникови Пѧтам.

Млинъ къ Бор҃у Монастирском҃ъ Вѣкшѣровском҃ъ съ
сѫзера Кокпитского Водоѡ҃ротлачіи, а кънем҃ъ Коле-
со ѣдно҃ Мѫчное, Мѣрочка на Мѣрочника.

Млинъ къ Селѣ Вѣкшѣровщинѣ на Требелцѣ по
Дворомъ, всѣ кромѣ Требѣ строеніе Мелничое, съ него҃
на Монастиръ Мѣрочокъ а Мелничку.

Млинъ на Требѣ Монастирской на Ликедѣ спри
ходѫ на землѣ Печерской, концемъ Требѣ, всѣ строеніе
Монастирское, кънем҃ъ Колесъ три҃ Млинка,
Мѣрочникокѣ Розмѣрѫ мѣрка Седмам.

Млинъ на Требѣ Монастирской на Рѣцѣ Ѡ҃ро-
цѣ, къ Селѣ Ѡ҃рокцѣ Строеніе Мелничое, Мѣрочка
Розмѣрѫ Мелникокѣ Третяѧ.

Млинѡ҃.

Млинъ на Рѣцѣ Ветѣ на Гребѣлѣ Монастирской Строе-
нїе Всѣ Монастирское, въ Млинѣ Колесъ мѣлнихъ дѣ Ступное
третое, и фолюши. Мѣрочникъ Мѣрочка Пятай.

Млинъ на Рѣцѣ Малютанцѣ на Гребѣлѣ Монастирско
Строенїе Мелничое, Колесъ мѣлнихъ дѣ, Мелникокъ мѣ-
рочка третал.

Млинъ на Рѣцѣ Бобрицѣ на Гребѣлѣ Монастирской,
Строенїе преде Мелничое, нинѣ всѣ Монастирское, Внемъ
Колеса дѣ мѣлнїе, третое Ступное, Мѣрочникокъ Мѣрка
Роумѣръ Пятал.

Князи Великіе Глаги Цѣи Мо: кóвскіе сóбытели Сіи Блгодѣтéствовавшіе. И прóчіе Блгодѣтелѣ:

Пéрвый Блодѣтель сóбытель Князь Михаíлъ Свто Пóлкъ, Сн Ігóслáвль, Внукъ Ярослáвль, Прáвнукъ Владимíра Свтаго. Цркóвь каменную, ѣже и нынѣ между Мнíческими Прéдѣлами предыкáетъ; сóснова и создáже. Лѣта Мíроздíтіа. ѕ҃лѳ҃: Внýтръ ветрóсутычанно всѣмъ мéсто насади, Землѣ и протчíимъ имѣніемъ удóкли, Положи Книгы Мнíици Свтыя Вáрвары Мóщи: íѣже сúпрóтивнаго Цесáрева Вáрвара Цесáря Грéческаго дщи, сходя сúщаграда къ Сúпрýжествý Кнзю; со Сокóла ли вéно дражáйшое прúнесе Князь Вéло Блочéстивъ, и дáръ, Сúдъ пришéдшихъ Тáтаръ на Кíевскомъ Княжéніи лѣтъ дéсятъ мáлоупотребú Мíра, Полóвцемъ и его Брáтіямъ Брáни протúвно дúжущимъ. Сéй лѣта Мíротворéніа, ѕ҃лв҃: Митрополúта Кíевскаго Блжéннаго Никúфора съ Єпúпами соборнѣ, да Фéодóсіа Блжéннаго Печéрскаго ко Свтыя внесéтъ, подúже. Сúно Четырéмъ Брáдѣ Княжéніи, Двоюрóдныя Дщéри Королéмъ Полкóмъ и Вéнгерскомъ вдáде въ Сúпрýжество, Блочéстно Здúшная сóстáвúвъ, ко Безсмéртію преселúся ко Вúшнѣ Грáдѣ, прúнесéсь въ создáнную Сокóлю Мúхаíловскýю Цркóвь, Послѣдующúмъ Ємý всегó Свщéннаго Чúна, Болáрь:

1104

63

лтáрх, и Гражданскимъ Слезáмъ и жалéнїю. На Помина
нїе сегѡ Княгини Сюрóга Такóкїа Монастирéмъ, Цркъвáм
и нищимъ Богатїя раздаде Милостúни; ꙗко За Нешбúт
ность оудúленїе бáше, и преде такóкїа и послéжде нехо-
спомúнаютсѧ. Похвалы сего Мужа писáнїе на кáмени
гротномъ крúстїа до Времен нúшихъ хранúтъ.

Б

Бéликїй Гдрь Алéксѣй Михáйловичъ Црь Московскїй
потвердúлъ Грáмотою Привúлегїи Княжéй Рускúхъ и
Королéй Полскúхъ дáнїе Монастúрекъ нúшемъ в рáзнúхъ
Врéменехъ, какóв Грáмоты вúдана тогѡ Iѡсúфа Софоно-
вúчу Iгумену, передъ Iеромонáха Гаврúила Страпúтого. Iѡкъ
Мúрозúтїя 7168 го. Авгѹста лл. д. в Станѹ по Смолéнско.

Тóйже Гдрь Црь Алéксѣй Пожáловалъ на Монастúрь
Сéлянúнъ в Держáнѣ Полскóй имѣючúйсѧ: Бородáнкѹ
Новѣ Грéблю, Затáйцѣ, а въ Полéсѣ за Прúпетью Сéлца
Мосúни, и Красносúлїе. Мúрозúтїя 7168. Iѡкъ, Декáб
рїя лл. ф. За Iгѹменства тогѡ Iѡсúфовжъ.

Вѣчнїя

Г

Бѣчнїя Памати достоинїе Великїе Гдрт Братїя и Кнп Скипетр держащїй Іоанъ и Петръ Алексѣевичѣ потвердили Грамотою Владислава Короля Полского Привилегїю данную Монастырю на домъ Пречтаго Спса Монастыра построенїе и неотступителную нищаго Нипостя кормку Продажу за челомъ Бтїимъ Іосифа Игумена Мирожскїя 7154 Сокъ

7154
5503
1646

Какая Потвердителная Грамота спрашивалась акта Мирожскїя 7190 го Августа 28 дн Старанїемъ вновь избранного Софронїя Игумена Михайловского

Д

Пресвѣтлѣйшїй и Великоименитѣйшїй Црь Петръ по Вмѣстїи со Царственникомъ своего Брата Благочестивѣйшаго Іоанна Высшїй всего Государства Самодержецъ Пожаловалъ Захарїю Корнилїевича Игумена Михайловского, а Перенаписа Его Бпа Грамотою Потвердителною всѣхъ Грамотъ Государей Предних Привилей Королевскихъ и Гетманскихъ

вънтерсало

1682

65

Оу Кіерсалокъ, и прочіихъ Крѣпостей Кіевскихъ, и Летаціи имѣніе Кіевскаго Спаса Монастыря при Крѣпостномъ: 1700: году Апрѣля 5 д.

Сиже Царь потвердилъ и другою Грамотою нѣкоторыя имѣнія Полетаціи Панѣ Григоріевой Гамалѣевой, Полицмейстерскія Пивницкій, Гетмана Скоропадского и прочіихъ крѣпостяхъ лѣта Гдня: 1716: Февраля 4.

Сей Царь зѣло разумѣнъ, никомуже равенъ трудникъ, младъ еще многія страны Царства Европейскаго проиде, зрѣлъ и лѣпшая согладалъ обычаи, паче же художества воинскаго, такожде и простодѣтскія и нехитрошорныя ремесла. Чрѣтво: еже и сотвори. Вся по премудрости и художества иноземскаго многимъ тщаніемъ и иждивеніемъ к Отечеству принесе, богатствъ частихъ великодушенъ и благополученъ. Свейскаго Царя кнутъ малыя Россіи плѣнившаго все воинство подъ Полтавою обезсилилъ и плѣнилъ. Царь седя бѣгством къ Бендерамъ градъ Турскомъ сохранися. Царство седя не все разори, гради крѣпчайшія купилъ. Такожде Свейскія

Остатки:

Ѻ̀стáтиихъ мíръ принýжденíй: Брáни на Тýрковъ мáло
блгополýчно наведé, Лéхохъ на Королá своегó крáмолú-
шихъ смíри ѝ въ Послýшáнíе покорí. Зéмлю Персúд-
скíя чáсть велúкаго Хрáбростíю ѿ̀ческому Влáдúчеству
прúложú. Смѣлостíю, ѝ трýдомъ стрáны мнóгія оу̀дú-
вú. Велúкíй Прáвдолю́бецъ, жестокъ крúвосýдокъ кáз-
нúтелíй, ѝ некреннúмъ проща́лú. Зѣло тѣ́рдъ кóнтрѣ
ѝ блгочестúвъ: Здрáвíе нещáдя бóйскими Похóдáми бре-
дúвъ, оу̀мрѣ лѣ́та Хрт̃ва: 1725: Цр̃тво всѣ ѻ̀ смéрти ѥ̃гó
ѿ̀блúвшúсь слезáми, ѝ во жалéнíй во вѣ́кú óста. Прéде
смéрти Сенáтъ во блгодáрствíе затрýдú, ѻ̀ ѿ̃чествѣ, тúтъ
лъ: ѿ̃цъ ѿ̃чествá дадé ѥ̃мꙋ, ѝ Пéрвíй начáтъ нарúцáтú
сѧ Госꙋдáрствъ Москóвскúхъ Íмперáторъ.

Ѳ.

Пéтръ Íоáннúшúй, втóрíй Íмперáторъ Москóвскíй Потрѣ-
дúлъ всѣ́ прéднíе Грáмотú, Прúвúлéгíя, оу̀нéверсáлú, ѝ прѻ̃:
чíя Крѣпостú во крáтцѣ; Ѻ̀ко гдúны: 1729: Мáрта 31:
Тáже послѣдовщáго гóда нáжúны Íюня ѿ̃йде, сослéзá-
мú ѝ колѣ́нúтво всéя Íмперíú. Млáдъ сúй Вѣ́тка, лѣ́тъ
пáть нáдесятú, но велúко рáзумéнъ, Хꙋдóжества бóйско-
го, всежелатéлнѣ́йшúй, велúкíя нáдежды Ю́ношá.
Сúй бы́сть Пéрвагó Íмперáторá ѿ̃ Сúна ѥ̃гó Алéѯѣя Вúка,

Рáзумú

[illegible] Царь и Самодержецъ Всероссійскій, Императоръ Петръ Великій, истинный Отецъ Отечества, Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, Петръ Великій, Сынъ Царя Алексія Михайловича и Царицы Наталіи Кирилловны, родился въ Москвѣ, Мая 30 дня, 1672 года. Отъ младенческихъ лѣтъ, Царь Петръ Алексѣевичъ, возрастая не по днямъ, но по часамъ, обнаруживалъ необыкновенную остроту ума, и рѣдкія качества души и сердца. Въ 1682 году, Царь Петръ Алексѣевичъ, по кончинѣ Царя Ѳеодора Алексѣевича, своего брата, вступилъ на Престолъ Россійскаго Царства. Въ 1689 году, Царь Петръ Алексѣевичъ, вступилъ въ бракъ съ Царицею Евдокіею Ѳеодоровною Лопухиною. Отъ сего брака имѣлъ Царевича Алексія Петровича, Царевну Наталію Петровну, и Царевича Петра Петровича, скончавшихся въ младенчествѣ. Въ 1689 году, Царь Петръ Алексѣевичъ, по кончинѣ Царя Іоанна Алексѣевича, своего брата, сдѣлался Самодержцемъ Всероссійскимъ. Въ 1690 году, Царь Петръ Алексѣевичъ, ходилъ на Ладожское Озеро, и построилъ на немъ нѣсколько судовъ. Въ 1691 году, Царь Петръ Алексѣевичъ, ходилъ на Переславское Озеро, и построилъ на немъ нѣсколько судовъ. Въ 1692 году, Царь Петръ Алексѣевичъ, ходилъ на Плещеево Озеро, и построилъ на немъ нѣсколько судовъ. Въ 1693 году, Царь Петръ Алексѣевичъ, ходилъ на Бѣлое Озеро, и построилъ на немъ нѣсколько судовъ. Въ 1694 году, Царь Петръ Алексѣевичъ, ходилъ на Онежское Озеро, и построилъ на немъ нѣсколько судовъ. Въ 1695 году, Царь Петръ Алексѣевичъ, ходилъ на Азовъ, и взялъ его. Въ 1696 году, Царь Петръ Алексѣевичъ, ходилъ на Азовъ, и взялъ его. Въ 1697 году, Царь Петръ Алексѣевичъ, ходилъ на Азовъ, и взялъ его. Въ

Короли Польскіе Благодѣтели
Сопытелей нашей

Александръ Сынъ Кгазимира Короля Полского Четвертій
Кнѧзь Великій Литовскій, Прошеніемъ Сенята Полского съ
Кнѧжества Литовского помазанъ на Королевство Полское,
въ Церкве Краковской: Декабрія 12 д. 1501: року:
Христового. Пожилъ лѣтъ четыри на Королевстве, а на Ли-
товскомъ Кнѧжествѣ лѣтъ четыринадесять, Оумре въ
Крепости Велиской: Лѣта 1506: Августа 19: в Середу
в ночи пасмочетвертого. Воеваде чествѣ его Кнѧзя; Кіевъ,
Черниговъ, Новгородокъ, Смолинскъ, Стародубъ и прочіи:
Гради содержахусм, Литовскомъ Правленіе покинувшесм,
Совѣдъ Кнѧзь Пѵтятичъ Димитрій Кіевскій Воевода пой-
малъ Шахмата Орде Заволскихъ Царя, Царемъ Перекопскимъ
съ Воинствы своего Кнѧзѵтого Посла по Виленско Кнѧзю
Великомѵ своемѵ Александрѹ.

Сей Король писа до Воеводи своего Кіевского Кнѧзя Ди-
митріа Пѵтятича, да ей сострокъ Церковній Кнѧзь Дми-
тріа: Г. Коряклища нѣ Зобомій: Дей Рѣкѣ Гивлецъ Іоа-
нъ Игуменъ Монайра нашего на Монастиръ Посадилъ: Ка-
зѵмѣтъ: Церкви нашем, а нейніи, яко Ніній Благословлятъ.
Бѣ Корастъ средняго, лица долговатого, Волосомъ рѵси:
Костистій, Сяменистій, Силами крепокъ, Тѣлъ разѵмо-

Того ради

того ради Молчаливых, и мѣнии Королевских Растители
Пироглиников излишный. Имѣлъ к Сопружестѣ Дщерь
Князя Великаго и Прехвалнаго Московскаго Іоанна Василіе-
вича, иже Перзскій Тяжчайшій и Честнѣй Власа Татарска
го отъ Московской Княжеремъ ехдже и отъ Прогни
и протчія Страны Покорилъ
Княжества Литовскаго Помазанъ на Королевство Полско

В Жемоидъ Тракскій Полскій Король Сынъ Казимірово
Пятый, Братъ же Вышше Помянутого Александра, Князя
Великій Литовскій Былъ по Брать на Королевство лѣта
Христова 1507. Септемврія 24. Дня

Сій Макарію Игумену, даде Привилегію на Сохраніе Мона
хомъ поминъ Литовскія Гречскаго Пріщрквнаго Архистра
Михаила, и иныя ни Отдасть Кіевскихъ Митрополито
и колоколъ Мирскій, и Посѣлства почтенно содержити
ся: 1523: лѣтъ поелѣ. Поткердилъ на дани Острож
ка Братомъ Александромъ, и надание Андреевъ Немировича
Воеводи Кіевского Зитомъ Пустый Квартирный Даде Сви
цы Пустое Великоновщины, Поле За Прокитнымъ Баломъ:
и протчимъ Литовскимъ

Преставился лѣта Спасенія Всемирнаго 1548: Февраля
к Дня своея Пасхи, часу 9: ко Дни, Пожилъ лѣтъ: 71 и
Королевалъ лѣтъ: 40. Мѣсяцей шесть, Оставилъ по

Скипетръ:

Скипетръ Сна Жигмѹнда Августа, егоже еще живѣ
лѣта: 1529: на Княжество Литовское, лѣта же 1530: го
на Престолъ Полскій вступѣ. Мужъ зѣло разѹменъ, Хра
бръ, и Общенародъ любимъ, великій Враны со Княземъ Москов
скимъ Василіемъ Іоанновичомъ и мѣше.

Г

Жигмѹндъ Августъ Сынъ Стараго, родисѧ лѣта ѿ
Христа: 1520: Князь же Великій Литовскій лѣта: 1529:
наречен; таже живѣ сѣщѣ ѿца къ Сокороленію Полскій
вѣнецъ наслѣди лѣта: 1530:

Сей Король дѣди своего Алеѯандра, по ѿца наданіи
и прочіихъ благодѣтелей обычителей къ Помоществованіе При
кидѣтенъ въ 1570: мъ Годѣ потвердилъ, ко Игѹменствѣ За
харіи Игѹмена, Мужъ по Христи скоенъ вѣрѣ благогокѣнъ,
и ко благочестію Греческому благопреклоненъ, ищалъ въ ѡно
мого своемъ ѹмножениа, хвали Божіа. Вомнозѣ благопо
лѹченъ, Мирен, ѹродобопристѹпенъ. Ѡстави живѹнь лѣ
та: 1572: Іюлія. 18 д. Поживѣ лѣтъ живѹнь

Д

Король Стефанъ сидѣлъ на Королествѣ Полско 1578:
Года: Которій къ томѹже Годѹ далъ Сергіѣ Игѹменѹ Монастира
Ншего:

нше́го Ли́стъ Потверди́тельный Пре́жнимъ Ли́стомъ Королевскимъ
и противнымъ Кре́постямъ

Е

Король Полскій Влади́славъ жи́лъ: 1646: Го́къ Христо
кого, Сей Заха́рій Игу́менъ Михайловскомъ Белгѣлъ з Ме-
трики Королевской Е́ѕтрактомъ ки́дати Перѣхъ Королей
Привилеѣй Прозбою преклоне́нъ Кіе́вскою, ихъ потверд
ки́хъ Ли́стъ Своихъ Антецессоровъ и противъ Крепо-
Монасти́рскіе въ Томже Году

З

Короля Михаила Корибутовича Ли́стъ Господарскій Потверди
дилъ Привилеѣй Потверди́тельный и Конфирмацыйный Ли́стъ Антецессо
ровъ Ли́стъ нашъ Вирши́цкій Монасти́рь Игумену Ѳеѣ
досію Софоновичу, по семъ Королемъ Маріи Россіи
Козацкіе Гетмана Ѳеѣдора и Полскаго Владѣніе Вишне-
вецкаго

И

Константинъ Константиновичъ Князь Острож
скій Кіевскій Воевода Маршалокъ Волынскій и Прот:

Мѣжъ:

Мѫжъ Блгочестивъ, Слоу҃менъ оу҃ добропристоу҃пенъ, даде҃ на Монастиръ Симеѡнъ Игоу҃менъ за Рекою Днепромъ Ѡ҃стро: сѡ҃рѡбнїй со Ѡ҃зерами, Петриковомъ Плоскимъ, Жерло Тисацкимъ и сѣножатьми, Привилегїею лѣта ҂ѯѕ҃ Л҃ѳ҃: Генѣара ІІ҃: Листъ Потвердителнїй на Ѡ҃рокы, и писахъ на Землю Глѣбаскую Самъ ѡ҃ Границѣ сѡ҃вѣдѣ, и на Листѣ на писаѣ, даде҃ Монастиръ: лѣта ҂ѯѕ҃ Л҃ѳ҃ѕ҃: Ѡ҃ктоврїа 20:

Сегѡ҃ прежде҃ѳ҃ѡ҃ц҃ь, Бысть Гетманъ Великого Кнѧжества Литоскаго, Королю Жигмѫнду, многїа Брани противо Ѡ҃анна Василїевичѫ Великомѫ Кнѧзю Москоскомѫ состаѧше, Бѣѡ҃ Храберъ Воинъ, и ѡ҃ хитростехъ воинъскихъ зѣло сѡ҃вѣтенъ.

42

83

Гетма́ны Мало́россі́йскіе на Име́ніе Монасти́рское Ки҃евопеча́рскаго Да́вшій, и прочій Бла́годѣте́ль.

А.

Пресла́вный и мужественне́йшій Пе́рвый по Ѡтступле́ніи Поля́скаго Влади́чества с малой Росси́и Мало́россі́йскій Гетма́нъ Богда́нъ Хмельни́цкій, Жи҃тмѵ́ра ста́рѣйшаго Короля́ Поля́скаго Прикле́тіе ѡ҃болности къ Ѡтступле́нію Игу́мена къ Монасти́ру Золотоверхо́вскій Михаи́лоскій Бра́тіе потве́рдивъ ѵ҃ниве́рса́ломъ, и҃ко́вымъ Ѡтступле́ніемъ Поста́вленнаго Игу́мена Ѳеодо́сія Софоно́вича Тимѳе́ѣва ѵ҃ниве́рса́ломъ ѹ҃твердилъ; Ро́ку Хе҃тва: 1655: Ію́ля 2. къ Богусла́ву, Томѹ́жъ Ѳеодо́сію Мли́нъ Ѳеда́ковскій по Трипо́лемъ на Кра́сномъ нада́лъ. Бѣтворо́щинѣ Село́ по то́й сторо́нѣ Дне́пра нада́лъ, и҃ вели́лъ Васи́лію Полковни́кови Ки҃е́вскомѹ с҃ѡграни́чить, я҃ко и нн҃ѣ ѡ҃бре́тается. Нада́лъ Бѣтворощина за Игу́мена Васи́левича: Слѣ́цкого Архима́ндрита, Ро́ку Хе҃а: 1654. Ма́я 22: къ Чи҃гри́нѣ. Сѣ́и мно́гими Побѣ́дами Ляхо́въ ѡ҃ма́лѣ Росси́и даже до Ви́сли прогна, Коли́кожъ свобо́дный прослави́лъ, и ѡ҃крестныхъ Мужество́мъ ѹ҃страши́вый ко Сла́вѣ ѹ҃мре.

Іоа́нъ:

В.

Іоа́нъ Бѣго́вскій Гетма́нъ по Богда́нѣ потверди́лъ Ѵ҃нѣверса́ломъ Мли́нъ Ѳедако́вскій по Трипо́ллемъ : Ѧ҃нтецессо́ромъ свои́мъ надли́нїй : Рокѣ Гдна : 1659 : Ѻ҃ктоврїа 10 : ч.

Гоѳ҃

Ю́рїй Хмелни́цкій Сы́нъ Богда́новъ по Бѣго́вскомъ Гетма́нѣ Ѵ҃нѣверса́ломъ Мли́нъ Ѳедако́вскій въ Рокѣ 1660 мц Февра́рїа 22 ч. въ Гитри́нѣ потѣ́дилъ, Изъ Ѵ҃бѣжи́ще ни́ѣ Ма́ѣтности Бороди́нкѣ, Ноѣ Грѣ́ховѣ, Зата́лцѣ, Мосани и Красносе́лїе ; Сей Пе́ркїе : Мо́нахъ былъ Гедеѡ́нъ въ Монастырѣ Манко́вскомъ По Ѵ҃кра́ину, потомъ Гетма́нъ ѿ Козако́въ Поста́новленъ Ѳѣло мучи́телемъ Безче́стно погибе.

Д

Деми́а́нъ Ігнато́вичъ Многогрѣ́шный Гетма́нъ Мли́нѣ Ѻ҃стри́цкїе Ѵ҃нѣверса́ломъ потверди́лъ Рокѣ 1671 го Генвара 9 : въ Батури́нѣ жи́тельствуючи.

Іоа́нъ

Ѣ

Іоа́нъ Самоі́ловичъ Попо́вичъ та́кожъ Игу́менъ Ѳеосо́сіи Софоно́вичъ ки́далъ Оу́нтерса́лъ на Мли́ни на Гре́лѣ по Ѻстро́мъ Потверди́телнїи: 1672: Рокъ: Ію́лїя 13. ф. къ Катери́нѣ.

Ѕ

Іоа́нъ Мазе́па оучини́лъ Потверже́нїе Оу́нтерса́ло на Мли́нѣ по Старим Ѻстро́мъ и часть Войско́вую съ Мли́номъ къ Монастиру́ повернулъ, 1688: Рокъ: Генва́рїя: 17. ф.

Та́кожъ и на Йнїе Писма Ѻ Йме́нїи Монасти́рско ки́далъ Оу́нтерса́лъ Потверди́телнїи За Игу́менства Силве́стра Голо́хвта, 1695: Года Ію́ля 12: ф.

Тоже Игу́менъ Корнило́хвтъ Захарїй нового на Монастиръ надалъ Дниловскъ и Крепковщину Се́лища Пустїе, и оунтерса́ло ѿграничилъ, 1699: Рокъ Августа. 22 ф.

На Мито Ветанское оутвержде́нїе подалъ Оунтерса́лное къ тому́ же вы́шъ Писанному Году.

Сей же и Якъ Сребрянъ Художно содѣлалъ, къ

Нему

нéй повелѣлъ мóщи Свѧтыя Великомѵ́ницы Варвáри положити, ѣ нѣкже йнѣ почивáютъ. Сѻкотѣ жѣ нѣкоторыѧ бѣ книгѣ йсторѣ, Сломѵ́вшій бо Свéтомѹ Господáрь Вéрность Клѧтвѣнную, приложѵ́ся ко Свéйскомѹ Королю, Егожде прѵ́ѧзнь къ Мáлоросси́и мнóго сородной Рóсскїа йзлѣ кроке. Тáже Брáнїю Петра Цр̃а сѻка Одолѣ́нний: ѻтъ Вéчестно къ Бѣстѣ къ Волосéхъ скончáся. Король же къ Бендерáхъ Грáдѣ Тврéцкомъ мечá тонѹщихъ спéсся. Малáѧже Россíа ѣ Подозрѣ́нїи й въ Поношéнїи йхъ рáди сѻстáся.

З.

Iѻáнъ Скоропáскїй Гéтманъ, Мѹжъ слѣ́лѡ Бáгочестїи й Мúлостúвъ Сѻбытелй нúшой пáче йных Ктúторъ й Защúтнúкъ, повнегдá рѣжéмъ Ймѣнїе Монáйрское къ Полáкомъ прéйде. Сѻбытелй Ѻскудѣвáющей Помоществѹющ Кнáзю Дúмúтрїю Мúхáловúчъ Голѣцúнъ. Ѹмолéнїемъ Ігѹ́мена Ісáйнúкїа Сенѣтотóкúча Мѣстности сѹ́бóнъ пóлъ Днéпра сокóю кладóмїа, Крехáвъ й Бóденки: Монастúрь ѿдá. Ещéже промúшлéнїемъ своúмъ Бодáкъ й Хролѣ сокстéмъ Ймѣнїемъ легкáть Сѻбытелѣ Пáнъ Гамáлѣúнъ прúкедé. Цр̃кóкъ кáменнúю Архúггла Мúхáйла ко Стáромъ Óстрѣ, сокстéмй Цр̃кóвнúми зéмлямй по Прошéнїю Мúтрополúти Ісááфа Крокóвского ѹнѣверсáломъ Монастúрéкъ ѹ̃тверди, й прóчїе тáмо кѹплéнїе:

Грѹнта

Грунтъ. Монастиръ Красногорскій ѡснова, и Земли, и Кттиторіи даде. Иконостасное дѣло во Вилицѣи Церкве Иждивеніемъ своимъ поставилъ, и иные многіе ѡбители гакилъ Блгодѣтелъ ства, и нетъ в Малой Россіи ѡбытель, гаже бы его не оукидѣлъ Блгодѣтелъства.

Оученіемъ филохоѳъ, Мѫжествомъ Кавалеръ, Щедротами ѿц нищихъ, смиреніемъ и сѣтостію чюденъ, Сѫпругаже Сѣтостію равна; Милости-подаяніемъ превосходяше. Болници имѣлъ, в нихъже всякихъ Чиновъ и родовъ Немощніи хранахуся, имѣже по вседневно сама оумываюшій, чистыми сратицами ѡдѣваюшій, гадмы сего оуготованными питаюшій, Пластри ранамъ прилатаюшій служаше, ѡтъ коя Блгочестно скончашася; Мѫжъ 1722: го Хртва Лѣтъ: Сѫпруги негли по лѣтехъ пріехъ: Память же ихъ во вѣкъ спохалами.

Протчій Благодѣтель Нашея Обители.

А

Преосвященній Митрополитъ Кіевскій Варлаамъ Исаіинскій своимъ сребромъ чинъ Келіи, даже до челѣ- Церковномъ сосуда, и прочіими Благодѣяніи помоществовалъ, Мужъ во истинѣ Святъ, Постникъ святымъ подобный, Смиренія не изрѣченного; къ Праздники Славленія ради Архіерейскаго и къ далекія Монастыри, яко когда же нощію къ Печерскій моленія ради пѣшъ хождаше, Трудомъ Подвижническимъ и столпленіемъ молитвеннымъ Силъ и ноги вредилъ, къ Церкви рукама носимъ бываше, Тако же конечно яко лѣтъ нестаръ, но Труди сломленъ къ Покою Вѣчному отыйде.

Б

Пріемникъ Варлаама Іосафъ Крокотскій Преосвященній Митрополитъ Кіевскій въ Трапезѣ Иконастасъ своею мудрою устроилъ. Акаѳистъ Варварѣ Великомученицѣ составилъ, и дни Конторникъ ємъ наредилъ; и во многихъ Обители Благодѣтельствовалъ. Учитель Философіи и Богословіи, Кротокъ, щедръ, Оуказомъ Царя Петра къ Петербурху болѣзненъ взятъ къ Тферѣ въ пути кончинемъ житія отыйде, лѣта, въ неже Монастыръ Печерскій и Подолскій Градъ сгорѣ: ⁂ ⁂ ⁂

Игуменъ сей Обители Іоаникій Сенігоговичъ; Бывъ
мало послѣжде Печерскій Архимандритъ, падшю в конечное
оскудѣніе Обители великимъ попеченіемъ, поиска[illegible]
Имѣнія Крем[illegible], Боденки, Бодакъ, Хролѣ и прот[illegible]
Имѣнія прошеніями и вкупленіями пріобрѣте:

[illegible], Телесъ Село разумѣнъ, понѣшнемъ жестокъ.
Житіемъ чистъ, въ Молитвахъ бодръ, Церкви и послѣ-
ній въ Моленіяхъ Церковныхъ. Образъ изрядный
Монахомъ; Постникъ изрядній, въ употребленіи
вещей Обительскихъ Село мѣренъ: Всегда трезвенъ
въ Словесѣ истиненъ. Посхрижёнъ в Монастирѣ
Братскомъ Кіевскомъ, бысть Архидіаконъ, Таже На-
мѣстникъ Монастира Софійского Каѳедралнаго, по
томъ Здѣшній Игуменъ, послѣжде Архимандритъ
Монастира Печерского; въ немже Парамижного Ко
лѣчнію скончася ѡ Гдѣ, лѣта, в нежъ ѡсъмати
по согорѣніи ѡбновленную Церкъ, 1729: Ноября:
Мца: ѡ Ѣздѣ на Архимандріи многія сосуди цѣно-
ѣмъ и сребранна, и денги на строеніе Обители бнежъ
Игуменствія ѡстатій; Ко памяти вѣчнѣ Бѫди;
Сій цѣхъ Праѣнникъ

Д.

Захарїя Корнилович Ігумен Ѡбители, сѧ Ігумена Ѡсѧщенз Преѡсѧщенним Варлаамомъ Ѳасѣнскимъ и Второжъ спомоществованїе первый Переславскаго Еппъ, и По Ѡсѧщенїи въ Ѡбители жителствоваше. Ревнителнїи промысликъ Влтихъ Ѡбителскихъ, коумоленїемъ Ѡу Мазепи Гетмана: Божеа надати Монастирекъ Селища пѫстїе, Заборы и Данилокъ, на йихъ же земли въ Дѣсѧтѣ недалеце реки Рпени Скитокъ Липнаковскїи своимъ имѣнїемъ созда, и Селища Ѡнїе придаде. Сѣтителъ весел Вогоромъ. Въ Радгалостѣ Ѡутѣшенъ, Преступникомъ съ нисходителенъ, Худимъ Ѡу доброприступенъ, Мирен, къ Бгѣ Блгочестивъ. Ѡученъ добре въ Книгахъ, въ Словесѣ красенъ.

Ѕ.

Варлаамъ Ленивецкїи Ігуменъ сѧ Ѡбители, нынѣ Псковскїи Еппъ, Ѡ Ѣздѣ Ѡуказно въ Москвѣ многїа вещи и денги на Строенїе Колоколни каменой Ѡстави.

Ѕ.

Книзѣ Димитрїй Михайловичъ Голицинъ правѧ Кїевскаго Губернїю во многихъ Блгодѣтелствоваше Ѡбители. Ѡнъ Гробъ посредѣ Предѣла Мученическимъ созда Мощемъ, Ѡкрестъ Лампадами Ѡукраси, Якоже нынѣ:

97

нѣ Зри́тся, ѣ́хавъ к Мо́скве въ Сена́тъ во всѣ́хъ ѡ҃бы́тельскихъ нѹ́ждахъ прибѣ́жище и̑ рѹководецъ бы́вше свои́ попече́ніемъ ни́зкій Предѣ́лъ Варва́рскій кои́сотъ по́ятъ, Сте́ны Це́ркви ве́тхія и̑ Предѣ́лы и̑зы́ятъ, всегда́ ѡ҃ ѡ҃бы́тели промышля́ше. Старъ сій лѣ́ти Сена́торъ нѣ́которо пра́ви сходо́й кре́дитій подо́зрѣ́ніи сме́рти присѫ́жденъ, и̑мѣ́нія лишенію́, и̑ заточе́нію, ѹ́бѣ́жа ѡ҃ сме́рти Ма́стію Госуда́рини свобо́дъ, къ Заточе́нію ѣ́тоюже и̑зы́ска́нію 1737: лѣ́тѣ ѹ́мре.

Мелети́й Вы́хѣ́кій Архима́ндритъ Монасты́ря Пе́черского и̑ждиве́ніемъ свои́мъ, на Положе́ніе Сты́ла Варва́ри Мо́щей Прито́къ ка́менній ново къ Ве́тхой Архи́стратигской Це́ркви пристра́ди: И̑же нѣ́ Сребро́мъ Кня҃зѣ Дими́трія и̑зы́шше сте́ною кои́сотъ подъ ѓа́тся, пе́рвій ко́лѣ́ ни́зкій, и̑ кро́тлимъ Скле́помъ Засклепле́ній: Ико́нъ ѹ́бо Ико́ностасъ кро́тлъ своимъ и̑ мѣ́нїемъ содѣ́ла́лъ: И̑же нѣ́ ѡ҃тѣ́шлій Зри́тся къ то́мже Прито́кѣ: и̑ про́чіе Пода́нїе къ Мона́стырю̀ и̑зложи.

Пре́жде бы́сть Чле́къ Воинства́, Са́номъ Сѹ́дїа Малороссі́йскій Генера́лній, ѡ҃ни́гоже Старъ сій къ Мо́нахѹ постри́жеся, понемно́гомже вре́мени бы́стъ Архима́ндритъ Монасты́ря Пече́рского, Мѹ́жъ Простонра́венъ и̑ прозо́рливъ; щедролюби́въ и̑ бла́горо́дне.

И.

Госпожа́ Е́катери́на Богда́нова Влостко́вская Соко́ловскаѧ

кичовка Войтова Кіевскаго, оумерш҃в Сѵпрѹгъ Богданъ Остаѳевичъ, дѣтми не нажитъ, Имѣнемъ Щедролюбіемъ и Благочестіемъ, Дворъ Лекгаціею всѣ движимая и недвижимая, ихже Сѵпрѹга ея Завѣтомъ, и за деньги ея Мужемъ на Потребу его оупотребленія, Оной Записанныя оу Брестѣ, Сѣнокосъ на Мѣскомъ За Подоломъ Околонко, Блистовицу Село, и прочая многая; Сама Блаженнаго оу Гдѣ почи Смертію: оу коло лѣта Гдня: 1600 го:

Госпожа Марія Григорієва Гамалѣина Завѣтомъ дворъ Монастирскій Села Подлѣсъ, и Хоромъ съ Оукрестностями, Гпжа кроткая, милостива, и щедрая; не Помнозѣ глубокой старостію Блаженно оусне оу Гдѣ.

Яковъ Іоановичъ Оушаковъ Полковникъ Великороссійскій, Мужъ, Воинъ, и добръ Философъ, Любитель Оубителей доброжелателенъ, и Благодѣтельствуй. Истокователя Писаній Римскаго Корнилія всѣ Книги къ Библіотекѣ дворъ, и многими прочими Латинскими Авторами Библіотекѣ при оумножи.

Григорій Іаковлевичъ Наумовъ Благодиръ оупрадѣдъ:

Оубласть

Области Губернии Киевскія любовію къ Мученическимъ
Мощемъ движемъ бо многихъ Обытель защищаше :
многи дѣти наказую и Конописного Матеріалъ Къ
Шлиссельбургу послалъ печащися о утварѣ Иконостасномъ
къ Предѣлѣ Мученицы Стыя Евдокіи, но намѣренію
коспатискорое ушествіе.

Въ.

Исаакъ Матѣевскій Быкій прежде на домѣхъ Царскихъ
Питейныхъ Голова, ветхія Церкве Стѣны во Предѣлы :
Мученическія иступи, Церковь пространствомъ разшири,
Свѣтлость къ нутръ доведе. Сіе соборн Велѣніемъ и
Иждивеніемъ Князя Димитріа Голѣцина, но искон-
Именіемъ части снадѣлаше. Мужъ совѣтенъ, Кротокъ,
Миренъ, Благочестивъ и Милостынодатель нищихъ; Почи
Господь, и погребесе въ Предѣлѣ Мученическомъ Вар-
ри, Церковному Строенію Закѣтомъ Золотыхъ :
тисящу шестьи.

Гі.

Алексѣй Михайловичъ Князь Черкаскій Тайнаго :
Кабинетного Совѣта Перкой въ Имперіи Московской :
Мѣнѣстеръ, горя Благотокеніемъ къ Бгу, и любовію
къ Преславной.

къ Преслáвной Мѵ́ницѣ Варва́рѣ, на созда́ніе но́ваго Предѣла Сты́а Ека́терины мно́гія де́нги и про́чія дѣ́лъ потре́бы Прислá. Мѫ́жъ чю́денъ Бла́гочести́емъ. Между́ филосо́фы вели́къ, Бгосло́въ знамени́тъ. Наро́читъ къ Цр҃ски́хъ Сокро́вищахъ. Къ Мило́сти Вели́кія Монáрхини Пе́ркій. Ѿ́чествѣ кѣ́рен и смотре́лихъ. Сѹпру́га е́гѡ Мѫ́жу ко Сты́ни и Бла́гочести́и и́стра́дна́а Поспѣ́шествова́телница Великодѹ́шна́. Сѣ́ло Ра́ѹмна, Ми́лостива, къ Моле́ніихъ и По́стѣ Великотерпели́ва. Ри́зницѣ многу́ю Драго́цѣнною, бо́йними кро́вь и мо́стѫ Цр҃ко́вномѹ Трекова́ніями преподáла. Дще́ръ и́хъ Бла́говѣрна́а Кня́жна Варва́ра съ Москвы́ Кіе́вскія. Монасты́ри посѣща́а Вели́кія ра́здаѧ Ми́лостыни. Къ Цр҃ко́вное Сокро́вище нѣ́шего Монасты́ра мно́го кло́жи денегъ. и мно́гими Подáніи Мона́хомъ снабди́ла. Ви́тáа въ Монасты́рѣ нѣколи́ко вре́мени чю́денъ Мо́нахомъ Бдѣ́ніа ѡ́ставѝ ѡ́бразъ; Три́ е́два часы́ на ѹ́покое́ніе, въ Гости́нницы и́дрѣ́ши: всю но́щъ Прилѣ́жно молáщися прохождáше. Вѣ́дѣхъ и Пи́тіи дѣ́ната ѹ́мѣре́ніа. Въ По́стѣхъ сѣ́ло терпели́ва. Въ Чте́ніахъ Кни́гъ бе́зсо́нна и ра́ѹмна. Ѧ́зыка Ро́сійскимъ дѣ́тямъ. Бла́гоче́нія сосѹ́дъ. Вѣ́ри Бла́гочести́ва Защи́тница. Вѣ́сь дворъ негли́ Неѹсы́пающихъ Моли́тва́ми ѡ́бы́тель.

Дн

Пáмъ Прославлéніемъ Áпóстолъ Сн҃ъ Гетмáна Мáлоро-
сíйскаго Данíйла Áптла Полкóвника Мúрогóдскíй, По
сщáл Йногда ѿбтéтомъ молéнíя ѿбúтель, многое-
ко Мúленическúм Варвáри Стúя Мóщемъ госпрíáть
оу сéрдíе; ѿбдарúлъ ѿбúтель многого мúлостúнею:
нареч҃е сеѓе ѿпромúсли, Лю҃бкíй, й Блгодтéлстокáнíя,
йже ко ѿбúтелй нúкогда бúти оуклóнн, Éже йдонé
лъ жúлъ сѣ, творáше, на всáже Блгодтéлстка Пáмятное
Íконостáсъ на ѿбрáзъ двáнáдесяти Áпóлъскоя Цркúи,
йже въ Москвѣ Пáтрíáршей, йждúвéнíемъ рéзано й
Íконопúсно Злáтомъ постáвúлъ. Междў сúмъ Óрдынскоя
сíйскоя Íмпéрíй на крúмскíя Óрди ко ѿмщéнíе ѻбúд-
многúмú лéты дéющúхъся, бúвшў госпрíáть. Всéй
Брáни послáтай ко малóй Рѣцѣ со Генерáломъ Лéсли:
на мéстѣ нéкоемъ вънóтръ Перекóпа ѿстáвшáся, Áрм
мéйже Велúкоя ко Кослóвў на Помóрíи двúгшейся;
многíе тúсящи Вáрварскíе ѿкрўжúша, й всѣ Стрéле-
нíя на рáзрúщéнíе úхъ напрáтúша, Велúкодўшíю же
Россóвъ нéѿдолéнúя, Вáрвари пўшкáми Пáгўбъ промú-
слúша. Úхъ же оустрѣлéнíемъ и сторгнўвшáся Пéрсти
Éдúнíя ноги, ѿчúго Колѣны ѕѣло тáжестна, гóже
Горáчъ сúй нéберегъ, Éщѣ Тáничáркого налѣтáющúхъ
оустрѣлáше врáтокъ, Междўжé сúмъ ѿ Áрмéйскоя Помощ
ѿгна-

тогда Тартаръ. Онъ же тяжкою игнемогъ тошнотою въ затъ
дня третiяго Врачебъ власти дадеся. Иже отрѣшенiемъ
части ноги зѣлiю колѣны коѣбдиша, егоже дня четверъ
того надесять Iюня отмре. Лѣта ѧѵѳ 1736. Мужъ
смѣлости мужескiя, науки свободного и неотягченно
го, разглаголствiя гласнаго, упражненiя воинскаго
ревнитель, къ дарехъ и отгощенiяхъ нескупъ.

ЄI.

Преосвященнiй Рафаилъ Заборовскiй исторiи
по шестой Титли Митрополитскоа Кiевскiй
Архiепископъ, оуказомъ Госуда; Императрицы Анны
и Сунода Светѣйшаго Благоволенiемъ, о Псковскiя
Епископiи съ Псковяны жалованiемъ о Пастыр
лобезнѣйшомъ и многихъ слезами, на Кiевскiй

пах.

Пастыр преведенъ Лѣта Хва 1731: вниде в Цркы
Престола своего со всякаго чина и возраста желаніе
и радостїю Множествы Народа стрѣтающу и прово-
дающу 5 Октобрїа числа 10: Мужъ ѿ добродѣте-
лей и Гражданства составленъ. Красота Пастирей
Правило Пастыр, Жилище Благогокѣнїа, во всѣ Суб-
боти и Ндлѣ, во Праздничства нарочитаж и меншаа
во Четиридесатницуже Едва не всякъ дны Литургїю
совершаше. Нотого лѣкого болѣзнива всегда, нерадаше
о сокѣтующихъ ѿ послабленїй ѿ трудовъ молитвенныхъ,
и ѿбѣщающихъ ѿ послаки цѣлыхъ, Мнѣ глагола: да
болѣзнуетъ Нога; Бѣгуже вѣди Здрака. Кротокъ, Не-
злобыхъ, Снисходителенъ, Прѣступникомъ оудобопроби-
телен, Милостивъ, всѣмъ приходящимъ не укритъ,
Воуромъ милъ, и веселъ, Тихъ и сладокъ словомъ,
Ѵдѣнъ нестажаніемъ; Часть заневдержаніемъ своихъ
натрекованїа пѣнаухъ ѿ Служителей вуймистковаше
и часть бываховъ слуги ѿ Гдна богатши. Неранствова
во между требующимы, еже требовашеся раздаваше.
Наипаче многое и Стоци имѣніе на соуиданіе Кіев-
скихъ Оучилищъ, яже на древномъ Мазепи Геть-
мана ѿснованїи красно Архитектономъ Иноземцемъ
науданіемъ соверши. Воискустѣ Гиторикомъ
знаменитъ. Во Пропокѣдехъ Благоглаголивъ, Силенъ,
и краснорѣчивъ; Народъ въ Пропокѣди Златоустомъ
раглаша-

раслѣщаше. Божественныхъ страшенъ, всѣмы любимъ
и безъ жезла страшенъ и почитаемъ. Священнѣйшій
оученій и оученыхъ любитель, чтитель и благодѣтель.
Хрістомъ благолѣпнаго средства, тѣло нетолстъ,
чела пространнаго гладкаго, лица мало продолженого
полнаго и мало приперченаго, ноздрѣ мужескаго умѣре-
наго, очесъ свѣтлыхъ и веселыхъ, власи главы лѣпот-
но кудравіе, доволно рамен достизающіе вѣліе. Бра-
да краткая рѣденька мало насредѣ раздѣлена сѣдая,
оуста королловіе, имя, нравы, и возоръ снесши воедино
нѣсть Загора Земнородна нарещи Аггла, Мало вчемъ
неподобно его; въ Келіи Архимандрита Пустинно-
Николского Назарія, и образженіе. Первый онъ Кіев-
скимъ тремъ Монастиремъ Братскомъ оучилищномъ
Амросія Дѣнекича, Пустинно Николскомъ, Іосифа
Волчанского, оученѣшаго Богословіи оучителя: [:по
слѣжде бысть сей Могилевъ Єпп:] и лѣтъ цѣломъ
минувшъ Монастирь нашемъ Алексѣя Петринъ сего:
Монастира Игумена осѣти во Архимандріи, даже
бо до сего времени кромѣ Печерскія, въ Монастиреx
Кіевскихъ Архимандріи нетыша. Даде на Митръ-
Архимандрическую рублей 50: на Полицѣ такожъ рубле
50: и матеріалъ Адамитъ, и Мандію со скрижала-
ми зелеными Канавацкую свою на Обытель сію:
Благословеніе. Устрой же Архимандріи въ Кіевскихъ

Монастиреx-

Монастирѣхъ по Указу Благочестивѣйшея Анны Императрицы, и святѣйшаго Синода Благословенїе; Первїе дѣ 1732: лѣта, во нашемъже Монастирѣ 1734: Августа дня 15: Посѣщаетъ Любитель Обители Михаиловскїя, и частыи Мѵнических Мощеи Посѣтитель. Всякаго Мца вторника За Любовь тажде ко Святой Мѵнице, Священнаго имѣ обитаи совершати Литѵргїю.

Іменний покажчик

Абрамович Микола, воєвода смоленський 6
Агафія, дружина Войнича Артемія 244
Аквилина, черниця, донька Олександровича Лук'яна *34, 35*
Аксак Ян Мартинович, підвоєвода київський, земський суддя *37,* 45, 54, 55
Александрович Лук'ян, кравецький цехмістер *34,* 104, 117
Андрій 192
Андрій Димитрієвич, священик мокіївський 203, 204, 205
Андрій Мартинович, вікарій Спаського Пирятинського монастиря 236
Андрущенко Данило 211
Андрущенко Яків 211
Анна Іоанівна, імператриця *14*
Арсеньєв Афанасій 241

Бабарика Павло 248
Бабська Анна 87,94
Бабський Станіслав 87,94
Бабські 87,94
Баглай Іван, мірошник, житель остерський 112, 114
Батий 2
Баторій Стефан *33,* 23, 25, 73
Безбородько Олександр Андрійович, граф 279, 282–286
Безобразов Петро 251
Бертух Леонтій, війт остерський 258
Бестужев-Рюмін Олексій Петрович 250
Биримович Андрій, війт переяславський *36,* 105,106
Биримович Григорій, син Биримовича Андрія *36*
Богданов Іван 240
Богданова Зиновія 120

Богомолець Марк 274
Богуш 2
Бойченко Василь, житель середняківський 138
Бойченко Максим, житель середняківський 138
Бондієв Степан 263
Боровик Павло Васильович 194, 238
Бородавка Семен 244, 246
Бородавченко Федір *38*
Бразілевич Василь 258
Брюховецький Іван, гетьман 102
Булавкін Петро Михайлович 169
Булчаков Яків 241
Булюбаш Іов 280
Бучевський 12

Вакуленкова *див.* Вакуловська
Вакуловська Параскевія, жителька чорнуська 263
Вакуловський Микита 263
Варлаам Ванатович, архієпископ Київський і Галицький 239
Варсонофій Антонович, ієромонах, намісник Троїцького КрасногірськогоЧорнуського монастиря 264, 265
Василевич Феодосій, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 78, 80, 118
Василевський Іван 259
Васьковський Феодосій, ігумен Межигірського монастиря 21
Васютинський Андрій Пилипович 139
Ващенко Овдій 231
Веніамін 247
Веніамін Руцький, київський митрополит *23*
Вербицький Гнат, значний товариш Київського полку 244, 246
Виговський Іван, гетьман *9,15,24*, 81, 85
Винородський Йосиф 198
Висманович Федір 32
Вільгорський (Вилгдорський) Вацлав, воєвода київський 42, 53
Владимирський-Буданов М.Ф., професор Університету св. Володимира *12*

Владислав IV Ваза, король *14*, *33, 34,37,* 10 (Дод. 1), 68, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 118
Власович Павло, війт остерський 135
Влостовська Катерина *див*. Сомкович-Влостовська Катерина
Войнич Акилина, жителька київська *39,* 178, 179, 181, 213
Войнич Артемій Іванович, житель київський *39,* 176, 178, 179, 181, 244
Войнич Богдан, міщанин київський *30,* 100 ,101,103,108,110,
Войнич Іван Богданович, житель київський 120, 146
Войнич Федір Іванович, житель київський *39,* 153, 176, 178, 179, 213
Волков Григорій 241
Володимир Мономах, князь київський *35,* 45
Вурлинець Віра, жителька остерська 261

Гаврилович Сава 210, 217, 220
Галушка Андрій, козак остерський 267
Гамалія Григорій Михайлович 123, 124, 125, 126, 127, 128, 130, 134, 136, 225
Гамалія Єфросинія 264
Гамалія Іван 227, 264
Гамалія Іван, бунчуковий товариш *39*
Гамалія Йосиф 268
Гамалія Марія *39,* 124, 137, 138, 144, 147, 166, 183, 222, 225, 227, 234
Гамалія Микола 268
Гамалія Михайло 268
Гамалія Семен 268
Гамалія Сидір 265
Гамалія Федір 268
Гамалія Яків, військовий товариш 268
Ганна 163
Гарасимович Олексій, міщанин остерський 110
Гедеон Маркоцький, ієромонах, намісник Михайлівського Золотоверхого монастиря 234
Геннадій, чернець Троїцького КрасногірськогоЧорнуського монастиря 249
Герасименко-Слюсар Гаврило, житель чорнуський 231
Гербаневський Лев 280

Гервасій, ієромонах, намісник Михайлівського Золотоверхого монастиря *29*
Геронтій, чернець Михайлівського Золотоверхого монастиря 66
Глебовський Богуш Гулкевич 18
Голик Григорій 266
Головкін 242
Голубєв С.Т., професор Київської духовної академії *8, 17*
Гольшанський Януш Юрійович, воєвода київський 6
Горленко Яким 251
Горло Андрій 228
Горностай Самійло, підкоморій 56
Городиський Іван, титулярний радник 282, 284
Граніков А.Д., професор Київської духовної академії *17*
Гречківський Петро, служитель дому Олексієвського 262
Гречченко Михайло *38*
Григорієвич Євстафій 175
Григорій 273
Григорій Вербицький, остерський священик Церкви святої Трійці 238, 244, 246
Григорій Гаджій, настоятель Троїцького КрасногірськогоЧорнуського монастиря 150, 164
Грикович Гаврило 31
Гринькович (Гринкевич) Семен Гринькевич, зем'янин Київського повіту *37*, 15, 16, 75
Гриценко Онисим, житель хрулівський 128
Грушко Роман, значний товариш 217, 219
Губка Тимофій Павлович 198
Гудима Павло 266
Гулькевич-Глібовський Богуш 18
Гурський Гнат 87
Гуторович Павло, возний 63

Дадзінський Данило 194
Даниїл Стапольський, ієромонах, намісник Троїцького КрасногірськогоЧорнуського монастиря 243
Данилов Гаврило 147

Данилович Гаврило 136,
Даценченко Денис, житель пісківський 237
Даценченко Максим, житель пісківський 237
Дворецька Марія, дружина Губки Тимофія Павловича 198
Дворецька Христина Іванівна, дружина Дворецького Івана Петровича 194, 195
Дворецький Іван Петрович, товариш Київського полку 194, 195, 198
Дворецький Іван, сотник остерський 112, 114, 116, 244, 246
Дворецький Федір Антонович 198
Дезидерій, намісник Троїцького КрасногірськогоЧорнуського монастиря 230–232, 235, 237
Деларю Д.А., надвірний радник *15, 16, 17*
Дерделя Григорій 273
Дмитрашко-Райча, полковник переяславський 122
Довгяло-Завиша Ян 76
Дометіан Жаботинський, чернець Михайлівського Золотоверхого монастиря 66
Домонтович Петро Іванович, писар Київського полку 112, 114, 115
Донець Григорій 112
Дорошенко Петро, гетьман *24*
Драбковський Олександр 139
Драгоманов, архіваріус *16*
Драгомирецький Кирило 161, 176
Дранка Роман, козак остерський 270, 274
Дубовичівна Марія, жителька остерська 112
Дубрянський 75
Думитрашко К.Д., бібліотекар Київської духовної академії *18*

Євгеній, митрополит Київський і Галицький *16*
Євдокія 163
Євміненко Максим *38*
Євстратій, намісник Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря 225, 272
Євтушенко Радько, житель пісківський 217, 219
Євтушенко Тимофій 231
Єлець Дмитро 25

Єлизавета Петрівна, імператриця *14,* 250
Єлісей Максимович, пирятинський священик Церкви Успіння Богородиці 280, 281
Ємельянович Михайло, полковник білоцерківський 149
Єфросинія Вакуличовна Солоневська, черниця Флорівського монастиря *34,* 18 (Дод. 1), 19 (Дод. 1)

Железкович Власій 70, 84, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 104
Жураковський Лук'ян 139

Забіла Агафія, дружина Піроцького Івана 189, 190
Забіла Анна, дружина Танського Василя 202
Завгорудка Афанасій 271
Загоровський Олександр 245
Загоровський Остафій 34
Загреба Грицко 228
Загура Василь, рибалка 148
Закревський Олексій, прапорщик 279
Закревський Осип Лук'янович, генеральний бунчужний 267, 270, 274
Записоцький Павло 244, 246
Захарія Корнилович, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 20, 142
Захарія Юзефович, ігумен Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря 203, 210, 218, 220
Захарченко Яків, житель сухоносівський 228, 229
Збаразький Микола Андрійович, справця Київского воєводства 16
Звірака Григорій 162, 164, 165, 180, 186, 187, 191, 193, 203, 206, 237
Зіновія Курінська, черниця 235
Зубка *див.* Губка

Іван 27, 163, 275, 283
Іван Капуста, дяк лохвицький 144
Іван Климов, поставмуцький священик Покровської церкви 243
Іванович Кирило, житель козелецький 185
Іванович Онисим 192
Іванович Парфен 197

Іванович Петро 134
Іванович Симеон 134
Ігнат 163
Ізвольський Олексій 253
Ільїн Іван 251
Ільницький Модест 225
Ільченко Андрій 280
Ільченко Петро 270, 280
Імвросій, архімандрит *29*
Іоаникій Сенютович, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 26 (Дод. 1), 161, 174, 179, 181, 188, 189, 190, 194, 195, 202, 204, 205, 213
Іов Борецький, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 62
Ірина, княгиня *35*
Ісая Копинський, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 64, 66

Йосиф Йоасаф Мировський, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 17 (Дод. 1), 35, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 50, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59

Кононович-Горбацький, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря *34,* 18 (Дод. 1), 19 (Дод. 1), 71, 72
Калачников Макарко 143
Калачов М. В. *19*
Каменський, військовий полковник *15, 16 ,18, 19*
Канкрін Є.Ф., міністр фінансів *16, 17*
Карбан Іван, житель чорнуський 163
Карбан Марія, дружина Карбана Івана 163
Карп 163
Карпович Григорій *38*
Карський Станіслав, возний 47
Катерина II, імператриця *14*
Катеринич В.С., київський віце-губернатор *13*
Кизимов Богдан Богданович, міщанин 70
Кирдановська Марія 209

Кирило Свідерський, священик остерський 248, 258, 260, 261
Кирилович Леонтій, міщанин остерський 224
Кирилович Михайло 245
Кіндрат 254–257
Климентович Марко 134
Климович Трохим 161
Климонович Микита 192
Кміт Філон Семенович, смоленський воєвода 27, 28
Кмітич Криштоф 3
Кмітич Семен Олександрович, справця Київського воєводства 9, 11
Княжолуцький Федір 197
Ковалевський Іван 276, 278
Козорецький (Козорзчинський, Козорезковський) *35,* 104, 117
Количов Андрій 241
Колот Іван, житель сухонівський 228
Колот Лаврін, житель сухонівський 228
Колотенко Лаврентій 192
Комарецька Федориха 224
Комарецький Федір 244, 246
Кондратович 76
Кононенко Іван *38*
Кононенко Федір 261
Кононович Нестор 105, 106, 117
Кононович Роман 179
Копоть 1, 2
Корецька (Ходкевич) Ганна, княжна, дружина Корецького Якима *22*, *23*
Корецький Кароль Самуїл 62
Корецький Яким, князь *22*
Корибут-Вишневецький Михайло, король *37,* 107, 111
Корнилій 247
Коровка-Вольський Григорій Карпович, полковник київський *38,* 173
Коростешовець Іван, житель остерський 115, 135
Костенко Іван 267
Костученко Лазар 258
Котляр Леонтій 198

Кошелев Петро 241
Кошерський (Коширський)Андрій Михайлович, воєвода київський *36*, 5
Кременецький Лука 265
Кривда Федір 224
Кривецький Ян, райця 104
Кривкович Василь, міщанин київський *37,* 48, 49
Кривопуст Євнух, житель бодакв'янський 137
Крищин, житель чорнуський 152
Кроковський Йоасаф 225
Крусинський Якуб 42
Кудрик Степан *див.* Хуврич Стефан
Кулешевна Маруша Стефаніївна 70
Кульбака Іван 83
Кулябка Іван 272
Кулієвич Пилип 126, 127, 128
Кундусь Яким *25*
Куракін 250
Курдасова Лесковна Зіновія 151
Курдюмов М.Г., член Петербурзької Археографічної комісії *7, 14, 19, 31*

Лаврентій 163
Лаврін, десятник київський 6
Лазоревич Герасим 38
Ласковський Семион 196
Леваненко Остап, житель київський *34*
Левашов В.В., Київський військовий губернатор, Подільський і Волинський генерал-губернатор *12*
Левченко Яків, житель чорнуський 212, 223
Лизогуб Яків 251
Лисенко Федір 253
Лілєєв М.І., професор Університету св. Володимира *8, 12*
Лозка Тарас 39, 45, 47, 48, 49, 57, 58, 59
Луговський Павло, значковий товариш Лубенського полку 276
Луговський Семен 276

Луговський Яків 276
Лужецький Іван 83
Лук'янова Шостачка *див.* Шостачка
Луцкова Анна *див.* Аквилина
Луцкович Петро *35*, 117
Луцковичова *див.* Полоцьковна-Ризина
Любецький Димитрій Романович, князь *36,* 7, 8
Ліневич Кирило 145

Мазепа Іван, гетьман *15, 37, 38,* 121, 123, 124, 129, 131, 133, 140, 141, 142, 154, 155, 156
Мазепина *див.* Мокієвська 139
Макарій, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря *33, 36,* 2, 6
Макарій Лисковський, ієромонах 87, 89
Макарович Наум 104
Максимович Антон, житель київський 25
Максимович Михайло, житель київський 25
Максимович Семен 235, 237
Маліховський Іван, городовий 83
Малченко Михайло 185
Мануїл, священик Флорівського монастиря *35*
Мануїл (Михайло) Родич, чернець, житель хорошківський 259
Марія 163
Марія-Магдалина Мокієвська (Мазепина), ігуменя дівочих Києво-Вознесенського Печерського, Глухівського Успенського і Флорівського монастирів 26 (Дод. 1), 139, 169, 174
Маркович Андрій, полковник лубенський 212, 216, 219, 221, 223
Маркович Яків 251
Мартисенко Микита 134
Мартос (Мартус) Павло 134
Мар'яна Вітославська, інокиня дівочого Києво-Вознесенського Печерського монастиря 154
Маслович Павло 266
Мелешкович Семен, міщанин *37,*38
Мельниченко Логвин, мірошник *38,* 83
Микола I *16*

Милорадович Петро 269
Милченко Іван, райця 104
Мировський Радко, возний 30
Мисаїл *див.* Мануїл
Миткевич Андрій 269
Миткевич Йосиф 265
Михаїл Костянтинович, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 29, 30, 31
Михаїл, намісник Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря 223
Михайленко Кіндрат 108
Михайло 5, 275
Михайлович Василь 135
Михальський Григорій 273
Многогрішний Дем'ян Гнатович, гетьман *22*, *38,* 109
Могила Григорій 267
Модест 254–257
Монтвид Дорогостайський Павло Якович, державець обухівський 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37
Моркитний Семен, райця 135
Муллов П.А. *19*
Мурашко Павло, житель хрулівський 127

Навоторцев Михайло 252
Нагай Роман, житель чорнуський 217
Нарушевич Микола 13
Невіжин Іван 143
Немирович Андрій Якубович, воєвода київський *20, 33,* 1, 2, 3, 4
Нестеренко Федір, компанійський ротмістр *38,* 233
Никитиха Кадяненкова, черниця 235
Новозчинець Василь, житель вовчогірський 258
Носко Федір, козак Київської сотні 161

Овксентій Табор, чернець 34
Олександр, король *32*, 20, 23, 75, 76
Олексій Михайлович, цар 80, 86, 142, 242

Олексій Петрина, ігумен Михайлівского Золотоверхого монастиря 241, 242
Олексій Тур, ігумен Пустинного Микільського монастиря 84
Олещенко Герасим, житель пісківський 245
Онисифор (Онисим) Ястребський, священик кринський 191, 206
Онищенко Сава, житель чорнуський 162
Онкович Андрій Богданович, боярин Київського повіту *33,* 9
Опанасенко Оаникій *38*
Опошний *див.* Опушний
Опушний (Опошний) Іван 179, 194
Ормянин Макар, толмач татарський *36,* 6
Остапенко Карпо, житель київський *34,*117
Остафьєв Олексій 240
Острозький Костянтин Іван 2
Острозький Костянтин-Василь, воєвода київський *35, 37,* 7, 10, 11,12, 21, 22, 23, 26, 33, 36, 37, 46, 56, 60

Павлович Андрій 100, 101
Павлович Тихон 103
Павлюченко Грицько, житель бодакв'янський 273
Палій Семен, полковник 24 (Дод. 1), 25 (Дод. 1), 158
Палюк Гнат, житель остерський 248, 249
Панасенко Мойсей 245
Панкевич *див.* Панкович
Панкович Максим, зем'янин київський 14, 21
Панущенко Хома, житель остерський 100
Панченко Кузьма, житель боденьківський 115
Пахомій Печковський, ігумен Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря 186, 187, 191, 192, 193
Пашинський Терех, возний 62, 63
Певниха Пелагея, жителька токарівська 245
Песочинський Лаврін 23, 24
Петрановський Семен 229, 230, 231
Петро Галабуцький, священик харківецький 263, 268, 271, 272
Петро I Олексійович, цар *14, 15,*118, 142, 143, 242, 250
Петро II Олексійович *14,* 242, 250

Петров М. І., професор Київської духовної академії *7, 12, 17, 18, 19*
Петрович Павло 225
Петрович Феодор 209
Петровський Пилип 259
Петруха Захарій 198
Пештич Стефан 225
Пєнкін Я.І., київський віце-губернатор *13*
Пика *див.* Пиковський
Пиковець Іван 251
Пиковський Іван Олександрович 120, 132, 148
Пирогович Олександр, генеральний возний 51, 53, 54, 58
Піроцький Іван, сотник ніжинський 139, 174, 189, 190
Погуляй Панько 262, 267
Поздишев Якушко 86
Позняк Настасія, дружина Позняка Юхима Федоровича 26
Позняк Юхим Федорович, зем'янин 26
Політика Матвій 273
Половець-Рожиновський Юрій Семенович, шляхтич 35, 42, 43, 49
Полоцький Данило, війт київський *36,* 87, 88, 89, 90, 106, 120, 174
Полоцьковна-Ризина Марія, міщанка київська *36,* 117, 132
Попович Григорій Григорович, житель київський 76
Пригара Онуфрій 275, 279
Прокопій Леонтович, священик остерський *39,* 175, 196, 197, 208
Проскуренко Ігнат 114
Проценко Василь, житель хрулівський 127
Проценко Іван, житель хрулівський 126
Пугач Павло 276
Пугач Яків 277, 278
Путятич Димитрій, воєвода київський *32*
Пучка Андрій 136

Радзивілл Альбрехт Станіслав 68, 76
Радич Самійло 87, 88
Радченко Іван, житель бодакв'янський 273
Рай Василь, намісник київський 17, 18, 19, 21, 65
Рак Григорій 134

Редченко Кузьма *38*
Резніченко Яким, житель лохвицький 125
Рижко Федір 135
Рильський Войтех 60, 67, 71
Рогуцький (Рагуцький) Микола 190, 213, 234
Родкевич Іполит 29, 30, 33
Родостамов Михайло 142
Рожновський Федір Семенович 40
Рожновський Юрій *див.* Половець-Рожиновський
Рожновські *35*
Романенко Дмитро 231
Ростовський Петро 261
Руденок Максим 258
Рябий Григорій 104

Савицький Гедеон 145
Савицький Степан 273, 277
Савич Семен 153
Самборович Євстратій 145
Самойлович Іван, гетьман *15, 20, 22*, 23 (Дод. 1), 113, 120
Самохвал Андрій 273
Санкович Радко, мірошник остерський 101
Сахновській Іван 269
Сверчков Авраам 240
Свічка Леонтій, полковник лубенський 137
Святополк-Михайло, князь *32,* 45
Семен, ігумен *див.* Симеон
Семенов Олексій 251
Семенович Данило 152, 231, 235
Семенович Леон, бурмістр 70
Семион 178
Сербин Войця, генеральний осавул *38,* 122
Сергієвич Іван 103
Сергій Трилевич, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 27, 28
Сердюк Василь 271

Сердюченко Василь, житель бодакв'янський 273
Сигізмунд I Старий (Жигмунт, Жингмонт), король *14, 20, 33, 34, 36, 37,* 1, 2, 3, 5, 20, 23, 64, 68
Сигізмунд II Август (Жигмунт Август), король *33, 35, 36,* 13, 14, 20, 35, 75
Сигізмунт III Ваза (Жигмонт Третій), король *14, 34,* 39, 61
Силенко Микита, житель остерський 260, 261
Силенко Федір, житель остерський 108
Сильвестр Головчич, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 23 (Дод. 1), 132
Сильвестр Думницький, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 250, 252
Сильвестр Єрусолимець, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 24
Симеон (Семен), ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16
Синица Григорій 261
Синюта Тимофій 269
Скоропадський Іван, гетьман *15, 37–39,* 27 (Дод. 1), 159, 160, 164, 167, 168, 170–173, 177, 182–184, 200, 201, 207, 214, 215, 220, 222, 226, 227, 233, 234, 236
Скоропадський Михайло 253
Слідик Іван, райця 135
Слюз Семен 277
Смолянский Семен, генеральний возний 40, 41
Соколовський Ян, генеральний возний 58
Солонина Агафія Самойлівна 135
Солонина Костянтин Дмитрович, полковник київський *37,* 115, 129
Солонина Михайло 261, 244, 246
Солонина Назарій 247
Солонина Сергій 175, 179, 194, 238
Солтан Давид 52, 53
Сомкович Богдан, київський війт *35, 36,*87, 88, 94, 96
Сомкович Войтех, міщанин київський *35,* 98, 99
Сомкович-Влостовська Катерина, дружина Сомковича Богдана *35, 36,* 87–90, 93–99, 160
Стаєцький Максим Григорович 196

Степан 273
Стефан 283
Стефан Квачовський, священик бодакв'янський 276–278
Стефан Товстоновський, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 32, 33, 34
Стефанович Афанасій, священик пісківський 218, 220, 221
Столповський Адам 273
Страховський Варлаам145
Стрибіль Филон 52
Стригун Семен, житель Євминської слобідки 251
Стуга Стефан *38*
Ступар Федір, житель остапівський 188
Сулим Ярема, козак ковалівський 263
Суморок Северин, шляхтич 10 (Дод. 1)
Сурин Андрій 36, 37, 43, 46, 50, 51, 54, 55
Сурин Гарасим, підсудок 43
Сусло Теодор *36*
Сухопара, архіваріус *16*
Сущенко Іван, житель чорнуський 211

Танський Василь, полковник переяславський *38,* 175, 196, 197, 202
Таран Іван, житель середняківський 147
Тарасій Вербицький, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 282
Тарловський Лазар 196
Телюк Іван, житель чорнуський 230, 232, 236
Тепка *див.* Телюк
Терещенко Леонтій 116
Тимофієв Яків 252
Тимофієвич Корній 108, 110, 112
Товій (Товія) Петрашко, ієромонах 145, 247
Толетович, міщанин київський *25*
Трифон, чернець Михайлівського Золотоверхого монастиря 151
Троцький Максим 163
Трубецький Іван 250

Труш Григорій 277
Туранський (Турянський) Олексій Михайлович 169, 199

Ушаков 250

Федір 64, 192, 225, 259
Федір Вишневський, священик Київської Подільської церкви Воскресіння Христового 239
Федір, зять Крищини 152
Федоренко-Гончаренко Василь 171
Федоренко-Гончаренко Микола 171
Федоров Олександр, козелецький городничий 287
Федорович Пилип 125, 130
Федорович Сергій 179
Феодор Тиша, намісник Софійського монастиря *22*
Феодосій, козак 103
Феодосій Софонович, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря *35,* 81, 82, 84, 86, 87, 88, 89, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99,107, 111
Філарет, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 5
Філофей Кизаревич, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 8 (Дод. 1), 67, 69

Хабенський Богуш Дмитрович, князь *33,* 13
Хай Михайло, житель хрулівський 130
Ханенко М. Г., скарбник *13*
Хейло Леонтій (Леско), житель чорнуський 162, 180, 186, 187
Хейло Ярема, син Хейла Леонтія 180
Хенцинський Павло 175
Хмелевич 93
Хмельницький Богдан, гетьман *14, 22, 23, 37, 38,* 77–79, 81, 82
Хмельницький Павло, київський полковник *22*
Хмельницький Юрій, гетьман *14, 24,* 90–92
Хмілевський Гаврило 272, 281, 284
Хованський Петро Іванович, воєвода київський 143
Ходкевич Григорій Олександрович, воєвода київський *36,* 7, 8
Хомич Семен 139

Хуврич Іван, житель слобідський 151
Хуврич Стефан, житель слобідський 151

Челищев Іван 253
Чемериська Фенна 210
Черевчій Василь Йосипович, київський бурмістр *33,* 44, 47
Черевчій Васько, міщанин київський *34*
Черевчій Єсько, міщанин київський *34*
Черевчій Іван Радкович 70
Черевчій Федір, міщанин київський *34*
Чернишов 250
Чехович В.П., професор Київської духовної академії *17*
Чумаченко Юрій (Ювко), житель чорнуський 152

Шаргородський Іван 171
Шафіров Петро 215
Швець Тимко, житель сухоносівський 217
Шевченко Олексій 263
Шереметєв Василь Борисович, білоозерський воєвода *36,* 105
Шимченко Юрій (Юско) 134
Шостачка (Лук'янов) Афанасій, син Шостачки Парасковії Іванівни *24,* 192, 193
Шостачка (Лук'янова) Парасковія Іванівна, жителька чорнуська *24,* 192, 193

Щасний Харлинський Микола 1 (Дод. 1), 17, 17 (Дод. 1), 18, 46, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59
Щербаненко Іван *38*
Щербацький Тимофій 254–257, 265
Щербина Федір 245
Щочка Григорій 271

Юзефович Лаврін 70
Юрченко Микита 134

Яким Федорович, священик сухоносівський 165, 204
Якинф 145

Яків 261
Яковенко Сидір 245
Яковлєв Роман 245
Яковович Лаврентій 231
Ян III Собеський, король 119
Янджул Іван 188
Яндзоровський Феофан 145
Янковський Леонтій 237
Янковський Мартиніан 150
Яремович Яків 134
Ярмущенко Левко 216
Ясенко Іван 270
Яценко Андрій 235, 237

Aksak Jan *див.* Аксак Ян Мартинович
Bobrowicz Theophił 89
Bruchnewsky Piotr 67
Charłysky Mikołay *див.* Щасний Харлинський Микола
Czerevczei *див.* Черевчій Василь Йосипович
Dorohoyskie Monwid *див.* Монтвид Дорогостайський
Druizly Jerzy Horsłu 45
Golshansky *див.* Гольшанський Януш Юрійович
Hankiewicz Stephan 111
Hmelnicky Bohdan *див.* Хмельницький Богдан
Hodorscki 45
Hrynkiewicz Siemion *див.* Гринькович Семен
Josiph *див* .МировськийЙоасаф
Jan III *див.* Ян III Собеський
Jendziło Jan 52
Kadzidłowrs Alb. 72, 74
Kizarewicz Thilothej *див.* Кизаревич Філофей
Kmit Filon Semenowicz *див.* Кміт Філон Семенович
Kmitycz Semen Aleksanrowicz *див.* Кмітич Семен Олександрович
Kononowicz Horbackij *див.* Кононович-Горбацький Йосиф

Kopińskiy *див.* Копинський
Koszyrski Andzzei *див.* Кошерський

Lezeńsky Stanisław 73, 75

Meleszkowicz Semen *див.* Мелешкович Семен
Michał *див.* Корибут-Вишневецький Михайло
Michał Kontantinowicz *див.* Михаїл Костянтинович
Mienkowski 61

Niemyrycz Andrzej *див.* Немирович Андрій Якубович

Ossolińsky Jerzy 73, 75
Ossolinski 45
Ostroskie Konstantin *див.* Острозький Костянтин-Василь

Piasoczyńsky Lawryn *див.* Песочинський Лаврін
Pilchowskj Andrzey 66
Pozniak Iewisym *див.* Позняк Юхим
Prusinowski Adam 45

Rożnowski Jurij *див.* Половець-Рожиновський
Rylski Woyciech *див.* Рильський Войтех
Rzeysky Thomasz 69

Sigismundus *див.* Сигізмунд
Sokołowsky Jan *див.* Соколовський Ян
Sołtan Dawid *див.* Солтан Давид
Somkiewicz Bohdan *див.* Сомкович Богдан
Stephanus *див.* Баторій Стефан
Strukcas Dworanin 53

Tovstonovski Stephan *див.* Товстоновський Стефан

Wigura Stanisław 65
Władysław IV (Vladislaus) *див.* Владислав III Ваза
Włostowcka Katarzyna *див.* Сомкович-Влостовська Катерина
Wołowski Joannes 107
Woroniecky Mikołaj 52, 53

Zachariasz 61
Zakrzewski Jacob 41, 44

Географічний покажчик

Аксаківські (Оксаківські) ґрунти 155, 157

Баришівка, м. Баришівського р-ну Київської обл. 21 (Дод. 1), 83, 122, 129
Баришівський млин 21 (Дод. 1)
Батурин, м. Бахмацького р-ну Чернігівської обл. 23 (Дод. 1), 109, 113, 121, 123, 131, 133, 140, 141, 154
Безрадицькі ґрунти 256
Безсальські ґрунти 268
Березівка, маєтність 111
Березова Рудка, с. Пирятинського р-ну Полтавської обл. 263
Біла Церква, м. Білоцерківського р-ну Київської обл. 25 (Дод. 1), 55, 156
Білогородка (Białogrodka), м-ко, тепер с. Києво-Святошинського р-ну Київської обл. 3, 10 (Дод. 1), 26
Блиставиця (Блистовеца), с. Бородянського р-ну Київської обл. *37*, 87–89, 93–96, 160
Бобриця, р., ліва притока Дніпра 24 (Дод. 1), 75
Бобровицька волость *21*
Богуслав, м. Богуславського р-ну Київської обл. 81
Бодаква, р., ліва притока Сули 222, 273
Бодаква, с. Лохвицького р-ну Полтавської обл. *39*, 123, 183, 215, 234, 245, 276–278
Бодакв'янська долина 137
Бодакв'янська земля 137
Боденьки, с. Вишгородського р-ну Київської обл. *37*, 27 (Дод. 1.), 135, 139, 169, 170, 177, 215
Боденьківська гребля 26 (Дод. 1), 135
Боденьківський млин 115, 135, 139, 174
Боденьківські ґрунти 169, 174
Боденьківські маєтності 174
Бойківський хутір 207

Бойківські ґрунти 188
Болдаївка, *див.* Боярка
Бородянка, м. Бородянського р-ну Київської обл. 86, 92, 102
Борщагівка (Борщовка) *29*, *37,* 19, 23, 74, 111
Борщагівські (Борщовські) ґрунти 9, 63, 145
Борщагівські маєтності 11 (Дод. 1), 15 (Дод. 1)
Боярка, м. Києво-Святошинського р-ну Київської обл. 254

Варва, м-ко, тепер смт Варвинського р-ну Чернігівської обл. 188
Варовичі, колишнє с. Поліського р-ну, тепер с. Васильківського р-ну Київської обл. 5
Варшава, м., Польща 10 (Дод. 1), 20, 24, 61, 68, 72–75, 107, 111, 119
Васильків, м., тепер райцентр Васильківського р-ну Київської обл. 236
Васильківські ґрунти 254, 255
Введенські (Уведенські) ниви, місцевість м. Києва *33*, 44, 47
Ведкалівка *див.* Ветхалівка
Верхнє місто, місцевість м. Києва 72, 107
Ветхалівка (Ведкалівка), хутір, тепер с. Гадяцького р-ну Полтавської обл. *39,* 136, 138, 166, 183, 234
Ветхалівська долина 136
Ветхалівський ліс 138
Ветхалівські ґрунти 138
Ветхалівські маєтності 200
Ветянська гребля *35,* 39, 45, 141
Вигурівські ґрунти 199, 239
Вигурівщина (Викгуривщина, Выгуровщина, Wigurowshchyne), м-ко, с., місцевість Києва *29, 36, 37,* 20, 20 (Дод. 1), 24, 25, 78, 79, 106, 131–133, 148, 161, 167, 168, 215, 239, 256, 265
Видра, р., права притока Десни 115, 135,139, 169, 174
Видрицька гребля 139
Видрицький млин 26 (Дод. 1)
Видриця *див.* Видра
Вільно, м., Польща 1, 13, 14, 69, 76
Віта (Ветиця, Wetyca), маєтність 35, 40, 45
Віта *див.* Віта-Поштова

Віта-Поштова (Вета), с. Києво-Святошинського р-ну Київської обл. *35*, 35, 40, 42, 43, 49, 75, 111, 141
Віта, р., права притока Дніпра *35,* 29, 30, 31, 35, 84, 141
Вовча гора *див.* Поліське
Вовчі лози 62
Вовчогорське поле *39*, 213
Войниловщина *39*, 208
Волевачі, хутір 202, 283
Вступне (Уступне), оз. *39,* 208

Гетьманщина, держава *8*
Гданськ, м., Польща 3
Глеваські грунти 56, 60, 62, 247, 254
Глеваські землі 16, 37
Глеваха (Велика Глеваха, Гливака, Hłewacha) с., тепер смт Васильківського р-ну Київської обл. *29, 37,* 15, 16, 20, 29, 30, 31, 32, 34, 42, 62, 74, 75, 77, 111, 131, 142, 247
Глеваха Мала *див.* Малютянка
Глухів, м. Глухівського р-ну Сумської обл. *29,* 157, 167, 168, 169, 177, 184, 199, 200, 201, 207, 213, 226, 227, 233, 236, 253
Глушець (Глуша), оз., Чернігівська обл. *22*, *23,*
Гнилуша, р., оз. на ж/м Райдужному м. Києва 148
Гнилецькі землі *22, 23*
Голубевичі (Голубиєвичі, Голубовичі), с. Народницького р-ну Житомирської обл. 11, 12, 20
Горобіївська (Оробіївська) гребля 171, 172, 200, 212, 217, 218, 219, 220, 221, 223, 226
Горобіївський млин 200, 212, 217, 218, 219, 220, 221, 223, 226
Городище, м-ко, тепер с. Чорнухинського р-ну Полтавської обл. 259
Городове поле 75
Грицаївський город 262

Данилівка, с. Васильківського р-ну Київської обл. *37,* 24 (Дод. 1), 140, 143, 149, 155, 157
Данилівські ґрунти 255
Дащенки, с. Варвинського р-ну Чернігівської обл. 171
Двір питний, місцевість м. Києва *34*

Деньги (Денки), с. 119
Десна, р., ліва притока Дніпра 139, 215
Дівич-гора (Лиса гора), місцевість м. Києва *35,* 14, 21, 23, 65, 73, 269
Дніпро (Dniepr), р. *21, 33, 34,* 20, 41, 70, 105, 106, 132
Дубина, с. Тетіївського р-ну Київської обл. 247

Євминський ліс 129

Житомир, м., тепер обл. центр Житомирської обл. 3 (Дод. 1), 22, 35

Забір'я, с. Києво-Святошинського р-ну Київської обл. 155, 157
Загальці, с. Бородянського р-ну Київської обл. 86, 92
Зазим'є, с. Броварського р-ну Київської обл. 265
Засторожиче, острів 52, 55, 67
Золоктаєвська (Zołokrajewska) земля 11, 12, 20
Золотарева гребля *38,* 109, 113, 121
Золотоніський повіт *10*

Ірпінь, р., притока Дніпра 26

Кадянівський млин 235, 236
Кадянівщина (Кадянувщина) 211, 236
Калинівські землі *22*
Калинівщина *23*
Калний Луг *22*, *23*
Карповичі (Karpowicze), с. Мозирського повіту 27
Київ (Kijow), м. *15, 20, 32, 33, 34, 35, 36,* 1 (Дод. 1), 2 (Дод. 1), 2–9 (Дод. 1), 4, 6–11, 11–13 (Дод. 1), 15–19, 15–22 (Дод. 1), 21, 25–34, 36–44, 46, 50, 51, 54, 55, 60, 62–65, 67, 70, 71, 77, 82, 84, 85, 89, 90, 93, 94–99, 104–106, 117, 120, 132, 143, 144, 145, 153, 161, 178, 181, 182, 185, 189, 190, 234, 239, 252, 255, 256, 257, 265, 266, 274, 282
Києво-Поділ, історична місцевість м. Києва *37*
Київська губернія *9, 10*
Київський повіт *10,* 15, 16
Київщина *32*
Кізлівський (Козлувський) маєток 163
Княжицький млин 24 (Дод. 1)

Княжичі, с. Києво-Святошинського р-ну Київської обл. *37,* 24 (Дод. 1), 25 (Дод. 1), 157
Княжолуцький маєток 223
Козарівське, оз. *22*
Козелець, м., тепер смт Козелецькогор-ну Чернігівської обл. 115, 135, 196, 197, 283
Козелецький повіт *10*
Козелецькі млини 285–287
Козлувський *див.* Кізлівський
Коновалове (Коновали), с. Гадяцького р-ну Полтавської обл. 136, 138, 147
Копятин, оз. біля с. Боденьки Вишгородського р-ну Київської обл. 215
Кораблище (Korabliszcza), острів, місцевість біля смт Козин Обухівського р-ну Київської обл. *32, 33,* 13, 20, 256
Корніївка, с. Баришівського р-ну Київської обл. 236
Краків, м., Польща 2
Красна, р., права притока Дніпра 85
Красносілля (Красносільє), с. Хойникського р-ну Гомельської обл. Республіки Білорусь 1 (Дод. 1), 52, 53, 86, 92
Красносільські ґрунти 17 (Дод. 1), 54, 55
Красносільські землі 52, 53, 57, 59
Крехаїв, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл. *37,* 27 (Дод. 1), 154, 170, 177, 189, 190, 209, 215, 251
Кривопустовщина, ліс 137
Крилів, с. Дубенського р-ну Рівненської обл. *16*
Крюківщина (Кривкувщина), с. Києво-Святошинського р-ну Київської обл. *37,* 24 (Дод. 1), 111, 140, 143, 149
Кудрявець, поле *33,* 1, 9, 20, 44, 75
Кулішевський пляц 19 (Дод. 1)
Курінська гребля 280, 281

Ленковські ґрунти 132, 239
Ленковщина (Ленковський хутір, Ленковський острів, Ризовщина, Ризишин), місцевість біля Вигурівщини *36,* 20 (Дод. 1), 105, 106, 132, 133, 142
Либідська земля *35*, 2 (Дод. 1)
Либідський млин 7 (Дод. 1)

Либідський перевіз *25*
Либідський хутір 7 (Дод. 1)
Лисковські ґрунти 17, 54
Лисковські землі 17 (Дод. 1), 51, 54, 55, 57, 59
Лисковці (Лисковщина, Łyskowszczyżnę), с. Хойникського р-ну Гомельської обл. Республіки Білорусь *36*, 5, 6, 7, 8, 18, 20, 48, 50, 52, 53, 119
Лисковщина *див.* Лисковці
Литва 75
Лісники, с. Києво-Святошинського р-ну Київської обл. *23*
Ліщинська волость *21*
Лоєв, м-ко, тепер смт Лоєвського р-ну Гомельської обл. Республіки Білорусь *16*
Лохвиця, м., тепер райцентр Лохвицького р-ну Полтавської обл. 124, 125, 134, 136, 138, 144, 147, 166, 186, 187, 225, 245, 264, 268
Лубенський повіт *10*
Лубни, м., тепер райцентр Лубенського р-ну Полтавської обл. 137, 207, 272, 280, 281
Львів, м. 23
Львівські ворота *33*, 1
Люблін, м., Польща 45
Лядські ворота 44

Маківський яр 152
Мала Солтанівка, с. Васильківського р-ну Київської обл. 156, 158
Малий (Новий) Кормил, ліс 154, 170, 251
Малі Піски *див*. Піски
Малютинка *див.* Малютянка
Малютинські ґрунти 254
Малютянка (Глеваха Мала), с. Києво-Святошинського р-ну Київської обл. 9 (Дод. 1), 16 (Дод. 1), 42, 74, 77, 131
Марковщина 271, 272
Масани (Мосань), с. Хойникського р-ну Гомельської обл. Республіки Білорусь 6, 86, 92
Михайлівсько-Борщагівські грунти *37*
Михайлівщина (Михайловщина), острів *37,* 24, 25, 41, 75
Мозирський повіт, тепер Гомельська обл. Республіки Білорусь 27

Молочки, с. Хойникського р-ну Гомельської обл. Республіки Білорусь 119
Москва, м., Росія 86, 118, 142, 242, 250

Немцевічовський (Nemcewiczowski) пляц *36,* 97, 99
Нестеренкове поле 268
Ніжин, м., тепер райцентр Ніжинського р-ну Чернігівської обл. 139
Нова Гребля, с. 86, 92

Оболонь, місцевість м. Києва *35,* 41, 98
Обрубний, острів *37,*10, 23
Овруч, м., тепер райцентр Овруцького р-ну Житомирської обл. 12, 14 (Дод. 1), 47, 48, 49, 57–59, 66
Оленівка, р., права притока Бобриці 75
Оржиця, р., права притока Сули 236
Орининська земля 2 (Дод. 1), 6 (Дод. 1), 7 (Дод. 1), 14, 21, 23, 65, 73, 269
Орининські ґрунти *35,* 14, 21, 65, 269
Остапівка, хутір, с. Лубенського р-ну Полтавської обл. 188
Остер (Старий Остер), м. Козелецького р-ну Чернігівської обл. *39,* 100, 101, 103, 108, 110, 112, 114, 116, 120, 131, 135, 146, 151, 153, 173, 175, 176, 178, 179, 181, 182, 194, 195, 196, 197, 198, 202, 208, 214, 237, 238, 244, 246, 248, 253, 258, 260, 261, 262, 267, 270, 275, 279, 282–287
Остер, р., ліва притока Десни *38, 39,* 100, 101, 109, 112–114, 116, 121, 181, 194, 195, 198, 213, 215, 238, 249, 270
Остерська слобода *38,* 233, 238, 248, 260, 261
Остерський млин *30, 38, 39,* 100, 101, 109, 112–116,121, 131, 146, 153, 173, 179, 181, 182, 194, 195, 198, 200, 253
Остерський повіт *10*
Остерські маєтності 200
Остриця (Осетриця), оз. 1 (Дод. 1), 46, 50
Острог, м. Рівненської обл. 56

Пакульська волость *21*
Перепеличевські ниви 264
Переяслав, м., тепер райцентр Переяславського р-ну Київської обл. 87, 88, 131

Переяславська гребля *38,* 122
Переяславський млин *38,* 83, 131
Переяславський повіт *10*
Петриків (Петрикове), оз. *37,* 10, 24, 25
Пирятин, м., тепер райцентр Пирятинського р-ну Полтавської обл. 204, 235
Пирятинський повіт *10*
Піски-Удайські, с. Чорнухинського р-ну Полтавської обл. 172, 200, 215
Піски, с. Лохвицького р-ну Полтавської обл. *39,* 136, 245
Плоське (Плаское), оз. *37*, 10
Пляц (Мисаїла), місцевість м. Києва *35*
Погонне (Погони, Погунное, Pohonną), с. Хойникського р-ну, Гомельської обл. Республіки Білорусь *36,* 5, 6, 20, 119
Подворне (Надворне), оз. *36,* 1 (Дод. 1), 8, 46, 50
Поділ, місцевість м. Києва *11, 13, 34, 36,* 18 (Дод. 1), 19 (Дод. 1), 22 (Дод. 1), 90, 97, 98, 99, 117, 185
Подільський пляц *34*
Покровські ворота *34*
Поліське (Вовча гора), с. Козелецького р-ну Чернігівської обл. 103, 108, 110, 248, 258, 283
Полісся 53, 86
Половиця, р. м. Києва 41
Полтавщина *32*
Польща *16,* 1 (Дод. 1), 4, 5, 5 (Дод. 1), 6, 8, 11, 17 (Дод. 1), 20, 25 (Дод. 1), 48, 50–55, 57, 67, 86, 87, 94, 102, 119
Попівка (Попувці), с. Миргородського р-ну Полтавської обл. *38,* 122
Попогорська волость *21*
Прилуки, м. Прилуцького р-ну Чернігівської обл. 159
Прип'ять, р., права притока Дніпра 5, 51, 54, 86
Пробитий вал, місцевість м. Києва *33,* 1, 9, 44, 75
Пустовщина, с. 4

Радунка (Radunka), р., озеро м. Києва 148
Ромни, м. Роменського р-ну Сумської обл. 212, 216, 221, 273, 276–278
Росія *9, 16*
Рославицькі грунти 247
Рудка, с. Полтавської обл. Лохвицького р-ну 290

Рудьки (Рудаки), колишнє с. Чорнобильського р-ну, тепер Іванківського р-ну Київської обл. 5 (Дод. 1), 28, 119
Русанів, с. Броварського р-ну Київської обл. 182

Санкт-Петербург, м., Росія *14, 15,*215, 240, 241, 252
Свершовські ґрунти *35,* 98
Селивоновщина (Silawonczyna), с. біля Товстого лісу 4, 20
Селичівка, р., ліва притока Дніпра *38,* 83
Селичівка, с. Баришівського р-ну Київської обл. 83, 157, 167
Сенча, с. Лохвицького р-ну Полтавської обл. 126, 127, 128, 130
Сенчанський повіт 126, 127, 128
Слобідка, с. Чорнухинського р-ну Полтавської обл. 243
Слобідська гребля *38, 39,* 109, 112–114, 116, 121, 156, 163, 173, 176, 178, 179, 181, 194, 195, 198, 200, 244, 253
Слюзовщина, ґрунт 243
Смоленськ, м., Росія 80
Соколинівське поле 264
Соколівщина 271, 272
Спащина (Спащизна), острів 27
Спащина (Spasczyzne), ґрунт 27, 28
Старий (Великий) Кормил, ліс 189, 190
Старогородська слобода, місцевість м. Остра *38,* 151, 202, 214, 275, 282, 284, 286
Стародубщина *21*
Степний гай 236
Стугна, р., права притока Дніпра 156, 158
Сула, р., ліва притока Дніпра *39,* 125, 126, 130, 215
Сулівський млин *39*
Сумщина *32*
Сухоносівка, с. Чорнухинського р-ну Полтавської обл. 228, 236, 243

Телепницькі ґрунти *35*, 98
Теремище, історична місцевість м. Києва *20*
Тисяцькі джерела *37*
Товстий ліс, колишнє с. Чорнобильського р-ну, тепер Іванківського р-ну Київської обл. 3, 4, 11, 20, 28

Трипілля, с. Обухівського р-ну Київської обл. *38,* 82, 85, 91
Троєщина, с., тепер ж/м м. Києва 148, 167, 256
Троєщинські ґрунти 199
Трубіж, р., ліва притока Дніпра *38,* 122
Тужир, острів 52
Тужирські ґрунти 17

Удай, р., права притока Сули 150, 171, 172, 212, 215, 217, 218, 219, 220, 221, 223, 226, 280, 281
Узліжжя (Узлуже), острів 52, 55, 67
Україна *8*
Упирі, хутір, с., Остерського р-ну Чернігівської обл. 224, 262, 267, 285, 286
Уступне *див.* Вступне

Фастів, м. Фастівського р-ну Київської обл. 149
Федаківський млин *38,* 82, 85, 91
Флорівський млин 123

Харківці, с. Лохвицького р-ну Полтавської обл. 271, 272
Хейлівський хутір (Хейловщина), с. Чорнухинського р-ну Полтавської обл. 162, 180, 186, 187, 207, 230, 232, 271, 272
Хейлівські (Хейловські) ґрунти 216
Ходосівка, с. Києво-Святошинського р-ну Київської обл. *23*
Хорошки, с. Лубенського р-ну Полтавської обл. 259
Хоружівка, с. Недригайлівського р-ну Сумської обл. 123
Хрещатик, місцевість м. Києва 47
Хрулі, с. Лохвицького р-ну Полтавської обл. *39,* 124, 127, 128, 130, 144, 183, 215, 234
Хрулівська гребля 123–130
Хрулівський млин 124–126, 130
Хрулівські маєтності 200

Чернігів, м., обл. центр Чернігівської обл. 269
Чернігівщина *32*
Чернин, с. Таращанського р-ну Київської обл. *22*

Чигирин, м., тепер райцентр Чигиринського р-ну Черкаської обл. 78, 90–92
Човнова р., права притока Сули 203, 204, 205, 207, 231, 235, 236
Чорний ліс, біля м. Лохвиці 186, 187
Чорнобиль, м., колишнє Чорнобильського р-ну, тепер Іванківського р-ну Київської обл. 20
Чорнухи, м. Чорнухинського р-ну Полтавської обл. *24,* 150, 152, 162, 163, 164, 165, 180, 186, 187, 191, 192, 193, 201, 203, 205, 206, 207, 210, 211, 217, 218, 219, 220, 229, 230, 231, 232, 235, 237, 263
Чортове Беремище 142
Чортория, р., рукав Дніпра *37*
Чумгак, р., ліва притока Дніпра 160

Шепотин, міст 273
Шидлівська гребля 270, 274

Щербанювщина, ліс *24,* 192, 193, 230

Юрівка (Юровка, Jurowka), с. Києво-Святошинського р-ну Київської обл. *37,* 20, 23, 29, 30, 32, 35, 38, 74, 77, 84, 111, 131
Юрівські (Jurewski) ґрунти 14 (Дод. 1)
Юрівські землі 20, 22, 37, 63, 75, 84
Юрівські маєтності 29, 30, 31, 33, 36

Ярмошковщина 271, 272
Ясногірське, оз. *22*
Яструбський ґрунт 206
Яструбщина, долина 191
Яцьки, с. Васильківського р-ну Київської обл. 102

Białogrodka *див.* Білогородка
Dniepr *див.* Дніпро
Hłewacha *див.* Глеваха
Hłewacky grunt *див.* Глевацький ґрунт
Holubiewiczy *див.* Голубієвичі
Jurewski grunty *див.* Юрівські ґрунти

Jurowka *див.* Юрівка

Karpowicze *див.* Карповичі

Kijow *див.* Київ

Korabliszcza *див.* Кораблище

Łyskowszczyżnę *див.* Лисковщина

Mozyrsky prowincie *див.* Мозирський повіт

Nemcewiczowski plac *див.* Немцевічовський пляц

Pohonną *див.* Погонне

Silawonczyna *див.* Селивоновщина

Spasczyzne *див.* Спащина

Tołsty lesi *див.* Товстий ліс

Uwedenskye *див.* Введенські

Weta (Wetyca) *див.* Віта

Wigurowshchyna *див.* Вигурівщина

Zołokrajewska *див.* Золоктаєвська земля

ПОКАЖЧИК ІНСТИТУЦІЙ

Баришівська ратуша 83
Білоцерківський полк 149, 156, 158
Богословський дівочий монастир *14, 20*
Братський монастир *14, 20*
Брацлавське воєводство *23*

Варвинський уряд 188
Велика канцелярія (Канцелярія Великого князівства Литовського) 76
Видубицький монастир *14, 20, 21, 22, 23, 24, 25*
Віддаточна комісія 283
Військо Запорозьке *31,*77, 78, 79, 81, 82, 85, 90, 91, 92, 121, 123, 124, 129, 131, 133, 140, 141, 154, 155, 156, 157, 159, 160, 167,168, 170,172, 173, 177, 183, 184, 200, 222, 226, 227, 233, 252
Військове міністерство *15, 16*
Вознесенський Переяславський монастир 102
Волинське воєводство *23*
Всенародна бібліотекаУкраїни *див.* Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Генеральна військова канцелярія *20, 29,* 233, 253
Генеральний військовий суд *16, 20,* 153, 168, 169, 174, 199, 251
Городищенська сотня 243
Городищенський уряд 259
Густинський монастир *14*

Державний архів Київської області *9*
Духовний митрополичий суд 145, 167

Жаботинський Онуфріївський монастир 25 (Дод. 1), 155, 157, 158
Житомирський замок 3 (Дод. 1)

Імператорська публічна бібліотека *див.* Російська національна бібліотека

Йорданський дівочий монастир *20*

Києво-Печерська лавра *11, 14, 20, 21,*254, 255, 256, 257, 266
Києво-Печерський Вознесенський дівочий монастир 154, 169, 174
Києво-Печерський монастир 254, 255, 256, 266
Києво-Софійський кафедральний монастир *14, 20,* 26, 63, 247, 265
Києво-Софійський кафедральний собор 145, 167, 239, 247, 265
Київська губернська канцелярія 252
Київська духовна академія *7, 8, 12, 14, 16–18, 28, 29, 31*
Київська духовна консисторія *10, 12,* 239
Київська митрополія *13*
Київська полкова канцелярія *16*
Київська полкова лічильна комісія 274
Київська ратуша *34, 35,*38, 41, 44, 63, 70, 84, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 104, 105, 106, 117, 120, 132, 148, 174, 181, 185, 190, 213, 234
Київська сотня 161
Київська цивільна палата 282, 287
Київське воєводство*23, 33,* 1 (Дод. 1), 2 (Дод. 1), 4 (Дод. 1), 7, 9, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 40, 43, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 62, 64, 65, 67, 71, 143, 144, 176, 178, 179, 181, 213
Київське казначейство *13*
Київське намісництво *9, 10, 11, 21*
Київський губернський архів *9, 15*
Київський замок 16, 17, 18, 19, 48
Київський земський суд 25, 48, 49, 50, 51, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 62, 65, 67, 71
Київський магістрат *11, 13,* 38, 41, 44, 63, 70, 84, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 104, 105, 106, 117, 120, 132, 148, 174, 181, 185, 190, 213, 234
Київський міський суд *35*
Київський полк *38,* 78, 112, 114, 115, 116, 129, 173, 195, 244, 246, 266, 274, 283
Київський уряд *23*
Кирилівський монастир *13, 14, 20*
Кіш Запорозької Січі *21*

Козелецька ратуша 196, 197
Козелецька сотня 266
Козелецький суд 169, 185
Козелецький уряд 196, 197
Корона Польська (Корона Королівства Польського) 1, 2, 3, 5, 13, 14, 20, 23, 24, 39, 61, 68, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 107, 111, 119
Красногірська пустинь *див.* Троїцький Красногірський Чорнуський монастир

Лохвицька протопопія 268
Лохвицька сотня 264
Лохвицький магістрат 125, 134, 136, 138, 147
Лохвицький уряд 245, 264
Лубенська сотня 163
Лубенський земський суд 272
Лубенський магістрат 171
Лубенський полк 137, 163, 165, 212, 216, 218, 219, 220, 221, 223, 227, 243, 276
Лубенський полковий суд 163
Лубенський уряд 165
Люблінський трибунал *35,* 45

Малоросійська колегія *16,* 240, 241
Межигірський монастир *див.* Преображенський Межигірський монастир
Микільський монастир *див.* Пустинний Микільський монастир
Михайлівська церква м. Києва *32,* 68
Міністерство внутрішніх справ *15*
Міністерство фінансів *12, 15*
Могильовська міська дума *19*

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського *7, 9, 11, 12, 17, 18, 19, 25, 31*
Ніжинська сотня 189, 190
Ніжинський магістрат 139, 189
Ніжинський полк 174, 189, 190
Ніжинський уряд 189
Новгород-Сіверське намісництво *11, 21*

Овруцький замок 66
Онуфріївський (Липянський) скит *див.* Жаботинський Онуфріївський монастир
Остерська ратуша *30,* 100, 101, 103, 108, 110, 112, 135, 151, 175, 179, 194, 224, 238, 258
Остерська сотня 112, 114, 253, 260, 261
Остерський земський суд 275, 286
Остерський уряд 151, 224, 238, 248, 249, 258, 260, 261, 270, 279

Переяславський магістрат 87, 88
Переяславський полк *16,* 112, 122, 196, 197, 202
Петербурзька Археографічна комісія *7, 17, 18, 19*
Петропавлівський монастир *14, 18, 20*
Пирятинська сотня 171
Пирятинський уряд 171
Преображенська церква м. Пирятина 236
Преображенський Межигірський монастир *14, 20, 21, 22,* 251
Пустинний Микільський монастир *14, 20,*19, 63, 84, 145, 239

Роменський земський суд 273, 276
Роменський магістрат 212, 276, 278
Російська національна бібліотека *18, 19*

Санкт-Петербурзький філіал Інституту російської історії Російської Академії наук *15*
Святіший Синод 239
Сенат 240, 241, 252
Сенчанська сотня 273
Сенчанський магістрат 125, 126, 127, 128, 130
Сенчанський уряд 126, 127, 128

Троїцький Больничний монастир 148, 167, 199, 257
Троїцький Красногірський Чорнуський монастир *24,* 150, 159, 163, 164, 165, 172, 184, 186, 187, 191, 192, 193, 200, 201, 203, 206, 207, 210, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 223, 226, 228, 229, 230, 231, 232, 235, 236, 237, 243, 248, 249, 259, 264, 271, 272, 280, 281

Університет св. Володимира *8, 12*

Флорівський дівочий монастир *14, 20, 34, 35,*169, 174, 177

Церква Воскресіння Христова м. Києва 239
Церква Покрови с. Постав-Муки 243
Церква св. Трійці м. Остра 246
Церква Успіння Богородиці м. Пирятина 280, 281
Церковно-археологічний музей при Київській духовній академії *12*

Чернігівська казенна палата *19*
Чернігівське губернське правління *19*
Чернігівське намісництво *11, 21,* 222
Чернігівський полковий суд 269
Чорнуська протопопія 165
Чорнуська ратуша 203, 217, 218, 220, 235
Чорнуська сотня 152, 163, 164
Чорнуський магістрат 150, 152, 203
Чорнуський полк 163
Чорнуський уряд 150, 152, 163, 164, 165, 180, 186, 187, 191, 193, 205, 206, 210, 211, 212, 218, 220, 229, 230, 231, 231, 237

Список скорочень літератури та назв установ

АЗР, т. 1… – Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией. Т. 1. Санкт-Петербург, 1846. 688 с.

АЗР, т. 2… – Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией. Т. 2. Санкт-Петербург, 1848. 657 с.

АЗР, т. 5… – Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией. Т. 5. Санкт-Петербург, 1853. 674 с.

АЮЗР, т. 1… – Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией. Т. 1. Санкт-Петербург. 1863. 301 с.

Доба гетьмана Івана Мазепи… – Доба гетьмана Івана Мазепи в документах / упоряд. С.О. Павленко. Київ, 2007. 1144 с.

Документальна спадщина Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві XVI–XVIII ст. з фондів Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського : зб. документів / авт.-уклад.: Ю.А. Мицик, С.В. Сохань, Т.В. Міцан [та ін.]. Київ, 2011. 559 с. : 31 іл.

Документи Богдана Хмельницького… – Документи Богдана Хмельницького. 1648–1657 рр. Київ, 1961. 740 с.

Каталог… – Каталог колекції документів Київської Археографічної комісії. 1369–1899 / упоряд.: Я.Р. Дашкевич, Л.А. Проценко, З.С. Хомутецька. Київ, 1971. 184 с.

КЕВ, № 13… – Киевские епархиальные ведомости. № 13. Киев, 1861. С. 394–402.

КЕВ, № 14… – Киевские епархиальные ведомости. № 14. Киев, 1861. С. 426–434.

Курдюмов… – Курдюмов М. Г. Описание актов, хранящихся в архиве императорской Археографической комиссии: 1. Акты, поступившие из Киевской казенной палаты // Летопись занятий императорской Археографической комиссии за 1904 год. Вып. 1. Санкт-Петербург, 1907. XXII+98 с.

Мицик, Гетьман Іван Скоропадський. № 4 … – Мицик Ю.А. Гетьман Іван Скоропадський – покровитель Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві // Сіверянський літопис. Чернігів, 2000. № 4. С. 50–64.

Мицик, Гетьман Іван Скоропадський. № 5 … – Мицик Ю.А. Гетьман Іван Скоропадський – покровитель Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві // Сіверянський літопис. Чернігів, 2000. № 5. С. 65–81.

Мицик, Документи… – Мицик Ю.А. Документи Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря // Сіверянський літопис. Чернігів, 2000. № 6. С. 39–48.

Мицик, З документів… – Мицик Ю.А. З документів до історії Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві XVII–XVIII ст. // Сіверянський літопис. Чернігів, 2007. № 5. С. 28–43.

Мицик, Маєтності в Острі. № 3…– Мицик Ю.А. З документації Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря XVII–XVIII ст. (маєтності в Острі) // Сіверянський літопис. Чернігів, 2008. № 3. С. 52–67.

Мицик, Маєтності в Острі. № 5… – Мицик Ю.А. З документації Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря XVII–XVIII ст. (маєтності в Острі) // Сіверянський літопис. Чернігів, 2008. № 5. С. 29–51.

Мицик, Нові документи… – Мицик Ю.А. Нові документи та матеріали періоду гетьманування І. Мазепи та П. Орлика // Гетьман Іван Мазепа: постать, оточення, епоха. Київ, 2008. С. 372–375.

Мицик, Св. Костянтин Острозький… – Мицик Ю.А. Св. Костянтин Острозький як покровитель Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві // Наукові записки. Історичні науки / Національний університет «Острозька академія». Вип. 13. Матеріали Міжнародної наукової конференції «Князь Василь-Костянтин Острозький в історії України та Європи». Острог, 15–17 жовтня 2008 року. Острог, 2008. С. 26–43.

Мицик, Універсали… – Мицик Ю.А. Універсали гетьмана Івана Мазепи Свято-Михайлівському Золотоверхому монастиреві у Києві // Сіверянський літопис. Чернігів, 2002. № 2. С. 18–31.

Памятники… – Памятники, изданные Временной комиссией для разбора древних актов, высочайше учрежденной при Киевском военном, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. Т. 4. Киев, 1859. 457 с.

Петров… – Петров Н.И. Описание рукописей Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии. Киев, 1874–1879. Вып. 1–3. С. 160–206, 581–622.

ПЗАК, вып. 2… – Протоколы заседаний Археографической комиссии. Вып. 2. 1841–1849. Санкт-Петербург, 1886. 446 с.

Сохань, Актові документи… – Сохань С.В. Актові документи Київського Золотоверхого Михайлівського монастиря на Бодаківські, Хрулівські і Ведкалівські землі: публікації джерел // Рукописна та книжкова спадщина України. Київ, 2007. Вип. 11. С. 265–275.

Універсали Богдана Хмельницького… – Універсали Богдана Хмельницького. 1648–1657. Київ, 1998. 417 с.

Універсали Івана Мазепи… – Універсали Івана Мазепи. 1687–1709. Київ, Львів, 2006. 780 с.

Універсали українських гетьманів… – Універсали українських гетьманів від Івана Виговського до Івана Самойловича. 1657–1687. Київ, Львів, 2004. 1085 с.

Оп. 1786 р… – «Опись имеющимся при КиевоЗолотоверхо-Михайловском монастыре Высочайшим грамотам, королевским привилегием, гетманским универсалам и другим крепостем

и документам на владение оніми маєтностми и угодии, учинена 1786 года июня» (ІР НБУВ. Ф. ІІ. № 7003. 34 арк.).

Оп. 1837 р… – «Опись старинным документам на бывшие монастырские имения, хранившимся до сего в Киевской казенной палате, а ныне переданням, по Высочайшему повелению, для хранения же в библиотеку Киевской духовной Академии, составлена в 1837 году» (ІР НБУВ. Ф. 160. № 2996. Арк. 49–151).

ДАКО – Державний архів Київської області.

ІР НБУВ – Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

КДА – Київська духовна академія.

ЦАМ КДА – Церковно-археологічний музей при Київській духовній академії

ЦДІАК України – Центральний державний історичний архів України в м. Києві.

АНОТАЦІЯ

Даним виданням розпочато серію каталогів, що мають на меті залучення до широкого наукового та громадського загалу актових документів з історії власницьких прав на землеволодіння київських монастирів, зокрема Михайлівського Золотоверхого, Братського, Видубицького, Кирилівського, Межигірського, Пустинного Микільського, Богословського дівочого, Йорданського дівочого, Флорівського дівочого, Софійського, Петропавлівського, та Києво-Печерської лаври з унікальної колекції Київської казенної палати, яка зберігається у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Здійснене джерелознавче та археографічне дослідження зумовлене посиленням суспільного інтересу до різних історико-культурних аспектів функціонування Церкви на українських теренах. Свого часу – наприкінці XIX – на початку XX століть – були складені описи окремих частин цієї колекції, побіжно згадувалася історія її створення, публікувалися певні документи, втім увесь архів Київської казенної палати всебічно не вивчався.

У першому випуску видання представлений комплекс актових документів XVI–XVIII століть Михайлівського Золотоверхого монастиря, до якого ввійшли 314 археографічних описань. Це – оригінали та копії королівських привілеїв, царських грамот, універсалів гетьманів, судових позовів, купчих та замінних записів, духівниць тощо. В Передмові проаналізовано історію, склад та традиції наукового описування документів колекції Київської казенної палати, надано характеристику джерельної бази дослідження – архівних фондів Інституту рукопису НБУВ, визначено основні видові та типологічні особливості даних актових документів, обґрунтовано схему описових статей Каталогу. Власне Каталог, побудований за хронологічним принципом, репрезентує документальну спадщину київського Михайлівського Золотоверхого монастиря за усталеною в археографії структурою: дата; місце написання; заголовок; мова; кількість аркушів; характеристика сторінки; оригінал чи копія; матеріал письма; тип письма; художнє оформлення; стан збереження; анотація; підписи; печатки; написи; описи; шифр; старі шифри; література; архівні джерела. У Додатках містяться каталог документів Михайлівського Золотоверхого монастиря з колекції Київської казенної палати, відсутніх у фондах ІР НБУВ і реконструйованих за описами 1786 та 1837 років, та фотокопія рукопису «Опись краткая имений монастыря Золотоверхого Михайловского Киевского…». Науково-довідковий апарат складається з іменного та географічного покажчиків, покажчика інституцій, списку скорочень літератури й архівних джерел.

SUMMARY

This publication starts a series of catalogues. The catalogues are to present documentary acts concerning the history of property rights for land ownership of Kyiv monasteries, including Mykhaylivskyi, Zolotoverkhyi, Bratskyi, Vydubytskyi, Kyrylyvskyi, Mezhyhyrskyi, Pustynnyi Mykylskyi, Bohoslovskyi nunnery, Yordanskyi nunnery, Florivskyi, Sofiiskyi, Petropavlivskyi, and Kyiv Pecherska Lavra from the unique collection of Kyiv government chamber, which is preserved at the funds of the Institute of Manuscript at V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine. The conducted source study and archaeographical research was caused by amplified interest towards various historical and cultural aspects of the Church's functioning on Ukrainian territory. At a certain time – at the end of the 19th and the start of the 20th centuries – descriptions of separate parts of this collection were completed with some history mentioned in passing. Some documents were published however the entire archive of Kyiv government chamber has never been studied.

The first issue of the publication a collection of documentary acts from the 16th–18th centuries time frame from the Mykhailivskyi Zolotoverkhyi monastery, which includes 314 archaeographical descriptions. The documents are originals and copies of royal privileges, royal charters, Hetman decrees, court lawsuits, merchant and replacement records, wills, etc. The foreword analyses the history, structure, and traditional of scientific description of the documents from the collection of Kyiv government chamber. There is also the characteristic of the source based of the research – the archival funds at the Institute of Manuscript of V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine, analysis of basic typological peculiarities of the given documentary acts, justification of the descriptive scheme of the articles within the Catalogue. The Catalogue is constructed according the chronological principles and represents the document legacy of Kyiv Mykhailivskyi Zolotoverkhyi monastery using the established structure in archaeography: date; place of the writing process; title; language; quantity of sheets; characteristic of the page; statement whether the document is an original or a copy; material of the writing; type of writing; artistic design; degree of physical preservation; annotation; signature; stamps; inscriptions; descriptions; cipher; old ciphers; literature; archive sources. The appendix contains the catalogue of documents of Mykhailivskyi Zolotoverkhyi monastery from the collection of Kyiv government chamber, which are absent at the Institute of Manuscript of V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine and reconstructed based on descriptions from 1786 and 1837, as well as the photocopy of "Brief inventory of Kyiv Mykhailivskyi Zolotoverkhyi monastery's estates..." manuscript. The scientific and referential apparatus consists of title and geographical indicators, indicator of institutions, lists of abbreviations of used literature and archival sources.

The publication is aimed at historians, lawyers, culturologists, as well as a wide circle of any person interested in the history of Ukraine.

Наукове видання

Світлана Валентинівна Сохань

Колекція Київської казенної палати з фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського

Вип. 1

Акти і документи Михайлівського Золотоверхого монастиря (1522–1785)

Археографічне дослідження
Науковий каталог

Редактори
Н.М. Зубкова, Я.В. Кучмій, О.С. Боляк

Комп'ютерна верстка, оригінал-макет, дизайн обкладинки
О.С. Боляк

Науково-довідковий апарат
С.В. Сохань, І.В. Клименко

Для художнього оформлення обкладинки використано
документ із фондів Інституту рукопису НБУВ
(ІР НБУВ, ф. 420, № 73, арк. 6 зв.)

Підписано до друку 26.12.2019. Формат 70х100/16. Папір офс. № 1
Ум. друк. арк. 30,9. Наклад 200 прим. Зам. № 47

Друкарня Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
03039, Київ-39, просп. Голосіївський, 3